ט"ו אדר תשמ"ב 10.3.82 גיליון 2323 שנה 46 המחיר: 25 שקלים (פרט מ.ע.מ.)

80 עמודים

העולם הזה

שר־התיירות משטה בעולם כולו

שר־התיירות אברהם שריר

ביקור „אנשי דאלאס":

מיבצע בלוף

להשיג: **בתל־אביב:** "סופר ג'ינס", יהודה המכבי 57 טל' 456351; HOMME אלנבי 31, דיזנגוף 119, אלנבי 74, ג'ינס סנטר", דיזנגוף 66, "מיי ג'ינס" בן־יהודה 14, ווסט ג'ינס" דיזנגוף 171, בן־יהודה 1, "בוטיק 109" אבן גבירול 109, אפנת סגל העליה 6, "צמרת" העליה 7, "לי" בזר אמריקאי, סלומון 20; "סאבי" אבן גבירול 21. **יפו:** "מזן", שד' ירושלים 48. **בת־ים:** "זה מה שיש", רוטשילד 27 **רחובות:** "סופר ג'ינס", הרצל 181 **קיראון:** "טופ ג'ינס", מרכז מסחרי **רמת־גן:** "סופר ג'ינס, ד"ר כהן 2 (פנת ביאליק 66). "ג'ינס לי", ארלוזורוב 1; "ג'ינס לי", ביאליק 28 **גבעתיים:** "טופ־ג'ינס" ויצמן 23 **ראשון לציון:** ג'ינס "לי" רוטשילד 58. **אשדוד:** "רוקי". **פתח־תקוה:** "שאולי", חיים עוזר 10. **רמת־השרון:** "לי", סוקולוב 64. **רעננה:** HOMME אחוזה 137; "קובי", בורוכוב 8 **כפר־סבא:** ג'ינס "לי" ויצמן 82. **הרצליה:** "לי" סוקולוב 47. **חולון:** "אפנת דבש", סוקולוב 66. "שייעי" סוקולוב 75. **נתניה:** "בלו ג'ינס", דיזנגוף פינת הרצל, "אדם וחווה", הרצל 29. **ירושלים:** "סופר ג'ינס", יפו 50 בנין עמודים; "ג'ינס לי" בן הלל 7; "ספורט רחביה" קק"ל 29; "מחסן הג'ינס", שד' 8. **באר־שבע:** "ג'ינס סנטר", החלוץ 81. **עפולה:** אופנת שולמית. **טבריה:** אופנת אורן **קרית־מלאכי:** "רוקי". **חיפה:** "בית הג'ינס" הרצל 20; "אור הג'ינס" הרצל 7. **קרית־ביאליק:** "ג'ינס לי" העמקים 3, בירידה מצריף קרית חיים. **אילת:** "במבי".

היבואנים והמפיצים: אחים נקש
ת"א, רח' יהודה המכבי 57 טל' 456351

ובחנויות נוספות בכל הארץ.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: רח' גורדון 3, תל־אביב 63458, טל. 03־232262/3/4 • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך־תבנית: יוסי שגיא • רכזי מערכת: שרית ישי ושלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מוסקוביץ וגיורא גוטמן • צלמי מערכת: ציון צפריר ועמנואל פרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביתדור • חפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

דבר יקר.

בכתבי־הקולנוע בארץ מוצג עתה הסרט בלי כוונת זדון, שעלילתו מתרחשת במערכת של עיתון וסביב עבודתה. אין זה סרט חשוב ביותר, אך הוא מעורר בעיות מעניינות — לעיתונאים.

לכאורה אין זה אלא סרט נוסף בסידרה של סרטים המסיתים נגד חופש־העיתונות — כמו כבודה האבוד של קתרינה בלום, למשל. גיבור הסיפור הוא אדם עובד (פול ניומן), שנולד, לרוע מזלו, לאב שהיה מראשי המאפיה. שילטונות־החוק מחפשים כך, בדרך־כלל המגמה אינה לעצור בעד המישטרה, אלא להיפך.

וכאן העוקץ. אם מחליט קצין־מישטרה בכיר לנצל לרעה את העיתונות כדי לשבור אדם חף־מפשע, כפי שקורה בסרט וכפי שיכול בהחלט לקרות במציאות — העיתונות עלולה ליפול בפח. היו טענות שכך קרה בפרשת אהרון אבו־חצירא, וגם בפרשת יורם ביכונסקי.

זה נותל פסול, ויש לגנותו. אך המנוול כאן הוא קצין־המישטרה, המדליף את המידע הכוזב — ולא העיתון, המפרסם אותו בתום־לב, „בלי כוונת זדון".

אך יש לעניין צד המחייב חשבון־נפש גם בקרב העיתונאים.

היחסים בין המישטרה והעיתונות עלולים להיות אינטימיים מדי, עד כדי כך שהעיתונאי הופך משרת המישטרה, תחת לפקוח עליה עין ולבקר אותה.

התהליך הוא טיבעי. בידי המישטרה יש סקופים. העיתונאי רוצה להשיג אותם. הוא „קונה" אותם במחיר שרותים. לעתים — על־ידי מתן פירסומת אישית לקצין זה או אחר. במיקרים חמורים יותר — על־ידי הפיכת העיתון למכשיר בידי המישטרה.

סכנה זו אינה אורבת רק בשטח המישטרה. היא קיימת בכל מיגזר. הכתב הפרלמנטרי קונה הדלפות מישיבות סודיות תמורת מתן פירסומת אישית לח"כים המדליפים, העלולים להיות דווקא הטיפוסים היותר־שליליים בכנסת. כתוצאה מכך מופיעה עדה של כסילים רודפי־פירסומת מדי יום בכותרות העיתונים, בעוד שכל העבודה הפרלמנטרית הרצינית נגנזת למעשה, ואיש אינו שם לב ליוזמה רצינית.

הוא הדין לגבי כתבים פוליטיים, צבאיים וכלכליים. הם עלולים לשרת את האנשים שעליהם היו חייבים דווקא לפקוח עין. כמו שגריר, המוכר נפשו לארץ שהוא מואמן בה, הם עושים את מלאכתם רמייה.

זוהי הבעייה האמיתית גם בסרט זה. אך היא חבוייה בו מתחת לפני השטח.

חגי סיגלון

פול ניומן ב„בלי כוונת זדון"
מי המנוול?

עדויות נגד העולם התחתון. עולה על דעתם שפול ניומן צריך לדעת משהו, ביגלל קירבתו המישפחתית, והם מחליטים ללחוץ עליו.

לצורך זה הם מנצלים כתבת של עיתון מכובד. היא מוזמנת לפגישה עם קצין־המישטרה. זה יוצא בעת הפגישה מהחדר, ומשאיר על שולחנו תיק, שיש בו מיסמך כוזב על חקירה המתנהלת, כביכול, נגד ניומן. הכתבת יודעת שזוהי הדלפה מכוונת, וממהרת לפרסם את הידיעה.

כתוצאה מכך מוחשד ניומן בעיניהם של מיליוני קוראים, ידידתו מתאבדת, ועוד ועוד. בסופו של דבר נוקם האיש את ניקמתו בצורה שלא ארחיב עליה את הכתיבה, שמא אקלקל את הנאת הצופים.

עלילה כזאת יכולה בהחלט להתרחש בחיים. מי המנוולים בה?

לכאורה, העיתון והכתבת. הם פירסמו מידע בלתי־מוסמך ורצחו אופיו של אדם.

אולם כל עיתונאי בעולם החופשי — וגם העולם הזה — היה מפרסם מידע כזה, שנמסר לו (ולא חשוב איך) על־ידי קצין־מישטרה בכיר. אם קצין בכיר מודיע, בי־מיסמך רישמי, כי נגד פלוני מתנהלת חקירה — אין שום סיבה סבירה לפקפק בכך.

בדרך כלל רואה העיתונות את חובתה בדירבון המישטרה לפעול נגד עולם־השפע. קיים תמיד חשד שמא המישטרה מזניחה תפקיד זה, שאינה מוכשרת או נמרצת די צורכה, שמישהו מקבל שוחד. משום־

כתבת השער הקידמי:

בלון ושמו דאלאס

מישרד התיירות מתמחה בהפרחת בלונים, המתפוצצים מרעש. הבלון השבוע: כוכבי דאלאס שלא באו לפסטיבל, שהוכן לכבודם. „העולם הזה" מביא את סיפור הי־ מישלחת שלא הגיעה. **76**

כתבת השער האחורי:

יריות בטרקלין

אשתו של העיתונאי הבכיר ניחלה פרשת אהבים עם החייל הצעיר — וכאשר החליטה לסיים מה — ירה המאהב בבעל. הסיפור המסעיר את הבוהמה. **71**

„אני מבולבל"

יורם המיזרחי, ה־עיתונאי מהצפון הפרוע, מספר בגי־קוי־לב על יחסיו עם סעד חדאד, על הדרוזים בגולן, ואו־מר: אני מבולבל. **53**

משחק הנשק

מהם המניעים הסודיים של מדיניות ארצות־הברית במרחב? מי מפעיל אותה? מה היתה משמעותו האמיתית של הקרב על ייצור מטוס הלביא? על שאלות אלה משיב אורי אבנרי. **13**

מרד מוקדם מדי

המיבצע של שר־הביטחון מצא את אנשי „התנועה לעצירת הנסיגה" בלתי־מוכנים — אך הם הפעילו את תוכנית־המרד שלהם בכל רחבי הארץ. עכשיו הם טוענים שהיתה זו „הצגה בשביל מיטראן", ושהמרד יפרוץ שוב. **9**

מילחמת התרופות

בעיקבות פרשת חולה־הסרטן **ראובן מעיין** החל מאבק בין מצי־אה התרופה הד"ר **דויד רובין** והכימאי יש־ראל שחק. **העולם הזה** מגלה: המילחמה על ריווחי התרופות עלולה לפגוע בחולי־הסרטן! **10**

קצין־המשטרה והנשים

במשך שנים ארוכות הוגשו תלונות של שוטרות נגד קצין־המישטרה **דויד פרנקו**. עתה נשמעות העדויות במישפט. **56**

מה קרה לבגין?

מדוע עדיין אין ראש־הממשלה עמ־דה על רגליו? „ה־עולם הזה" חוקר את מצבו הבריאו־תי. **8**

אני לא אנטי־שמי!

בראיון בילעדי ל**העולם הזה** אומר הבימאי הנודע **ורנר פאסבינדר** כי אינו אנטי־שמי, אך אינו מסתיר בסרטיו שהיהודים נאלצו לנהוג באופן שלילי כדי להתקיים. **48**

הממשלה נגד הרופא

פרשת דומה לזו של תרופת **הד"ר רובין** התרחשה ברומניה: השילטונות פעלו נגד הרופא — ואחרי 18 שנים התברר שהוא המציא תרופה מהפכנית! **62**

מיכתב של אסיר

האסיר ארנון דגני נתן ליפחיה שנשא בכלא מיכתב־אהבה — ומנהל־הכלא מנסה למנוע את שיחרורו הקרוב. **75**

מדורים קבועים:

תשקיף	4
במדינה	5
אתה והשקר	6
מיכתבים	16
תשבצופן	20
חשבון עובר ושב	23
ממסיבה למסיבה	24
עולם קטן — הודו, קיסינג'ר ותאודורקיס	27
אנשים בעולם	29
אנשים	31
בזונים	33
הנדון — שני נאומים	35
מה הם אומרים — אנט דולצ'ין, אסתר קדישאי, ג'רי מלין, ניב בלייך, אורה מורג וסטיבן סאבט	36
יומן אישי — מהפכניים דה־לוכס, הנשיא והאלוקים, אליהו בית־צור, וג'ין פונדה	38
לי — לה — לו	43
חלון ראווה — מיסתורי האיפור וג'ינס אווריריים	46
שידור	50
יומן שידורים — ישראל וירדן	51
איש מאמדים	58
הוריפקוס — מזל דגים	61
נמר של נייר — בני ברבש, היינריך בל והפחד מאוטיות	66
זה היה העולם הזה שהיה — אנשי בנין מפגינים נגד הנסיגה מסיני	68
רחב מרחלת	73
ספורט	78

תשקיף

לבודד את מיטראן

מארחיו של הנשיא פראנסואה מיטראן בישראל, וכראשם נשיא־המדינה יחשגרירות הצרפתית, פעלו נמרצות כדי למנוע כל מגע של האורח עם ישראלים התומכים בדיעותיו בעניין הפלסטיני.

השגרירות הצרפתית, שביקשה למנוע התגרות בממשלה, חיבלה בנסיגתו של שר־החינוך הצרפתי, ז'אק לאנג, להיפגש עם אחד מראשי המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני.

הצרידות של אופירה

רעיית הנשיא, אופירה נבון, עברה באחרונה סידרת בדיקות מקיפות לאיתור הצרידות שתקפה אותה. רופאיה ניסו לבדוק אם יש קשר בין הצרידות ומחלתה בעבר, אך לא מצאו כזה.

שמואלי יודח

אחרון השרידים של שיטתון־המערך בצמרת מישרד־החינוך, המנכ"ל אליעזר שמואלי, יודח מתפקידו.

תחתיו עומד להתמנות מרדכי („מוטלה") רפלד, סמנכ"ל המישרד, שהיה מנהל כפר־הנוער בכפר־חסידים. רפלד הוא מאנשי זבולון המר, ומקורב לאנשי גוש־אמונים. בכך תושלם השתלטות המפד"ל על מישרד־החינוך.

דרוקמן והמכונית האמריקאית

סגן־השר שהתפטר, הרב חיים דרוקמן, ממשיך להשתמש במכונית האמריקאית המפוארת שנשברה למענו, למרות שהתפטרותו נכנסה לתוקף.

דרוקמן משתמש במכונית אמריקאית מדגם „אולדסמוביל", שדמי שכירותה מגיעים ל־20 אלף לירות ליום. המכונית מוסעת ע"ידי נהג שכיר. דרוקמן הודיע להנהלת מישרד־הדתות שבדעתו להשאיר את המכונית וחנהג לשימושו עד ל־15 במרס, וזאו נוסע בה כדי להשתתף בפעולות התנועה־לעצירת־הנסיגה בסיני.

דרוקמן יחזור

מנהיג הצעירים במפד"ל, שר־החינוך זבולון המר, מבקש להכטיח כבר עתה שחיים דרוקמן, סגן־שר־הדתות, שהתפטר, יוחזר לתפקידו מייד אחרי פינוי חבל־ימית בסוף חודש אפריל.

המר מבקש להבטיח בדרך זו את המשך חברותו של דרוקמן במפד"ל. ככל הנראה לא תהיה לשר־הדתות, יוסף בורג, ברירה אלא להסכים לשובו של דרוקמן.

הכנות לפינוי המינהל

לחלק מהעובדים היהודיים במינהל האזרחי בגדה המערבית, שעד לפני שלושה חודשים היו אזרחים עוכדי־יצה"ל, מתחילים לשלם פיצויי־פיטורים מוגדלים, בשיעור של 400%.

במינהל מפרשים צעד זה כהכנה לכינון „האוטונומיה" בגדה המערבית.

הקיבוץ הארצי נגד הדרוזים

מחלקת־הבנייה של הקיבוץ הארצי שיגרה הודעות־פיטורין לפועלי־הבניין הדרוזיים מרמת־הגולן.

הדרוזים ברמת־הגולן שובתים כמחאה על סיפוח הגולן, שגם מפ"ם הצביעה נגדו, ומחלקת הבנייה של הקיבוץ־הארצי, השייך למפ"ם, הודיעה לעובדיה בכתב, כי המשך השביתה פירושו פיטורין.

קשיים לחוק המיסוי

חיובי של הבנקים בכנסת יפעל בצורה נמרצת כדי להכניס בחוק־המיסוי־ האינפלציוני שינויים אשר יעקרו אותו למעשה.

המקורבים לבורסה, שהחוק הזה היה בין הגורמים לירידות החדות בה, טוענים כי בינתיים שיגרו הבנקים למערכה את הטוראים־התעשיינים, בעקבותיהם את הסמלים־רואי־החשבון, ורק בשלב הדיון בוועדת־הכספים ייכנסו הבנקים עצמם למערכה.

זמיר דן בחסינות קליינר

היועץ המישפטי לממשלה יתבקש לדון בהסרת חסינותו של ח"כ־חרות, מיכאל קליינר.

הבקשה הוגשה בשם עורך־הדין התל־אביבי חיים שטנגר, שעל רקע הסיכסוך בסניף צפון של תנועת־החרות בתל־אביב אמר עליו קליינר שהוא „מחפש אותו באופן אישי." שטנגר מבקש להגיש נגד קליינר תביעה פלילית פרטית על־פי חוק־לשון־הרע.

הבדואים יבזזו את החממות

אין כמעט ספק כי הבדואים בפיתחת־רפיח יצליחו לפרק את כל החממות שהישראלים לא יצליחו לפרקן לפני מסירת החבל למצריים.

הבדואים, שהועסקו בזמנו בהרכבת החממות, מועסקים עתה על־ידי הקבלנים הישראליים בפירוקן, והם יידעו כיצד לעשות זאת כאשר תפנה ישראל את השטח — גם אם תהיה הבטחה של ממשלת־מצריים כי יותר לישראל להמשיך בפירוק אחרי החזרת החבל.

אין כמעט ספק שישראל לא תספיק עוד להוציא את מרבית הרכוש לפני הנסיגה, בגלל הכניעה עד כה לעוצרי־הנסיגה.

מנויי העולם הזה בארצות־הברית

קוראים בארצות־הברית המבקשים לרכוש את „העולם הזה" יוכלו לפנות מעתה לחב־רת ההפצה של השבועון בניו־יורק.

כתובת החברה:

"T'HELET-LAVAN" CORP.,
LONDON-HOUSE,
420 EAST 80th ST., APT. 3L,
NEW-YORK, N.Y. 10021,
TEL. (212)249-3753.

הליברלים נגד אריאור

החוגים הכיכליים השולטים במיפלגה הליברלית עומדים לפתוח כמערכה כבדה נגד שר־האוצר, יורם אריאור.

חוגי הקבלנים, הסוחרים, התעשיינים, בעלי־הבתים והיבואנים, שיש להם שליטה במיפלגה, חוששים מפני צעדיו הכלכליים של שר־האוצר, ולוחצים על נציגיהם בממשלה ובכנסת לאיים בפרישה המיפלגה מהליכוד ומהקואליציה, כדי לרסן את אריאור.

קרן חדשה לליברלים

אחרי ש„קרן זיידל" נטשה את המיפלגה הליברלית, בעיקבות הגילויים על קשרים מפוקפקים שבין הקרן הגרמנית והמיפלגה, מתעניינת קרן גרמנית חדשה, „קרן אדנאוור", בקשירת קשרים דומים עם המיפלגה.

ממה חושש רוזנבלט?

אחרון הנאשמים ברצח חיים ארלו־זורוב, צבי רוזנבלט בן ה־70, אינו מסכים לדבר על הפרשה בלי אישורו של הפרקליט שמואל תמיר.

רוזנבלט יצא בשעתו זכאי במישפט, ולא ברור מדוע הוא זקוק לאישורו של תמיר כדי לדבר.

החוק הנורווגי מת

גם בין מי שהיו מועמדים להיכנס לכנסת, איגו היה נחקק החוק הנורווגי, רווחת הדיעה שהרעיון שבק חיים.

הליכוד יעדיף צירוף עוד סיעה או שתיים לקואליציה על העברת החוק, שכתוצאה ממנו לא יגדל הרוב של הקואליציה.

בוטל צו־הסגירה

צו־הסגירה, שהוציאה המישטרה נגד הירחון מאה — חדשות המישטרה, בוטל עוד לפני שהובא לפני שופט.

פרקליט הירחון, עורך־הדין אמנון זיכרוני, ביקש לטעון כי הצו הוא בלתי־חוקי, אך המישטרה עצמה הסירה מרצונה את צו־ הסגירה עוד לפני הדיון המישפטי.

מאזני „דיסקונט" ו„המיזרחי"

„בנק דיסקונט", השלישי בגודלו בישראל, ו„בנק המיזרחי המאוחד", הרביעי בגודלו, יפרסמו את מאזניהם בשבוע הבא.

שני הבנקים יציגו לראשונה מאזנים המותאמים לאינפלציה.

שפירא יבנה בתי־אבות

הקבלן מוניה שפירא עומד לצאת בהנפקה חדשה של חברה חדשה בבורסה.

הוא מבקש לגיים בדרך זו חון לבניית בתי־אבות, שעם הזדקנות האוכלוסיה בישראל הפכו עסק משתלם מאוד.

נאשם בשוחד ממשיך

אברהם המאירי, המחזיק בתיק הפועל במועצת־ פועלי־חיפה, שהוא גם חבר במועצת־העיר, ממשיך בתפקידו, למרות שהוגש נגדו כתב־אישום בפרשת קניית מישחק בין הפועל חיפה ומכבי פתח־תיקווה, לפני שנים אחדות.

אלי לנדאו ל„מעריב"

יועצו של שר־הביטחון, אלי לנדאו, שיחסיו עם אריק שרון התקררו, עומד לשוב כנראה לצחרון „מעריב", שאותו עזב לפני שנים אחדות.

לנדאו הוא בעל בתו של עובד בן־עמי, מבעלי העיתון.

במדינה

העם

שני סוגי דם

יש דם יהודי, יש דם ערבי, ויש דם שמאלני.

ברפואה ידועים סוגים שונים של דם. במדינת־ישראל יש רק שני סוגים: דם יהודי ודם לא־יהודי. היחס לשניהם שונה לגמרי.

ענגים של רטוריקה עטפו השבוע את המדינה, כאשר הכל — החל בראש־הממשלה וכלה באחרון הסקנדליסטים של גוש־אמונים — דיברו על הצורך למנוע בכל מחיר „שפיכת דם יהודי". מנחם בגין אף הודיע בהתרגשות כי יתפטר לפני שיישפך „דם יהודי".

על פי כל האמור, ברור כי כלל זה אינו חל, חלילה, על „דם לא־יהודי" או „דם ערבי". שפיכת דם כזה אינה מעוררת התרגשות, ואין עליה איסורים דומים.

ההבדל בין שני סוגי־הדם אינו ריטורי בלבד. במציאות של ישראל הצטייר השבוע בצורה ברורה כי אין שוויון לפני החוק. יש לפחות שני סוגי־חוקים ואולי שלושה.

„באויר וברגליים". הצבא הטיל מצור על שני חבלים — בתרמת־הגולן בצפון ובחבל־ימית בדרום. היו אלה שני סוגי־מצור:

● בחבל־ימית, שם הכריזו יהודים על מרד גלוי בשילטון, הסתפק צה"ל בהקמת מחסומים, אך כל מי שרצה יכול היה לעקוף אותם. ברמת־הגולן הוטל מצור חמור, ואיש לא חמק בעדו.

● ברמת־הגולן צומצמה אספקת החשמל והמים, ונותקו הטלפונים. בחבל־ימית לא הופסק שום שירות ממלכתי.

● בחבל־ימית, שעליו אין החוק הישראלי חל, ניתן לחברי־הכנסת של הימין הקיצוני להיכנס ולצאת, על פי חוק־החסינות שאינו חל שם. ברמת־הגולן נחסמה הדרך לפני ארבעת חברי־הכנסת הקומוניסטיים, אף שחוקי־ישראל חלים שם מאז הסיפוח, ובכללם חוק־החסינות המתיר תנועה חופשית של חברי־הכנסת בכל מקום. רק כעבור ימים, ואחרי תירוצים והשהיות, ניתן לח"כים להיכנס.

● בחבל־ימית נשלחים החיילים לפעולה, גם מול התגרות קיצוניות, כשאין בידיהם נשק חם וקר, ואף נאסר עליהם לשאת אלות, מגיני־יד ומגיני־פנים. בשכם וברמאללה מצויידים החיילים בנשק חם, והם הצטוו לפתוח באש בשעה שנערות ונערים מיידים בהם אבנים.

השבוע, כאשר ירו חיילים „באויר וברגליים" בשכם, נפצע קשה נער בביטנו ובחזהו.

● בדרום הותר לאמצעי־התיקשורת המקומיים והזרים לפעול באין־מפריע, אחרי איסור זמני, והסיקור היעמד במידה רבה לרשות התעמולה של גוש־אמונים. בגולן ובגדה נמשכה המדיניות של מניעת־הסיקור והטרדת העיתונאים.

דם שפיך. בין שני סוגי־הדם, השפיך והבלתי־שפיך, היה סוג שלישי, שמעמדו לוט בערפל. זהו דמם של „שמאלנים" ו„יפי־נפש" יהודיים, הנזעקים לעזרת הערבים. נגדם מותר להפעיל גז מדמיע ואלות, והם נעצרים בסיטונות. אך עד כה לא הופעל נגדם נשק חם. נראה כי עדיין לא נפסקה הלכה לגבי טיבו של דם זה.

מעצמה של חדשות

ביקור מיטראן, פינוי סיני וחטיפת ארוסף היטלר.

פחות מאדם אחד מבין כל אלף בני־אדם על פני כדור־הארץ הוא (המשך בעמוד 8)

רגע אחרי הנאום: בגין נראה כבוכה, ז'רשובסקי, ארידור וארליך מסתכלים בדאגה

מה קרה לבגין?

מדוע ראש־הממשלה, מנחם בגין (68), אינו הולך בשתי רגליו? על שאלה זו מתקשים רופאים אורטופדיים להשיב. ברור להם שהתופעה תמוהה.

לפני שלושה חודשים מעד מנחם בגין בחדר־האמבטיה בביתו. כתוצאה מהנפילה נשברה עצם בצוואר־הפמור ברגלו השמאלית.

עוד באותו הלילה הוחדר לרגלו של ראש־הממשלה, מסמר המכונה סמית־פטרסון, בבית־החולים הדסה בירושלים. אחרי פעולה כירורגית אושפז ראש הממשלה ביחידה הקרדיאלית לטיפול נמרץ, ולא במחלקה האורטופדית. הסיבה לכך היתה שמנחם בגין נתון בטיפולו של הפרופסור מרוין גוסטמן, מנהל היחידה.

שיטת המיסמור בכירורגיה אורטופדית מקצרת את מהלך ההחלמה עד לאיחוי השבר. אחרי ניתוח כזה אין עוד צורך להוסיף גבס לקיבוע הרגל. שלושה ימים אחרי המיסמור מסוגל החולה לעמוד על רגליו. במשך שישה שבועות אחרי הניתוח נעזר החולה בהליכון, כדי להישען עליו בזמן ההליכה. כחלוף תקופה זו נעזר החולה במקל־הליכה בלבד. זה מה־לך ההחלמה השכיח אחרי מיסמור שבר צווארי־הירך.

בגין בכה

אצל מנחם בגין המצב שונה. גם עתה, שלושה חודשים אחרי הניתוח, הוא יושב עדיין בכיסא־גלגלים. אין הוא פוסע יותר מצעד אחד, אלא כדי לעבור מכסא־הגלגלים אל מושבו באולם־המליאה. כשאנשים הנמצאים בלשכת ראש־הממשלה נשאלים מה שלומו, הם משיבים: „בגין מרגיש מצויין." לעומתם, העיתונאים והצלמים המביטים בראש־הממשלה מהיציע, מבחינים באיש אחר.

מיטראן מושיט ידו, בגין אינו מגיב

לפני שראש־הממשלה נואם, או אחרי שהוא מסיים את נאומיו, נראות בפניו עוויתות. ניכר בעליל: ראש־הממשלה סובל מכאבים עזים.

הוא חסר מנוחה בכסאו. אין הוא מסוגל להישאר במקומו במשך כל שעות הישיבה, והוא מבקש מסדרן הכנסת שיוציא אותו מהאולם.

מזכירו האישי, יחיאל קדישאי, ואנשים נוספים, העובדים במחיצת ראש־הממשלה, מאשרים שבגין אכן סובל מכאבים. הישיבה הממושכת אינה מועילה לו. להיפך, היא מקשה עליו.

בישיבת־הכנסת, ביום השלישי האחרון, הורה בגין לסדרני־הכנסת להוציאו מאולם־המליאה — שבו נערך הדיון על ההצעה להביע אי־אמון לממשלה בגלל פינוי ימית — אחרי שעה. הוא חזר לאולם רק כשהגיע תורו לנאום. בזמן הנאום הוא היה לאדם הבריא ביותר במליאה (ראה הנדון). הוא שפע חיות, ורק פעם אחת הושיט ידו אל כוס־המים שהונחה לידו, וגם זה היה רק מעשה ריטורי.

כשסיים ראש־הממשלה את נאומו, השתנתה לפתע הבעת־פניו. הראשון שהבחין בכך היה שימחה ארליך. הוא רכן אל מנחם בגין ושוחח עימו מקרוב, כשידו מסתירה את פניו.

שר־הביטחון אריאל שרון, וכמוהו גם שר־האוצר יורם ארידור, הבחינו במתרחש והחרישו במבוכה. מרדכי וירשובסקי, שניסה להתקרב אל ראש־הממשלה, נרתע ושב לאחור.

רוני מילוא נדחה אף הוא על־ידי ראש־הממשלה בהינף־יד. רק שימחה ארליך המשיך לשוחח עם מנחם בגין. סדרני־הכנסת מיהרו להביא אליו את כיסא־הגלגלים. הוא עבר אליו ועזב את האולם.

כל אותה עת סיירטרו מצלמות של צלמי־העיתונות והנציחו את

אתה והשקל

מאת מאיר תדמור

הזהב יורד בעקבות הנפט

בינואר 1980, אחרי הפלישה הסובייטית לאפגניסתאן, הגיע מחירה של אונקיית זהב (31 גרם) לשיא של 850 דולר. מאז ועד היום נפל מחיר הזהב ב־60%. מתכת יקרה אחרת, הפלטינה, איבדה 67 אחוז ממחירה. עלתה על כולם מתכת הכסף, שאיבדה 85 אחוז מערכה.

מה גרם לירידות־ענק אלה במחיריהן של המתכות היקרות, ששימשו במשך אלפי שנים ערך שאינו נשחק, לבעליהם?

הרוסים דאגו, שלא כמינהגם, שכל סוחרי־הזהב יידעו, שלא הם האשמים, בסענה שזה כחודש לא מכרו זהב. אך עובדה היא שהם מכרו כ־300 טון זהב בשנה האחרונה, ובחודשיים האחרונים בלבד כ־80 טון. הסיבה המיידית: הצורך במטבע קשה כדי לשלם עבור הגרעינים המיובאים מארצות־הברית וסיוע לבן־הברית הפולני המסובך בחובות כבדים לבנקים במערב.

האמת היא שמוסקווה מודאגת לאחרונה שמא האווזה המטילה ביצי־זהב תישחט.

כאירן ובעירק הסיפור שונה במעט. המילחמה שם עדיין נמשכת וצורכת כמויות גדולות והולכות של מטבע זר לקניית נשק ותחמושת. תמלוגי הנפט שמקבלות שתי מדינות אלה שוב אינם מספיקים, על כן הן חייבות למכור את מלאי הזהב שברשותן ובמיקרה של אירן, גם יצירות־אמנות.

נסיכי־הנפט מוכרים את מלאי הזהב שברשותם מסיבות אחרות. הם לא זקוקים לכסף, אך חרדים לערכו היורד, לעומת ערכו העולה של הדולר והריבית המשולמת עליו. לכן הם מוכרים.

ירידת מחירי הנפט מאיצה את התהליך. ככל שיירד מחירו, יגדל ההיצע של זהב, ועימו יירד המחיר עוד יותר. גם הבנקים חוששים. לקוחות שקיבלו אשראי לסחר בזהב לא עומדים בהתחייבויותיהם, גם הם מוכנים למכור.

ובכך זאת, מי קונה? מוכחים טוענים שמשקיעים יפאניים עדיין קונים. כמה בנקים מרכזיים קונים, כדי לתמוך במחיר הזהב, שכמויות גדולות ממנו נמצאות במרתפיהם.

יש גם ציידי מציאות שקונים.

אחד מגדולי המומחים בשטח הסחר במתכות יקרות אומר, שאין כל הגיון לקנות עכשיו זהב וגם לא בחודשים הקרובים. מחיר הזהב עלול לרדת ל־325 וגם 300 דולר האונקיה. הזהב שוב אינו נוצץ.

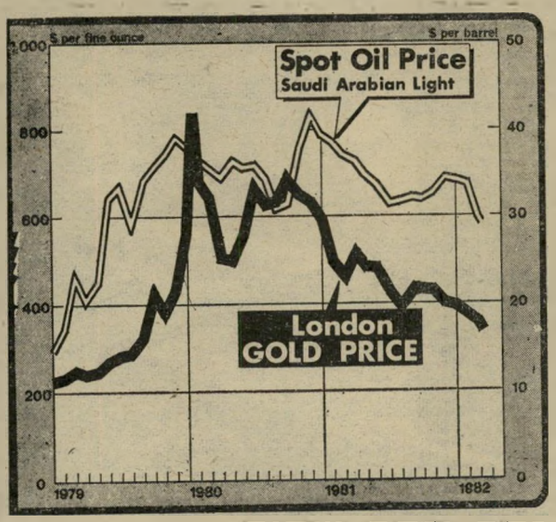

זהב וזהב שחור: התרשים המתאר את ההתאמה שבין מחירי הנפט ומחירי הזהב. הקו השחור מציין את מחירי הזהב, והקו הכפול מתאר את התנודות במחירי הנפט. השיא היה בינואר שנת 1980. המגמה עכשיו: ירידה.

החוק החדש - לסדר את הנישום?

בשיחת שניהלתי לאחרונה עם כמה רואי־חשבון, ליוותה אותי ההרגשה, שהם נרתעים מלומר כל מה שיש להם על החוק החדש המטפל באינפלציה ובמיסוי גם יחד.

איש לא טען שכוונת החוק, לפי־גור כמה „מקלטי מס", אינה במקום. להיפך, הם מברכים על כך שלא בפני לקוחותיהם. אך מה שמטריד אותם, זו השיטה של „לסדר את הנישום" בהזדמנות חגיגית זו, ולכבד את אלה שי־מבובלים בלאו הכי. כי מיני שי־נויים קטנים, השמטת פיסקות, הכנסת חדשות הנראות תמימות כמכט ראשון, ולאחר עיון מת־ברר שהן בעלות משמעות מרחי־קת לכת.

הסמיכו אותי לומר לאנשי נציבות מס־הכנסה ובעיקר לד"ר יצחק סווארי: כוונות טובות לא צריך ללוות גם במכות מכאיבות מתחת לחגורה.

טלפון בלי חוט

זה שיש טלפון אלחוטי, זה לא חדש. מה שחדש הוא טלפון שבו לא צריך יהיה לפנות למוקד שיעביר את השיחה. אפשר יהיה לחייג מכל מקום לכל טלפון אחר, כאילו היה חוט בין השניים. קץ למרכזיות הטלפונים? עוד לא, אבל בקרוב, אולי בעוד חמש שנים, ואולי בעוד שמונה.

מי האמין לפני עשר שנים שאפשר יהיה לענוד מחשב יחד עם שעון דיגיטלי על היד? עובדה. בעוד עשר שנים אפשר יהיה לענוד טלפון על היד. הטכנולוגיה כבר פותחה.

ניצנים ראשונים של טלפון לא חוט אפשר לראות כבר בארץ. ראיתי כמה מהם בתערוכה לציוד מישרדי, „פים 82", שהתקיימה בי־שבוע שעבר במלון „הילטון" בתל־אביב. אלה הם הניצנים. עדיין קשורים לטלפון הביתי, והטווח שלהם כמה מאות מטרים בלבד. לטלפון האלחוטי יש כך התכונות שיש לטלפון רגיל, הוא מקבל שיחות ואפשר לחייג בו, או ליתך דיוק ללחוץ אותן, בלחיצים, ולקבל את המיספר הדרוש. יש לו גם זי־כרון, בקיצור, שלוחה אלחוטית של הטלפון הקבוע.

המכשיר יכול לשמש גם כאינטרקום. למשל, שלחו אותך (ומי כבר יכול לשלוח) למכולת. אחרי שיצאת, עם הטלפון ה־אלחוטי כמובן, נזכרה אשתך שחסר חלב בבית. היא מודיעה לך במכשיר. ואתה נוהג. לא תצטרך לחזור למכולת שנית להביא חלב.

המחיר בארץ הוא כ־350 דולר, למכשיר בעל טווח של 250 מטר. לטווח יותר גדול המחיר, כמובן, יותר גדול.

הבורסה

השד אינו נורא

אם תסתכלו בתרשים שלפניכם, תבינו ששד המפולת אינו נורא כל כך. מי ש־החזיק בינואר ובשלושת השבועות הרא־שונים של פברואר ניירי־ערך בלשהו, לאורך תקופה זו, הסיכוי הוא שלא הפסיד, אפילו מכר. מי שנכנס מאוחר, ככל שאיחר להיכנס, היו הפסדיו גדולים יותר. מי שלא נבהל, אפילו נכנס מאוחר, סיכוייו להרוויח את מה שהפסיד (על הנייר), גדולים יותר. הערכה שפורסמה בעיתונות היומית אומרת שהפסדי „המפולת" מוערכים ב־12 מיליארד שקל. במילים אחרות, ערך השוק, המחיר של המניות, ירד בסכום זה לעומת ערכן לפני בהלת המס. נא לזכור, מדובר במניות החופשיות בלבד, בלי בנקים.

תיאורטית לפחות, אם איש מן המשקיעים לא היה מוכר את השי־קעתו, גם ההפסד היה תיאורטי, אלא כאשר מכר או ימכור את ניירות־הערך שבידו. שוב עניין של עיתוי. כשיחזרו השערים לי־רמתם שלפני יום שלישי השחור, ערכה של ההשקעה יחזור לחיות כפי שהיתה אז. נכון שבינתיים יש גם אינפלציה, ובעניין זה יש לי עצה: לא מכרת עד עכשיו, חכה לבאות, תשיג גם את הפי־גור.

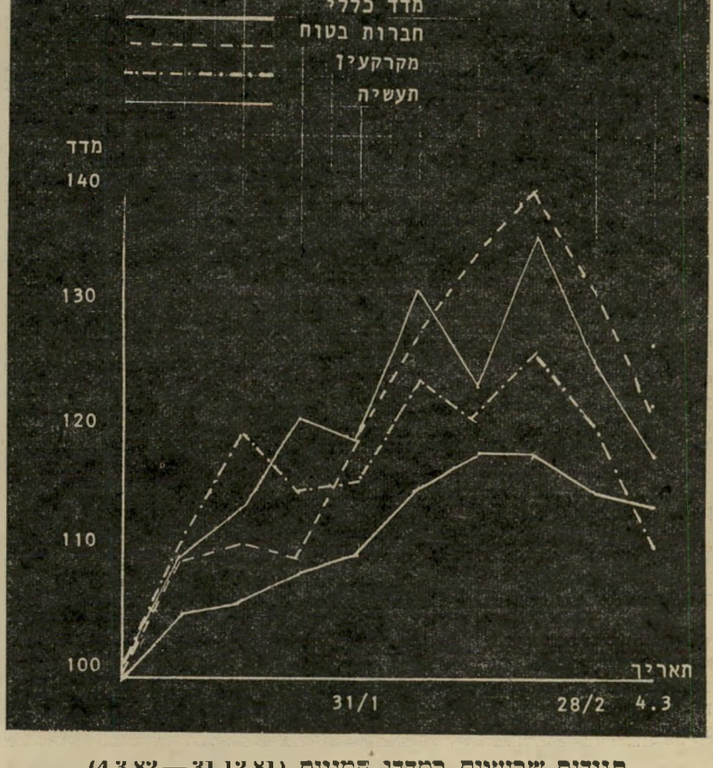

תנודות שבועיות במדדי המניות (4.3.82 — 31.12.81)
מי שנכנס מאוחר הפסיד יותר

תרגיל הטפטפות

יש שיטה חדשה. עד עכשיו כשהיו „מריצים" מניה, היו עושים את זה בשיטה הפשוטה והגסה של הכנסת ביקושים גדו־לים, והמניה היתה עולה בקפיצות־קרב, ונופלת חלל בזעקת־הפסד.

השיטה החדשה נורסת טיפטוף. איך, למשל, עדו המניות של כרמל ע"ש רשל „פקוריטס"? בשיטת הטפטפות. מינון יומי קטן, כמעט לא מורגש, עליה איטית הנראית סוזידית, אלא מה? ואז, טרח, נפיחה של ממש ו...אכזבת אותה.

הוא שאמרנו, נוסף על מזל צריך גם חוש עיתוי ותכונה נוספת — להסתפק ב־מועט: אולי קצת יותר, ולברוח. הבורח בזמן בעת ההיא, שכרו בכיסו. זה לא בדיוק הפסוק, אבל לעומת זאת הוא נכון. להיכנס אפשר תמיד, לצאת צריך לדעת מתי.

שינוי לטובה בסוף החודש

בקיצור: עד סוף חודש זה, תשרור עדיין אי־בהירות, גם אי־ודאות. עד שערפל הקרב של החוק למיסוי בתנאי אינפלציה יוסר. וזה אומר שני דברים: ברוב ימי המיסחר תשלוט בכיפה המגמה המעורבת. עליות וירידות בכפיפה אחת. כך נרחב לפעילות ספקולטיבית ולשמועות עם בסיס ולא ליחוס.

ממש בימים האחרונים של החו־דש צפוי שינוי לטובה: סוף שנת התקציב וסוף הריבעון הראשון של הבנקים, שלהם כידוע יש קרנות נאמנות. עד אז תצטרכנה כמה מן הקרנות להדביק את המדד וגם את הדולר. פורים שמח.

התנועה לעצירת הנסיגה בבורסה

לכבוד ה„מיני־מפולת" שהיתה בבורסה בסוף פברואר ותחילת מרס, נסקור גם כמה מסיפורי „הימים הנוראים" של ה־בורסה. לצורך זה אין טוב מכמה בדיחות מקבריות. כפי שבאו לידי ביטוי באולמות־המיסחר בבורסה. הנה הן, אחת לאחת:

● השמועה אומרת שלאור מה שקרה לאחרונה בבורסה החליטה הנהלת חברה קדישא להנפיק מניות בלי שם לחללי הבורסה. למקורבי חברה קדישא (לא ה־בורסה) נמסר שכתבי־האופציה יימסרו חינם.

● חברת מוזאיקה, המייצרת בין היתר מוצרי מוזאיקה, יצאה בהנפקה לבורסה. על פי חוות־דעת של מומחים לניירות־ערך, „ההשקעה במניות החברה עשויה להיות אטרקטיבית למשקיעים." יודעי־דבר טוענים שצפויים רווחים גבוהים בגין עיסקי־מצבות למשקיעים.

● בשבוע שעבר היתה עוד הנפקה בבורסה, של כהן־מבנים. אחד מראשי הבורסה שנשאל לחוות־דעתו על הנפקה זו, השיב בשאלה: עו באמת, מה לכהן בבית־קברות?

● ועכשיו משהו מסוג אחר: כמה מה־סוחרים בבורסה הציעו להקים אירגון מתחרה לאירגון ששמו אינו יורד מהכות־רות: התנועה לעצירת הנסיגה בבורסה.

קנה מזון רק באריזה המקורית שעליה מצויינים שם היצרן וכתובתו.

וימר יעקבסון טמיר

מה קורה לבגין?

(המשך מעמוד 5)

המעמד. לטענת הצלמים, הם ראו את ראש־הממשלה, מבעד העדשות המקרבות, כשהוא בוכה. תמונה כזאת לא הופיעה למחרת בעיתונים בישראל. לדברי הצלמים, התמונות נשלחו לחוץ־לארץ.

מעמד מעורר מבוכה

ב אותו השבוע אושפזה אשת ראש־הממשלה, עליזה בגין, במחלקה־לטיפול־נמרץ בבית־החולים הדסה. באותו יום שלישי, בשעה שבעלה נאם בכנסת, הוגדר מצבה כקשה. מבקרים שיצאו מחדרה ביחידה־לטיפול־נמרץ סיפרו שהיא מחוברת אל ציוד־הנשמה ואינה מסוגלת לשוחח. אחות משגיחה עליה במשך כל שעות היממה.

ידידיו של מנחם בגין בתנועת־החרות נטו לייחס את מצב־רוחו העכור לכך שהוא מודאג ממחלת אשתו.

למחרת, ביום הרביעי, נועד ל־ראש־הממשלה יום־עבודה מלא. בשעת־צהריים הוסע על גבי כי־סא־הגלגלים, בנמל־התעופה בן־גוריון, לעבר כבש המטוס שהביא את הנשיא פרנסואה מיטראן. גשם טורדני ירד אותה שעה על ראשי כל הנוכחים בטקס, ורוח עזה פרעה את בגדיהם. אך ראש־הממשלה קם ועמד על רגליו בעת הישמע ההימנונים ובלחיצת־הידיים הטקסית.

כעבור שעתיים קיבל ראש־הממשלה את אורחו בפתח בניין ראש־הממשלה בירושלים. כשמכוניתו של הנשיא התקרבה אל חזית הבניין, קם בגין מהכיסא ועמד על שתי רגליו. הנשיא הצרפתי עמד מולו והושיט אליו יד, אך מנחם בגין לא החזיר לו יד ללחיצה. הוא עדיין ניסה לייצב את עמידתו. הצלמים הנציחו שוב את המעמד במצלמותיהם. לחש עבר מאיש ל־רעהו, לא בשל קוצר־רוח של האר־כת הטקס, אלא בשל המבוכה ש־עורר המעמד.

שגריר ישראל בצרפת, מאיר רוזן, רמז למנחם בגין שיפנה עי־ניו אל ידו המושטת של הנשיא, ורק אז הושיט גם בגין את ידו, וחייך רחב נסוך על פניו.

כעבור שלוש שעות הוסע מנחם בגין על כיסא־הגלגלים לתוך בניין הכנסת. את העגלה דחפה הפעם בתו, חסיה מילוא. בעוד היא מחיי־כת באושר אל כל הנוכחים באולם, היתה הבעת פניו של ראש־הממ־שלה קפואה. כשהושטו אליו ידי נשים שרצו לברך אותו, נשק להן ראש־הממשלה בחום, והתרגשות הציפה אותו. חסיה מיהרה למלט אותו מהמקום ההומה אל שולחן־האוכל.

מוות פתאומי

ל פני שלושה חודשים, אחרי הניתוח בצוואר־הירך, פורסם שרופאי מבית־החולים הדסה, הו־רו לו לבלוע כדורי ליתיום, בטע־נה שתרופה זו תשפר את מצב־רוחו של בגין. מחקר שפורסם ב־1981 בכתב־העת המיקצועי הרפואה על חקר השפעת הליתיום, דיווח שתרופה זו, הניתנת בדרך־כלל ל־חולים הסובלים ממניה דפרסיה, יעילה לעידוד צמיחת מח־עצם.

אולם מיספר הדיווחים הגדל לאחרונה על תופעות הלוואי בטי־פול כזה, מחייב זהירות בשימוש בתרופה.

ברוב המיקרים גורם הליתיום לשינוי בתרשים אק"ג. הוא יכול לגרום למוות פתאומי של חולי־לב. תופעת־לוואי אחרת של הליתי־יום היא הפרעה בשיגה.

מנחם בגין מזכיר בנאומיו ש־הוא מתקשה להירדם בלילות. ה־סיבה לכך לטענתו, היא החשש שהייל ישראלי ייפגע בהפגנות התנועה לעצירת הנסיגה בסיני.

עניין ימית אכן כואב לראש־ה־ממשלה ומטריד את מנוחתו, אך ייתכן שגם לליתיום יש חלק באי־יכולתו לישון.

חוסר־שינה מוריד את יכולת הגוף להתנגד למחלה, ומעכב, ב־וודאי את החלמתו של בגין מה־ניתוח.

חולים המקבלים ליתיום סובלים גם מתחושת מלאות בקיבה, לחץ ברום הבטן, בחילות והוסר־תי־בון. שתי הארוחות הממלכתיות, בעת ביקורו של הנשיא פרנסואה מיטראן, הכבידו, בוודאי, על ראש־הממשלה. לא פלא, איפוא, שבשעת הארוחה השניה, בערב יום החמישי, הוא חש ברע. הוא הוצא מהמסיבה והועלה לחדר ב־מלון המלך־דוד.

רופאו האישי, הפרופסור מר־ווין גוטסמן, הוזעק לחדר. הובאו מייד בלוני חמצן ומכשיר שרושם את פעולת הלב. למחרת בבוקר הוסע ראש־הממשלה לביתו בירו־שלים. הוא העביר לשמחה ארליך את ניהול ישיבת־הממשלה ביום הראשון, ורופאו האישי לא מש מביתו.

ביום הראשון חלה תפנית במצב בריאותה של עליזה בגין. מבק־רים שהגיעו אל מיטתה בבית־החולים הדסה דיווחו שהיא שר־חה איתם בחופשיות, וביום ה־שני התכוונה לחזור לביתה. בש־עה 16.00 ביום הראשון יצא ה־פרופסור גוטסמן מבית ראש־ה־ממשלה. לשאלת העולם הזה הוא השיב: „בגין מרגיש מצויין. עלי־זה בגין תשוחרר, כנראה, ביום השני מבית־החולים."

בינתיים נדחה מועד צאתה של עליזה בגין מהדסה, אם כי מצבה השתפר.

ירידה בסף הכאב

א ורטופדים ממשיכים לש־אול, מתי יראו את מנחם בגין מהלך על שתי רגליו. כל עוד אין הדבר כך הם מעלים אפשרויות שונות.

● הניתוח לא הצליח.

● ייתכן שהבעיה הרפואית אינה השבר אלא דבר אחר.

● ייתכן שרופאיו של בגין נו־הגים בו מישנה זהירות, ולכן מונעים ממנו הליכה. אך הדבר אינו הגיוני, כי ישיבה ושכיבה ממושכות גורמות לירידה בכושר הפיסי של החולה.

● מתח נפשי, חוסר שינה ועייפות יתר, גורמים לירידה בסף הכאב. הרופאים מניחים, אם כן, שראש־הממשלה חש בכאבים עזים למרות שעל הכאב להיות קטן יותר. הפחד מפני הליכה, אחרי ניתוח מיסמור, מגביר אף הוא את הרגשת הכאב. אורטופדים גורסים ששלושה חודשים אחרי ניתוח מיסמור אין החולה אמור לסבול יותר מכאבים.

לפרופסור גוטסמן יש עבודה רבה במעונו של ראש־הממשלה. עליו לטפל בשני חולים. עליזה בגין סובלת מהתקפי אסטמה מ־גיל צעיר. מצבה מחמיר בכל פעם שהיא מששנת יותר מדי. בתקופה מסויימת, בעצת רופאיה, היא ניסתה להפסיק לעשן, אך לא התמידה בכך.

מצבו הבריאותי של בגין איתן פחות ממצבו הפוליטי. רגלו מציי־קה לו ומסרבת להתרפא, אין הוא עומד עדיין על רגליו למרות הזמן הרב שעבר מאז הניתוח. חוסר התנועה מעכב את ריפויו של האיש בן ה־68, הלוקה גם בליבו.

כל אלה בוודאי מוסיפים על המעמסה הנפשית שנגרמת לו בג־לל מצב בריאותה של אשתו, אליה הוא קשור מאוד.

אך ההצגה הפוליטית חייבת להימשך. במעמדים פומביים מת־אמץ בגין לחייך בהפגנת ביטחון, ומקורביו ממשיכים להתעקש: „הוא מרגיש מצויין!"

גילה רזין ■

במדינה

(המשך מעמוד 5)

ישראלי. אך מי שקורא את עיתוני העולם יכול להתפתות לחשוב כי ישראל היא אחת משלוש מעצמות־העל.

בגליון יחידי אחד של ה־עתון האמריקאי הראלד טריב־יון, היוצא לאור באירופה (תוך שיתוף פעולה בין שני העיתונים החשובים, ניו־יורק טיימס וושינג־טון פוסט) הופיעו ביום ה־3 ב־מארס 1982 הידיעות הבאות על ישראל:

● ידיעה ראשית בעמוד הרא־שון: „מיטראן מבטיח קשרים אי־תנים עם ישראל."

● מתחתה הכותרת: „כוחות ישראליים מפגיזים 60 פולשים מ־מחנה בלתי־חוקי במידבר סיני." שתי הידיעות הן ארוכות, ונמ־שכות בעמוד הבא.

● שניים משלושת התצלומים המקשטים את העמוד הראשון הם מישראל. האחד מראה את מיטראן, נבון ובגין בנמל־התעופה בלוד, והשני מראה חיילות צה"ל המפ־גנות בכוח אשה ותינוק מהתנח־לות בסיני.

בשאר העמודים:

● ידיעה על ביקורו של פיליפ חביב בדמשק, תוך ציון שהוא בא לסוריה מישראל כדי לחזק את שביתת־הנשק בגבול לבנון.

● ידיעה מריאד המצטטת את ההתקפה של עיתון סעודי על מע־מר קד־אפי, שליט לוב. בין השאר כתב העיתון הסעודי כי „קד־אפי הוא מטומטם וסוכן ישראלי."

● ידיעה על מותו של שופט בית־המישפט העליון לשעבר, יר־אל זוסמן.

● בעמוד המאמרים הראשיים: מאמר ראשי של ניו־יורק טיימס בשם „הדרך לירושלים", התוקף את חוסני מובארכ על סירובו לב־קר בירושלים.

● פיליטון של ארט בוכוואלד על אופ"ק, ובו דבריו של נציג לוב המאשים, כביכול, את נציג סעודיה כציוניו.

● במדור תיאטרון: ביקורת על מחזה בשם הובלת א"ה לסאן־כריסטובאל, המוצג בלונדון, וה־מתאר כיצד קומנדו ישראלי לוכד את אדולף היטלר הזקן בג'ונגל הבראזילי, ושומע מפיו הרצאות ארוכות על מוסר. בסוף המחזה עומדים רודפי־בצע לנחות במסו־קים בג'ונגל, לרצוח את הישרא־לים ולחטוף את היטלר, כדי למכ־רו לכל המרבה במחיר.

מיפלגות

איש חלם

בגין מפנה את אנשי גוש־אמונים, ופרס עורך אצלם ביקור כמעט־ממלכתי.

שימעון פרס הצטיין תמיד בחו־סר חוש פוליטי. אך השבוע עלה על עצמו.

בשעה שמנחם בגין ואריאל שרון היו עסוקים בפינוי אנשי גוש־אמונים מחבל־ימית, ובשעה ש־מתנחלי הגוש בגדה המערבית עסקו בנסיונות דלים לשבש את החיים כמחאה על כך (ראה עמוד 9), החליט שימעון פרס לערוך ביקור מעין־ממלכתי בהתנחלויות של גוש־אמונים בגדה.

כדי להזכיר לכל העולם כי ממשלות־המערך הן שהקימו את ההתנחלויות הראשונות של הגוש בקריית־ארבע ובקדום, ושהן ש־החליטו ליישב את פיתחת־רפיח, החליט פרס לקחת עימו לסיור את ישראל גלילי, האיש שגיסח ב־1973 את ההחלטה להקים את ה־עיר ימית — ושתרם בכך תרומה עיקרית להחלטת אנוור אל־סאדאת לפתוח במילחמת יום־הכיפורים.

שנודעה הכוונה, נהג פרס כמ־הג אנשי חלם: הוא לא ביטל את הביקור, אך הודיע שלא ייצא מ־מכוניתו בעת ביקורו בהתנחלו־יות גוש־אמונים.

יחסי חוץ

ביקור על הירח

אחרי מיזיוני המיזים וענני המלל — מה היה הטעם האמיתי לביקור?

מן הרגע הראשון היה קיים פער מוזר בין היחס בצרפת ובישראל לביקורו של פרנסואה מיטראן. הכתבים הזרים עמדו על כך מייד, והשתאו.

בצרפת עורר הביקור התרגשות רבה. התייחסו אליו כאל מאורע גדול, כימעט היסטורי. המוני ע־תונאים מכל אמצעי־התיקשורת הגיעו ארצה לפני בוא הנשיא, או התלוו אליו. כל צעד שלו בארץ סוקר בהרחבה. אילו ביקר מיט־ראן על הירח לא יכלה התגובה הצרפתית להיות רבה יותר.

בארץ נראה הביקור כעניין יפה, אך מישני. צרפת שוב אינה נחש־בת בארץ כמעצמה גדולה או חשו־בה. הביקור העסיק את כתבי־הרכילות יותר מאשר את הפרש־נים המדיניים הרציניים. בהשוואה לחשיבותם הגורלית של יחסי יש־ראל—ארצות־הברית, ולחשיבותם המרכזית של יחסי ישראל־מצריים, היחסים בין ישראל וצרפת נראים כעניין קישוטי בעיקר.

להנמיך את הטון. גם ההב־דל בין הציפיות בשתי הארצות היה גדול.

העיתונות הצרפתית ציפתה ל־תוצאות גדולות וחשובות, שיחד־שו את ימיה של צרפת ב„לבאנט" כקדם. רק במהלך הביקור עצמו החלו יועצי הנשיא להנמיך את הטון באמצעי־התיקשורת, להכין את הציבור לכך שהביקור לא יישא פירות מיידיים.

בישראל לא ציפו מראש לתוצ־אות ממשיות כלשהן. וההערכה הישראלית היתה, כמובן, הנכונה.

השקעה לטווח ארוך. חשי־בותו האמיתית של הביקור היה בבחינת השקעה לטווח ארוך. הוא היה פסיכולוגי בעיקרו. בין הש־אר:

● הוא החזיר לתודעה הישרא־לית את קיומה של אירופה כגורם מדיני.

● הוא חידש את המגע בין יש־ראל ומדינה אירופית חשובה, וב־כך הוא פותח תקופה שבה יתאם־שר לאירופה המערבית לקיים יח־סים הוגנים עם שני הצדדים ב־סיכסוך המרחבי — דבר שהוא תנאי מוקדם למילוי תפקיד כלש־הו בהשכנת השלום.

● הוא הרגיל בפעם הראשונה את דעת־הקהל הישראלית לכך ש־מדינאי בעל יחס חיובי בולט ל־ישראל וליהודים יכול לתמוך בו־זמנית גם בהקמת מדינה פלסטי־נית. מיטראן היה המנהיג הלא־ערבי הראשון שאמר זאת על אד־מת ישראל, בתוקף ובלי כל נימה של התנצלות, ושלא עורר תגובה שלילית. מבחינה זו היה לביקור ערך חינוכי רב.

נפט, נשק ושדום. אם ילכו שאר מנהיגי אירופה המערבית ב־דרכו של מיטראן, ייווצר בהדרגה מצב חדש.

אירופה המערבית היא הגורם המדיני החשוב היחידי בעולם ה־מעוניין באמת ובתמים בשלום ב־מרחב, ביגלל תלותו הכימעט־מוחלטת בנפט הזורם אליה מאיזור זה. בניגוד לארצות־הברית ול־ברית־המועצות, המעוניינות שתי־הן בהמשך המצב של לא־מילחמה־ולא־שלום, ביגלל רצונן למכור כאן נשק לכל הצדדים (ראה עמו־דים 13—14) וסיבות אחרות, יש לאירופה אינטרס מיידי ומוחשי ב־השגת השלום. האינטרס שיש ל־צרפת במכירת נשק — שגם אותו בא ביקור מיטראן לשרת בצורה מוצנעת — חשוב פחות מאשר הצורך בנפט.

עד כה לא יכלה אירופה לפעול, מפני שיחסיה עם ישראל היו משובשים. אם ישתפרו עתה יח־סים אלה, תוכל אירופה למלא ב־עתיד תפקיד מסויים, בהתאם ל־כוחה ולעוצמתה. השתתפותה ב־כוח הרב־לאומי בסיני הוא צעד ראשון לכך.

אחרי שיתפזרו עניני־המלל ש־אפפו את הביקור, זוהי התוצאה שתישאר.

היטלר (איק מק־קוואן) עם הקומנדו הישראלי
אחד מכל אלף

ימית:
הימים האחרונים
של פומפיאה

„תפסו אותנו כשהמכנסיים שלנו מופשלים!" התלונן אחד מעסקני התנועה־לעצירת־הנסיגה, כדי להסביר את הכישלון המפציר של התנועה בשבוע וחצי האחרונים.

צה"ל סגר את האיזור — והמוני ישראל לא התקוממו.

הרב אריאל קרא לחיילי צה"ל להפר פקודה ולעבור לצד המתקוממים — ולא נודע אף על מיקרה אחד של סירוב למלא פקודה, אף שהופצו כמה שמועות קלו־שות על כך.

מנהיגי התנועה קראו לרבבות אוהדיה של התנועה לזרום אל החבל מכל קצות הארץ, כדי למנוע את סילוק הפולשים משם — ובסך־הכל הופיעו כמה עשרות.

ובעיקר — בכמה מקומות בארץ ניסו אוהדי־התנועה לחסום כבישים ראשיים. מחסום ליד צומת הקאנטרי־קלאב ליד תל־אביב הוסר כעבור זמן קצר. מחסום ליד מחולה בעמק־הירדן סולק בנקל, אחרי שעורר זעם בולט בלב תושבי־הסביבה היהודיים.

נסיון־החסימה, שנכשל בצורה מבישה, גרם לתוצאה הפוכה. בעוד שלא עזר בי־מאומה לעצירת הנסיגה, הוא גילה ברבים את תוכנית־האב של המרד המתוכנן: חסימת כל הצירים ברחבי הארץ, שיתוק החיים, המרדת הצבא והכשלת־הממשלה. זאת היתה צריכה להיות הפיכה של ממש, והיא היתה צריכה להסתיים במצב של תוהו־ובוהו, נפילת הממשלה ושיתוק המימשל כולו.

הצגת הקולנוע האחרונה

טלאי צהוב,
בד אדום

זאת היתה הצגה עלובה, וכמעט מגוחכת. היה זה כאילו הוכנו עשרות נפצים כדי לפוצץ מיטען אדיר של חומר־נפץ — והנה התפוצצו כמה נפצים בלא־עת, ברעש קלוש, מבלי שיביאו להתפוצ־צות כלשהי.

מה קרה?

בעוכריה של תנועת־המרד היו שלו־שה גורמים: הפה של מנחם בגין, הערמומיות של אריאל שרון והביטחון־העצמי המטופש של התנועה עצמה.

יתכן כי נקודת־המיפנה באה כאשר החלו חברי־התנועה בימית לענוד, לעיני המצלמות, את הטלאי הצהוב של ימי־השואה. היתה זאת טעות פסיכולוגית מונו־מנטלית. היא הוכיחה כי התנועה־לעצירת־הנסיגה איבדה את הקשר הנפשי עם המוני ישראל.

אין דבר שהיה מסוגל להרגיז את הצי־בור הישראלי יותר מאשר שימוש קל־דעת בסמל לאומי הטעון מתח ריגשי, שהוא בעיני היהודים כבד אדום לשור.

היה זה הפגז שהיה חסר לתותח המי־לולי של בגין. בנאום מזהיר בכנסת (ראה הנדון) **ליבה בגין את הזעם הלאומי על מעשה זה**, והיפנה את דעת־הציבור באופן מכריע נגד אנשי ימית. יחד עם הגילויים האחרים של שחצנות ויוהרה מצד עוצרי־הנסיגה, כוונתם הבולטת להפיל את הסמ־כות החוקית של המוסדות הדמוקרטיים והיוקרה האישית של בגין דווקא בקרב ההמונים הלאומניים — די היה בפרשה זו כדי להשמיט את הקרקע מתחת ל־התקוממות.

(המשך בעמוד 72)

החייל המנגן

מנעים בחצוצרה לבדואים המפרקים את החממות בתלמי־יוסף. לפני שבוע פינו מכאן חיילי צה"ל 42 פולשים, שחזרו מייד אחר־כך למושב. מאות חיילים ושוטרים הובאו למקום לאבטח את הפירוק.

הבדואי מפרק

את החממות מתלמי־יוסף, שאותן בנו לפני כמה שנים בדואים אחרים. הזמן עד לסיום עבודות הפירוק הוא קצר מדי, ולכן ישארו בשטח מיבנים רבים. הבדואים „ידאגו" לפרק הכל עד לבואם של המצרים. הפעם, לשם שינוי, לטובתם בלבד. למעלה: חיילת צה"ל מפנה תינוק.

תרופת רובין:
ריח ההצלחה מביא להתכתשות בין הממציאים והמוסדות

כימאי שחק
ייצר את החומר

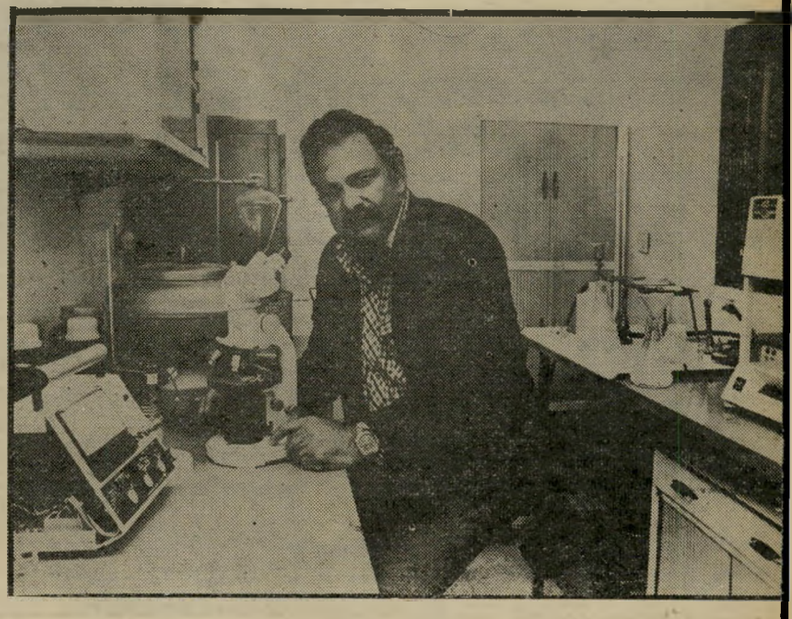

רופא דויד רובין
המציא תיאוריה

הקרב על התמלוגים

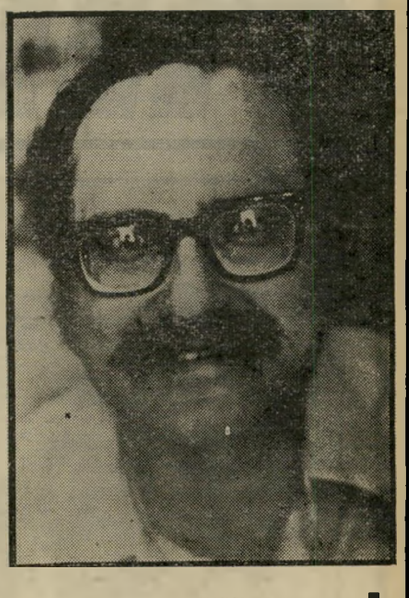

רופא אירי רובין
עזר לפתח

„ה כישרון הוא יתום אבל להצלחה אבות רבים.“ אימרה זאת הולכת ומתממשת כיום בחוגים האקדמיים, בווי־כוח על הבעלות והתמלוגים לתרופה נגד סרטן, די־אם־בי־ג'י, הידועה כתרופת הד"ר רובין.

הפרופסור רפאל משולם, רקטור האו־ניברסיטה העברית, ממליץ בדו"ח שמסר לוועדה המתמדת של סינט האוניברסיטה, לזרז את פיתוח התרופה השניונייה במחלו־קת. זאת על סמך מסקנות מישרד־הבריא־ות, שבדק את החומר על חיות, לפני ה־ניסויים הקליניים בבני־אדם.

בעיקבות דו"ח זה הוכנה הצעת הסכם הקובעת, שאם אכן תוכח חוסר רעילותה ויעילותה של התרופה לטיפול במחלת ה־סרטן, יחולקו התמלוגים בצורה הבאה: שליש לאוניברסיטה, שליש לקרן העומדת לרשות הממציא, שאפשר להשתמש בה ל־מטרות־מחקר אך לא לצורך אחר, והשליש האחרון לממציאים לשימושם הפרטי. בקטע האחרון של ההסכם מופיעים שמות ה־ממציאים — הד"ר אליהו רובין, הד"ר דויד רובין והפרופסור לכימיה ישראל שחק.

הצעה זו העלתה, כמובן, את חמתו של ד"ר דויד רובין, הטוען: „את כל העלבו־נות ספגתי אני, ואני עדיין ממשיך לספוג אותם. אך כשמדובר בסיכוי להצלחה, מייד יש שותפים לכסף ולתהילה!“

למרות הניסוח הזהיר של הפרופסור משולם, בהתייחסו לקביעת מידת ההצלחה של התרופה, קיימת הרגשה שהתרופה תוכח בסופו של דבר כיעילה, והסיכויים לזכות ביוקרה ובמוניטין סיכסכו בין ה־שותפים למחקר. היחסים בין האחים רובין מצד אחד, ובין הפרופסור שחק מצד שני, הגיעו לסף משבר.

יתכן שהסיבה לסיכסוך טמונה בדו"ח משולם עצמו, המציין את הפרופסור שחק כממציא התרופה, ומתייחס לד"ר דויד רו־בין רק בסוף הדו"ח, בלי לציין את חלקו בכל הפרשה.

לא האמין בליטריל

ה ד"ר דויד רובין הגיע לדי־אם־בי־ג'י, או בשמו המלא — מנדלוניטריל גלוקורוניק אסיד — עקב סיבות אישיות. אמו לקתה בסרטן השד, וסירבה בכל תוקף לעבור ניתוח.

בחיפושיו הנואשים אחר תרופה חליפית נתקל ד"ר רובין, בתחילת שנות ה־70', בידיעה על ניסויים מוצלחים בתרופת־פלא בשם ליטריל, שגילויה הסעיר אז את ארצות־הברית. הוא התקשר עם ממציא הליטריל ומפיצו, ארנסט טי קרבס, ואף נסע לארצות־הברית כדי ללמוד את ה־תרופה ולנסותה באופן מדעי.

התקשרותו זו עם מפיצי הליטריל שימ־שה אחר־כך את יריביו, שטענו נגדו שהוא מפיץ תרופת־אליל, ושהוא משרת גור־מים המוהים עם עולם־הפשע, שעמדו מאחרי מילחמת הליטריל בארצות־הברית.

האמת היא, כי הד"ר רובין הגיע מהר מאוד למסקנה, כי ליטריל אינה תרופה, ואף מסר על כך תצהיר למוסדות־הרפואה בארצות־הברית. מאוחר יותר הוא פירסם על כך מאמר בביטאון הרפואי בישראל הרפואה.

אך כל אלה לא הועילו נגד הטענה ה־מקשרת את שמו לליטריל.

הניסויים שערך בליטריל הביאו אותו לתגלית אחרת, הדי־אם־בי־ג'י. ליטריל היה אמור להכיל בתוכו את הדי־אם־בי־ג'י, שהוא החומר הפעיל נגד גידולים סרטניים.

בניסויים הגיע רובין למסקנה כי חומר זה אינו בנמצא בליטריל. הוא חיפש דרך להפיק את החומר בצורה אחרת.

לפני כארבע שנים הוא החל בניסויים במעבדתו הצנועה שבמרתף ביתו בבית־נקופה. ביסוד המצאתו עמד תהליך בין־לוגי שאותו עוברים עלי אפרסק בתוך כבד של עזים המפרישות אח"כ חומר מסויים, מנדלוניטריל, בשתן.

ב־1979 היתה בידיו כמות מספקת של אבקה המכילה את המנדלוניטריל, כדי ל־התחיל בניסויים בריפוי סרטן על חיות. לפי המימצאים של הבדיקות תוצאות ה־ניסויים, שנערכו במכון וייצמן, על עכברי־מעבדה, השביעו־רצון. עכברים, שבהם הושתלו תאי סרטן ושפיתחו את המחלה, נרפאו במיקרים רבים לחלוטין ובמיקרים אחרים חלה נסיגה משמעותית ביותר ב־גידולים הסרטניים.

אך לתרופתו של ד"ר רובין היתה מיגב־לה רציניות. התהליך הביולוגי, באמצעות עז, לא יצר תרופה נקיה, ולא תמיד יצר את התרופה המבוקשת. היה צורך ביצירת תהליך כימי, דוגמת התהליך הטבעי ה־מתרחש בכבד העז.

את המשימה הזאת נטל על עצמו ה־פרופסור ישראל שחק, מרצה לכימיה ב־אוניברסיטה העברית בירושלים שהתלהב מהמצאתו של רובין. בעבודתו נעזר שחק על ידי אחיו של הד"ר דויד רובין, הד"ר אליהו רובין, שעזב את עבודתו ככירורג, כדי להקדיש את כל מירצו לקידום המצא־תו של אחיו.

בוויכוח שהתעורר סביב התרופה אחרי הפרסומים הראשונים במרס 1980, התת־חדש לאחרונה סביב פרשת ראובן מעיין, היה הפרופסור שחק אחד ממגיניה הרא־שיים של התרופה, יחד עם הפרופסור עזרא זוהר, שמאז טוף 1979 הציע פעם אחר פעם לערוך ניסויים קליניים בתרופה.

הרעיון של רובין, השיטה של שחק

ד ה היה המצב עד לשבוע האחרון, כאשר בעיקבות דו"ח משולם, התי־עוררה שאלת הבעלות על ההמצאה.

טען הפרופסור שחק:

„בדצמבר 1979 פגשתי את דויד רובין והתיאוריה מצאה מאוד־חן בעיני. חשבתי שיש סיכויים טובים. הבעיה היא לתת את החומר בצורתו הנקיה, שיאשר או יכחיש את התיאוריה הזאת. המנדלוניטריל גלוקורוניק אסיד, או הדי־אם־בי־ג'י, היא נוסחה שהביאו לי האחים רובין, ועלי היה להפיק אותה בצורה כימית נקייה.

„התחלתי לעבור על כך בתחילת או־גוסט 1980, ללא שום הצלחה. בסוף או־גוסט התחילה ההצלחה להעיר לי פנים. התחלתי לייצר את החומר בכמויות קטנות. אחר־כך חלה תאוצה בקצב הייצור, עד שהגעתי למצב שאני מסוגל לייצר במשך שבוע עד 120 גרם די־אם־בי־ג'י, שהיא הכמות הדרושה, לדברי דויד רובין, לטי־פול בחולה אחד.“

בהמשך דבריו מדגיש הפרופסור שחק, שעד אוגוסט 1980 לא היתה לו שום נגיעה בכל אשר עשה הד"ר רובין. אולם מאותו רגע, הוא מדגיש את חלקו ואומר: „החומר שאני מסנתז הוא לפי התיאוריה והרעיון של ד"ר דויד רובין. אך השיטה הכימית, כיצד להכין אותו, היא כולה שלי.“

עדיפות לאוניברסיטה

א ת דו"ח משולם, המדגיש במיוחד את חלקו בהמצאה, הוא מצדיק באומרו: „הדו"ח הזה הוא דו"ח פנימי של ה־אוניברסיטה, וברור שהם מתייחסים לעובד שלהם. פרופסור משולם הוא איש־מדע, על כן הוא מתייחס אל דבר שהוא ודאי והגיוני לדבר שמבחינה מדעית מוטל בספק.“

פרופסור שחק תומך בלהט בהצעת ה־הסכם של האוניברסיטה. לדבריו, מופק ה־חומר במעבדות־האוניברסיטה, למרות ש־חומרי־המוצא מומנו על־ידי האחים רובין ועל־ידי אל שוויצר. מבחינה חוקית קובע מקום־הייצור והסטאטוס של המייצר, ו־היות שהוא עצמו הינו עובד האוניברסי־טה, הרי שכל מה שהוא מייצר במיסגרת עבודתו ובמעבדות השייכות לאוניברסי־טה, הוא רכוש המוסד.

בהמשך דבריו מסביר שחק את חלוקת

(המשך בעמוד 74)

סל גמל

כל היתרונות שבקופת גמל כפול שלוש

"סל גמל" – אפשרות חדשנית נוספת לחסכון בהוראה קבועה אחת בשלוש קופות גמל המשלימות זו את זו:

גדיש	קופת הגמל הרווחית ביותר בעשור האחרון.
קרן אור	קופת הגמל הצעירה והדינאמית
יתר	קופת הגמל המבטיחה תשואה ראלית קבועה.

אתה צובר בעת ובעונה אחת וותק בכמה קופות גמל רווחיות ביותר ומבטיח לעצמך גמישות רבה בהחלטותיך הפיננסיות בעתיד.

בוא לגדול אתנו.

בנק הפועלים בע"מ

אריה שמש יצואן מצטיין.

הוא לא קיבל על כך שום תעודה רשמית. בשבילו זה דבר ברור מאליו.

אריה שמש הוא חלק ממערכת עליה מוטלת משימה כבדה ונכבדה: יצוא.

בזכותו ובזכות חבריו לעבודה, מתאפשר פיתוחו הדינמי של היצוא בישראל.

אתה יכול לסמוך על אריה שמש וחבריו. המטען שלך נמצא בידיים טובות ויגיע ליעדו שלם, בטוח ובדיוק בזמן.

אריה שמש רואה ביעד שלך – את היעוד שלו.

אל על

היעד שלך - היעוד שלנו.

נשק נשק נשק תרדוף!

מאת
אורי אבנרי

אנו יושבים בתיאטרון־בובות. לפנינו מופיע האיש הרע (כספר ויינברגר), המתקוטט עם האיש הטוב (אלכסנדר הייג). מפעם לפעם מופיע השריף הגדול בכבודו ובעצמו (רונלד רגן), שהוא קצת רע וקצת טוב.

אנחנו יושבים, כדרכם של ילדים בתיאטרון־בובות, צוחקים וצועקים בוז, מתרגשים ונפעמים. ואין אנחנו מרגישים שאיש אחד כתב את כל ההצגה ומביים אותה.

הכל רגילים לאמר כי אין מדיניות לארצות־הברית, שהיא מדברת בכמה לשונות, שכל אחד מבכיריה מנהל מדיניות משלו, הסותרת את זו של עמיתו. מדובר על החובבנות של הממשלה האמריקאית הנוכחית, וגם של הקודמת. הכל מובן. כל אחד יודע שם. יד איש ברעהו.

אך האמת היא שרק קהל־הצופים מבולבל. מהלכי המדיניות האמריקאית, תמיד מבולבלים למראית־עין, הם הגיוניים למדי, אם תופסים את העיקרון המנחה אותם: מכירת הנשק.

הדולרים חוזרים הביתה

לא מכבר הבעתי בכתב כמה תמיהות והירהורים על המדיניות האמריקאית („האם ארצות־הברית רוצה בשלום?" העולם הזה 2317). שאלתי מדוע נמנעת ארצות־הברית מלעודד את כוחות־השלום בישראל, באש"ף ובארצות הערביות; מדוע היא תומכת למעשה בכל כוחה בממשלת־בגין, בסיפוח הגולן, בהתנחלות בגדה וברצועה וברוב מעשיה האחרים; מדוע הסתיר מפניה אנוור אל־סאדאת את יוזמת־השלום שלו עד הרגע האחרון ממש; מדוע היא מתערבת בפועל נגד יוזמות־שלום המכוונות להשגת הסדר כולל של הסיכסוך הישראלי־ערבי.

אני משתכנע יותר ויותר כי אחת הסיבות העיקריות לכך היא האינטרס האמריקאי המובהק ב־מכירת־נשק.

צורך זה קיים בשני מישורים:

● במישור הלאומי, כדי לקיים את הכלכלה האמריקאית בכללותה, בייחוד מאז 1973, כאשר מהפכת־הנפט עירערה את האיזון. באמצעות מכירתו של נשק, ההופך במהירות לגרוטאות־ברזל, מחזיר המשק האמריקאי לעצמו את הפטרו־דולרים, שהוא נאלץ להעביר לערבים. הדולרים, כמו היוגים, חוזרים הביתה.

● במישור המעשי, מקיים ייצור־הנשק מיפעלי־ענק, הממלאים עתה תפקיד חשוב ביותר במימסד האמריקאי.

המישור הראשון זכה תמיד בתשומת־לב רבה. ואילו המישור השני הוזנח מאוד. אך דווקא הוא חשוב ביותר להבנת המדיניות האמריקאית — וגם להבנת המדיניות הישראלית.

צ'ינדרים וכובעי־מיצחיה

עד כמה פרישתו מתפקידו כנשיא ארצות־הברית טבע דווייט אייזנהואר בטבע־לשון: „התישלובת הצבאית־התעשייתית". „אייק", המצביא המהולל של מילחמת־העולם השנייה, שהיה מנהיג צבאי ומדיני כאחד, לא חשש מלבטא עובדה שעד אז היתה השתיקה יפה לה: שנוצר איחוד מלא, מעין סימביוסיס, של הצמרת הצבאית והכלכלית בארצות־הברית. סימביוסיס זה התמקד בתעשיית־הנשק הכבדה ונספחיה — תעשיות המטוסים, הספלדה, האלקטרוניקה, „מיכלי החשיבה" ועוד.

מאז 1960 התהדקו יחסים אלה עוד יותר, ושוב אין כל אפשרות לסמן גבול כלשהו בין מזמיני־הנשק ויצרני־הנשק, הגנרלים והתעשיינים, אילי־ההון ואילי־המימשל. גנרלים, החולשים על הזמנות של מיליארדים, מתמנים למחרת התפטרותם מהצבא כמנהלי החברות שקיבלו את ההזמנות. אילי חברות־הנשק, או הבנקים הקשורים עימן, מתמנים כשרים בממשלה, וממשיכים בתפקידים זה בעסקים כרגיל. הפנטגון הוא מרכז־המכירות של תעשיית־הנשק. שרים יוצאים לביקורים ממלכתיים בחו"ל, משמיעים הצהרות הגורמות להתרגשות בעולם, כשלמעשה המטרה היחידה של הביקור הוא למכור נשק. יו"ר המטות המשולבים של ארצות־הברית הוא, אולי, גדול סוחרי־הנשק בעולם. גנרלים של יבשה ואוויר ואדמירלים מכל הדגלות משוטטים בעולם ומוכרים נשק.

יש למהר ולהדגיש כי אין זה מצב אמריקאי בילעדי. מצב דומה מאוד שורר גם בארצות אחרות, גדולות, בינוניות וקטנות. נשיאים וראשי־ממשלות מסתובבים בעולם, סוקרים מישמרות־כבוד, עומדים דום כשמנגנים הימנונים, מכרי־זים הכרזות מצלצלות, כאשר כל מטרתם אינה אלא למכור תותחים וטאנקים, צוללות וסטילים, טילים ותחמושת.

במיקרים רבים מכירת הנשק שוב אינה משרתת מדיניות, אלא לחיפך: המדיניות באה לשרת את מכירת־הנשק.

ערבוב התחומים בין הצמרת הצבאית והתעשייתית, בין מדינאים וסוחרי־נשק, הפך מכה עולמית, והוא בולט כיום מאוד גם בישראל. על כך עוד נרחיב בבוא העת את הדיבור.

ואין הדבר מוגבל לעולם המערבי. לדעת רומחים, גם המשק הסובייטי שוב אינו יכול להתקיים בלי מכירת כמויות גדולות של נשק לארצות־חוץ. יתכן שסטונה בכך אחת התשובות לתעלומה הסובייטית, השונה מן התעלומה האמריקאית רק בסימניה החיצוניים.

למשל: איך זה תומכת בריתי תפקיד זה חורג בהרבה מן הממדים (הנכבדים למדי, כשלעצמם) של אספקת הנשק האמריקאי לישראל.

לכאורה, הגישה האמריקאית היא מלאת־סתירות. וושינגטון התנגדה לסיפוח הגולן, אך הפעילה את מלוא כוחה כדי למנוע כל עגישה של ממשלת־בגין אחרי שביצעה את הסיפוח. היא רואה בהתנחלות בשטחים הכבושים „הפרעה לתהליך השלום", ומעודדת את ממשלת־ישראל להתמיד בכך. כאשר ממשלת־ישראל מגדישה את הסאה, היא מטילה „עונשים" מגוחכים, המתבטלים אוטומטית כעבור חודשיים־שלושה. היא סירסדה את תוכנית־השלום של האמיר מאחד ומכרת מטוסי־בינון מתוחכמים לסעודיה. היא פועלת נגד מציאת אלטרנטיבה כלשהי לסוס המת של קמפ־דייויד, ושוקלת אספקת טילים ומטוסים ליר־דן, אחת האויבית העיקריות של קמפ־דייויד. כלשון הסידרה בועות: מטורף? חכה עד שתראה את הפרק הבא.

האם יש שיטה בטירוף זה?

זה היה מטורף, אילו המטרה המוצהרות ביסודות הקיצוניים ביותר של חזית־הסירוב הערבית, ופועלת נגד כוחות־השלום בשני המחנות, כעוד שהיא דוגלת ריש־מית בפיתרון של דו־קיום ישראלי־ערבי ופלסטיני־ישראלי?

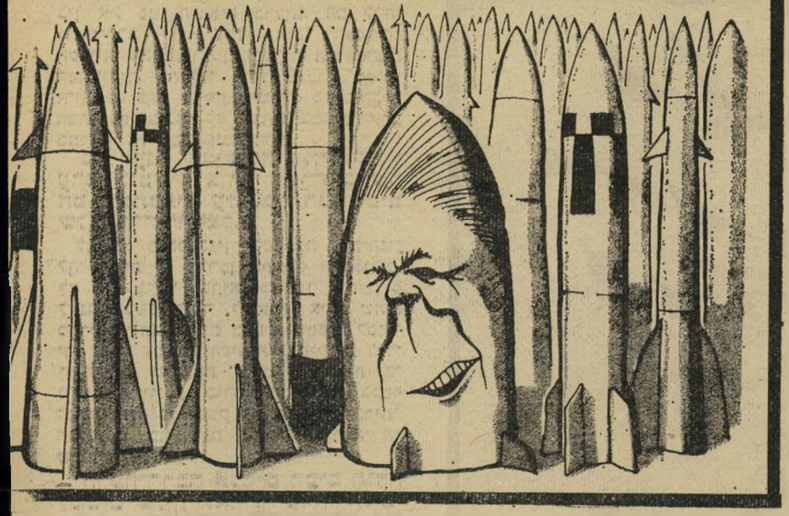

השיטה שבטירוף

חזור ליחסי ארצות־הברית־ישראל. אין כל אפשרות להבין את היחסים האלה מבלי להכיר בתפקיד החיוני שממלאה ישראל בתעשיית־הנשק האמריקאית.

ויינברגר הרשע
עשה

הייג הטוב
החנגד

השגריר החדש
הזהיר

וכל זה אינו אלא הצגה, אשר יכלה להצחיק אלמלא...

נשק, נשק תרדוף!

(המשך מעמוד 13)

חסיבה אחת של הצבא הסובייטי, ושעליו להצטייד לשם כך בנשק. כדי להצדיק רכישה עצומה של נשק — בהשוואה לאוכלוסיה הקטנה של ממלכת־המידבר הסכומים מהממים ממש — דרוש מצב של מילחמה בגבול הקרוב: מילחמה בישראל, למען ירושלים הקדושה והעם־האח הפלסטיני.

למען מטרה קדושה זו אין סעודיה קונה נשק רק לעצמה, אלא גם ממנת רכישות גדולות של מדינות ערביות אחרות.

מדוע מעוניינים האמירים הסעודיים בכלל ברכישת נשק? הרי ברור להם כי המדינה משלמת הון־עתק עבור ערימות של ציוד שלעולם לא יהיה בו כל שימוש, ושתוך זמן קצר למדי יהיה לגרוטאות חסרות־ערך.

יש לכך הסבר פשוט. הכסף נשאב מן האדמה, בצורת נפט. מבחינת האינטרס הסעודי, מוטב היה שיישאר שם, כי ערכו נשמר, ודי היה בשאיבת הכמות הדרושה למימון הצרכים האקטואליים של פיתוח וחינוך. אך בשלב הנוכחי של התקדמות המלכה, כבר אין הנסיכים יכולים לחלק את הכסף ביניהם בצורה פשוטה.

הרכש הצבאי ממלא כאן תפקיד חשוב. הזמנות־הנשק זורמות מערבה, בעקבות זרם הנפט. כל ההזמנות האלה מבוצעות על־ידי מתווכים וסוכנים סעודיים, הקשורים באמירים השונים. חברות־הנשק משלמות הון־עתק בצורת „עמלות", המשמשות לתשלום שוחד.

עסקות־הנשק הן, בין השאר, מכשיר להעברת כספים מקופת האוצר הסעודי לחשבונות־הבנק הפרטיים של האמירים ובני־חסותם בשוויץ, וליחשקעויותיהם העצומות בארצות־הברית (שמחקן נהנית סידרה נוספת של איל־הון אמריקאיים).

עיסקת האיוואקס האמריקאית־סעודית, שהסעירה את ישראל במשך חודשים ארוכים, עוררה רק חיוכים אצל יודעי־דבר אמריקאיים. סיפר אחד מהם: „חברת בואינג היתה נתונה בצרות. היינו צריכים להציל אותה. אז הרכבנו צלחת על מטוס ישן, מלאנו אותו בציוד אלקטרוני ומכרנו אותו לסעודים, כמטוס־ביון מתוחכם מעין כמותו. בסך הכל זוהי גרוטאה, הנופלת ממטוסי־ביון אחרים. אך הסעודים קנו, כמובן."

מישהם הרוויחו בעיסקה זו הרבה־הרבה מיליוני דולרים.

בחוגי הצמרת הצבאית האמריקאית מתלהף סיפור על האייוואקס. מטוס זה הוא בן־חסותו של חיל־הים האמריקאי. אנשי הכוח היריב, חיל־האוויר, החליטו להלבין את פני הימאים ברבים. הם לקחו מטוס־קרב ישן, ציידו אותו באמצעי־הטעייה שהועתקו מן הספרות המיקצועית הסובייטית, והטיסו אותו לעבר מטוס־איוואקס מעל אדמת גרמניה. מטוס־הביון המתוחכם־כביכול לא הבחין במטוס־הקרב ממרחק של כמה קילומטרים.

מאורעות הסיכסוך הישראלי־ערבי דוכשים צורה אחרת כאשר הם משתקפים על מסך המחשבים של חברות־הנשק.

למשל: מנחם בגין מספח את רמת־הגולן. מעשה זה מדרבן את כל התחליכים. לא זה בלבד שהוא מאפשר לסעודים לקנות נשק נוסף לעצמם, אלא שהוא מכריחם להעביר גם כספים נוספים לסוריה, שהיא „מדינת־העימות" העיקרית הלוחמת את מילחמת האומה הערבית בישות הציונית. סוריה משתמשת בכסף למימון חלק מן הנשק הזורם אליה מברית־המועצות, כך שגם במוסקווה רבה התשמחה.

– הרכה־הרבה אנשים חבים תודה למנחם בגין, לאריק שרון ולחבריהם. אילו רצון, יכלו גם הם לגבות קומיסיונים גדולים.

באקש"ש - למובת מ'?

ס עודיה משלמת תמורת הנשק שלה. ישראל אינה משלמת. היא מקבלת אותו כבאקשיש מן האמריקאים. מדוע מעוניינים האמריקאים בכך?

כדי לתפוס זאת, יש לזכור את ההבדל בין שני המישורים: הממלכתי והפרטי.

אמריקה מספקת לישראל נשק וציוד צבאי אחר בשווי של כמיליארד דולר בשנה. אך היא משלמת את המחיר בעצמה. מי יוצא מורווח מכך?

„לך לשאול מהם כמה פגזים. הם משתמשים באותו דגם!"

התשובה היא פשוטה: תעשיית־הנשק האמריקאית. כי את החשבון פורע משלם־המיסים האמריקאי, והכסף זורם לכיסי התשובות הצבאית־תעשייתית.

נניח לרגע כי מנהלי חברות־הנשק הגדולות (מטוסים, טילים, ציוד אלקטרוני וכו') היו מצליחים להכניס את הנציג שלהם לבית הלבן כנשיא ארצות־הברית. גם אז לא היה הנשיא יכול להעביר עשרות מיליארדים למיפעלים אלה. הוא היה זקוק לאישור הקונגרס, על שני בתיו. וזה אינו קל, כי מאז מילחמת ויאט־נאם שוררת באמריקה נטייה ציבורית חזקה מאוד נגד ההתערבות הצבאית האמריקאית בארצות־חוץ ונגד התימוש בכלל. גם אותם חברי־קונגרס המקבלים תשלומי־שוחד גדולים מחברות־הנשק מתקשים להצביע בעד העברת כסף למיפעלי־נשק.

המצב שונה לגמרי כאשר מדובר על נשק לישראל. ישראל היא בעלת־ברית נאמנה, הדמוקרטיה היחידה במיזרח התיכון. לארצות־הברית יש מחוייבות עמוקה לביטחונה ולרווחתה של ישראל. לשום חבר־קונגרס אין בעייה כשהוא בא להצביע בעד אספקת נשק לישראל (ולהיפך, לרובם היתה בעייה גדולה מאוד אילו רצו להצביע נ ג ד ה.)

יתכן ששר ישראלי משלה את עצמו שהוא השיג גדול כשהוא חוזר מארצות־הברית ו„סל־הקניות" שלו מלא. האמריקאים בוודאי מחייכים, בחשאי, למראה הפנים המודאגות של הפוליטיקאים והגנרלים הישראליים.

למעשה המצב הוא הפוך: הפרה האמריקאית רוצה להניק אף יותר מכפי שהעגל הישראלי רוצה לינוק. הגבול היחידי הוא כוח־הספג של משלם־המיסים האמריקאי.

מסמל את המצב הזה השגריר הישראלי החדש בוושינגטון, סוף־סוף בחרה ממשלת־ישראל בנציג המתאים באמת לתפקיד. משה ארנס הוא, אמנם, אוייב הסכמי קמפ־דוויד ואוייב השלום, אך הוא מילא תפקיד חשוב בתעשיית־הנשק הישראלית (התעשייה האווירית) וכיהן בכנסת בגלוי כשתדלן שלה. והרי תעשיית־הנשק הישראלית קשורה בכל רמ"ח אבריה בתעשיית־האם האמריקאית, בדרכים שעוד נעמוד עליהן.

הכדי"ש ודג הנחש

ב כל זאת, היקף המיסחר האמריקאי־ישראלי — עם כל היתרו נכבד כשלעצמו — הוא מוגבל יחסית. מיליארד דולרים אינם פיסטוקים, גם בארצות־הברית, אך אין הם חזות הכל.

אלא שישראל ממלאת תפקיד חד־בה יותר חשוב מכפי שמשתקף בסכום זה. מבחינת תעשיית־הנשק האמריקאית, היא חשובה לא פחות מאשר ג'נרל־הנווט הקטן, השוחה ליד הכריש והממזא תפקיד חשוב מאוד בתיפקודו.

הנה סיפור סכמאטי, הקרוב מאוד למציאות:

חברה אמריקאית מסויימת רוצה לייצר מטוס־קרב חדש, אף־99. זהו טיפוס חדש של אף־88, שהוכנסו בו שינויים שונים, המתוארים על גבי הנייר בצבעים לוהטים. נאמר כי המטוס עולה בביצועיו על כל מטוס אחר מסוגו, שיש בו אביזר עילוני ומערכת אלמונית, המאפשרים לו לבצע זאת וזאת וכך וכך. טובי הכתבים של מחלקת יחסי־הציבור שוקדים לשאול בסרוזה, ששקספיר היה מתגאה בה. אך בסך־הכל זהו מטוס ישן מחודש, העולה פי כמה מקודמו, ושאין בו כל צורך.

כדי לייצר מטוס זה, בהשקעה אדירה החייבת לבוא מקופת המדינה, דרוש אישור של בתי־הקונגרס. הסנאטורים והנציגים אינם יכולים להצביע בעד הקצבה זו, גם אחרי שקיבלו מידי המייצרים טיולים חינם ותשלומים שונים בהסוואה חוקית, כי הבוחרים שלהם עלולים להתרגז. אחרי ככלות הכל, הכסף הזה יכול היה לשמש להגדלת תשלומי־סעד לנזקקים, לסיוע רפואי לזקנים וכו' — מטרות שהן פופולריות יותר.

בינתיים מגיע שמע המטוס החדש לישראל. מישהו בפנטגון מדליף זאת למישהו במישלחת־הקניות. קצינים ישראליים המתחים בכסים אמריקאי שומעים על כך.

כמעט אוטומטית מתחיל „הלחץ הישראלי" להשגת האף־99. בישראל מקובל להניח שכל מה שטוב לצבא האמריקאי טוב לצה"ל. אין כמעט מחשבה עצמאית על הקשר שבין אמצעי־הלחימה ובין הצרכים המקומיים. ההרגשה היא שממילא כל הנשק זורם לישראל „על חשבון הבאורון", וממילא אין צורך להתלבט יותר מדי כדי לבחור בין מערכות־נשק שונות. כדאי לקחת את הכל.

קצינים ופוליטיקאים ישראליים מתדפקים על הדלתות בארצות־הברית כדי להשיג את האף־99, שעדיין אינו קיים, ושאיש לא התחיל ברציונות אף בתיכנונו המעשי. בעיתוני־ישראל מופיעים מאמרים על מטוס־הפלא החדש. עיתונאים ישראלים מוטסים למיפעל האמריקאי — על חשבונו. אמצעי־התיקשורת בארצות־הברית מדווחים על הדרישה הישראלית. חוגי הפנטגון והבית הלבן רומזים שארצות־הברית עשוייה לספק את הנשק הזה, במיסגרת „המחוייבות לביטחון ישראל", אם הייצור יאושר על־ידי הקונגרס.

בשלב זה מתחיל הלובי הישראלי לתיכנס לפעולה. המוסד הישראלי המתאים לוחץ על הכפתור, ו„השדולה" הישראלית מתחילה לייצר לחץ. אנשי הלובי מבקרים אצל הסנטורים וחברי בית־הנבחרים. קהילות יהודיות ממטירות מטר של מיברקים ומיכתבים על נציגי מחוזותיהן בשני בתי־הקונגרס.

כל זה אינו מוזכר, כמובן, בישיבות הפומביות. לפני ועדות־הקונגרס מופיעים גנרלים עגודי־עיטורים ומסבירים כי המטוס החדש הוא חיוני כדי לסתום את הפער המסוכן שנוצר בין ארצות־הברית וברית־המועצות.

אך מאחרי הקלעים נפוצה חידיעה: הישראלים מעוניינים בי־„אף־עף". רק מטוס זה יכול לחבטיח את קיום המדינה, מול פני ההתעצמות הערבית האדירה.

(באותו הזמן מתחילים להופיע בישראל ובארצות־הברית מאמרים גדושי־עובדות על התעצמות „החזית הערבית המיזרחית" או „החזית הערבית הצפונית", בתוספת דיאגרמות המתארות מצב מחריד.)

בעיקבות לחץ זה מאשר הקונגרס את הסכומים הדרושים. (לאחר מכן מתברר כי הסכומים האלה היו מגוחכים, וכי המטוס יעלה פי כמה וכמה, אבל אז כבר אין קושי בהשגת הכסף הנוסף.) תיכנון המטוס מתחיל, ואחריו הייצור הממשי.

(המשך בעמוד 44)

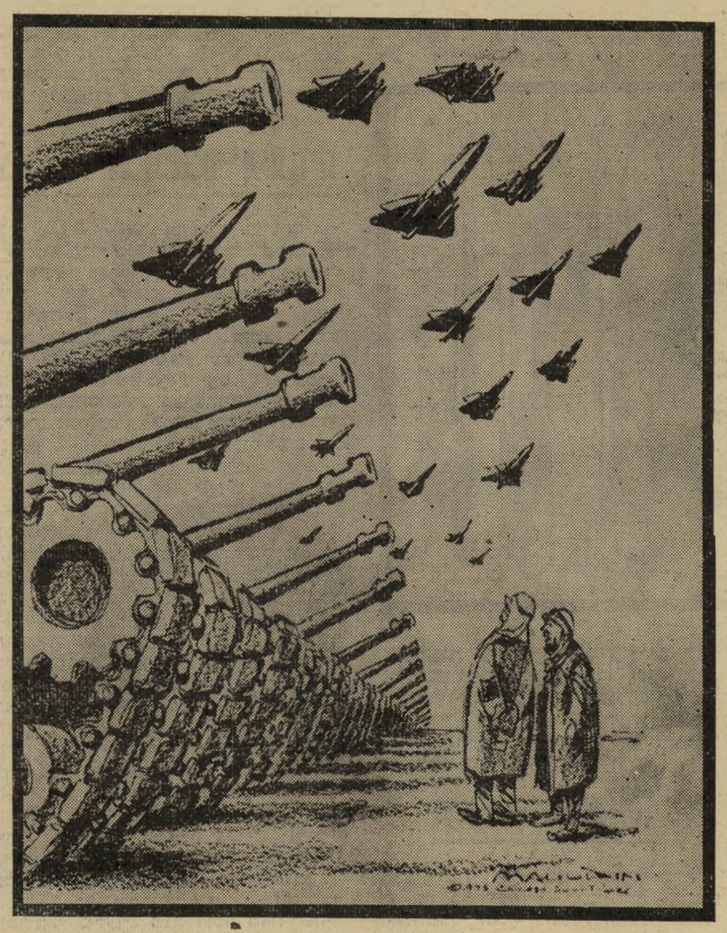

„אני רואה שהוד מלכותו ביקר שוב בארצות־הברית!"

Metz

טלויזיה מס' 1 בגרמניה ובישראל

ההצעה מוגבלת ל-1000 יחידות
26" דגם קפרי עם שלט רחוק
מחיר מומלץ: 26,250 שקל

מציעה לך הצעה שקשה לסרב לה

קח אותה בשתי ידיך

יואל אביטל

קח את כל כספך בחזרה

100% צמוד לדולר

הכיצד?
פשוט.

1. אתה רוכש טלויזיה מעולה של "מץ" ומנסה אותה בביתך במשך חצי שנה. אם תחזירה מיד בתום תקופת הנסיון (מכל סיבה שהיא), תקבל תמורתה את כל כספך כשהוא צמוד 100% לדולר.
2. אם תשאיר את הטלויזיה ברשותך משך 10 שנים ותחזירה בתום תקופה זו תקבל את כל כספך בחזרה כשהוא צמוד 100% לדולר.

ההסדר האמור יבוצע אך ורק ע"י חתימת חוזה בין הלקוח וחברת "מץ" וייכנס לתקפו רק בחתימת שני הצדדים. דוגמא של ההסכם ניתן להשיג בחברת "מץ".

אחריות: חברת "מץ" מעניקה לך 5 שנות אחריות על חלקים ומנורת מסך כמקובל בחברת "מץ".

★ ערבות בנקאית לביצוע התחייבות החברה תינתן לפי דרישה-כנגד תשלום הוצאותיה.
– להבטחת זכויותיך פנה עוד היום למרכז "מץ" מודיעין 19 בני-ברק ותטוף את ההזדמנות בשתי ידיך!

חשבו כשאתה קונה טלויזיה "מץ" – 26" דגם קפרי עם שלט רחוק – אתה למעשה רוכש לך ביטוח בנושאים הבאים:

1. התיישנות: אתה נהנה מהטלויזיה כאשר התיישנותה אינה על חשבונך.
2. חידושים: אם מופיע בשוק דגם חדיש או משוכלל יותר אתה יכול לקבל כספך בחזרה לפי תנאי החוזה ולהשתמש בו לרכישת המוצר החדש.
3. מחירים חדשים: במידה ומכשירי הטלויזיה יזלו בעתיד, בין כתוצאה משינוי במערכת המיסוי ובין עקב סיבה אחרת ניתנת לך האפשרות לקבל את כספך חזרה ולקנות לך טלויזיה חדשה לפי המחיר החדש.
4. מימוש מזומנים: אם מכל סיבה שהיא תהיה זקוק למזומנים אין הצעה טובה משלנו למימוש מגמה זו.

תוכניות תשלומים

חברת "מץ" ממשיכה בתוכניות התשלומים שלה ומעמידה לבחירתך מגוון תכניות רכישה

טבלה לדוגמא: (המחירים בשקלים ואינם כוללים מע"מ).

סוג הטלויזיה	מזומן	תשלומים	סה"כ מחיר	מועד אספקה
"22" עם שלט רחוק	4,080	2x3,720 = 7.440 2x1,560 = 3.120 2x 662 = 1.324	15,964	בעבור 9 חודשים
"26" עם שלט רחוק	4.080	3x2,640 = 7.920 2x2,100 = 4.200 3x 720 = 2.160	18,360	בעבור 12 חודשים

1982 העסק המצמח

הקניה הטובה ביותר 1982

Metz

להשיג אצל הסוכנים המורשים של "מץ" בכל רחבי הארץ
ובמרכז "מץ": מודיעין 19, בני-ברק, מיקוד 51263

תלוש מידע

לכבוד
חברת "מץ" מודיעין 19 בני-ברק – 51263

☐ אני מעונין לקבל פרטים נוספים על המבצע.
☐ אני מעונין לדעת פרטים על תוכניות הרכישה בתשלומים.
☐ נא לשלוח אלי את נציגכם.

שם: ..... כתובת: .....

טלפון בבית: ..... טלפון בעבודה: .....

לימודי צילום

מסתיימת ההרשמה
לכוחזור חורף 82'

קמרה אובסקורה

תל אביב: רח' ביאליק 23, טלפון 03 658677
ירושלים: רח' בצלאל 6, טלפון 02 233502
חיפה: רח' הנביאים 13, טלפון 04 662773

POMPADOUR

תה-צמחים
בשקיקים
טבעי, טעים
מבריא-מרענן

תה שושנים FIXBUTTE
תה מנטה FIXMINZE
תה בבונג FIXMILLE
תה תערובת פירות FIXFRUTTA
ועוד 7 סוגים שונים

טברו לתה-צמחים ותרגישו בהבדל

להשיג בסופרמרקטים,
שקם, בתי טבע, בתי מרקחת ומעדניות
עבור פרוספקט ודוגמא חינם
נא לכתוב לת.ד. 46, רמת-השרון

חדש! תה תערובת צמחים ופירות. נמס בן-רגע

מאיר שליו גרפיקה-פרסום-ציור

מרתף "ליריק"
דיזנגוף 190, ת-א

• ספרים
• תקליטים
• ציורים

פתוח יום יום (כולל מוצ"ש)
עד 11.00 בלילה

רובקס
מעודפי יבוא

למוסדות, מסעדות, ועדי עובדים וקיבוצים. קערות, מגשים וצלחות במחירים מיוחדים, אפשרות יצור מגשים בהזמנות מיוחדות.

קיבוץ גלויות 26 תל-אביב,
טלפון: 822962, 830141

לוחות פלסטיים

שוטף מהמלאי, גליונות, פילמים במידות עוביים, צבעים ודוגמאות שונות, קשיחים או רכים (כולל כסף וזהב) עם או בלי דבק. וגם תחליף לזכוכית וכן פלטות רובקס.

רבי טרידינג,
טלפון: 827315, 822926

תן טרמפ לחייל

מכתבים

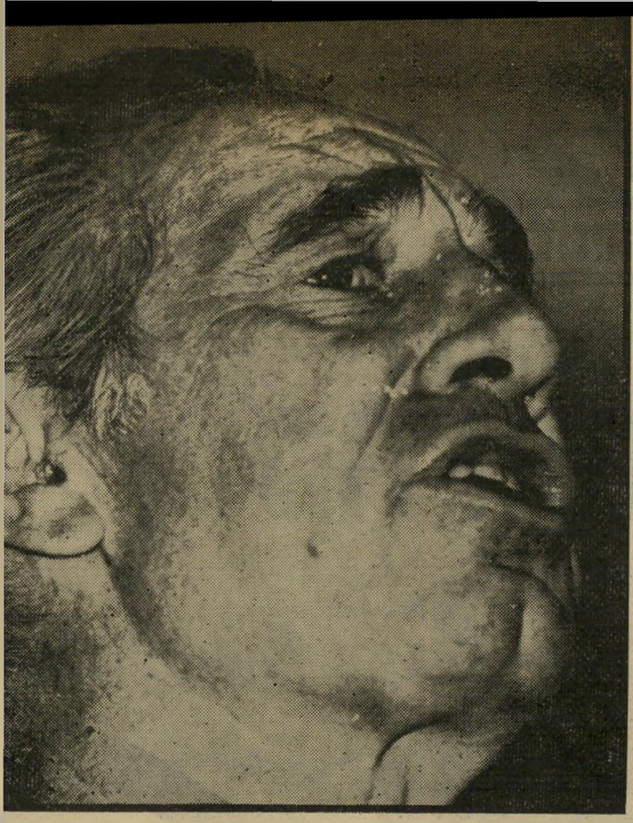

יו"ר פרס
איפה האופציה?

לסלק אותם מיד!

המתרחש בימית מעלה את חמתם של הקוראים.

מה שקורה עכשיו בימית הוא סוף הציונות, סוף שילטון החוק, וסוף מדינת ישראל — אם לא תדע הממשלה לעמוד על שלה, ולהציל את המדינה ואת העם. צריך לסגור לא רק את דרכי־הגישה לאזור הידוע לשימצה הזה. צריך לנתק את המים, את החשמל ואת האספקה ולפנות לאלתר את החבל הזה. מה שקורה שם אינו גובל בהפקרות, זוהי ההפקרות בעצמה!

דוד גוזדשטיין, תל־אביב

הרב אריאל קורא בגלוי למרד, ואיש אינו טורח לאסור אותו ולהעמידו לדין (בינתיים). ה־רמטכ"ל רפול מבטיח לתושבי החבל „להחזיר את המצב לקדמותו," ואיש אינו טורח לשים סכר לפה הגדול שלו. מפכ"ל המישטרה מסרב לבצע הוראות־החוק ולהפעיל את המישטרה כדי לעצור בעד פריעת החוק ופריקתו, ונעתר רק אחרי שידולים — והוא עדיין בתפקידו. אין עוד ספק: הימין הקיצוני ושלוחיו עושים הכל כדי לשים קץ לדמוקרטיה הישראלית.

הרב שושני, ירושלים

הממשלה, ברוב אדיבותו של שר־החקלאות, שימחה אריך, ואלה שקדמו לו, הזרימה מיליארדים לכיסיהם הנפוחים של אנשי ימית, ועכשיו חלקם מנצלים את הכסף הזה כדי לפעול בעזרתו נגד המדינה. באותה עת מקצצים בתקציבי הרווחה והסעד, החינוך והתרבות, אין כסף לפיתוח התעשייה, והאבטלה בשכבות העם הרחבות גוברת. לדעתי אשם המערך בכל זה. הוא שזרע את זרע הפורענות בימית, וחלחלה עוברית בי למחשבה שבגין מציע לצרף את המערך לממשלת ישראל. האם הם לא עשו די נזק?

צבי פרץ, תל־אביב

● ● ●

מה קרה לאופציה

הקורא תוהה: מה עלה בגורל „האופציה הירדנית" של המערך?

רוב חברי־הכנסת היו מאוחדים בהצבעתם נגד הספקת הנשק הממתוכם מארצות־הברית לירדן. הליכוד — ניחא! — מדיניותו ברורה: החזקת הגדה המערבית לנצח, וכך גם החזקת רמת־הגולן, מתוך הנחה שירדן, סוריה ויתר מדינות ערב „יתעייפו" ויניחו לנו. אך תמוהה ביותר הגרירותו של המערך ו„התלכדותו" (תרתי משמע) עם מיפלגת השילטון.

בנאומו הארוך והמייגע של שמעון פרס לא נשמעה בשורת „הפשרה הטריטוריאלית", ולא בשורת מיתקפת־השלום עם ירדן שתחייב החזרת שטחים. שילטון בגדה יחייבנו לחיות על חרבנו וייאלץ גם את ירדן להזדיין ללא הרף. את מעגל הקסמים הזה יש צריך לקוות שתתקבל הצעת החוק שהעלו תשעה חברי־כנסת מן האופוזיציה, התובעת לתקן מצב זה.

כך, למשל, נכה רדיפות הנאצים בעל נכות של 25% מקבל ממישרד־האוצר בארץ תגמול חודשי בסך 875 שקל, ואילו חברו לגורל, המקבל את התגמול ישירות מגרמניה המערבית, מקבל 454 מרקים גרמניים, שהם יותר משלושת אלפי שקלים.

זאב ויים, קריית־אתא

● ● ●

השלום הטבעי

הרמטכ"ל הסובייטי הביע התנגדות לדיעות פציפיסטיות, ולקורא יש מה לומר.

בדבר אחד מאוחדות כל הממשלות הלאומיות בעולם, ללא הסתייגות: ההתנגדות לדיעות פציפיסטיות של הנוער. ההוכחה המאוחרת לכך היא הצהרתו של הרמטכ"ל הסובייטי, שהרמטכ"ל האמריקאי, הישראלי והפלסטיני לעתיד־לבוא, מוכנים ללא ספק לחתום עליה.

(המשך בעמוד 18)

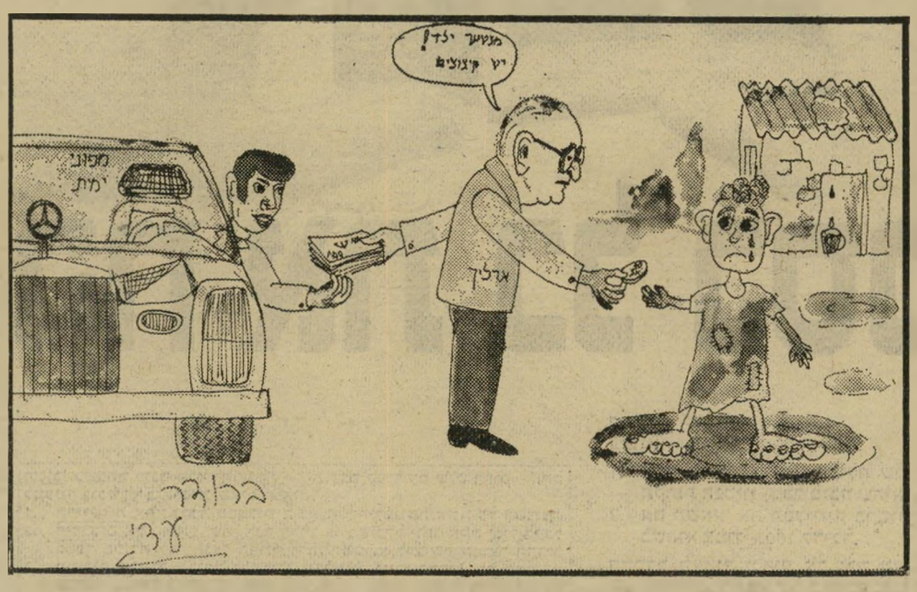

לפרוץ על־ידי תוכנית בעלת מעוף וחזון, אך נראה שראש־הממשלה, מנחם בגין, ויו"ר האופוזיציה הגב דולה ביותר, שמעון פרס, אינם מסוגלים לזה.

היא הנותנת — פשיטת רגל קונספטואלית ומוסרית כאחת.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

הגרמנים משלמים יותר

על הפער שבין מה ש־משלמת ממשלת־גרמניה המערבית ובין מה שמשלמת ממשלת־ישראל לזכאים לפיצויים.

עובדה היא שהגרמנים נותנים לנכי רדיפות־הנאצים פי שלושה וחצי ממה שנותנת ממשלת־ישראל והאוצר בישראל לנכי־הנאצים.

GM

CHEVROLET • BUICK
Sign of Leadership

זה אומר הכל.

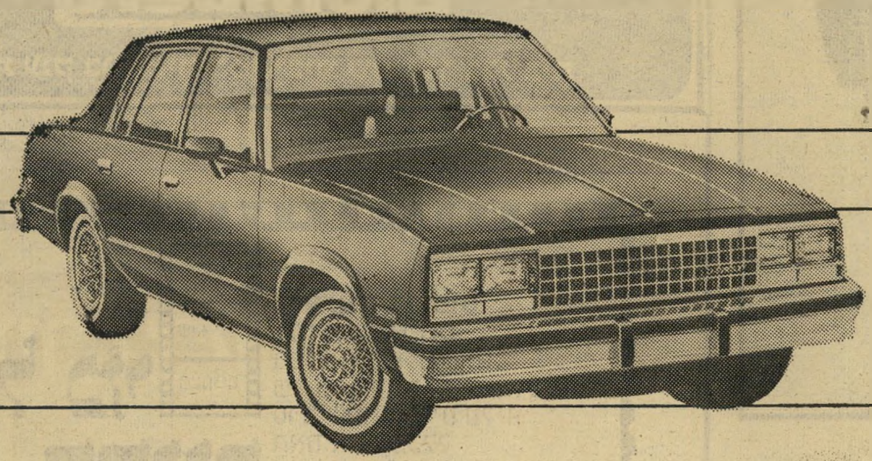

CHEVROLET

Caprice • Malibu
Celebrity • Citation

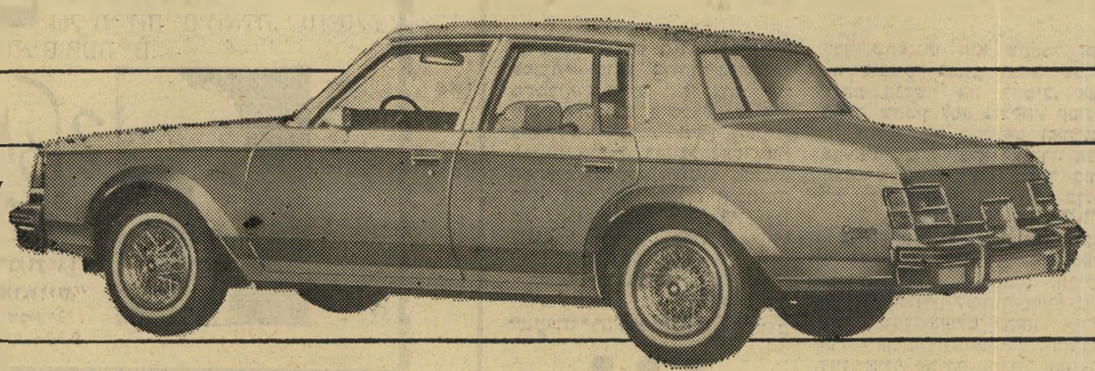

BUICK

Skylark • Century
Regal

American cars
by General Motors

CHEVROLET GM BUICK

ליאו גולדברג בע"מ

משרד ראשי: ת"א דרך פ"ת 65; דרך פ"ת 86 טל 284111,
חיפה: דרך יפו 132, **י-ם:** שלומציון המלכה 15, **סוכנים: חיפה:**
בית המכונית, יפו 19, **נתניה:** מכוניות נתניה, סמילנסקי 24,
נצרת: בישארה יוסף סרוג'י, רח' פאולוס השישי 56

מכתבים

(המשך מעמוד 16)

איזה פאראדוכס! הביולוגיה מכוונת איש ואיש לאהוב על־מנת ליצור חיים חדשים, והחברה האנושית בעיותיה הקמאיים אורסרת את האהבה הספונטנית והכללית, מכניסה אותה למסגרת כפויה ומצומצמת של רכושנות והורפכת את תוצר האהבה ל„סכנה לחברה", אשר יש להגביל את צעדיו! זהו היחס אל הנוער.

הטבע האמיתי, אינו מציאותי עוד; השאיפה לזכויות אדם ולחרויות אינה נחשבת עוד אלא אם היא ממוסגרת בדפוסים פורמאליסטיים ומעונבת. שטיפת־המוח בעיצומה. אך הפרצות הולכות וגדלות, כי את האמת אי־אפשר לחלק. אי־אפשר לשאוף ל„חינוך פתוח" כשיטה ולא להגיע לפתיחות רחבה. באה"ב של אמריקה — המשחקת ב„דמוקרטיה" פורמלית — גם ב„דמוקרטיה העממית" (מושג מגוחך בכפילות־משמעותו־הכפולה) נבקעות חורי־מות־הסגור. גם בישראל יש פרצות, ועוד יגדלו. לטבע האנושי תכונות טובות. רק בל נאחר את המועד: כוחות העיוות מסכנים מאוד את כולנו בכלים אימתניים של „הגנה", אשר במו ידינו אנו בונים, מוכרים, מפיצים אותם ומשתמשים בהם.

רק דעות ציניפיסטיות יכולות להושיע באמת, רק להן יש סיכוי.

ישעיהו־תומא שי"ק, תל־אביב

● ● ●

תמונת הקיבוצניק

למאמרו של העורך „אלוהים אדירים" התלוותה תמונת דיוקנו של קיבוצניק (הנדון, „העולם הזה" 2319).

הזדעזענו לראות את תמונתו של בנגו, מאירי לוין, זיכרונו לברכה, שנפל לפני עשר שנים בעת מילוי תפקידו, מתנוססת במרכז מאמרך, כשתחתה המלים: „תחבושת רוחנית".

בזכות מה? בזכות מי? כל בר דעת בישראל יודע את המציאות הקשה של מדינתנו, כשאין שכונה ללא שכול, כשאין כל ודאות, שנער, שצולם לפני 15 שנה, עודנו בחיים.

תנו למתים לנוח.

ולהורים שכולים תנו לנשום.

אפתר ומלקה לוין, חולתה

...איני מתיימרת להתמצא באתיקה המיקצועית. אני גם לא יודעת כיצד מגיבים ברגע שחשים שנעשה עוול. אך ברור לי שאיני יכולה להחריש. במשך שלושה ימים שמעתי אנשים רבים מגיבים, לכן החלטתי שדרכי היחידה היא לפנות אליכם. נכון, עלם יפה־פה הנער שבתמונה. אך האם זה מספיק? האם אין שום דבר שמחייב לבדוק מיהו הבחור? הבחור נפל. הוא כבר איננו בין החיים. האם יש הצדקה כלשהי לכך שתמונתו היא שתסמל את „הקיבוצניק" בטוב וברע שבו?

את הנעשה אין להשיב. אני מקווה שתבין למה נזעקתי. קטנותי מלומר את המישפט האחרון, אך איני יכולה שלא לאומרו. אני מאוד מקווה שמיקרה מצער כזה לא יישנה, במידה שזה תלוי בך.

ת.ר.

● התמונה היא ארכיונית, ומפני שדיוקנו של המצולם שיקף את הרעיון שרצה בעל המאמר להביע, הוכנסה הגלופה לעיתון. אחרי שקיבל עורך העולם הזה, אורי אבנרי את מכתבם של הורי מאירי לוין שיגר אליהם מיכתב התנצלות.

● ● ●

ועדת חקירה

בעיקבות הגילויים על ירושת־העתיקות שהותיר אחריו משה דיין („העולם הזה" 2316).

לדעתי יש צורך להקפיא את כל העיסקות הקשורות לעתיקות דיין. צריך להקים ועדת־חקירה מיוחדת

(המשך בעמוד 20)

מאירי לוין ז"ל
מיכתב התנצלות

מכשירי הבית של
בלומברג
לחיים טובים

מבחר של
מכונות כביסה
מייבשי כביסה
ומדיחי כלים
משוכללים
ואמינים.

יבוא
אחריות
ושרות

ג'נרל מהנדסים בע"מ
אולמי תצוגה: ת"א רח' אחד העם 11, טל: 03-653143
ירושלים: רח' הלל 24, טל: 02-227381
ובחנויות החשמל המובחרות!

Blomberg

חברת ענק בגרמניה המערבית שם דבר בכל בית.

סרט
שרואים
פעמיים

של מי
החיים
האלה?

ריצ'ארד דריפוס
וג'ון קאסאבטס
בעימות חסר פשרות.
של מי החיים האלה, לעזאזל?
סרט שמתווכחים עליו.
האם אתה בכלל
יכול להחליט?
של מי החיים האלה, לעזאזל?
סרט שרואים פעמיים.

תל־אביב	ירושלים	רמת־גן
„רב־חן" 2	„כפיר"	„אואזיס"
שבוע 3	שבוע 3	שבוע 2
4.30, 7.05, 9.35	7.00, 9.00	7.15, 9.30

c.i.c.

תן טרמפ לחייל

„אני מסוגל למכור כל טלוויזיה.

"אצלי בחנות, תוכל למצוא טלוויזיות של הפירמות הכי ידועות. יש לי גרמניות, יפניות, אמריקניות ואפילו ישראליות. את כולן אני מוכר. אבל לעצמי קניתי בלאופונקט.

"כשנכנס אלי לחנות חבר טוב, אני אומר לו: רק בלאופונקט. על אחריותי. תאמין לי — זאת עצה של חבר, לא של סוחר".

רפי בן-גיגר

מרכז שיווק ישיר
(המרכז הסיטונאי לטלוויזיות צבעוניות)
רח' בן־יהודה 1, תל־אביב.

...ואם אתה יודע לזהות עצה טובה, הכנס לאחת החנויות המובחרות, ותמורת —.7,400* שקל במזומן, קח את בלאופונקט הביתה ואת היתרה תשלם ב־4, 6 או 8 תשלומים חודשיים.

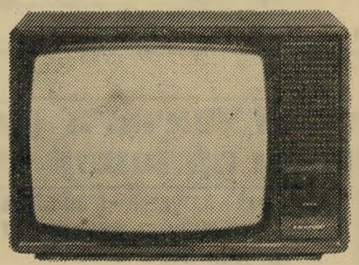

TEDELEX

בלאופונקט-בכל מחיר.

BLAUPUNKT

*שווה ל: —.1,120 מרק לפי שער 6.60 שקלים = —.1 מרק.

תשבצופן

2323

מאת **נדיב אבידן**

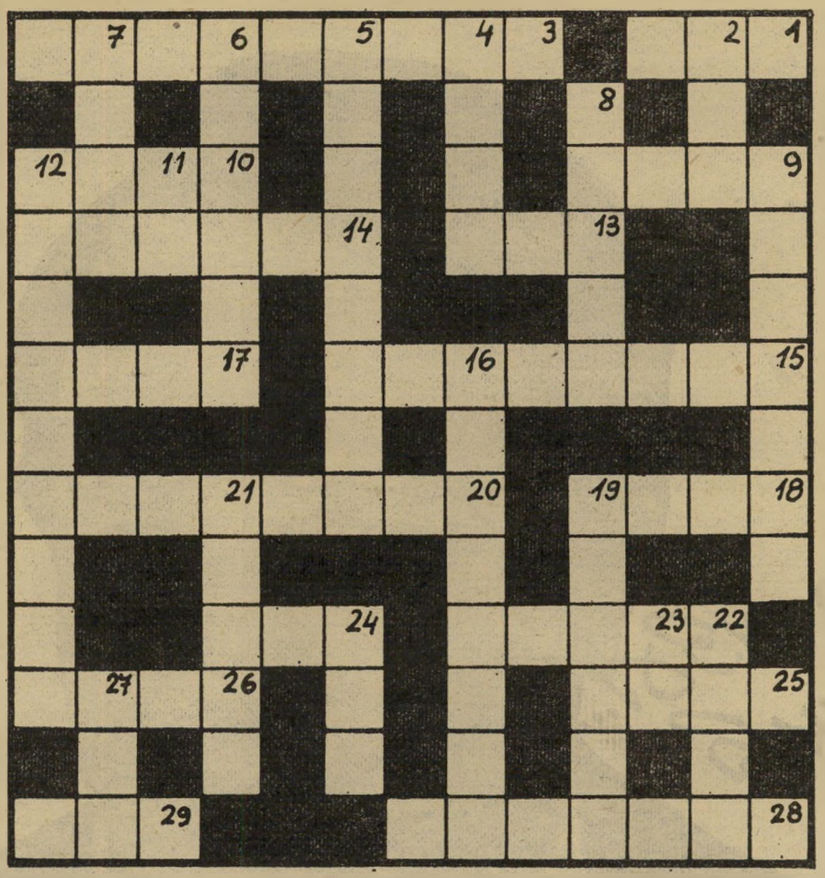

מאזן:

1. בהתחשב בדרגתו הנמוכה הוא עושה יותר מדי רעש (3).
3. מגה אחרונה עדינה חבייש את השליח מטעם (4, 3, 2).
9. האם אפשר לצפות למשהו מאירגון בינלאומי? (4).
10. הכה כאן בחוזקה (4).
13. אתה רוצה לתפוס דגים? עמוד בתור (3).
14. האורות המזהירים משני מצבים אפשריים של הקרח (מ) (6).
15. כסף? יש! גובה? יש! כמו פול גטי (4, 4).
17. זה זורם כבר שנים רב ת (4).
18. כן, הוא לא אשם אם הזרם ישלוט בו (4).
20. אישור על תשלום עבור פרצוף חדש, זו סיבה למסיבה (4, 4).
22. אישיות קולנועית שעושה דברים בהתלהבות רבה (5).
24. נעים להביט בח"כ זה? זה פתוח לוויכוח (3).
25. באלוהים תן תקוותי (4).
26. תוכן שאיפותיו של כל יצור חי (4).

מאונך:

2. אומרים שהוא חזר, אבל זה חסר תועלת (3).
4. זכתה בנצחון בביתה הפרטי (4).
5. ד"ר **בעד** כישורים יוצאים מהכלל (4, 4).
6. זה מאוד מוזר שכספי גמר (6).
7. ויזה מיוחדת למטרות הירות (4).
8. חיל הרגלים חוסל משקולים כלכליים (5).
9. אנחנו מלאי התרגשות מסופו הנדיר ולהלן נכתב על קברו: הוא זלזל (7).
28. וי! וי! מיס **פאלה** כבר הפכו לענין שבשיגרה (7).
29. הפרס דוקר כך עלה בגרלה (3).
1. ציון גרוע לכדורגלן (2).
12. היתכן שכל שריה אחראים על הגבול? מכל מקום זה לא סידור קבוע (5, 4).
16. ארבעה ישרים מתווים את הכוון לרופאים (8).
19. ביצירותיו המוסיקליות התגלה המשורר כטיפוס סרקסטי (6).
21. איפה אפשר לראות אפיפיור כחול לבן מעשן מקטרת? רק בקולנוע (5).
22. ערבבו את „10 מאונן" (4).
23. מחצית ועוד אחד, זה די והותר (2).
24. הוא עלה בריצה הפחדן בנשמה (3).
27. כל הכבוד ליחידי סגולה (3).

פתרון תשבצופן 2321

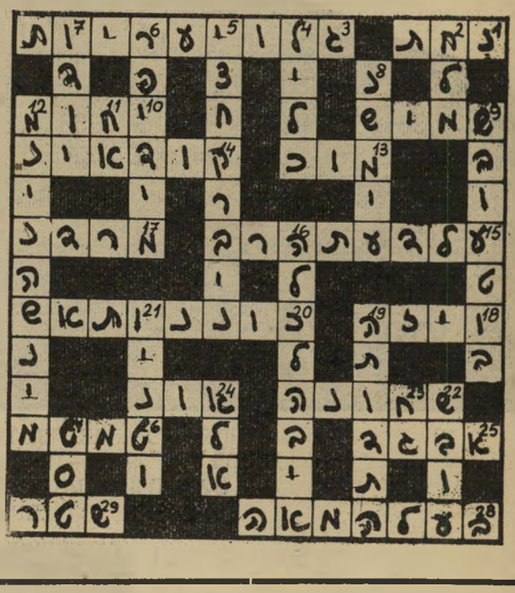

מכתבים

(המשך מעמוד 18)

שתבדוק את הנושא. יש לבדוק את כל האוצרות הארכיאולוגיים ואת כל הפריטים שהצטברו אצל דיין, פריטים שרבים מהם שייכים למדינה.

א. דור, זאיר

● ● ●

קרן לתרבות

הצעה ליוזמה של השבועון העולמי הזה.

כדאי היה ששבועון העולם הזה יקים קרן לתרבות ולאמנות, יאסוף כספים ותרומות בצורות שונות ויממן פעולות תרבותיות. תערוכה תחרויות ויחולקו פרסים.

מיכל אלון, רמת־גן

● ● ●

ארץ של שלום

שארם־אל־שייח, כבר שרנו עליך / היתה פעם אחת וגם שתיים / שארם אל־שייח, שלום לך, שלום / ובשלישית אהייה תייר בך (ביגתיים).

גבירות — איש אינו שמח בלכתך / גם אין אדם שישכח אותך / היית לנו נופש וחגיגה לחופייך / במחיר השלום כללו גם אותך.

ימית — עוברת ומשיגה כל גבול / ימית, שלא זכיתי לראותך / היי שלום, אשלח מיכתב עם בול / ימית — גם אני כואב פרידתך.

סיני ארץ של מידבר ותורה / ארץ של דרך לא דרך / סיני, ארץ אבות, מילחמות וגבורה / לשלום — אומרים שיש צורך גם בך.

רפי אלירן, קריית־אתא

● ● ●

סרדגו, לא רובינגר

הקורא מעיר על טעויות בכתבה על מעלליו של ח־ „רבי" מאיר כהנא ב־ רמאללה („העולם הזה" 2321).

קראתי שם שצלם טיים דויד רובינגר עשה כתבת צבע על כהנא, שבועיים לפני שכהנא רצה לעצור אותו, כשצילם אותו שוב.

זה לא נראה לי הגיוני, גם כשמדובר בכהנא.

ותוך מזה, עד כמה שידוע לי העיתונאי ג'יי בושינסקי אינו מייצג אף־אחת משלוש רשתות הטלוויזיה האמריקאיות הגדולות. אז את מי הוא מייצג?

א. איזן, רחובות

● לגבי רובינגר, הכוונה היתה כמובן לצלם הניו־יורק טיימס, סבסטיאן סרדגו, שצילם את כהנא, בהסכמתו, לצורך כתבת־צבע ב־ עיתון האמריקאי. דויד רובינגר, שכהנא ניסה לעצור אותו, הוא צלם טיים והוא צילם את כהנא יום אחרי שגידעון גתאי גילה אותו בראמללה.

ג'יי בושינסקי הוא הכתב הישראלי של סי־אן־אן, רשת הטלוויזיה האמריקאית בכבלים המשדרת חדשות 24 שעות ביממה.

● ● ●

אין תגובה

מדוע לא אומרים דבר על תוכנית השלום הסורית?

לפני כשבועיים שמעתי ברדיו שסוריה הציעה שלום עם ישראל בתנאים הבאים: נסיגה ישראלית מכל השטחים הכבושים והקמת מדינה פלסטינית. שני תנאים אלה, ותו — לא.

התפלאתי שלא היתה תגובה לכך משום מיפלגה ממיפלגות הימאל (מהמערך ועד מצפן) והתגובה היחידה באה מהליכוד הימני, שהודיע שאלה דיברי תעמולה. האמנם כך צריך היה להיות?

דוד מלכה, קריית־חיים

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פרסום אידיאל

אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים מקצועיים נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
התאמת שיער בשעווה
* שלוח ומגוון רחב *
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הנחת שיער בשעווה
* מגוון גוון *
• מחירים עממיים • שרות מעולה •

תל-אביב יזדמת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229389
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אוזים "סלון אוה"

העסק הנבחר 1982

פלדג' מנקה ומבריק את הרהיטים, בכל פעם שאת מסירה את האבק.

פלדג' לרהיטי עץ ופורמייקה—ההבדל המבריק.

1. התיזי פלדג' על המשטח.

2. עברי עם מטלית יבשה.

3. ראי כמה זה מבריק.

כל אשה שניה באר"ב
מבריקה כל יום את הרהיטים
עם פלדג':
עוד מוצר של ג'ונסון.

יבואן: דנשר טרייד
מוצרי איכות ויופי לשימוש אישי וביתי.

pledge

משווק: ברק אבנר מפיצים בע"מ, טל: 03-922855.

מטהר אויר גלייד מוצק.
סופג ריחות ומפיץ ניחוח רענן במשך שבועות.

פשוט מסובבים את הראש,
ומושכים כלפי מעלה.
מטהר האויר המופלא הזה,
עשוי מחומר מוצק וריחני
הסופג ריחות בית,
ומפיץ ניחוח מרענן שבועות
על גבי שבועות.
המצאה אדירה.
לרשותך 5 ניחוחות מרעננים.

עוד מוצר של ג'ונסון.

Glade

גלייד - מטהר האויר המוצק בעל הפעולה המתמשכת.

יבואן: דנשר טרייד
מוצרי איכות ויופי לשימוש אישי וביתי

משווק: ברק אבנר מפיצים בע"מ,
טל: 03-922855.

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

מי התנקש בו?

אחת הפוזות החביבות עלי, היא ה־פוזה של זה שלא עושה מה שכולם עושים. זהו תענוג לא קטן, למשל, כאשר מתנהלת שיחה על „דאלאס", להודיע שאני לא רואה את הסידרה הזאת. ב־מיקרה הזה, זה גם נכון. פשוט אין לי זמן. כשמקרינים את עלילות מישפחת גואינג אני צריך לעבוד. מישהו בארץ הרי צריך לעבוד כדי שלאחרים יהיה זמן לראות את „דאלאס" באין מפריע.

אלא מה — בעניין התעלומה הגדולה שמהדהדת עכשיו בארץ, כלומר, מי ירה

בג'יי־אר, אני מוכרח לשתף את עצמי, מפני שפיענוח תעלומת־רצח והתנקשות הוא עיסוק חביב מאוד.

ובכן, לפי דעתי זהות המתנקשים ב־ג'יי־אר היא באמת תעלומה חשובה ו־גדולה, שיש צורך להפעיל את כל התאים האפורים הקטנים כדי לפענח אותה. אין לי שום ספק שכל מישטרת העיר דאלאס תפעל בכיוון הזה, ואולי יפעליו גם את מישטרת טכסס הידועה. ויתכן אפילו שגם האפ־בי־איי יופעל בעניין חשוב זה — אך העסק לא פשוט, רבותי, כלל וכלל לא פשוט.

שכן, אין לי ספק כי כל החקירה ה־גדולה הזאת — ללא ספק החקירה ה־גדולה והמקיפה ביותר בתולדות ארצות־הברית — תיגמר במבוי סתום לגמרי, בדיוק כשם שהסתיימה חקירה אחרת מסוג זה.

לאור מימצאים אלה, אין מנוס מה־מסקנה כי אותם אנשים עצמם — מת־נקשים ערמומיים וחמקמקים — לחצו על ההדק בשני המקרים. האנשים שהת־נקשו בג'יי־אר הם בדיוק אותם אנשים שהתנקשו בראשי הערים בגדה. זרועו הארוכה של החוק לא תשיגם לעולם!

ידיד קטן - גדול

ידיד גדול וחשוב שלנו הוא הנשיא הצרפתי פרנסואה מיטראן! מאז ומתמיד היה האיש הזה אוהב ישראל, רע ואח למדינת־היהודים הנבנית ומוקמת בארצו הישנה של עם ישראל! מאז ומעולם תמך בנו הנשיא הדגול ללא סייג, בלי להתחשב בשיקולים אלקטוראליים, ובלי לזנות — כמו כמה מעמיתיו — תמורת אתנן־הנפט הערבי!

והנה, אפילו איש כזה — ידיד אמת וחסיד־אומות־העולם — אפילו הוא תומך בהקמת מדינה פלסטינית אשר תכחיד, תשמיד, תאבד ותהרוס את מדינת־היהו־דים! אפילו ידיד האמת שלנו תומך, בעצם, בהשמדתנו! אפילו פרנסואה מיט־ראן הגדול רוצה בסופה של מדינת־ישר־אל!

צא ולמד, שאם ידיד כה אמיתי, כה גדול וכה אמיץ רוצה בהשמדתנו — מה נאמר על הפחותים ממנו באהבתם!

ובכל זאת מערך

— אני אומר לך, כל הביקורת נכונה! זו מיפלגה זו! זו סיעה בכנסת! זו התנהגות פרלמנטרית! הרי כל אחד שם מושך לצד השני. אחד רוצה להצטרף לממשלת בגין והאחר לא. אחד בעד פינוי ימית ואחד לא, כל אחד עושה שבת לעצמו שזה משהו נורא. אבל מה, תראה את הליכוד! זה פשוט אסון! שמע, המערך, עם כל הצרות שלו, זו האלטרנטיבה היום! מוכרחים להצביע בעד המערך!

— אבל רגע... מה פיתאום...

— אל תפסיק אותי! אני יודע בדיוק מה שאתה רוצה לומר! אבל בכל זאת! אני עומד על דברי! כן, כן, אני יודע שאין מנהיגות ושאין דרך, שאין שינוי ושאין חזון, אבל מוכרחים להצביע מע־רך! רק מערך!

— יכול להיות שאתה צודק, אבל...

— אל תפסיק אותי! ברור לגמרי שהמיפלגה הזאת רקובה לגמרי! ברור לגמרי שהיא יותר גרועה מהליכוד לפחות פי שלוש! ידוע לכל שאם תעלה לשיל־טון זה יהיה אסון למדינה. תאר לעצמך מה היה קורה עכשיו בפיתחת רפיח אם הם היו בשילטון! ובכל זאת, זה הזמן להצביע מערך!

— אבל תשמע, הרי אין בחירות עכ־שיו!

— בדיוק כך, ידידי! ביגלל שאין בחי־רות, זה הזמן להצביע מערך!

כל הכבוד לבגין

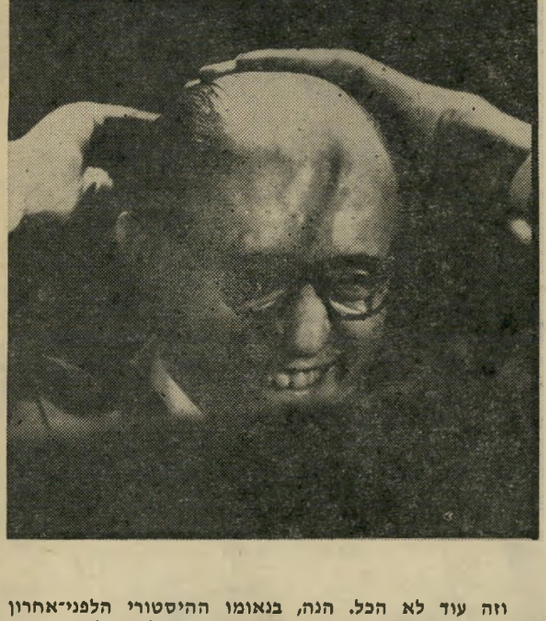

אחת התופעות המעניינות ביותר בשנים האחרונות היא, שראש הממשלה שלנו, מנחם בגין, מגלה התעניינות גוברת והולכת בענייני הגוף. במשך שנים ארוכות, כאשר יצב במידבר הפוליטי של האופוזיציה, הצטייר מנחם בגין בעיני האומה כאיש שכולו רוח, פשוטו כמשמעו. איש לא יכול היה להאמין, למשל, בשעה שהיה מאזין לנאומיו של בגין, כי האיש הזה אוכל או שותה, מקנח את אפו או גוזר את ציפורני רגליו. התנועה הגופנית ביותר שהזדמן לעם לחזות בה מצידו היתה העברת מסרק קלילה בשערו הדליל, וגם את הפעולה הזאת עשה במהירות ובחטף, כאילו שזה משהו שצריך להתבייש בו.

והנה, כאמור, חלה תפנית משמעותית בעניין הזה. יותר ויותר מגלה מנחם בגין את הגוף ואת חשיבותו, ויש לדבר השפעה מרחיקת לכת גם על הנאומים, גם על המדיניות. כל השינויים האלה — חובה לומר — הם שינויים לטובה, ועל כך יכול מאטריאליסט כמוני רק לשמוח: הנה, גם בגין בגופו מוכיח את התיזה הזאת, שצריך להיזהר מאוד־מאוד מאנשים שהפעולות הגופניות הפשוטות לא מעניינות אותם.

וכלפי מה אמורים הדברים?

כבר לפני שנתיים או שלוש היה הדבר, כאשר הופיע הניצן הראשון בתפיסה הפסיכוסומאטית החדשה של מר בגין. הוא נשמע אומר — כך מדווחים טובי הכתבים בכנסת — את המילה הרוסית „חוי" על ידידו שמעון פרס. מילה רוסית זאת, יש לדעת, מתייחסת במישרין לאיבר מסויים בגוף הגבר, איבר שאפשר להרחיק לכת ולומר כי הוא מסויים מאוד.

חלף זמן־רב, ואפשר היה לחשוב שעניין ה„חוי" לא היה אלא תקרית חד־פעמית. אבל לא. הנה, דווקא בתקופה האחרונה, מתחזקת מאוד המגמה הזאת, של גילוי הגוף על תיפקודיו ותופעותיו השונים.

רק לפני שבועיים, למשל, אמר בגין כי יש עמים הסבורים שאפשר לבעוט בנו במקום המרוחק מן הראש! ברור לגמרי למה הכוונה. גם כאן מדובר באיבר מסויים מאוד, שברמז ניתן לומר כי אינו מרוחק מרחק רב מן ה„חוי" שכבר הוזכר לעיל. לא צריך להיות בעל דימיון מפותח במיוחד, כדי להעלות על הדעת שמנחם בגין שלנו יודיע לעמים שגם הם כבר הוזכרו, כי הם יכולים לנשוק לנו מנשיקות פיהם באותו מקום שגם אינו מרוחק מן הרגל, ואם לא די בכך, הם יכולים גם למצוץ לנו במקום מסויים שאינו קרוב במיוחד! ובמחילה מכבודם המפוקפק, הם יכולים גם לקפוץ לנו על קצה אותו איבר שאינו רחוק מן הקורקבן, ואילו אנו מצידנו נוכל להראות להם, אם לא הבינו עדיין את הרמז, את אותו איבר שאינו נמצא בדרך־כלל הרחק מן השיניים, ואם גם בזה לא די, נוכל גם לעשות קציצות מהשמעון פרס שלהם!

וזה עוד לא הכל. הנה, בנאומו ההיסטורי הלפני־אחרון בכנסת, הסביר בגין גם את פשר מדיניות־השלום שלו במונחים גופניים להפליא. הנה נשברה רגלו, כך הודיע מנחם בגין לחברי־הכנסת ובאמצעותם לאומה כולה, ובשכבו בלילה מתייסר על מישכבו, הריהו חושב על כל אותם חיילים — תרשו לו לומר חיילצ'יקים שלנו, שבמיקרה של מילחמה גם הם עלולים לשבור רגל, ואפילו — שימו לב — לאבד אותה לחלוטין!

מר בגין — כל הכבוד! הרשה לי לומר לך זאת בשמי! והפעם — כמו כל דבר שאני אומר בשמי — אני מתכוון לכך בכל הרצינות! זוהי בדיוק הסיבה אשר ביגללה גם עלי המילחמות אינן חביבות, ואני תומך בך בבואך לעקור את הנטועים בחממות של פיתחת־רפיח! כאחד החיילצ'יקים אני אומר לך זאת!

ועכשיו - למצב חמור בבורסה

אני משקיע ישראלי ותיק. ההכנסות השוטפות שלי — שלא לדבר על החסכו־נות — מושקעים ב„תנובה", ב„אמישרא־גז", ב„חברת חשמל", ב„בנק הפועלים" ובעוד כמה וכמה מיפעלים סולידיים מ־סוג זה. בעניין רב אני עוקב אחרי ההת־פתחות המפליגה של בתי־העסק הללו, ש־ההשקעות הצנועות שלי (גם הן) מביאות להם שיגשוג והצלחה רבים.

והנה, כאשר התחילו המניות בבורסה להת־מוטט כמיגדלי־פרחים, לא היה שום צער ב־ליבי. זה בוודאי נשמע מוזר בהתחשב בעובדה שאני משקיע ישראלי ותיק, ואף־על־פי־כן, זו עובדה שאי־אפשר ל־ערער עליה. לא רק שלא הצטערתי, אלא שאפילו היתה בליבי — לא נעים לחגיד — שימחה לאיד.

ובכן, אני לא מאזין־כיסט או משהו. פשוט אין לי אפילו מניה אחת בבורסה שלנו. אפילו לא חצי מניה. במיפעלים שהוזכרו ל־עיל, אני משקיע מחצד הלא־נכון של המיתרס הפינאנסי. אני פשוט קונה חלב ומוצריו וגם בשר, מבשל אותם על גז, מאיר את ביתי בחשמל, ומשלם כסידרה ריבית קצוצה ל„בנק הפועלים".

ובשם ציבור המשקיעים הזה לא נותר לי אלא שלא להצטער.

אתא ב'	1.0	996	32.6	(—)		למוכ"ז	691	1ק
ג'	0.1	501	82.0	+ 1	+ 0.2	אי.די.בי. פיתוח	1325	918.9
בטון תדיר	1.0	846	18.8	(+)		אופי 1	972	109.0
	5.0	893	35.7	— 4	— 0.4	אלגר עיש	2992	2.4
אופי 1		695	89.0	— 1	— 0.2	למוכ"ז	2727	1.3
דובק מב' עיש		1904	29.5	— 22	— 1.1	אלרן עיש	1754	10
מב' למוכ"ז		1920	14.3	+ 20	+ 1.1	למוכ"ז	1732	10
דשנים	0.1	552	82.4	+ 5	+ 0.9	אמישר מב'	1589	11.5
	0.5	1311ת	50.2	— 35	— 10.1	אופי	2399	2.4
כבלים עיש		1517	8.1	— 60	— 3.8	אפיק	895	141.6
למוכ"ז		1150ת	6.3	— 145	— 8.8		400	107.8
התכוף	1.0	1097	1ק	+ 50	+ 5.0	מרכזית ב'	951	6.1
פז השק' עיש		971	279.4	+ 15	+ 1.6	אי.די.בי. פיתוח	1705	25.7
אופי 1		1707	91.6	+ 20	+ 1.2	למוכ"ז	1850	11.4
חיפה כימי	0.1	709	14.0	+ 3	+ 0.4	תלפסון	8950	1.4
עיש		1600	107.7	+ 5	+ 0.3	עיש	3250ת	4.5
למוכ"ז		1638	7.5	— 87	— 5.0	למוכ"ז	3100	0.3
אופי 2		15750	1.0	+ 270	+ 1.7	אמפא א'	2750	25.3
אופי 3		2260	26.5	+ 69	+ 3.1	דיסקונט השק' עיש	845	132.7
אג"ח		269	183.5	(—)		למוכ"ז	845	0.6
שכפו בירה	1.0	600	222.4	+ 10	+ 1.7	אופי ב'	2050	
	5.0	380	70.8	+ 6	+ 1.6	אופי ד'	1250	2.9
אופי 1		360	246.5	+ 21	+ 6.2	אג"ח 135	1030	
אופי 2		230	97.9	+ 9	+ 4.1	פועלים השק' עיש	2125	84.5
פרוטאסבסס	1.0	605	41.7	+ 9	+ 1.5	למוכ"ז	2125	
	5.0	525	34.4	— 20	— 3.7	בלל השק'	920	97.3
אופי 1		315	77.7	+ 5	+ 1.6	ירדן א'	6589	17.0
יוכאר	1.0	745	24.3	+ 10	+ 1.4	אופי	26212	
	5.0	457	12.7	— 3	— 0.7	אופי 2	11310	7.0
כבלי זיון	1.0	950ת	14.8	+ 60	+ 6.7	מזרחי השק' עיש	4220	
	5.0	514	137.8	— 6	— 1.2	למוכ"ז	4200	0.1

סעוד ורקוד - כי מחר יש עוד

מלכת המים אילנה סיבוני שאימצה לעצמה את מראה הילדה בלבן, רוקדת במרץ כשהיא לובשת מכנסיים קצרים לבנים, גרבי זהב, מגפיים לבנים וחולצת תחרה לבנה, כשלראשה סרט לבן. אילנה באה לפתיחת מועדון חדש בתל־אביב.

נגד ג'אגר הדוגמנית יהודית נגר, המכונה עצמה בשם ג'אגר, בתלבושת חשופה לבנה עם תחתוני תחרה, נראתה קיצית מאוד במסיבה, למרות שבחוץ ירד גשם זלעפות. ג'אגר הרבתה לרקוד במשך הערב והקור בחוץ לא הפריע לה במיוחד.

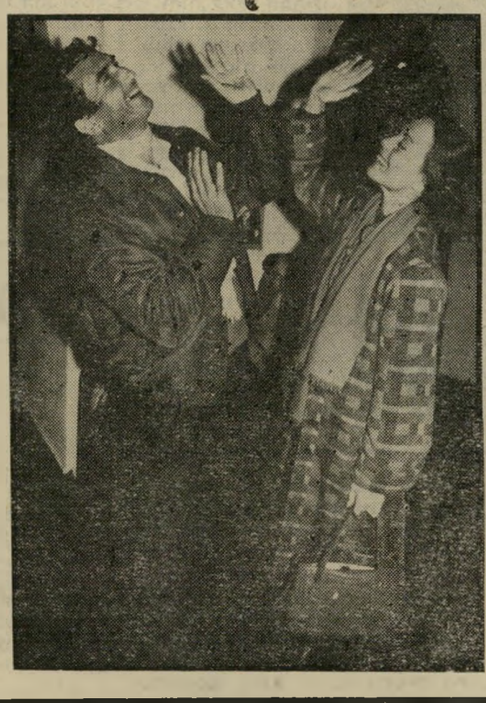

ספרדי הזמרת עליזה אביב רוקדת. מ־שמאל משה רומנו, מנהלה האמ־נותי של להקת המחול **בת־שבע** והכוריאוגר־פית האורחת פרל לאנג. עליזה רקדה במסיבה שערכה לעצמה. הם רקדו בגלריה **דלסון ריכטר**.

„אנחנו על אש קטנה. נקלענו למשבר, אבל עוד נפתיע," סיפר לי **ישי שדה**, חבר להקת תיס־לם, **במסיבת־פתיחה למועדון שב־לול בדיזינגוף סנטר ●●●** התי־וודה יושי: „אין לנו ממה לחיות. אנחנו חיים מהאוויר. כסף לא עשינו, פירנסנו משפחות רבות חוץ מאשר את משפחותינו. פיס־פסנו הצלחות בחו"ל, התקליט לא ענה על הציפיות, באולפנים אין זמנים להקליט. השתתפנו בפסטי־בל־הילדים האחרון רק בשביל הכסף. אנחנו מופיעים הופעות קטנות במיסגרת אמנות לעם. יש בינינו חילוקי־דעות, אבל נתגבר על הכל," הוסיף יושי בתיק־וה ●●● האורח שהיה אמור להופיע במועדון הוא **ממפיס פיים**, נגן הג'אז הידוע, וכשזה ביטל את הופעתו המליץ על זמר אחר, בשם **בוקי־טי לארי**, ש־הנעים לקהל הרב בקולו החם, וניגן ב־9 אצבעות בלבד ●●● „את השם שבלול אני נתתי, ולא אריק איינשטיין, כפי שפורסם ב־עיתונים," מחה הזמר **שלום חנוך ●●● אריק איינש־טיין** בא מאוחר מאוד למסיבה, הציץ והלך הביתה ●●● מסיבת יום־הולדת ערכה **פנינה גולדשטיין**, המארגנת תצוגות־אופנה, במיסעדה הסינית בכיכר אתרים, לשם הובאה מערכת־קול משוכללת עם תאורה מיוחדת. ה־תקליטן **אריק אזרן** הסביר לי, שהיום מסיבה מוצלחת דורשת מערכת־קול שהפעלתה עולה 200 דולר לערב, כולל תאורה ציבעו־נית ●●● אופנה נוספת שהח־לה מתפשטת במסיבות היא ריקוד על גלגיליות. במסיבה נכחו דוג־מניות רבות, אך את ההצגה על רחבת־הריקודים גנב **עמירם נייר**, הכתב לשעבר של הטל־ויזיה, שחולל עם חברתו **ג'ודי מוזס**, שסיפרה שהיא ועמירם יוצאים ברצינות, שעמירם כלל אינו מתגעגע לטלויזיה, ושהדיוו־חים השוטפים המגיעים אליו על הנעשה שם, מעוררים בו שאט־נפש. עמירם מרצה באוניברסיטה

ממסיבה למסיבה
עם נירה אל

על תורת־הביטחון של ישראל, חו־קר במכון למחקרים אסטרטגיים ועוזר לשימעון פרס ●●● „ה־תוכנית שעה טובה תמשיך כרגיל, ואולי אפילו תשודר אחת לשבוע," הצהיר באוזני **אהרון גולדי־פינגר**, מפיק התוכנית. הצהרה דומה שמעתי גם מפי **חנוך חסון**, מנהל מחלקת־הבידור בטלוויזיה, וכן מפי השחקן **שלמה ניצן**. את השלושה פגשתי במסיבת יום־הולדת במלון הילטון, שערכה לעצמה הזמרת **עליזה אביב**, שלדברי בעלה, הזמר **מוצי אביב**, החליטה לעשות לעצמה קצת יחסי־ציבור ●●● יחסי־הציבור כללו הופעה של הזמרת בתילבושות נועזות וריקוד טנגו. „הזמנו את סעד מורתדא למסי־בה," צחק מוצי, „אבל כנראה מהדקים איתו כל־כך את היחסים, שלא יכול היה להשתחרר מההי־דוק ולכן לא הגיע" ●●● כש־נשאל מוצי על חלקו בפרנסת ה־משפחה, הוא התבדח: „בשעה ש־אשתי מופיעה בחתונות, אני מש־כיב את הילדה לישון" ●●● בין האורחים שבאו לטעום מן ה־עוגה שתרם המלון ליום־ההולדת, זיהיתי את הזמר **בועז שרעבי**, שבא לחופשת־מולדת והיה נרגש מאוד לפגוש את חבריו הטובים מימים ימימה ●●● **בוב כהן**, היועץ האמנותי של להקת המחול בת־שבע, בילה יום שלם עם רב בירושלים. לקראת העלאת יצירה חדשה שלו המבוססת על המקו־רות. „אני מקווה שהרקדנים שלנו לא ייאלצו בעיקבות כך לחזור בתשובה," אמר **משה רומנו**, הרקדן שהפך למנהלה האמנותי של הלהקה, במסיבה לכבוד סט־רוגי הלהקה, שנערכה בגלריה דלסון ריכטר ●●● אורחת־הכבוד במסיבה היתה **פרל לאנג**, מן הרקדניות והכוריאוגרפיות הוו־תיקות של הלהקה של מרתה גר־האם בניו־יורק, שבאה לישראל כדי להעמיד יצירה משלה ב־בת־שבע. ביצירתה זו מתכוונת לאנג לנהוג כמורתה וגם לרקוד ●●● „אנחנו חיים עכשיו ב־תקופת השרצים," אמר לי השחקן **שימעון פינקל** באירוניה ה־אופיינית. את פינקל פגשתי השבוע במסיבה שנערכה עם פתיחת תע־רוכתו של הצייר הוותיק **שימשון הולצמן** בגלריה שי דנון בתל־

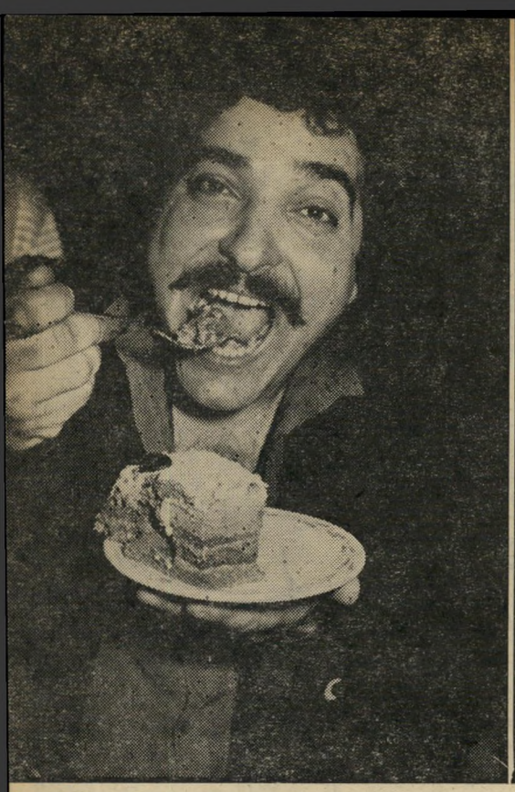

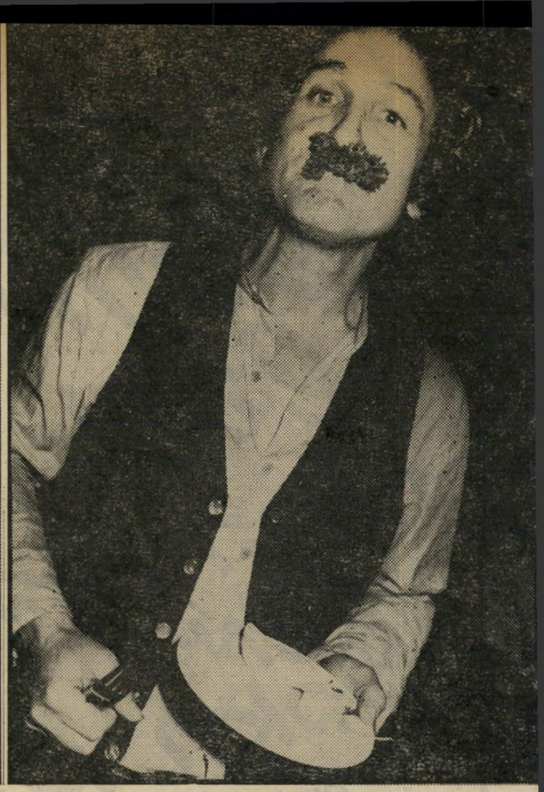

פטרוזיליה במקום שפם, הרכיב לעצמו השחקן ישראל גוריון. ישראל עסוק בימים אלה בהקלטות חדשות עם בני אמדורסקי.

יוצאים קבוע הם עמירם ניר, עוזרו של שימעון פרס וג'ודי מוזס, בתו של נח מוזס מידיעות אחרונות. השניים מתכוונים להינשא.

עוגת מולדת עטורה בקצפת תוחב לפיו זמר בועז שרעבי, שהגיע מא צות־הברית לביקור. בועז מתכוון לחדש את הקאריירה בארי

חם לעדנה רותם הדוגמנית, אחרי הריקודים והיא מסי את שיערה הבלונדי השופע מעל עורפה. עד הגיעה למסיבה לבושה חולצת תחרה ומכנסי עור ונראתה זוהרת כתמי

שבלול הזמר שלום ח שמדיר רגלין מסיבות, בא הפעם לפתיחת שבל

הדור החדש סיגל רפאלי וסיגליה אפוד, השמיניסטיות ב־ מכנסי עור הדוקים ובמיני קצרצר, מייצגות את הדור הצעיר המסתובב במסיבות היום. השתיים ניסו ללא הפסק, בתנועות ריקוד נועזות למשוך את תשומת־ לבם של הגברברים במסיבה, שאכן עטו עליהן לרוב.

אביב. פינקל סיפר שבאותו ערב הגיש את התפטרותו מחבר־הנא־ מנים של תיאטרון הבימה, כמחאה על ההחלטה להאריך את חוזהו של **דויד לוין**, המנהל האמנותי של התיאטרון, לתקופת כהונה נוספת. ●●● „אל תכתבי שאני קשישה," ביקשה ממני בחיוך ה־ זמרת הוותיקה של תכול המיט־ פחת, **טובה פירון**. „הקול חזר אלי עם ההצלחה. אני מוצפת ב־ הצעות־עבודה ואין לי יותר מע־ צורים." הצהירה הזמרת הבלתי נשכחת. ●●● „אנחנו מתכוננים למכור את מיגרש בית־החולים ל־ יולדות הקריה, ומיגרש בית־החו־ לים הדסה ברחוב בלפור, ולבנות בכסף שנקבל שתי קומות נוספות לבית־החולים איכילוב. סיפר לי פרופסור **דן מיכאלי**, מנהל בית־ החולים ע"ש איכילוב בתל־אביב. שאותו פגשתי במסיבת התרמה למחלקה האונקולוגית של בית־ החולים, שנערכה במיסעדה הסי־ נית בכפר־שמריהו. ●●● שבוע של מסיבות בגלריות ומסעדות.

עם דיזנהויז!!

לחופש ועוף בחג הפסח ובמשך כל האביב

תכניות מוצלחות ליעדים מקסימים בבצוע מעולה ובמחירים?

עיין בטבלה והווכח

היעד	המלון	דרגת המלון	בסיס האכסון	מחיר* פסח	מחיר** לאביב
פלמה תאריכי יציאה: 31.3 עד 7.4 בפסח, 7.4 עד 14.4 — **ובכל יום רביעי**	VALPARAISO PALACE	סופר דה לוקס	חצי פנסיון	$ 864	$ 730
	ALBATROS	ראשונה מעולה	חצי פנסיון	$ 648	$ 490
	BEVERLY PLAYA	תיירות מעולה	חצי פנסיון	$ 616	$ 455
	SANTA LUCIA	תיירות מעולה	חצי פנסיון	$ 607	$ 445
	COSTA AZUL	תיירות מעולה	חצי פנסיון	$ 580	$ 415
	HONOLULU	תיירות מעולה	חצי פנסיון	$ 589	$ 425
	ISABELA	תיירות מעולה	פנסיון מלא	$ 558	$ 390
כרתים תאריכי יציאה: 5.4 עד 12.4 בפסח, 12.4 עד 19.4 — **ובכל יום שני**	CRETA MARIS	סופר דה לוקס	חצי פנסיון	$ 459	$ 380
	MIRABELLO	ראשונה מעולה	חצי פנסיון	$ 449	$ 369
	LYTTOS	ראשונה מעולה	חצי פנסיון	$ 409	$ 325
	CHANDRIS	ראשונה מעולה	חצי פנסיון	$ 387	$ 300
	IRO	תיירות	ארוחת בקר	$ 332	$ 239
רודוס תאריכי יציאה: 2.4 עד 9.4 בפסח, 9.4 עד 16.4 — **ובכל יום ששי**	GRAND HOTEL	סופר דה לוקס	חצי פנסיון	$ 513	$ 444
	RHODES PALACE	סופר דה לוקס	חצי פנסיון	$ 418	$ 340
	CHEVALLIER PALACE	ראשונה מעולה	חצי פנסיון	$ 377	$ 294
	IALYSSOS BAY	ראשונה	חצי פנסיון	$ 360	$ 274
	VELLOIS	תיירות	חצי פנסיון	$ 312	$ 222
קוס תאריכי יציאה: 2.4 עד 9.4 בפסח, 9.4 עד 16.4 — **ובכל יום ששי**	ATLANTIS	ראשונה	חצי פנסיון	$ 382	$ 300
	CONTINENTAL PALACE	ראשונה	חצי פנסיון	$ 382	$ 300
	ALEXANDRA	תיירות מעולה	חצי פנסיון	$ 351	$ 265
	NERIDES	תיירות	ארוחת בקר	$ 306	$ 215
קורפו תאריכי יציאה: 2.4 עד 9.4 בפסח, 9.4 עד 16.4 — **ובכל יום ששי**	ASTIR PALACE	סופר דה לוקס	חצי פנסיון	$ 549	$ 460
	EVA PALACE	ראשונה מעולה	חצי פנסיון	$ 477	$ 400
	CHANDRIS	ראשונה מעולה	חצי פנסיון	$ 468	$ 370
	DIVANI	ראשונה	חצי פנסיון	$ 449	$ 349

* חופש ונופש בפסח
** אביב: מ־16 באפריל ועד 23 ביוני.

הנחות לילדים בחדר ההורים ולמשפחות

המחיר כולל: טיסה הלוך ושוב 7 לילות אכסון במלון לבחירתך (על בסיס המפורט בטבלה) והסעות משדה התעופה למלון וחזרה. נציג דיזנהויז יקבל אותכם באי הנופש.

חוויה על הים

7 ימים ולילות של הנאה על ספינת הפאר M.T.S. מיקונוס

החל מיום 7.4.1982 חופש פסח

הפלגה בכל יום רביעי (ב־6 בערב) מנמל חיפה, עם ביקור בנמלים: קפריסין, רודוס, קוסאדסי, (טורקיה) מיקונוס, פיראוס (אתונה) פורט־סעיד וחזרה. אפשרות לסיורי חוף בכל הנמלים

פנסיון מלא החל מ־ 560 $

הטיסות במטוסי ארקיע

הטיסות במטוסי ארקיע

arkia ארקיע

קוי תעופה ישראליים בע"מ

הטיסות כפופות לאישור ממשלתי. בהתאם לתקנות טיסות השכר

ארגון וביצוע

פנה לסוכן הנסיעות שלך

דיזנהויז

משרד ראשי: רח' בן יהודה 21, תל־אביב. טל. 65 21 40

ירושלים, רח' שמאי 9 טל. 02 24 68 68	ת"א, רח' בן יהודה 33 טל. 65 46 76	ר"ג, בורסת היהלומים טל. 3 / 26 62 22 (קו פנימי 485)

הודו: אבק האדם של אינדירה

מאז עצמאות הודו, ב־1947, שולטת במדינה זו, בהפסקה קצרה ואומללה אחת, מיפלגת הקוראת לעצמה סוציאל־דמוקרטית. המנהיגה, אינדירה גאנדי, הוכיחה כבר עשרות פעמים את ריקנותו המוחלטת של מושג זה. דבקותה בדמוקרטיה התבטאה בהנהגת מישטרי־חירום באמצעות חוקים ותקנות, שירשה מבריטניה הקולוניאליסטית.

אינדירה הושיבה בכלא את טובי העיתונאים ואנשי־הרוח בהודו, שתקפו את מדיניות הפנים שלה, ובעיקר את השחיתות והנפוטיזם שאיפיינו את מישטרה. היא מנהלת מדיניות חוץ פרו־סובייטית, כדי לקדם את פני הסכנה הסינית והפקיסתאנית, אבל מוסיפה לרדוף את הקומוניסטים בארצה.

מוסקווה אינה מוחה, כמובן. לא רק שכמה מידידיה הטובים של ברית־המועצות הם אנטי־קומוניסטים, אלא שבאורח מסורתי היא פועלת בהתאם לשיקולי עוצמה של מעצמת־על. עדיף מישטר אנטי־קומוניסטי המקיים קשרים טובים עם הסובייטים, מאשר מישטר סוציאליסטי הפועל לפי האינטרסים של עמו, שאינם עולים תמיד בקנה מידה אחד עם ההשקפה הגלובאלית של מוסקווה.

הנשיא הקודם של ארצות־הברית, ג'ימי קארטר, ניסה לשפר את היחסים עם הודו, ונטה אפילו לשיתוף פעולה גרעיני עם המדינה הענקית (670 מיליון בני־אדם!) עליית רונלד רגן לשילטון הכשילה את מהלכיו של קארטר.

שוכני המידרכות. אחרי 30 שנות שילטון „סוציאל־דמוקרטי" עדיין חיים מיליוני הודים ברחובות, ללא דיור או סאניטאציה מינימלית. תוחלת החיים של שוכני המידרכות היא פחות מ־42 שנים. לרובם אין לאן

אינדירה גאנדי
אקציות בנוסח הנאצי

לחזור. יותר ממחציתם נולדו על המידרכות, ואליהם מצטרפים, מדי יום, אלפי פליטים מהרעב והאבטלה השוררים באיזורים הכפריים.

התיכנון העירוני בהודו מופקד בידי עסקני מיפלגת הקונגרס של אינדירה. השיקול העיקרי של רובם הוא השוחד שהם מקבלים מקבלנים וסרסורי קרקע. בתנאים אלה אין כל סיכוי לפתור אי־פעם את בעיית שוכני־המידרכות. היחס כלפיהם הוא קשוח ואכזרי, והמשאבים לשיקומם הם אפסיים.

בבומבי לבדה חיים על המידרכות שלושה וחצי מיליון בני־אדם! דו"ח של אירגון הבריאות הבינלאומי קובע שהציבור הענקי הזה הוא מקור להפצת מחלות מדבקות, מהסוג שכבר נעלם ברוב ארצות־התרבות.

האגודה לזכויות האזרח בבומבי פנתה לאחרונה ל־בית־המישפט העליון בבקשה למנוע גירושים שרירותיים של שוכני־המידרכות. האגודה ציינה שהמדינה חייבת, לפי החוקה ההודית, לראות בהם אזרחים לכל דבר, ולדאוג להם לשיכון ליד מקום עבודתם. השופט העליון בבומבי הוציא צו האוסר על גירושים נוספים. „אנו נוטים לראות בשוכני־המידרכות אלמנט אנטי־סוציאלי," כתב השופט בפסק הדין, „ושוכחים את הסיבות שהביאו אותם להגר לבומבי ולחיות בתנאים תת־אנושיים. אין להעלות על הדעת שעיר כמו בומבי נועדה רק למגורי מיליונרים. שכספם הוא בדרך־כלל שחור."

זריקות מוות. לשופט המכובד הייתה סיבה טובה לדאגה. בקיץ שעבר, בתקופת גישמי המונסון הכבדים בהודו, גורשו מבומבי, ללא כל סידורי מגורים חליפיים, 10 אלפים בני־אדם. הגירוש בוצע על־ידי ראש השרים של מדינת מהרשטרא, ריי אטולאי, בן־חסותו של סאנג'יי גאנדי המנוח, בנה הסופר־מושחת של אינדירה. האמצעים בהם נקט אטולאי מזכירים את האקציות הנאציות כלפי היהודים.

התושבים הוקפו על־ידי כוחות צבא ומישטרה גדולים, ללא כל הודעה מוקדמת, הועלו בכוח על 1000 אוטובוסים עירוניים שהוקצו למיבצע.

הצריפונים העלובים נהרסו בדחפורים. בכמה מיקרים פעלו הדחפורים ללא פינוי התושבים, ובני־אדם רבים

עולם קטן

נהרגו ונפצעו. תושבים שגילו התנגדות הוכו קשות על־ידי החיילים. נשים זקנות וחולות קיבלו זריקות־מוות כ„מחווה הומניטארית", ילדים חולים רבים מתו במהלך המיבצע. לדברי ראשי האגודה לזכויות האזרח פוזרו המגורשים לאיזורים שוממים. מישפחות הופרדו באורח שרירותי, מבלי שהיתה להם כל אפשרות לאתר איש את רעהו. האגודה הצליחה, אומנם, להוציא צו מבית־המישפט המעכב את הגירוש. תגובת השילטונות היתה אופיינית: הם פשוט התעלמו מפסק־הדין.

פיתרון סופי. חלק מהמגורשים חזרו לבומבי כדי ללקט את שרידי רכושם ולנסות למצוא בני־מישפחה. רבים חזרו להתגורר במידרכות, בתנאים קשים עוד יותר מאשר בעבר, בתיקווה שהאגודה תצליח למנוע את גירושם מחדש.

פנייה אישית לאינדירה גאנדי הניבה תגובה צבועה אופיינית, שלא היתה מביישת אפילו את גולדה מאיר: גאנדי קוננה על גורלם המר של פקידיה, הנאלצים לבצע פעולות כל־כך „לא נעימות" לטובת הכלל.

שוכני־המידרכות הצביעו, ברובם הגדול, עבור אינדירה. חלקם מאורגנים עתה בקבוצות להגנה, אחרי שגורשו מצריפוניהם בפעם הרביעית תוך שנה. בניגוד לצו בית־המישפט העליון, עורכי־דין רבים התגייסו להגנת המגורשים־בכוח ללא כל תמורה כספית. כמעט כולם פסימיים, אינם מאמינים ביכולתם להתגבר על השחיתות במינהל של אינדירה. באגודה לזכויות האזרח סבורים שגם עמדתו האמיצה של בית־המישפט העליון תשתנה בשנה הבאה. אינדירה כבר הודיעה על שורה של מינויים פוליטיים בבית־המישפט העליון, תחת השופטים הוותיקים, האמונים על מסורת מישפטית בריטית, שיאלצו לפרוש.

רוב השופטים החדשים הם „תורכים צעירים", מעין רפיסטים שטופחו על־ידי סאנג'יי גאנדי. השילוב ביניהם ובין הפקידים מבטיח את הגברת המדיניות האנטי־הומאנית כלפי שוכני־המידרכות. רבים חוששים ממעין ג'נוסייד — פיתרון סופי לבעיות העוני בנוסח המזכיר את הטיפול של ממשלת ברזיל באינדיאנים.

השמצות „הנרי היקר"

ספר הזיכרונות של שר־החוץ האמריקאי לשעבר, הנרי קיסינג'ר, יכניס לשופך הדמים האלגנטי והמתוחכם מאות מיליונים של דולרים. בהוליווד מדברים עתה ברצינות

הכמות הופכת לאיכות

בשבוע שעבר („העולם הזה" 2322), נדפס ב־מדור זה בטעות שראש ממשלת זימבאבווה, רוברט מוגאבה, חושד בירידו, ג'ושע אנקומו, במעילה ענקית של 90 מיליון דולר.

ובכן, נעשה כאן עוול כמותי לאנקומו. הוא גנב, ככל הנראה, תישעה מיליוני דולר בלבד. זה אולי לא משנה את העיקרון, אבל כפי שאמר קארל מרכס, הכמות הופכת לאיכות. ובמדינה כמו זימבאבווה, אפשר לעשות הרבה מאוד ב־81 מיליון דולר!

על אפשרות להסריט גירסה קולנועית של כתבי קיסינג'ר, המתפרסמים עתה כסידרה בעיתונים חשובים רבים בכל רחבי העולם.

כמעט כל המבקרים גומרים את ההלל על סיגנונו השנון של „הנרי היקר". את בוגדנותו האופיינית מקבלים כולם כדבר מובן מאליו. איש לא חשד בקיסינג'ר בנאמנות כלשהי לרעיון או לאדם. לכן גם לא הופתעו המבקרים מביקורתו הנשכנית על מיטיבו ובעל בריתו הוותיק, הנשיא־לשעבר ריצ'רד ניכסון. „כל ההשמצות של הנרי על 'דיק המזוהם' הן נכונות." אומרים יודעי־דבר בוושינגטון, „אלא שאותם דברים עצמם אפשר לומר, באותה מידה של צדק, גם על קיסינג'ר עצמו."

„אור ירוק" לאדאת. פרשנים נועזים יותר מורקיעים את צביעותו של קיסינג'ר בכל הנוגע לתיאור

הנרי קיסינג'ר
האיש מאחרי מלחמת יום־הכיפורים

מילחמת יום־הכיפורים ב־1973. קיסינג'ר טורח לתאר עד כמה היה מופתע מצעדו של הנשיא אנוור אל־סאדאת כשפתח במילחמה, ומציג את עצמו כעושה שלום הומאני ושפוי בתוככי הג'ונגל המרחבי הזר והאלים.

אלא שרוב הפרשנים המדיניים הרציניים סבורים שקיסינג'ר ידע היטב על כוונת אל־סאדאת לפתוח במילחמה, ואף נתן לו „אור ירוק" לגשת לביצועה. הנרי הוכיח בקאמבודיה את אדישותו המוחלטת לחיי־אדם.

הוא האמין שמילחמה באוקטובר 1973 תסייע לו לשבור את הקיפאון המדיני במיזרח־התיכון, ולדחוק את הסובייטים ממצריים. יש להניח שהמצרים הבטיחו לו לגרש את הסובייטים תמורת הסכמה אמריקאית לצעדי איבה „מוגבלים" נגד ישראל. יש לקיסינג'ר אחריות כבדה לדם הרב שנשפך במילחמה זו, והוא הצליח להשיג בעזרתה חלק ניכר מיעדיו המדיניים.

הפרצוף האמיתי של התאורקים

כולנו זוכרים עדיין כי מיקים תאורקים, המלחין היהודי שהלחין את התימן אש"ף („ידיעות אחרונות", ב' באדר) נתקבל בשעתו בארצו בהתלהבות גדולה מאוד ע"י חוגי השמאל וע"י אנשי „התרבות המתקדמת" למיניהם. באו תם ומנם: היה מי תאורקים אדם לא רצוי ביתן, שנשלח ע"י הימין. אתה, באשר השמאל עלה לשילטון בין נגני מ"ינה מרקורי משמשת כשרית התרבות כממשלה „מתקדמת" זו, מסיר מר תאורקים מעל פניו את המסכה הלעיניהו הוא מתגלה כשונא ישראל מובהק. הוא משלים את התמונה הקודרת של שנאה ללא מצרים לישראל בתוך התקיפה במרצחנות אש"ף.

כדאי שכל שוחרי התרבות „המתקדמת" בארצנו ייתנו את דעתם על המתרחש בתוך הסוציאליסטית: התמרוניות אנטישמיות במהלך משחק מכבי ת"א נגעים אנטי־ישראליים ואנטישמיים. הכרה מלאה באש"ף — זעזה היא שמאלית „התקדמות" נטיה.

חיים צורית
שני־שומרון

(„ידיעות אחרונות" 4.3.82)

תאוראקיס והמתנחל הצדיק

מיכתב זה משבי־שומרון, שהתפרסם השבוע ב־ידיעות אחרונות, מעיד על ישראל 1982 כמאה עדים:

דרום אפריקה, גוואטמלה — כן;
מיקיס תאוראקיס — לא.

הכותב, היושב על אדמה פלסטינית, חש עצמו, מן חסתם, כצדיק ורע לו.

משלוח מנות לפורים

LEGO®

חג פורים עומד בפתח. הוא חג של משלוח מנות, ומה יפה יותר מלהפוך משלוח מנות למשלוח מתנות?
"לגו" עושה לכם פורים שמח עם הפתעות ומתנות.
על כל קניה של אחת ממערכות "לגו" המופיעות במודעה זו תקבלו חינם-עט מהודר עם שעון דיגטלי.

744
המערכת הטכנית המתוחכמת והמתקדמת ביותר, עם מנוע.

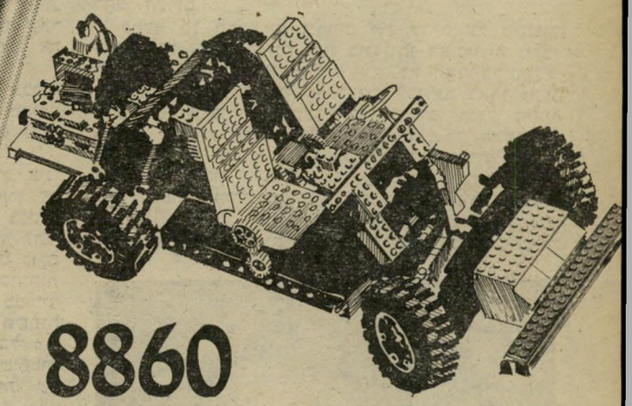

8860
מכונית מירוץ עם מנוע ובוכנות.

7740
רכבת הנוסעים הגדולה של לגו עם מנוע.

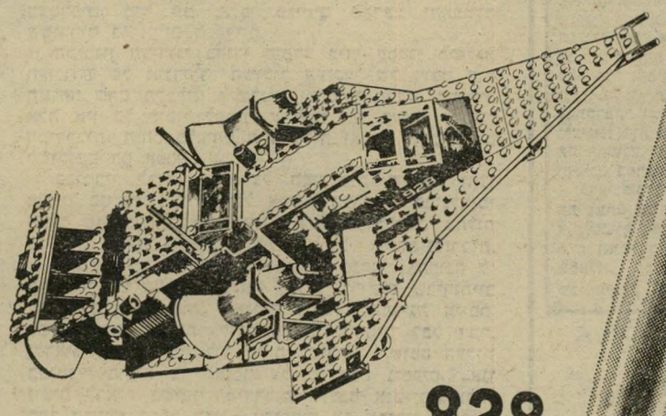

928
ספינת חלל גדולה.

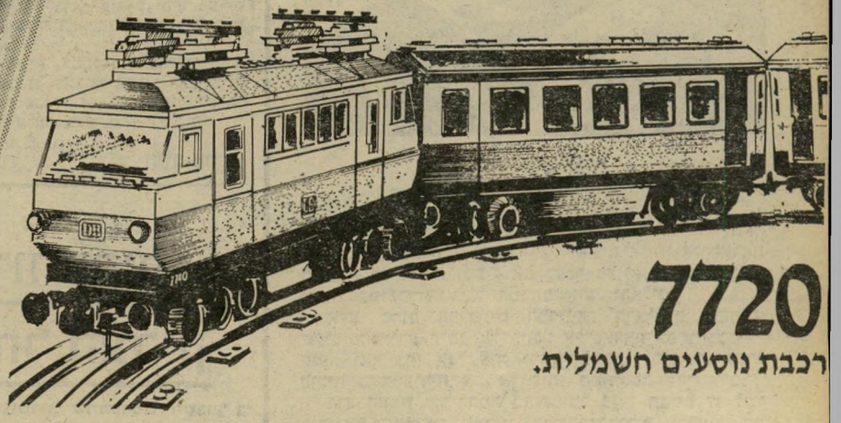

7720
רכבת נוסעים חשמלית.

חג פורים שמח ועליז
עם עט לכל עת.

סוכנויות קופמן בע"מ
טל' 455141,268155(03)

אנשים בעולם

הנסיכה מארי אסטריד: הרגע שלו ציפתה לוכסמבורג

הרגע שהונצח בזה, כשלפני הארכיהגמון, ב־קתדרלת גותה בלוכסמבורג, נשבעו זה לזה כלה וחתן — היה הרגע המשמח ביותר מזה שנים רבות, עבור תושבי הנסיכות הקטנה. שכן הכלה, **מארי־אסטריד**, היתה בשעתו מועמדת להיות אשתו של הנסיך **צ'ארלס** מבריטניה, והפירוד בין השניים לא גרם נחת להוריה, הדוכס והדוכסית של לוכ־סמבורג. אך עתה נראה כי הדאגה ליורשת פגה, והשידוך לארכידוכס **כריסטיאן** לבית האבסבורג־לורן ניראה, בתמונות לפחות, כאהבה גדולה.

אל טכס הנישואין הגיעו כל מלכי אירופה ונ־סיכיה, כולל הנסיך **אנדריו** מאנגליה.

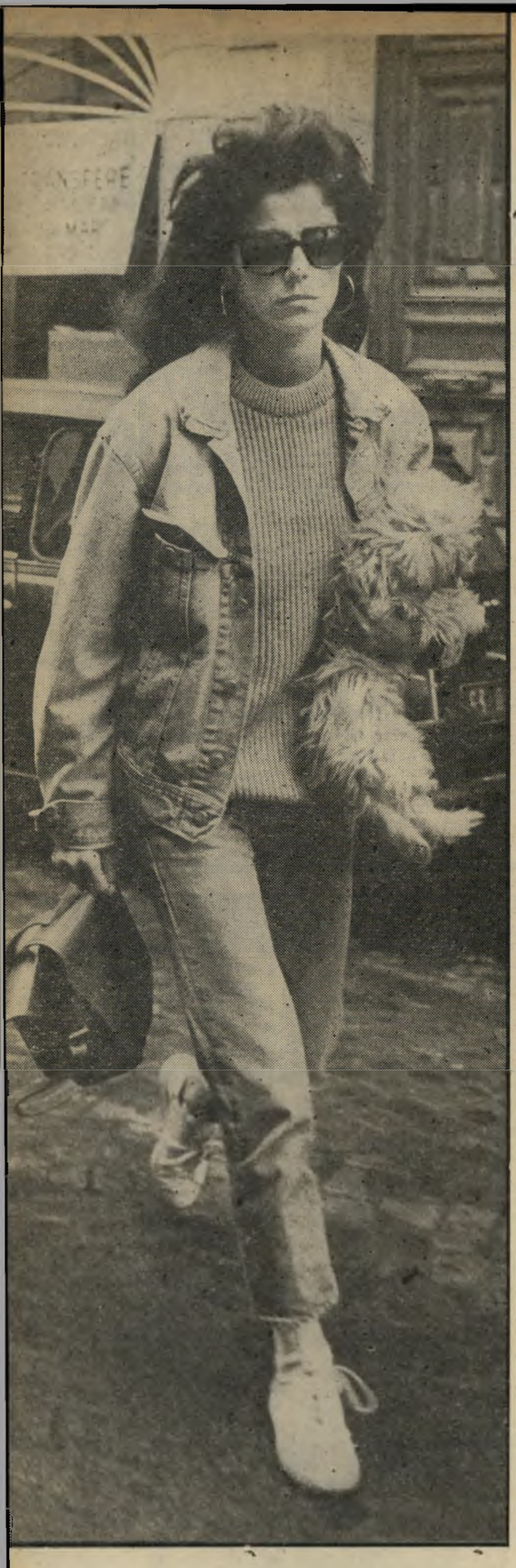

באבט האלידיי: הכל עבר, הכל נגמר

הציפיה לנישואיהם היתה ארוכה מאוד והנישואין עצמם היו קצרים מאוד: בתמונה נראה הסוף: **באבט האלידיי** עוזבת את ביתו של בעלה, **ג'ני האלידיי**, בפנים חמורות ובעיניים מוסת־רות במשקפיים כהים, ושכלבה בזרועותיה. כל זה אחרי שלושה ימים בלבד, שבהם שהתה בביתם הפאריסאי, שאותו ריהטה במו ידיה לפני נסיעתם של השניים ללוס־אנג'לס. מה קרה שם, איש לא יודע, כי באבט סירבה בתוקף להסביר את הקרע.

דבר אחד ברור: מעריצי האליל הצרפתי המזדקן ורעייתו החד־שה, שגמעו בתאוה את סיפור־האהבה הגדול של השנה, כולל גי־לויים של שבועות אהבה נצחיות לעולמי־עד, נותרו כיתומים. טרם יבש הדיו על הדפסת התמונות מירח־הדבש המאושר, כביכול, והנה, אחרי חודשיים — תמונות חדשות של השניים וכבר בנפרד.

הנסיכה קארולין:
מעולם לא הייתי
מאושרת כל כך

כולם מכירים את טירול, האי־זור האוסטרי היפהפה. פחות ידוע השם „ציר". אבל אין זה פלא, פשוטי העם לא יכולים להגיע ל־שם. זוהי עיירה קטנה ומיוחסת בארלברג שבטירול. שם, בלי עין הורים משגיחה, השתוללו בחופ־שתם הנסיכה **קארולין** וידידה **רוברטינו רוסיניי**. אומנם קשה לקרוא לכך התבודדות, אם לקחת בחשבון שיחד איתם בילו בעיירה המרוחקת גם המלך **חוא־סיין וקארל גוסטאב**, מלך שוודיה — אבל הכל יחסי. קארו־לין לא הזעימה פנים, הפעם, נו־כח הצלמים, וצהלה לקראתם ב־הכריזה: מעולם לא הייתי מאו־שרת כל כך!

אנשים בעולם

ריצ'ארד ברטון: נשים ומוסיקה

ריצ'ארד משחק את ריכארד — זה היה צפוי והנה זה בא: השחקן הבריטי המהולל, **ריצ'ארד ברטון**, שוהה עתה במינכן ובביירויט לסירוגין, שם מסריטים את סיפור חייו של המלחין ריכארד ואגנר, בגירסה חדשה של הבימאי **טוני פאלר**. הדגש יושם על אהבת המוסיקה ואהבת נשים, ולצד ברטון־ואגנר מופיעה השחקנית השווייצית היפה **מרטה קלר** בתפקיד אהובתו של ואגנר, מתילד וסנדונק.

קלאודיה קרדינאלה: קפיצה לברלין

קרדינאלה העסיקה עצמה בעת האחרונה באימהות, אך ניראה שבלי זרקורים אין חיים לכוכבת של ממש. לכן ניצלה את ההזדמנות של סרט איטלקי שהוצג בפסטיבל ברלין (המרקיז ד'גרז) שהופק על־ידי בעלה לשעבר, **פרנקו קריסטלדי**, ובאה לברלין לקשט את כרזת־הפירסומת לסרט (הנראית מאחוריה).

ג'ין טראוולטה: אני מתכוון להשתקע בפאריס

טראוולטה הוא שחקן מלא הפתעות. ההפתעה הגדולה ביותר היא הקאריירה שלו: אחרי שהתגלה בקארי בתפקיד קטנטן, שאותו הפקיד ב־ידיו **בראין דה־פאלמה**, עשה את הצלחתו הגדולה, ש'גענון המוסיקה. הסרטים שבאו אחר־כך רמזו על קאריירה קצרה של מטיאור והכל היו בטוחים כי טראוולטה נעלם מן הזירה.

אך לא כן הוא — אחרי שתיקה ארוכה הוא שב והופיע בסרט התפוצצות, והוכיח כי דה־פאלמה, שגילה אותו, גם יודע כיצד להפיק ממנו את הטוב ביותר. אך הפתעה גדולה עוד יותר התרחשה כאשר הגיע טראוולטה לפאריס לבקר את חברו הטוב ביותר **ז'ראר דפארדייה**, הקול המדבר בגירסתו הצרפתית של הסרט. טראוולטה חגג שם את יום־הולדתו במחול סוער עם הזמרת **ויוויאן ריד** (בתמונה) והודיע שהוא מתכוון להשתקע בפאריס.

שתי הנשים של פאסבינדר

למרות שהוא ידוע כאוהב גברים, רוב הגיבורים של **ורנר ריינר פאסבינדר** הן נשים: לילי מארלן, מריה בראון, לולה, והאחרונה — ורוניקה ווס. ולא זו בלבד. ניראה שהשחקניות שלו אוהבות אותו מאוד. שתיים מהן קישטו את מסיבת־העיתונאים הרועשת שלו בברלין. האחת, מימין, היא האוסטרית **רוזי צק**, המככבת בסירטו החדש, שזכה בפסטיבל ברלין בפרס דב הזהב, והשנייה, **ז'אן מורו**, הגיעה לברלין לצילומי סרטו הבא, לפי רומן של ז'אן ז'נה.

אנשים

האם בא פלאטו־שרון לכנסת כדי לבקש חנינה

מנשיא צרפת, ומה עשה לורנץ בסנט־מוריץ?

■ בדילמה מיקצועית היה מנהל מחלקת־החדשות של קול ישראל, **עימנואל הלפרין**, בן־אחותו של ראש־הממשלה, **מנחם בגין**. בשיחת העבודה הראשונה שהיתה לראש־הממשלה עם נשיא־צרפת, **פרנסואה מיטראן**, הוא שימש כמתורגמן לבגין, והתחייב שלא להדליף את תוכן השיחה שהתנהלה ביניהם. הלפרין היה גם מי שהכין את הנאום של ראש־הממשלה בכנסת, בעת הכיגוס החגיגי שנערך לכבוד האורח מצרפת. בגין קרא את הנאום מן הנייר, שם היה רשום בכתב־יד, באותיות גדולות.

■ **שימעון פרס** ישב ביתו של הנשיא, כשמעצבת־האופנה **עודד גרא**, הביא לו ביום האחרון לביקור מיטראן, הוא אירח בתל־אביב לוחמי־מחתרת צרפתיים, ביניהם את **מרסל**, המלצר הוותיק של כסית. מרסל התלונן על כך שנערך על גופו חיפוש מדוקדק.

■ שיירת־האופנועים, שליוותה את מיטראן ברחובות תל־אביב, התאמנה במשך שלושה שבועות רצופים לקראת הביקור. מפקד המחוז, ניצב **אברהם תורג'מן**, בדק אישית כל אופנוע, ונסע בעצמו לאורך הצירים.

■ את הסנסציה הגדולה ביותר עורר בכנסת, בישיבה המיוחדת שהוקדשה לביקורו של פרנסואה מיטראן, חבר־הכנסת־לשעבר **שמואל פלאי** שפלאטו בא כדי לבקש מהאורח חנינה.

■ מתברר שעורך־דינו של פלאטו, **שלמה תוסיה־כהן**, אכן העביר פניה לנשיא הצרפתי, באמצעות השגריר הצרפתי בארץ, וביקש ממנו לתת את מילתו שאם פלאטו יחזור לצרפת כדי לעמוד לדין משפט, הוא ישוחרר בערבות עת שהמתין לסיום הראיונות של מעסיקו. אנשי רשת־הטלוויזיה הבריטית השניה ראיינו אותו כמומחה ישראל לפוליטיקה, וביקשו את חוות־דעתו על נאומו התוקפני של בגין באותו בוקר בכנסת.

■ שר־הכספים־והכלכלה הצרפתי, שהתלווה לנשיאו בביקורו בארץ, היה אורח ועל הבא. המתורגמן התלבט בתירגום והסביר לשר הצרפתי שאם הם יקשרו קשרים עם ישראל בעולם הבא, הם יפלו בפח בעולם הזה.

■ חבר־הוועדה, **מאיר כהן**, איש חירות, אמר ללורנץ בהזדמנות אחרת, שיותר מדי ישראלים נוסעים לחו"ל, וחלקם אף כוללים כספית עד תום ההליכים המישפטיים. אחרי הדיון בכנסת נסע פלאטו למלון פלאזה בירושלים, שם הוקם מרכז־העיתונות לסיקור הביקור, והתראיין, כמעט, לכל אנשי־התיקשורת הצרפתיים שהיו במקום ושגילו בו עניין רב. איש יחסי־הציבור של פלאטו, **צבי וילדר**, זכה בכבוד, בדת־הכספים של הכנסת, בפגישה שבה השתתפו גם אנשי משק וכלכלה ישראליים. יו"ר שב־ראש הוועדה, **שלמה זורע**, הסביר לשר בעברית שצדיקים עושים בעולם הזה וזוכים בעולם הבא. הוא הסביר לו ששיתוף־פעולה עם ישראל יאפשר לצרפתים לזכות גם בעולם הזה וגם בעולם הבא, אלו היה אפשרות לכך, והם ענו:

● **עדי אמוראי**, ח"כ המערך: „נעלי שלמה המלך. איש חכם עם הרמון של אלף נשים!"

● **דידי מנוסי**, עיתונאי: „הייתי רוצה להיות נעל... אדם כל־כך אגוצנטרי כמוני לא היה רוצה להיות בנעליו של אף־אחד."

● **עדי טלמור**, איש הטלפון האדום של גלי־צה"ל: „אלוהים, אף פעם לא חשבתי על כך."

● **שמואל שי**, איש קול־ישראל: „בנעליים שלי. אין לי במדינה שום זוג שאני רוצה להיכנס אליהם, חוץ מנעלי. לכן אני לא מתחפש."

● **משה מירון**, סגן יושב־ראש הכנסת לשעבר: „הייתי מוכן להיכנס לנעליו של יושב־ראש הכנסת."

● **דויד אבידן**, משורר: „מה מיספר הנעליים של רונלד רגן? יש לנקוט ב־24 שעות ביוזמות־יסוד שטרם ננקטו על־ידי המעצמה הגדולה ביותר. דרכונים יבשתיים. צעדים משמעותיים להקפאת המילחמה הקרה. לדאוג סוף־סוף לכך שחוקי־הקופירייט יחולו על כל העולם. להטיל פיקוח בינלאומי על הזהב, הפועל כמכשיר לדילדול הבנקים, לפשט את ההמתנה בנמל־התעופה. הסמכויות הנתונות בידי אדם כמו רגן יכלו לאפשר לו זאת, אילו היה פחות כבד. אך לי אין יותר מ־24 שעות להקדיש לכך."

● **שימחה הויצברג**, אבי־הפצועים: „הייתי רוצה להיות הליקופטר, כדי להספיק לבקר בכל מיני מקומות רחוקים, שאיני מספיק לבקר בהם כיום, כמו בית לווינשטיין."

● **יהודה פרח**, ח"כ הליברלים: „אני כל־כך רוצה להיות בנעליים שלי, רק שיתנו להם ללכת."

● **אלישע שפיגלמן**, הכתב הכלכלי של הטלוויזיה: „הייתי מוכן להיכנס לנעליו של כל אחד חוץ ממני."

● **נפתלי יניב**: „הייתי רוצה להיות מוחמד זכי אל־ימני ליום אחד. פעם אחת לראות איך זה להיות אחד, שבאמת יש לו נפש, והוא לא צריך לדאוג למה שיקרה מחר!"

● **ראובן שוקם**, עוזרו של השר יעקב מרידור: „אברהם שפירא. יש בו כמה תכונות שהייתי רוצה שיהיו לי, ולוא ליממה אחת. הוא אדם מאמין, אמיד, חביב על הבריות, ומשיג כמעט כל מה שהוא רוצה."

● **שאול דישי**, איש־קולנוע: „הייתי רוצה להיות שוב בנעליו של גימנזיסט בן 16, הנמצא, סוף־סוף, בלילה הראשון שלו במיטה זוגית, עם האהבה הראשונה שלו."

משאל בזק
מה רצית להיות בפורים?

לכבוד חג־הפורים נשאלו אנשים שונים אל תוך נעליו של מי היו מוכנים להיכנס, ולוא גם ליום אחד, אילו ניתנה להם האפשרות לכך, והם ענו:

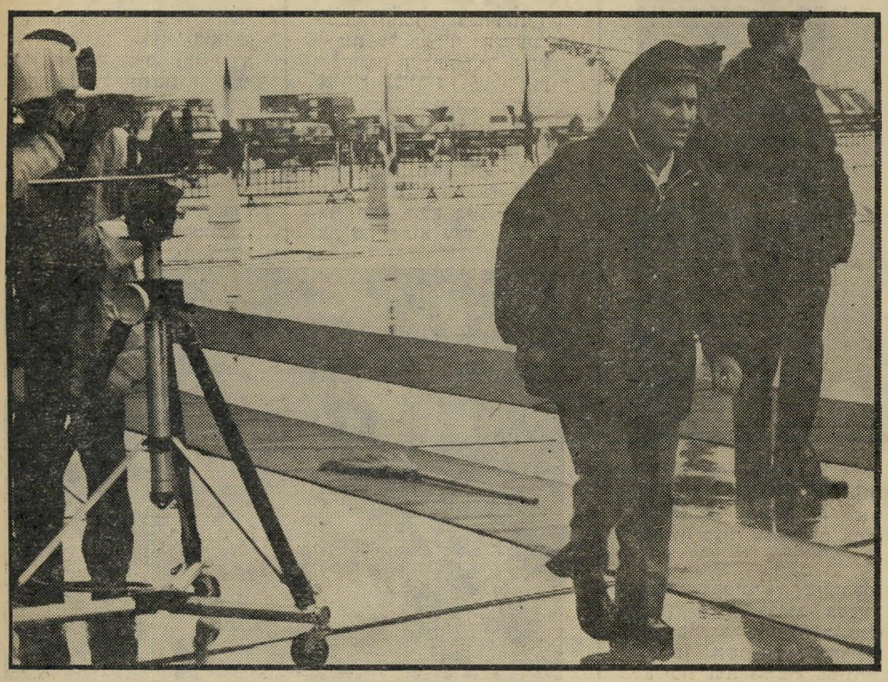

פרנסואה מיטראן
לא הספיק לראות את המטאטא שהושאר על השטיח האדום. מארגני טקס קבלת־הפנים לנשיא צרפת בנמל־התעופה בן־גוריון עמדו אובדי־עצות מול הגשם שלא פסק מלרדת. רק סמוך לבוא האורח הם פרסו את השטיח, ואחר־כך הקפידו לנקותו מהמים הרבים שהצטברו עליו. בעת הניקוי האחרון, לפני בואו של מטוס הנשיא לרחבת־הטקס, השאיר אחד העובדים, מרוב התרגשות, את המטאטא על השטיח. בעוד שצלמי הטלוויזיה מתחילים בעבודתם, הבחין אחד הסדרנים במטאטא ורץ להרחיק אותו.

אלימלך רם
יושב מתחת למיטריה ארעית ורושם את עיקרי דבריו, שהוא היה אמור לומר בשידור הישיר של הטלוויזיה מנמל־התעופה בעת בואו של מיטראן. רם, הכתב המדיני של הטלוויזיה, היה ברי־מזל. רבים מהעיתונאים, שהצטופפו על היציעים החשופים, נאלצו לעמוד דקות ארוכות בגשם־זילעפות, שירד בנמל בעת הטקס. מתחת למטריה, שהיתה שקית־ניילון גדולה שנפרסה מעל עמוד שהיה על היציע, הצליחה גם מרסל שגיא, הכתבת הפרלמנטרית של הטלוויזיה הישראלית בערבית, למצוא מחסה, בעודה ממתינה לאורח מצרפת.

אופירה נבון את הבגדים שהזמינה לכבוד האירועים של ביקור הנשיא הצרפתי. פרס שאל ברצינות רבה: „מה? יצחק ואופירה עושים בביתם מסיבת־פורים?"

■ לפני שעזב מיטראן את הארץ, הוא קיבל מיכתב־התנצלות מ**ארי**, בנו של הנשיא, שסירב ללחוץ את ידי מיטראן כשזה ביקר במישכן הנשיאים.

טו־שרון. הוא הוזמן למושב כמו כל הח"כים־לשעבר. אך מעטים האמינו כי הנוכל הבינלאומי, המבוקש על־ידי מישטרת צרפת אחרי שנדון שם למאסר, אכן יבוא לישיבה שנקראה לכבוד נשיא־צרפת. אך פלאטו לא זו בלבד שהופיע, אלא שהתנהג כבעל בעמו, בירך את הבאים ותפס שולחן במיזנון־הח"כים. מאחורי גבו התלוצצו הח"כים

הכוכבים ניבאו שלמוסה חריף צפוי עתיד כראש־ממשלה. יעקב אחימאיר יקריין בטלוויזיה של הוואתיקאן וגולדה מאיר חשפה את איש המוסד

■ **ליצחק רבין**, שמלאו לו לפני שבוע 60 שנה, יש הסבר מקורי מדוע מהסס נשיא מצריים, **חוסני מובארכ**, לבוא לביקור. אפילו בן יממה, בישראל. בראיון ל**איתן רב־ציו** הסביר שמובארכ זוכר שמייד אחרי ביקור קודמו, **אנוור אל־סאדאת** ב־שארם־אל־שייח', תקפו מטוסי חיל־האוויר את הכור העיראקי בבגדאד. „הוא יבוא ל־כאן לארבעה ימים, ואז יקרה משהו בגבול הצפוני," אמר רבין.

■ ההסדר החדש בכנסת של חלוקה לחמישה מיזנונים, שבחלקם יכולים הח"כים ל־התבודד, וההוראה שגברים חייבים להופיע במיקטורנים, מההסדר החדש עשרות העוזרים הפרלמנטריים, שייאלצו מעתה להיפגש עם הח"כים שלהם במיזנון הכללי. הסיסמה של העוזרים מהאופוזיציה לעוזרים מהקואליציה היא: „(מנחם) **סכידור** סידר את־כם. הוא תפר לכם חליפות!"

■ נימוק יוצא־דופן לסירובה להתמודד בבחירות הקרובות על תפקיד ראש־עיריית תל־אביב העלתה ח"כ המערך, **אורה נמיר**: „בעלי המנוח היה ראש עיריית תל־אביב, ואני חייבת לו, ללא כל צל של ספק, תודה על כך שאני בכל בחיים הפוליטיים. למדתי ממנו הרבה מאוד על הנושא. אני חשה שלא בנוח להמשיך את מה שהוא עשה."

מאיר פעיל חובש כיפה לראשו בטכס־הנישואין של בתו תמר (מימין) לחברה, ירון סטנצקי, את החופה ערכו הרב הצבאי הראשי, גד נבון, והחזן הצבאי הראשי, אריה לראון. בעוד שחלק זה בחתונה היה כשר למהדרין, הושמעה לאחר־מכן מוסיקת־רקע של ריקודי־עם.

דויד ניב הגיאולוג, שחשף בתחילת שנות ה־70 את פרשת „נתיבי־נפט", שהסעירה את המדינה תקופה ארוכה, היה בין האורחים שבאו לחתונת בתו של פעיל.

יצרה לא מעט בעיות. ח"כ העבודה **אריק נחמקין** וח"כ המפד"ל **אליעזר אבטבי** נסעו ערב כניסת ההסדר החדש לתוקפו למחסן־מכירות בירושלים, כדי לעזור זה לזה בבחירת מיקטורנים. לגבי צורתי הרדיו והטלוויזיה ההוראה היא שבעלי התפקידים הבכירים חייבים להתלבש כראוי, אך לא כן הזוטרים. כתב־הרדיו **גידעון זיגנר**, שאינו רגיל להופעה מרובעת, הופיע בכנסת במכנסי־ג'ינס דהויים, סווטר־גולף אדום ומיקטורן שלא התאים לבגדים. ח"כ **מרדכי וירשובסקי**, שהיה מרוצה מההסדר החדש, אמר: „פיתאום ראיתי בני־אדם, שאת חלקם היה צריך להכיר לי מחדש." לא היו מרוצים עמודים במיגרש בית־הספר היסודי גרץ, ברחוב אדם־הכהן בתל־אביב. קליינר טוען שבמשך השנתיים האחרונות לא יכול היה להופיע במיגרש, משום שהיה עסוק בתפקידו הקודם בסוכנות כמעט בכל שעות היממה.

■ קליינר טוען ששומרי הכנסת עדיין אינם מזהים אותו, אך ברגע שהוא אומר לאנשי־המישמר במחסום ובחניה של הבניין שהוא ח"כ, הם מאפשרים לו להיכנס ללא בדיקת תעודותיו. בפעם האחרונה, כשנשאל על־ידי אחד השומרים מיהו, ענה לו קליינר בסיפור על הפרלמנט הבריטי, שבו יש 637 חברים. כל שוטר בבניין חייב בתוך שבוע מיום בחירתם לזהותם, אחרת הוא מוחזר ליחידתו הקודמת. הסדרן הסתפק בתשובה זו ונתן לקליינר להיכנס לבניין, למרות שלא קיבל ממנו תשובה ישירה מיהו.

■ בישיבת מליאת רשות־השידור סיפר מנכ"ל הרשות, **יוסף** („טומי") **לפיד**, בנאומה כי בביקורו האחרון במצריים הוא חתם על חוזה עם שרות־השידור המצרי, והציע כי המליאה תאשר אותו חגיגית. שגיה לפני ההצבעה קרא חבר הוועד־המנהל, עורך־הדין **אהרון פאפו**: „איפה ההסכם? תביאו את ההסכם! בלי לקרוא לא מאשרים!" לפיד הסמיק ואמר: „תמיד אתה מקלקל לי!" ענה לו פאפו: „מה חשבת? תספר על חוזה ולא נקרא על מה חתמת? לי משלמים כדי לתת עצות כאלה!"

■ לפיד קרא למזכירתו, והיא הביאה לו את החוזה בתוך תיק־קרטון ירוק, ולפיד התחיל לקרוא את תוכן המיסמך באנגלית. אך גם זה לא השביע את רצונו של פאפו. „מאין לי שאתה קורא מה שכתוב? תביא לי את החוזה!" לפיד סירב ואימץ את התיק אל ליבו. אמר לו פאפו: „אל תפחד, לא אשמיד אותו!" כאן התערב חבר־ועד אחר, **דניאל בלוך**, ואמר: „גם אם הוא ישמיד אותו, יש עותק נוסף במצריים." פאפו לא יכול היה להתאפק: „על העותק ההוא אל תסמוך כלל!"

■ שאלו את פאפו מדוע הציע לשלוח את השדרן „ע" **קב אחימאיר** לקריין בטלוויזיה של הוואתיקאן, והוא ■ **מזכ"ל ההסתדרות, ירוחם משה**, מצא לעצמו עיסוק בזמן שהוא יושב במליאת הכנסת ומאזין לנאומים של אחרים. הוא מוציא מתיקו דברי־דואר שקיבל, ואחרי שהוא קורא את תוכן המיכתבים, הוא גוזר בעדינות את הבולים המודבקים על המעטפות ושם אותם במעטפה נפרדת שאותה הוא מחזיר לתיקו. את המעטפות עצמן הוא משליך לפח.

■ לפחות ח"כ אחד יכול להוכיח שעבודתו בכנסת מורתה לו הרבה זמן פנוי. זהו ח"כ־החרות הטרי, **מיכאל קליינר**, שמאז שנכנס לכנסת, הוא יכול בכל יום שישי אחרי־הצהריים לשחק כדורגל־

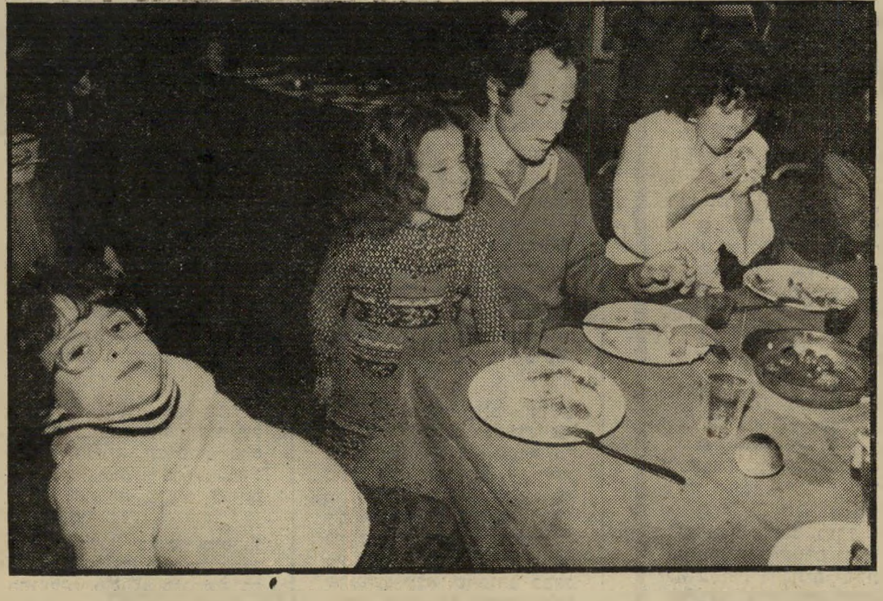

זיווה שדה הידועה יותר כזיווה יריב, השתתפה אף היא בחתונת בת פעיל. זיווה, הנשואה ליורם שדה (לידה), בנו של יצחק שדה האגדתי, מפקד הפלמ"ח, באה לחתונה עם בתם תמר והבן יאיר. לחתונה, שנערכה בבית החייל בתל־אביב, הגיעו אורחים רבים.

אנשים

ענה: „פשוט מאוד, הצדקנות, ההתחסדות וגילגול העיניים לשמיים של הבחורצ'יק הזה, הן תכונות ההולמות בדיוק את הטלוויזיה הישועית של הכס הקדוש ברומא!"

■ יומיים לפני מותו הטראגי של **מוסה חריף** עם אישתו ובנו בתאונת־דרכים בצפון הקליטו ברשת ב' תוכנית בהשתתפותו, שעסקה בניתוח גרפולוגי ואסטרולוגי של אישיותו. בעיקבות מותו החליטה עורכי־התוכנית לגנוז את שידורה, אך דווקא חברי קיבוץ צורעה פנו **לשמואל שי**, שגם מגיש את התוכנית, בבקשה שהיא תשודר. אחרי יום־השלושים שודרה התוכנית, אך הושמט ממנה הניבוי האסטרולוגי. הוא קבע של־חריף נכונו גדולות בשטח הפוליטי, ואף סיכוי סביר ש־יהיה ראש־ממשלה.

יהודית בן־יעקב יושבת ישיבה מזרחית על ריצ־פת אולפן־הקלטות בתל־אביב. יהודית, קריינית־רצף בטלוויזיה, העובדת גם ברדיו, באה לחקלטת תוכנית־רדיו מיוחדת של השדרן אבי אתגר לפורים, ולמרות שהיו כיסאות פנויים, העדיפה לשבת על הריצפה ולעשן.

■ הבלש הפרטי **מרדכי רחמים** סיפר שהוא מצטער שהגיע לתפקידו הנוכחי בעיקבות סליטת־פה של **גולדה מאיר**, שהצביעת עליו בפומבי ואמרה שהוא מרדכי רחמים הידוע, שהיה שומר־ראש שלה. כתוצאה מכך נאלץ לפרוש מהשירות ולעבור לעסקים פרטיים. כיום נמנים עם לקוחותיו גם ח"כים.

פסוקי השבוע

● **ראש־הממשלה מנחם בגין** בדיון בכנסת על פינוי המתנחלים מסיני: „שברתי רגל, ובאחד הימים או הלילות, אינני יודע, עלתה לי מחשבה כזאת: אויה, אם תפרוץ מילחמה, עשרות, אולי מאות צעירים שלנו ישכבו במיטה עם רגל שבורה, או בלי רגל חלילה. צריך למנוע מילחמה!"

● **הנ"ל** כששר־הביטחון אריאל שרון הציע למתנגדי הנסיגה להפגין מול מישרדו של ראש־הממשלה: „מדוע מול מישרדי ולא מול מישרדך?"

● **ח"כ־התחיה, חנן פורת** באותו דיון בכנסת: „קרעו את הסכם־השלום, שברו את הכלים ולא משחקים!"

● **ח"כ־התחיה יובל נאמן** באותו דיון: „צריך להבדיל בין השופך לנשפך או זה שאצלו משפיכים."

● **הנ"ל**: „בחור־ישיבה אינו חשוף בצריח, אלא ב־מיקרה הזה בשכיבה על ה־כביש."

● **הנ"ל**, על הנ"ל: „הם עושים צרכיהם בחוץ, תסלחו לי, כל זה כדי לחסום הנסיגה בגופם."

● **ח"כ־חד"ש צ'ארלי ביטון**, לעיתונאית זרה ש־התעקשה לשמוע את הכסא הפנוי שלידה ביציע הכנסת לעיתונאי זר אחר: „אני מחר־בן עליך!"

● **מפקד מישטרת מ־חוז תל־אביב, ניצב אב־רהם תורג'מן**, על ההתנק־שות בג'יי־אר: „הוא היה כזה נבל שאני יכול להצביע על הרבה אנשים עם סיבות טובות לגמור אותו."

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

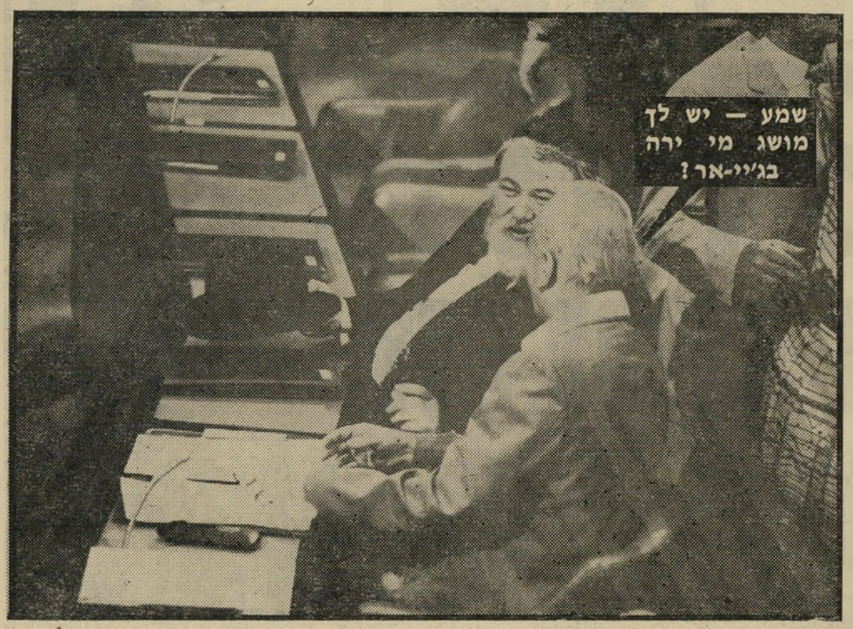

אברהם שפירא וירוחם משל בכנסת

אברהם גינדי

זה לא רק שם
זה שם דבר

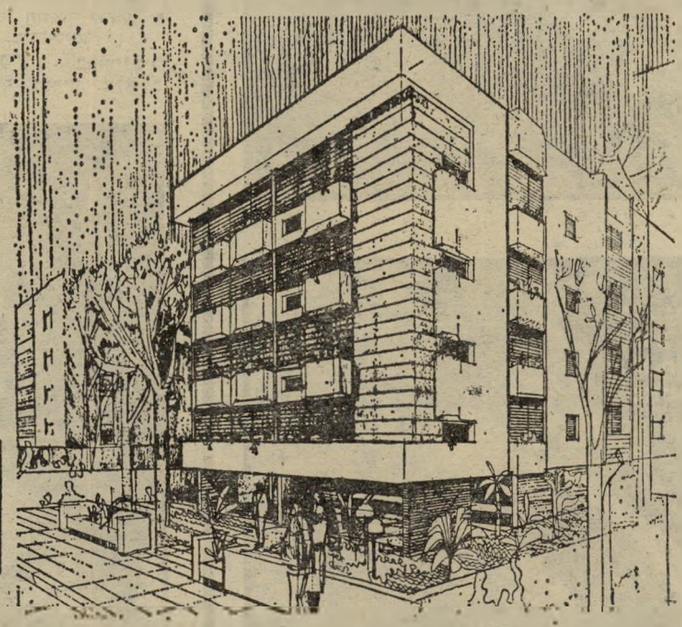

מראה הבנין
ברח' חתם - סופר 9, ת"א.
הבנין יצופה בשיש או בפסיפס

לנוחות קהל הלקוחות יהיו משרדינו בתל-אביב ובראשון-לציון פתוחים במוצ"ש החל משעה 6.00 בערב

בצפון הסולידי בת"א

•רח' לסל 22 •רח' חתם סופר 9

שפע של שכלולים:

- בכל בנין 8 דירות בלבד
- שני מפלסים בכל דירה (בחתם סופר)
- 3 כווני אויר מלאים לכל דירה
- טלויזיה במעגל סגור לזיהוי מושלם של אורחיך בכל דירה
- מרצפות שיש בסלון, בפנת האוכל ובמטבח (3 דוגמאות לבחירה)
- שטיחים מקיר אל קיר בחדרי השינה
- שני חדרי רחצה בכל דירה
- ריצוף קרמיקה בחדרי הרחצה ובשרותים
- כלים סניטרים צבעוניים
- חמום נפרד לכל דירה
- לובי מפואר בכניסה לבנין

שינויים בתכנון הדירה על ידי משרד אדריכלים אבי רסקין והרי המלי - חינם

תנאי הרכישה הטובים ביותר בארץ

בטחון מלא לכספי הרוכשים

אברהם גינדי

הקניה הטובה ביותר 1982

1982 העסק הנבחר

תל-אביב	רמת השרון	פתח-תקוה	ראשון-לציון
ככר המדינה ה' באייר 10	סוקולוב 84	חיים עוזר 28	הרצל 62

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

הנדון:

צרפתי אחד ופולנים שניים

שני נאומים

ב יגשתי אל מנחם בגין כאשר גילגלו אותו הסדרנים ממקומו במליאת־הכנסת אל היציאה. כמה דקות לפני כן סיים את נאום־תשובתו לפראנסואה מיטראן.

לחצתי את ידו בחמימות, וברכתיו.

„היה לך נאום גדול," אמרתי לו. „לפני יומיים ז"

■ ■ ■

ד זדמן לי השבוע לשמוע את שני נאומיו של ראש־הממשלה בכנסת — הנאום שבו סיכם את הדיון על הצעת אי־האמון של תנועת־התחייה בעניין פינוי סיני, והנאום שבו קידם בברכה את מיטראן בכנסת.

הראשון היה נאום גדול, „בגין במיטבו".

השני היה רע, ובחלקו גם מביך.

הדוברים לא היו שני בגינים שונים. היו אלה שני הצדדים של בגין האחד, שאין דו־מה לו.

■ ■ ■

ה נאום הראשון היה גדול, כי בגין לא נאלץ לשים מחסום לפיו. הוא לא נתקל בסיגיות דיפלומטיים. הוא לא היה צריך לעשות רושם על שיבעים אומות. הוא יכול היה לדבר כאוות־נפשו.

הוא דיבר. ועוד איך ז

שום בימאי לא יכול היה לביים את המעמד בצורה מוצלחת יותר. בגין לא נאלץ לעמוד על רגליו, ליד דוכן־הנואמים, כשפניו אל הקהל — מעמד באנאלי, שיגרתי.

הוא דיבר בישיבה. כסא־הגלגלים הבטיח לו כניסה מרשימה. הוא דיבר כשפניו אל היו"ר, אל חלל האוויר, בעוד שהקהל האמיתי שלו, אנשי־התחייה, ישב מאחריו.

כך יכול היה לדבר לפי מיטב המסורת של זאב ז'בוטינסקי, תוך ניצול כל הטריקים הקטנים של נואם מיקצועי. הוא יכול היה לדבר קדימה, אל תוך המיקרופון, ולהסתובב הצידה, כך שדבריו נקלטו אך בקושי והמאזינים נאלצו להתאמץ כדי לתפסם. הוא יכול היה להפסיק את עצמו מדי פעם כדי ללגום מכוס־המים. ובשיאים האמיתיים הוא יכול היה להסתובב אחורה, לשלוח אצבע דרמאתית לעבר קורבנותיו ולהטיח בפניהם מלים כדורבנות. אחרי שהמטיר את הבליסטרה יכול היה לנתק את עצמו, כדי לחזור ולדבר אל המיקרופון שלפניו.

היתה זאת הצגה גדולה, מושלמת. שום האמלט לא יכול היה לעלות עליו בתיאטרונו של שקספיר, שום מלך ליר לא יכול היה לעורר רחמים יותר כמוהו, שום אותלו נכבד לא יכול היה לחנוק את רגשותיו ברגרונו ביתר תת־רגשות.

גדול.

ישבתי מרותק. הקשבתי לכל מילה ואמרתי לעצמי: איזה מזל היסטורי הוא שהפה הזה מדבר עתה נגד אויבי־שלום, ולא למענם.

וכאשר דיבר על אריק שרון, שעימו הוא פועל „לב אל לב ונפש אל נפש", הוספתי חרישית: איזה מזל היסטורי הוא שהערומומיות הטאקטית של אריק, הברוטליות המבוקרת שלו וכושרו לחוש ולנצל הזדמנויות קרביות מגוייסים עתה — לפחות זמנית — למען מטרה טובה.

ואז העפתי מבט בשימעון פרס ובחבורתו העלובה, שישבו נשכחים ומיותרים, שלא היו מסוגלים לעשות דבר מלבד להימנע מהצבעה, והוספתי חרישית: „אמן ואמן."

■ ■ ■

ב אותו נאום גייס בגין את כל גייסותיו הריטוריים. בזה אחר זה זרק אותם אל הקרב המילולי, עד הפלוגה האחרונה.

הטלאי הצהוב, מחנות־הריכוז. טרבלינקה. מילחמת המחתרת. הבריטים. דוברי אלכסנדר יגאי. דם יהודי. נשים וילדים. חיילצ'יקים בני 18. התפטרות. השלום. ההיסטוריה.

במשך כמה דקות היה נדמה לי שקולו חשתנה, ותחת קולו של בגין בוקע מגרונו הקול של דויד בן־גוריון.

זה היה נאום של אלמלינה — אך לא הנאום שנשא מנחם בגין באותו יום ב־1948, כשהוא ממרר בבכי, אלא הנאום המתכתי של בן־גוריון, נאום התותח הקדוש.

אולי זה רק היה נדמה לי. אך לגבי התוכן אין ספק: בפרשת־אלמלינה זו ממלא בגין את תפקידו ההיסטורי של בן־גוריון. הוא המגן על הדמוקרטיה, נגד המזימות (או החשש למזימות) של פוטש. הוא המחליט להפעיל כוח, לשגר צבא, להקים מחסומים. ואין לי שמץ של ספק שבמיקרה הצורך הוא גם יתן את הפקודה לפתוח באש.

מי שאינו שונא את בגין (ואני מעולם לא שנאתי אותו) יכול היה לעקוב בהשתאות מרותקת אחרי שינויים החלים בבגין בפרשה זו — מבלי שהשתנה במאומה.

■ ■ ■

כ עבור יומיים ישבתי שוב מאחוריו ושמעתי את שלושת הנאומים של מיטראן, בגין ושימעון פרס, בתוספת נאום־באקשיש של מנחם סבידור.

התבוששתי בכמה דברים.

קודם כל בעניין הלשוני. בניגוד לרוב הפוליטיקאים בזירה שלנו, בגין יודע עברית. אך הפעם קרה לו משהו. הוא דיבר על „שיוויון" (ו"ו קמוצה, על מישקל ניצחון וניקיון) תחת לבטא את המילה כראוי (ו"ו שוואית, כמו פיתרון). מובן שפרס מיהר לחזור על אותה השגיאה הגסה. האם יתואר כי מיטראן יטעה בהיגוי המילה הצרפתית „אגאליטה"?

בגין במיטבו: הבימאי הגדול ביותר

כל הנואמים הישראליים דיברו פעמים רבות על „צורפת", כאילו היה חולם מעל לצד"ש. בשם עיברי עתיק זה, המופיע בתנ"ך, הצד"י קמוצה, והקמץ מבוטא כקמץ. האורח, לעומת זאת, לא דיבר על „ישרואל" או „ישראיל". מיטראן אינו אישיות. הוא פוליטיקאי מיקצועי מן השורה. אך הוא דיבר בסיגנון אלגנטי ונקי, דבריו היו דיברי־טעם גם בהזדמנויות טיקסיות חסרות־משמעות. הוא לא העליב איש, והוא הצליח לומר את אשר בא לומר כאן בצורה נאה, סבירה וקבילה.

ולעומת זאת...

■ ■ ■

ל גאז הורביץ, שישב לידי במליאת הכנסת באותה ישיבה, התלוצץ בשעת נאומו של פרס: „שני הפולנים מתחרים ביניהם ז"

ואכן, היה משהו פולני בשני הנאומים.

לפני מילחמת העולם השנייה התרבות העליונה בפולין היתה צרפתית. התלמידים למדו בבית־הספר את ערכי־התרבות הצרפתית ואת ההיסטוריה של צרפת. התלמיד מנחם בגין בברסט־ליטובסק והתלמיד שימעון פרסקי בוישנבא באו להשוויץ בכנסת ולהראות מה למדו.

אמיל זולא וז'אן ז'ורס. נפוליון וקלמנסו. הבאסטיליה וליאון בלום. ליברטה, אגאליטה, פראטרניטה.

ובעיקר: פרשת דרייפוס, כמובן.

מותר היה להזכיר פרשה זו, בפסוק אחד או שניים, אך ששום צרפתי אינו אוהב להיזכר בה. היא השאירה בנשמה הצרפתית פצעים עמוקים, שלא הגלידו עד היום.

אבל בגין לא הסתפק בכך. הוא החליט לשפשף את אפו של החתול הצרפתי בשלוליות הזאת. הוא ניתח את הפרשה לאורכה ולרוחבה, קרא רשימה ארוכה של תאריכים ואירועים. זה היה מביך.

אחר־כך התפנה להעליב את קלוד שטון, שר־החוץ הצרפתי, שישב ביציע ליד אשתו הנחמדה. לא יכול היה, כמובן, להשיב. גם מיטראן לא, כי הוא כבר סיים את נאומו קודם לכן. השניים ישבו ונאלצו לשמוע כיצד מדבר בגין על שטון כמו שדיבר בשעתו על דודו טופו. זה היה כה בלתי־הוגן בעליל, עד שהדבר קומם אף את אחרון האורחים הצרפתיים.

לא היה זה שיעור־דוגמה בנוסח „איך לרכוש ידידים ולהצליח בחברה."

■ ■ ■

א חר־כך בא השיעור הפלסטיני. היה זה שיעור רדוד, ובמהלכו הוכיח בגין כי אינו יודע דבר על הנושא. (כך טען כי האמנה הפלסטינית הידועה־לשימצה דוגלת בכינון מדינה דמוקרטית חילונית בארץ. לא דובים ולא יער. היא גרועה הרבה יותר.)

קשה להאמין כי נשיא צרפת התרשם מסיפורי בגין על הטרוריזם הנתעב של אש"ף. כי אנשי אש"ף הם ילדי גן־עדן בהשוואה לטרוריסטים של פל"ן, רוצחי הנשים והילדים, שפעלו בשעתו באלג'יריה — ושעימם כוננה צרפת ברית־שלום, ואף יחסי־ידידות.

ולבסוף — רעיון „האמנה הים־תיכונית", במיסגרת עצותיו של בגין למיטראן איך לפתור את בעיות העולם.

לחופי הים התיכון שוכנות, מלבד ישראל, 14 מדינות, נוסף על שני האיים העצמאיים (מלטה וקפריסין) ורצועה אחת שהיא נתונה למישטר של כיבוש (עזה).

מבין 16 המדינות העצמאיות, רק שלוש מקיימות יחסים מלאים עם ישראל: צרפת, איטליה ומצריים.

יוגוסלביה ניתקה עימה את היחסים, אלבניה מעולם לא כוננה עימה יחסים כלשהם, ואילו יוון, תורכיה, ספרד, מלטה וקפריסין מקיימות עימה יחסים מפוקפקים וחלקיים. סוריה, לבנון, לוב, תוניסיה, אלג'יריה ומארוקו נתונות במצב־מילחמה עימה.

מי מכל המדינות האיה מוכנה להצטרף לאמנה כזשהי לצד ישראל, לפני שזו תפנה את רצועת־עזה הכבושה, יחד עם הגדה המערבית, ותכונן שלום עם העם הפלסטיני, שהוא עם ים־תיכוני מובהק?

והרי מיטראן בא לארץ כדי לשכנע את בגין בצורך זה, וכל נאומו של בגין לא בא אלא כדי לדחות עצה זו.

מותר להשתמש בתעלול ריטורי כזה. אך זהו טריק זול, שאין שכר בצידו — ובסך הכל, פיספוס של הזדמנות היסטורית להשמיע באוזני אירופה והעולם בשורה חדשה.

■ ■ ■

ב אומו של פרס היה פחות מביך, אך לא יותר מרומם. גם הוא בא להוכיח כי בעליו הוא מומחה לצרפתים.

הוא חזר לימיו הטובים, כאשר השיג מצרפת כמויות גדולות של נשק. הוא העלה אותם על נס, כדוגמה מזהירה של ידידות־אמת. הוא שכח להזכיר מדוע נתנה אז צרפת את הנשק לבן־גוריון ולנעריו: כדי לפתוח במילחמת־סיני, שהיתה כל־כולה תרגיל צרפתי שנולד להסיח את מצריים ממילחמת־השיחרור האלג'רית. שהיתה אז בעיצומה. פרס ושות' לא היו, בתמימותם, אלא שכירי־חרב, שעשו את העבודה הקולוניאלית השחורה למען הממשלה הסוציאליסטית העלובה של צרפת דאז. כל צרפתי רוצה לשכוח פרשה עכורה זו.

מיטראן יודע זאת, כמובן. אבל הוא הקשיב באדיבות לפיטפוטים הגלותיים על „ידיד־אמת ישראלי" — כאילו יכול מדינאי בכלל, ומדינאי צרפתי בפרט, להיות „ידיד אמת" של מדינה כלשהי, מלבד המדינה הצרפתית.

היה נדמה לי שמאחורי הבעת־הפנים האדיבה והידידותית של מיטראן ביצבץ לרגע זיק של ליגלוג. אם כן, היתה זאת תגובה טיבעית של עליונות, מול פני ילדותיות א־פוליטית זו של נערים פוליטיים, המסרבים להתבגר.

בסוף דבריו גיבב גם פרס כמה מילים יפות על הפיתרון הרצוי. אך הקונסנזוס נשאר בעינו: במילים שונות חציע פרס, כמו בגין, את הפיתרון שזו לבעייה הפלסטינית: חוסר־פיתרון.

■ ■ ■

ל כן שרמת הנאומים האלה מצאה את סימלה העליון בנסיונם של בגין ופרס לומר דברים בשפה הצרפתית.

כאשר סיים מיטראן את דבריו בכמה פסוקים בשפה העברית, במיבטא שאי־אפשר היה להבינו (שום צרפתי אינו יכול לבטא „חיים", כי בצרפתית אין חי"ת), לא היתה זאת אלא מחווה של אדיבות.

אך בגין ופרס לא דיברו צרפתית כדי להחמיא לעם. שנשיאו בא לביקור. הם דיברו צרפתית כדי להוכיח עד כמה שהם מצטיינים בשפה זו, ולמרבה הצער, שניהם מדברים צרפתית במיבטא נורא, הצורם את האוזן.

האם רק היה נדמה לי שמיטראן נצמד למכשיר, כממתין לתרגום?

אנט דולצ'ין:

„לקומדי פראנסייז לא היו מקבלים אותם!"

ראש־הממשלה מנחם בגין וראש־האופוזיציה שימעון פרס בירכו את הנשיא הצרפתי בצרפתית. היו שטענו כי מפאת טיב הצפתית שבפיהם מוטב היה להם לדבר אנגלית או עברית. אני סבורה כי היה זה מחווה של רצון טוב ושל נימוס, אך מי אני שאשפוט? לכן פניתי לבת־סמכא, אנט דולצ'ין, רעייתו של יושב־ראש הסוכנות היהודית, שהיא מתורגמנית במיקצועה, ושאלתי אותה:

● **מה דעתך על הצרפתית של בגין ושל פרס?**

מה אגיד לך? אני בטוחה שלקומדי פראנסייז לא היו מקבלים אותם, ואני מוכנה להמליץ להם על בית־ספר לשפות.

● **האם ידעתך, עדיף היה שידברו אנגלית, מפני שהצרפתית שלהם אינה משוכחת?**

איך אני יכולה להגיד דבר כזה? הרי העברית שלי לא יפה, ובכל זאת אני משתדלת לדבר עברית. לדעתי, זה היה מאוד נימוסי מצידם של בגין ופרס לדבר בשפתו של מיטראן. כל הכבוד להם שעשו את המאמץ.

● **ומה דעתך על הצרפתית של מיטראן?**

הוא בן־אדם שמדבר יוצא מהכלל יפה. אין פוליטיקאי בעולם שמדבר כמו מיטראן. הוא מדבר כמו פילוסוף, כמו משורר. לעולם אינו אומר דבר בנאלי. הצרפתית שלו היא במיוחד יפה.

אסתר קדישאי:

„כל הארץ טילפנה אלינו!"

מנחם בגין גילה בנאומו בכנסת את מיספר הטלפון הפרטי של ראש לישכתו, יחיאל קדישאי. טילפנתי לאסתר קדישאי, רעייתו של יחיאל, ושאלתי אותה:

● **מה עכר עליך מאז פירסם בגין את מיספר־הטלפון הפרטי שלכם?**

הטלפון פשוט לא מפסיק לצלצל. אין לנו רגע מנוחה. אני עצמי לא שמעתי רדיו, ולא ידעתי בכלל מה אנשים רוצים ממני. יחיאל לא היה בבית. הוא בכלל לא חזר הביתה באותו לילה, והטלפון לא חדל לצלצל. זה היה משהו לא־נורמלי. רק הנחתי את השפופרת וכבר הטלפון צילצל שוב.

● **מה אמרו לך המטלפנים?**

הם חיפשו את ראש הממשלה ואת שר־הביטחון, כל מיני אזרחים משוגעים שהציעו כל מיני הצעות ושאלו כל מיני שאלות. היו כאלה שדיברו לא כל־כך יפה.

● **האם המיספר שלכם חסוי?**

לא. המיספר שפירסם בגין רשום בספר, אך מי טורח לחפש בספר? רק בן־אדם שבאמת יש לו עניין מיוחד. אבל במיקרה זה, פשוט כל מי ששמע את המיספר מפי בגין רשם אותו וטילפן.

● **את כועסת על בגין שפירסם את המיספר שלכם?**

לא. הוא לא חשב. הוא דיבר כמו שהוא מדבר בינינו, אלא ש„בינינו" הזה הוקלט ברדיו. את יודעת, זה הפך לצחוק גדול. כל מי שפגשתי בכנסת דיבר איתי על זה. מילא, עוד יום־יומיים והאנשים שוכחים. זה ממש טירוף. כל מיני אנשים, ממש כל העולם.

● **את יכולה להעריך כמה טלפונים היו?**

הטלפון לא הפסיק לרגע. כמה דקות עברו מאז שבגין פירסם את הטלפון? כמיספר הדקות כך מיספר הצילצולים. את יודעת, לקח לי הרבה זמן עד שהבנתי מה הולך. רק למחרת היום תפס אותי חבר ואמר לי: נו, עכשיו כל הארץ יודעת את הטלפון! רק אז הבנתי מה הולך.

ג'רי מליץ:

„שימלתה של אופירה - כניסוי הסבתא שלי!"

תשומת־לב מיוחדת משכו בעת ביקורו של הנשיא הצרפתי שתי הגברות הראשונות, דניאל מיטראן ואופירה נבון. פניתי אל האופנאי ג'רי מליץ, וביקשתי ממנו לחוות דעתו על תילבושתן של שתיהן:

אשה במעמד מסויים, שאין לה זמן לרוץ לקנות ולבחור מלתחה, זקוקה לייעוץ. חשוב מאוד שלאשה במעמד זה יהיה טעם אחיד. חשוב מאוד שאשה כזאת תיצור תדמית אופנתית בעזרת יד מכוונת.

ובכן, דבר אחד משותף לשתי הגברות הראשונות: לשתיהן אין טעם אחיד. אני קצת התאכזבתי מתדמיתה של גברת מיטראן, אשה המתגוררת בפאריס, שיכולה לקנות כל העולה על דעתה. היא לא היתה לבושה לטעמי. עם בואה לבשה מעיל מאוד לא יפה, עם חולצה שלא היתה לעניין. בארוחת־הערב לבשה שמלה מנוקדת עם מעיל לא־תואם. בסך־הכל היא נראתה לי כאשה שהיתה פעם יפה, אך אינה שמורה טוב. על פי הבעתה היא נראית מרה, ולבושה שלא בטעם.

לאופירה יש הכישרון המיוחד לבחור בדברים הפחות מתאימים, ואת זה אני יכול להגיד עם אוטוריטה, כי עבדתי בשבילה. היא לא מוכנה לקבל עצות ואוהבת לקנות פה לקנות שם, לערבב. אין לה סיגנון אחיד. היא משקיעה הרבה יותר מאמצים ממה שהייתי רוצה שאשת־הנשיא שלי תשקיע. היא משתדלת יותר מדי.

ביום אחד, למשל, כאשר גברת סאדאת נראתה בכל האירועים באותה השמלה — וזה נכון מאוד — החליפה אופירה ארבע־חמש שמלות. הייתי מעדיף שהגברת נבון לא תשקיע כל־כך הרבה מאמץ במילתחה שלה. ומכל מקום, שהמאמץ לא יהיה ניכר כל־כך!

זה ממש פגם בטעם הטוב. כאשר נראתה בנמל־התעופה מקבלת את פניו של מיטראן ואשתו בשימלה אחת, וכשהמיטראנים נסעו משם ישר אליה הביתה, היא כבר היתה לבושה שם בבגד אחר.

אני לא רוצה לראות את אשת־הנשיא בחולשתה. בשבילי היא סמל, ואני רוצה בסמל הזה שיהיה בטעם טוב, שתהיה לו התנהגות נכונה.

לגבי הבגדים עצמם: בערב הראשון לא אהבתי את השימלה. אבל איני מאשים את המעצב. אני בטוח שהיא הביאה אותו לתפור לה את השימלה. השימלה לא היתה נכונה ולא הלמה אותה. קטיפה בצבע בורדו עם טפטה בורדו ותחרה מזכירה לי את כיסוי־המיטה של סבתא שלי. לגבי הערב השני, והשימלה שלבשה הגברת נבון בארוחה של הנשיא מיטראן — לא ראיתי מקרוב את השימלה.

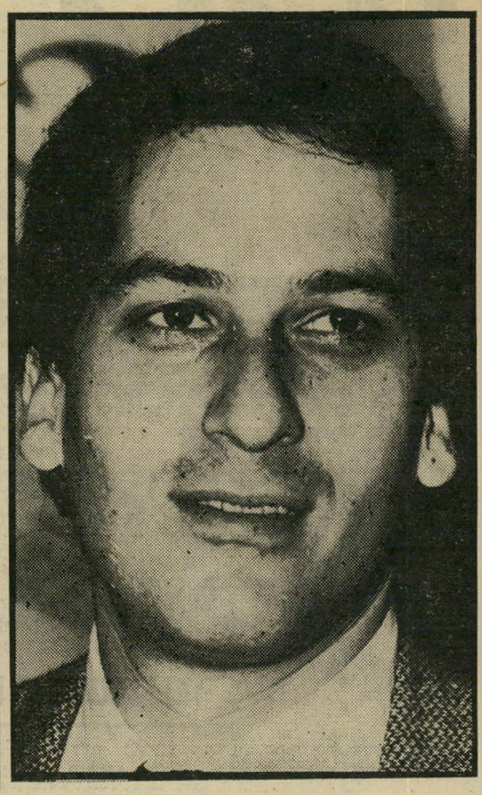

ניב בלייך:

„המחשב יתפוס את מקומו של הפקיד!"

הסופר אלווין טופלר כתב על כך בספרו „חדור הרביעי". מי שרוצה לראות כיצד הופך חזונו של טופלר למציאות, שילך לבקר בתערוכה הבינלאומית השביעית לציוד ומיכון משרדי, המתקיימת בתל־אביב. כוכבי התערוכה הם מיקרו־מחשבים, העומדים להח־ליף במשרדים את חמקרו אנשים.

ליד דוכני המחשבים צדה עיני את ניב בלייך, צעיר מרשים בחופעתו ואחד משותפיה של חברה לייבוא ולתיכנות מחשבים.

בלייך — בעל תואר שני במחשבים מאוניברסיטת „קולומביה" — מסמל בעיני את דמותו של איש־העס־קים הישראלי החדש: לא עוד הופעה מרושלת, אלא צעיר לבוש באלגנטיות בורגנית, אדיב ומנומס. שאל־תי אותו:

● יש סיכוי שהמישרדים בישראל יזנחו את השיטה הידנית ויעברו לשיטת־עבודה או־טומטית, בעזרת מחשב?

כמעט כל חברות המחשבים הקיימות בעולם מיוצגות בארץ על־ידי סוכנים, ולכן אני סבור שכן. יחד עם זאת, קיים מחסום פסיכולוגי המונע מבעלי־חברות לעבור משיטה ידנית לשיטה אוטומטית. אם בעלי החברות יתגברו על המחסום, ואם חברות המחשבים תדאגנה לספק ללקוחותיהן תוכנה ותדאגנה לתחזוקה נאותה, אני סבור כי המיקרו מחשבים יהפכו ללהיט.

● איזה מישרד זקוק למחשב?

כל מישרד המנהל ספרים. המחשב מספק מידע שקשה להשיגו בצורה ידנית.

● האם מחשב בכך מישרד יגרום לגיש־כות־השירות, שבהן נעזרים כיום המישרדים, לפשוט את הרגל?

לא. אך הן ללא ספק תאבדנה לקוחות, ותאלצנה עקב כך לעבור לשיטה הקרוייה בארצות־הברית „חלוקת זמן". בשיטה זו נמצא המחשב הגדול בלישכות השירות, ואילו ללקוחות יש מסוף המספק להם מידע מיידי.

● האם המחשב יסתום את הגוזל על מיק־צועות כמו ניהול־חשבונות וראיית־חשבון?

לא המחשב יפגע בפקידות. הפקידים יהפכו למפעילי־מחשב, וזה, כמובן, יפגע בשכרם וישפיע על מעמדם החברתי. ואילו בעלי־המיקצוע יהנו מכך שהמחשב יאפשר להם ניתוח יותר מעמיק ויותר מדוייק של מצב החברות שהם משרתים.

אורה מורג:

„אילן כהן - שוויצר כהוגן!"

האופנאית אורה מורג פירסמה לא מכבר ספר־ילדים בשם „תומר כ"ץ ילד מומלץ", שבתי בת ה־8 התלהבה ממנו. בימים אלה ראה אור סיפרה השני של מורג, הנקרא „ילד זה לא מה שהיה פעם," והתופעה חזרה על עצמה: בתי, מית, קבעה מייד שזה הספר המעניין שיש לה בספרייה.

לכן חרגתי הפעם ממנהגי, ותחת לחבר את השאלות בעצמי ביקשתי ממית לחבר את השאלות.

● איך את מצליחה לכתוב כמו שאנחנו, הילדים, מדברים?

אני נאמנה למה שקורה ביני ובין תומר. כל מאורע שקורה בבית, כל דיבור, כל מה שנאמר בינינו — אני רושמת אותו בדיקנות, מילה במילה. בדיוק כמו שתומר וחבריו מדברים.

אני ממש קנאית לעניין הזה, אפילו את שמות הילדים המוזכרים בשירים לא שיניתי.

● האם תומר לא מתבייש מהחברים שלו בכיתה, כשאמא שלו כותבת עליו שירים ומספרת עליו סיפורים?

הוא מתבייש, אבל הוא גם נורא גאה, וזה מחמיא לאגו שלו. ילדים הם אכזריים, וכשפורסם תומר כ"ץ ילד מומלץ אחד מהם קרא לו: תומר כץ ילד מופלץ.

תומר בא הביתה וסיפר לי זאת. שאלתי אותו מה שם הילד שכינה אותך כך, והוא ענה לי: אילן כהן. אמרתי לו: תגיד לאילן שאם הוא לא יפסיק אכתוב ספר בשם אילן כהן שוויצר כהוגן. הוא אמר את זה לאילן, ואילן החליט לא לקחת את הסיכון והפסיק להקניט את תומר.

● מה הכיף הכי גדול שיך מהספרים שאת כותבת?

כשבאה אלי אמא שלך ואומרת לי: „תשמעי, הילדה שלי משוגעת על הספר שלך." זה הכיף הכי גדול שלי.

סטיבן מאכט:

„הישראלי נראה לי כסופרמן!"

כוכב סידרת הטלוויזיה האמריקאית „המהגרים", סטיבן מאכט, הוא גם כוכב הסרט הישראלי „חתרף האחרון", לצידן של יונה אליאן וקתרין קווינלן. מאכט מגלם את דמותו של צעיר ישראלי החי בארצות־הברית והנשוי לאמריקאית. הוא חוזר ארצה עם פרוץ מיל־חמת יום־הכיפורים ונחשב לנעדר עד להחזרת השבויים ממצריים. שאלתי את מאכט:

● כיצד מצטייר בעיניים האמריקאיות גי־בור ישראלי?

לפני שביקרתי בישראל בפעם הראשונה ראיתי לנגד עיני דמות מסולפת של גיבור ישראלי, שאותה שאבתי מאמצעי־התיקשורת: סופרמן לא אנושי כמעט, עשוי ללא־חת, חייל ששום דבר לא מסיט אותו מדרכו, גבר חסר־רגשות. קשה לומר שהשתגעתי אחרי הטיפוס הזה.

כאשר התבקשתי לגלם את דמותו של יוני בסרט מיבצע אנטבה, פגשתי בצעיר ישראלי בשם אלוני. באתי לבקר אותו במושב שלו. הוא נהג על הטרקטור ואכלנו סנדוויצ'ים בשדה. ישבתי איתו כמה שעות, ופיתאום הסתבר לי שהוא בדיוק כמו יוני, וכמו כל יתר הגיבורים הישראליים — בסך־הכל בן־אדם. היה זה גבר החורש את שדותיו, אוהב את אשתו, וילדיו, דואג ללימודים של הילדים ולפרנסת המישפחה, רגיש וניזון כמו כל אחד אחר.

● ואז התנפצה האגדה?

בעיני לא היתה זו אגדה. שנאתי — ואני ממשיך לשנוא — גיבורים, אהבתי — ואני ממשיך לאהוב — בני־אדם.

מהפכנים דה־לוכס

הכל מבינים לליבם של עוצרי־הנסיגה. הכל כואבים את כאבם. כזוהי האופנה. גם יונים מופלגים, בעלי חוש אופנתי מפותח, הצטרפו למקהלה. גם הם מבינים וכו' וכואבים וכו'. ותוך כדי כך הם פוזלים לעבר הראי כאומרים: „כמה אנחנו יפים! אנחנו מבינים ללב יריבנו וכואבים את כאב שונאינו."

ובכן — נא להוציא אותי מן הכלל הזה.

איני כואב את כאבם של עוצרי־הנסיגה. ואשר להבנה לליבם — חוששני שאני מיטיב להבינם יתר על המידה.

לי הם יוצאים, במחילה מן האף.

הנשים ההיסטריות עם הילדים, שהפכו אביזרים תיאטרוניים. הריקודים החסידיים. העיניים המתגלגלות כלפי מעלה. החיוך המייוסר של חנן פורת. ההיסטריה המחושבת של גאולה כהן. הסקנדליזם המתוכנן של צחי. ההצתה־העצמית המתמדת של מישע מה־שמו. התערובת של פסוקים מן התנ"ך ועיברית משובשת.

המתנחלים אשר יכלו למכור את האידיאלים שלהם בעשרות מיליונים — מיהרו לעשות זאת. וגם אותם מהם שוויתרו על כך, כביכול — אפשר לסמוך עליהם שידרשו ושיקבלו את ליטרת־הבשר שלהם למחרת הנסיגה.

אך איני מתכוון אליהם. אני מתכוון לפולשים, לקירקס הנייד הזה של אוהבי־ארץ־ישראל, המתגלגל מקריית־ארבע לאילון־מורה, ומשם לימית — תמיד בעיקבות המצל־מות, תמיד בעיקבות ה־זרקורים.

פורת

הם הילכו עלינו אימים והבטיחו להרעיד את אמות־הסיפים. הם איימו להפיל את ההיכל על ראשינו, כמו שימשון הגיבור, ולמות עם סרני פלישתים (מנחם בגין ואריאל שרון).

אך כאשר בא יום־המיב־חן, התגלה הכל כבלוף ענק. לא כדור־שלג, ההולך וגדל עד כי תכסה המפולת את הארץ כולה, אלא גולם אימתני הנמס בקרני־השמש הראשונות.

מה קרה? כמו הפורעים הערביים, בימים ההם, הם חשבו כי „אל־דאולה מענה", הממשלה עימנו. כפי שצעק האיש ליד המחסום: „הרמטכ"ל איתנו! הצבא איתנו!"

כשהתברר כי הרמטכ"ל מתכופף והצבא סר למרות הממשלה, יצא האוויר החם מן הבלון, כאילו נקבו אותו בסיכה.

ראיתי בימי־חיי לוחמים, מפגינים המוכנים להסתכן, אנשי־מצפון העולים על באריקדות. בארצות־הברית ירו חיילים בסטודנטים, שהפגינו למען השלום בוויאט־נאם. ברמאללה ובשכם מפגינות נערות ערביות מול חיילים היורים בנשק חם, ולא אחת נהרגה מכדורים שנורו ב„אוויר". נגד מפגינים יהודיים בבית־זית הופעל גז מדמיע. הייתי לא פעם בהפגנות שבהן הופעלו אלות והונחתו מכות־רצח.

נגד עוצרי־הנסיגה אין מופעל שום דבר. מרימים אותם בעדינות, כאילו היו כלי־בדולח יקרים, והם מתפנים כמו ילדים טובים, אחרי שזעקו, בעטו ובכו לטובת המצלמות. אלה הם מהפכנים דה־לוכס. מאחורי הזקנים המגודלים מסתתרים אברכי־משי, אשר יצאו לפיקניק והעמידו פנים כאילו הם עומדים לערוך את מרד־גטו־ורשה מס' 2.

בסך הכל, ההר הוליד עכבר, העולה בכסף רב.

אלוקים! אלוקים!

יצחק נבון הוא, עד כמה שידוע לי, אתיאיסט גמור. הוא היה מזכירו הנאמן של דויד בן־גוריון, שהיה אתיאיסט עוד יותר גמור. הזקן אף סירב לחבוש כיפה בהלוויות של יהודים.

כאשר יצחק נבון חובש מדי פעם כיפה לראשו, מילא. זה עניין של טעם, ועל טעם וריח אין להתווכח. אפשר לטעון כי הנשיא הוא נשיא המדינה כולה, על כל תושביה, וביניהם תושבים שהם יהודים דתיים. מותר לעשות ל־מענם מחווה. (ציניקן יטען כי זהו חלק ממסע־הבחי־רות של יצחק נבון, המת־נהג יותר ויותר כמועמד של מיפלגת־העבודה ל־מישרת ראש הממשלה, אך ארור החושב אוון.)

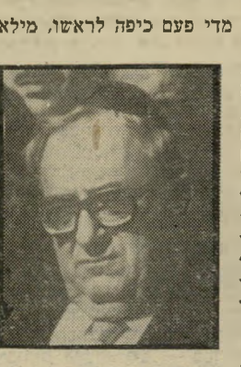

נבון

עד כאן — ניחא.

אבל כאשר הנשיא מת־חיל לדבר על „אלוקים" — זה מגדיש את הסיאה.

לא האמנתי למשמע אוזני כאשר דיבר הנשיא בנמל־התעופה, בקבלת־הפנים לנשיא צרפת, על בן־גוריון ועל „אלוקים". אלוקים בקו"ף.

כאשר יהודי דתי מדבר על אלוקים — זו זכותו. אמנם, זה מוזר, אבל מי יכול להתווכח עם אדם דתי על דתו?

אבל כאשר אתיאיסט גמור מתחיל לדבר על „אלוקים", נודף מזה ריח חזק מאוד של צביעות.

אלוקים שבשמיים, לאן הגענו?

צעיר עדין וסימפאטי

את אליהו בית־צורי הכרתי באופן שיטחי.

הייתי אז בן 15, חייל בפלוגה ז' של האירגון הצבאי הלאומי. אחת הבנות בפלוגה גרה ברחוב פינסקר, בבית קטן בעל חצר קידמית, בערך מול המקום שבו עומד כיום קולנוע תל־אביב, ושם היינו מתאספים בערבים שבהם לא היו „פעולות", כדי לקשקש ולהתווכח. בית־צורי, שהיה קצת מבוגר מאיתנו, ושהשתייך לפלוגה יותר גבוהה, ביקר שם כדי לפלרטט עם המארחת שלנו.

מדי פעם ראיתיו גם בצריף של „התאים הלאומיים" ברחוב ביל"ו. „התאים" היו מעין תנועת־נוער של האירגון. היא קמה מפני שהיחסים בין האירגון ובית"ר היו משובשים, והאירגון טיפח באנשיו בוז מסויים לבית"ר.

אני זוכר את בית־צורי כפי שזוכרים אדם אחרי שנים רבות: לא את תווי־הפנים המדוייקים ולא תכונה מסויימת כלשהי, אלא רושם כללי, מעורפל אך מוחשי. הדמות הזכורה לי היא של צעיר בהיר, עדין, סימפאטי.

נזכרתי בו כאשר קראתי את דבריו של עמוס אילון על „הטרוריסטים". אילון מחה על כך שמתכוונים להנפיק בולים אשר ישאו את דיוקניהם של שני אליהו ושלמה בן־יוסף. איך אפשר להנציח את זיכרם של טרוריסטים כאלה, שאל, כאשר מנהלים מסע־תעמולה עולמי נגד הטרור הפלסטיני?

את אליהו חכים לא הכרתי. לבן־יוסף היה לי קשר מסוג אחר. כאשר הוצא להורג על־ידי הבריטים החלטתי להצטרף לאירגון. היתה לי הרגשה ברורה, אישית לגמרי, שנער כמוני צריך להתגייס כדי למלא את מקומו.

אילון אומר שהשלושה היו רוצחים פוליטיים, ועל כן אין להתייחס אליהם אחרת מאשר לטרוריסטים פלסטיניים. בן־יוסף התנקש באוטובוס ערבי, שהיה מלא נשים וילדים, ועל כן אינו נבדל מ„מחבלים" ערביים התוקפים בימינו נשים וילדים. שני אליהו רצחו בקאהיר את הלורד מוין, השר הבריטי לענייני המרחב. לאחרונה פורסמו מיסמכים חסויים, שמהם עולה כי מוין דגל בהקמת מדינה יהודית. הוא היה ידידו של וינסטון צ'רצ'יל, הציוני המושבע, ומרוב זעם על הרצח החליט צ'רצ'יל שלא להעלות את העניין הציוני בשיחותיו עם סטאלין ורוזבלט.

כל זה נכון. וכל זה רחוק מאוד מן המציאות של אז. בן־יוסף, חכים ובית־צורי היו שלושתם אידיאליסטים טהורים, שמסרו את נפשם למען עמם. מעשהו של בן־יוסף מוכיח רק שצעיר אידיאליסטי, הרואה עצמו כלוחם־חופש, מסוגל להרוג נשים וילדים. חכים ובית־צורי, וגם שולחיהם, לא יכלו לדעת מה מתרחש מאחורי הקלעים של הממשלה הבריטית. הם סברו בתום־לב כי מוין הוא אנטי־שמי, המונע בעד יהודים מלמלט את נפשם מגיא־ההריגה אל ארץ־מיבטחים. והרי הם יכלו לפעול רק במיסגרת מה שהיה ידוע להם אז. אילו המתינו עד לפירסום המיסמכים החסויים, יתכן שהמאבק היה נמשך עד היום.

אגב, שני אליהו נתפסו מפני שסירבו לירות בשוטר מצרי, שרדף אחריהם אחרי הרצח. היו להם הוראות שלא לפגוע בשום פנים במצרים, כי הכוונה היתה לעורר במצריים אהדה למאבק הישוב.

אני מסכים עם אילון רק בדבר אחד: צביעות גמורה היא להשתמש בשתי אמות־מידה שונות למדידת מעשינו ולמדידת המעשים של זולתנו, כגון הפלסטינים.

אילון אומר שהרצח והטרור פסולים תמיד — אצלנו ואצל הפלסטינים כאחד. כך מוציא אילון את עצמו, בעדינות־נפש של איסטנים, מזירת־המאבק. כולם פסולים: אצ"ל ופת"ח, לח"י והחזית העממית. לא יכירנו מקומם בחברה ההגונה, שאילון נמנה עימה.

המסקנה שלי היא הפוכה. יש רגעים בחייו של אדם ושל עם שבהם אין מנוס מאלימות. האם היה מותר לעמים להרים את הנשק כדי להילחם במיפלצת הנאצית? וכאשר פוצץ קלאוס פון־טאופנברג את הפצצה מתחת לשולחנו של היטלר, האם היה רוצח פוליטי או גיבור שהאנושות כולה חבה לו חוב ניצחי? ואילו היה מישהו מנסה לרצוח את סטאלין בעוד מועד, האם היה עמוס אילון מגנה אותו?

במקומות רבים בעולם ביצעו — ועדיין מבצעים — לוחמי־שיחרור מעשים, המעוררים לא־פעם סלידה. אך מקובל על דעת האנושות שמותר לאנשים מדוכאים להשתמש באלימות, גם נגד יחידים חפים־מפשע, כאשר אין להם דרך אחרת לשיחרור משילטון זר או ממישטר־דיכוי מקומי.

היסטוריונים יכולים להתווכח עד מחר בבוקר על השאלה אם המאבק האלים של היישוב העברי נגד השיל־טון הבריטי היה מוצדק, כולו או חלקו, ובאילו אמצעים היה מותר ליישוב להשתמש בימי המרד הערבי של 39־1936. זהו ויכוח מעניין וחשוב, כל עוד זוכרים ההיסטוריונים שהם דנים בעניין לאחר־מעשה. בעיני הצעיר העברי שחי ב־1938 או ב־1944, הדברים נראו בהכרח אחרת. בעיניו לא היה זה נושא אקדמי, אלא עניין של חיים ומוות. ואני מניח שכך זה נראה כיום להרבה צעירים אחרים בעולם, וגם מעבר למיתרס שלנו.

האם ראויים בן־יוסף, חכים ובית־צורי שנגפיק בולים לזיכרם? נדמה לי שהשאלה היא הפוכה: האם ראויה מדינת־ישראל כיום לכך שהם יעניקו את דיוקניהם לבוליה?

זה משתפר

באחד מימי השבוע הודיעה הקריינית בטלוויזיה כי הגשמים ימשיכו לרדת. אך היא ניחמה אותנו: מזג־האוויר ישתפר למחרת היום.

ישתפר?

באיזו ארץ היא חיה?

השנה היא שנת־בצורת. הגידולים זהעקים לגשם. מאגרי מי־התהום התדלדלו.

בארץ־ישראל, השיפור היחידי הוא זה המביא עימו גשם־זילעפות.

זוהי דוגמה אחת מני רבות המוכיחות עד כמה שולטים בעולמנו מושגים זרים מייובאים. בבריטניה, בארצות־הברית, בגרמניה, בפולין רגילים הבריות לקוות לשיפור מזג־האוויר, כאשר השמיים מכוסים בעננים, והגשם או השלג מכה על חלונותיהם. אבל אצלנו?

זונת הצמרת

באחד מסרטיה הטובים ביותר גילמה ג'ין פונדה את תפקידה של יצאנית־צמרת. הופעותיה הפוליטיות מזכירות לי לא־פעם סרט זה.

עוד בימי המאבק לשלום בוויאט־נאם היו במחנה־השלום האמריקאי רינונים רבים על התפקיד שמגלמת השחקנית היפה. היו ש־טענו בעקשנות כי ענייני־המוסד מעניינים אותה כ־קליפת־השום, וכי עלתה על עגלת התנועה לצורכי פיר־סומת אישית בילבד. ואכן, תודות למאבק זה הפכה אישיות בינלאומית. לא סתם שחקנית קטנה, בתו המפונקת של שחקן נודע, אלא מלינה מרקורי ה־אמריקאית אשת־עקרונות, מנהיגה פוליטית, לוחמת־שיחרור.

פונדה

לא שעיתי לרינונים, כי אהבתי את ג'ין ואת סרטיה. ואם אדם ממלא תפקיד חיובי למען השלום והמוסר האנושי, למה לבחון את לבו וכליותיו?

עד שהגברת פונדה באה בפעם הראשונה ארצה. כל אנשי־השלום ציפו לבואה בהתרגשות רבה. אלא שהיא התעלמה מהם. היא טיילה בשטחים הכבושים בלימוזינה של מישרד־החוץ שלנו, סירבה לדבר על הכיבוש והעניין הפלסטיני, והתחבקה עם עמיתיהם הישראליים של הגנרלים האמריקאיים מימי ויאט־נאם.

המניע למעשיה לא היה סוד: היא רצתה שהציונים בקליפורניה, ובראשם אנשי הימין הקיצוני, הגזענים הדתיים, חיבבי גוש־אמונים, יבחרו בבעלה, שהתחרה שם על מישרה פוליטית בכירה.

בסדר. מחקנו את הגברת פונדה מן הרשימה.

עכשיו היא באה שוב. שוב היא אורחת מישרד־החוץ, שוב היא משרתת את המטרות הפוליטיות של הימין הקיצוני בארץ, אנשי־הסיפוח, מדכאי־השטחים וחסידי הכיבוש הניצחי, מסתבר שמישרד־החוץ שלנו יכול לחבק בעת ובעונה אחת את דרום־אפריקה הפאשיסטית ואת ג'ין פונדה. היא מוכנה לקבל פרס פוליטי, למכור באותה עת את הסרט האחרון שלה, ולהיות חביבה ונחמדה וכדאיניקית עד הסוף.

למען האמת, אני מעדיף אותה בתפקיד של זונה בסרט.

מקררי אמקור א לקראת המליון השני

אחרי ייצור של מליון מקררים
לאמקור אין מתחרה באמינות ושכלול.
לכן, זוכים מקררי אמקור בתואר "המוצר הנבחר"
19 שנה ברציפות.
מקרר קונים באמקור. נקודה.

1982 המוצר הנבחר

להשיג בחנויות אמפא וסוחרים מורשים

שרות
אמפא
שרות ללא תחרות

פליאריוו

אמקור א טוב להיות בבית.

*מושלם. בשני נפחי מנוע: 1600 סמ"ק ו-2000 סמ"ק. במחירי היכרות

סוכנויות·לנצ'יה ואוטוביאנקי: **תל-אביב** המסגר 32, 03˙336081 **ירושלים** דוד המלך 8, 02˙221588 **חיפה** דרך יפו 132, 04˙521730

Perfetto*

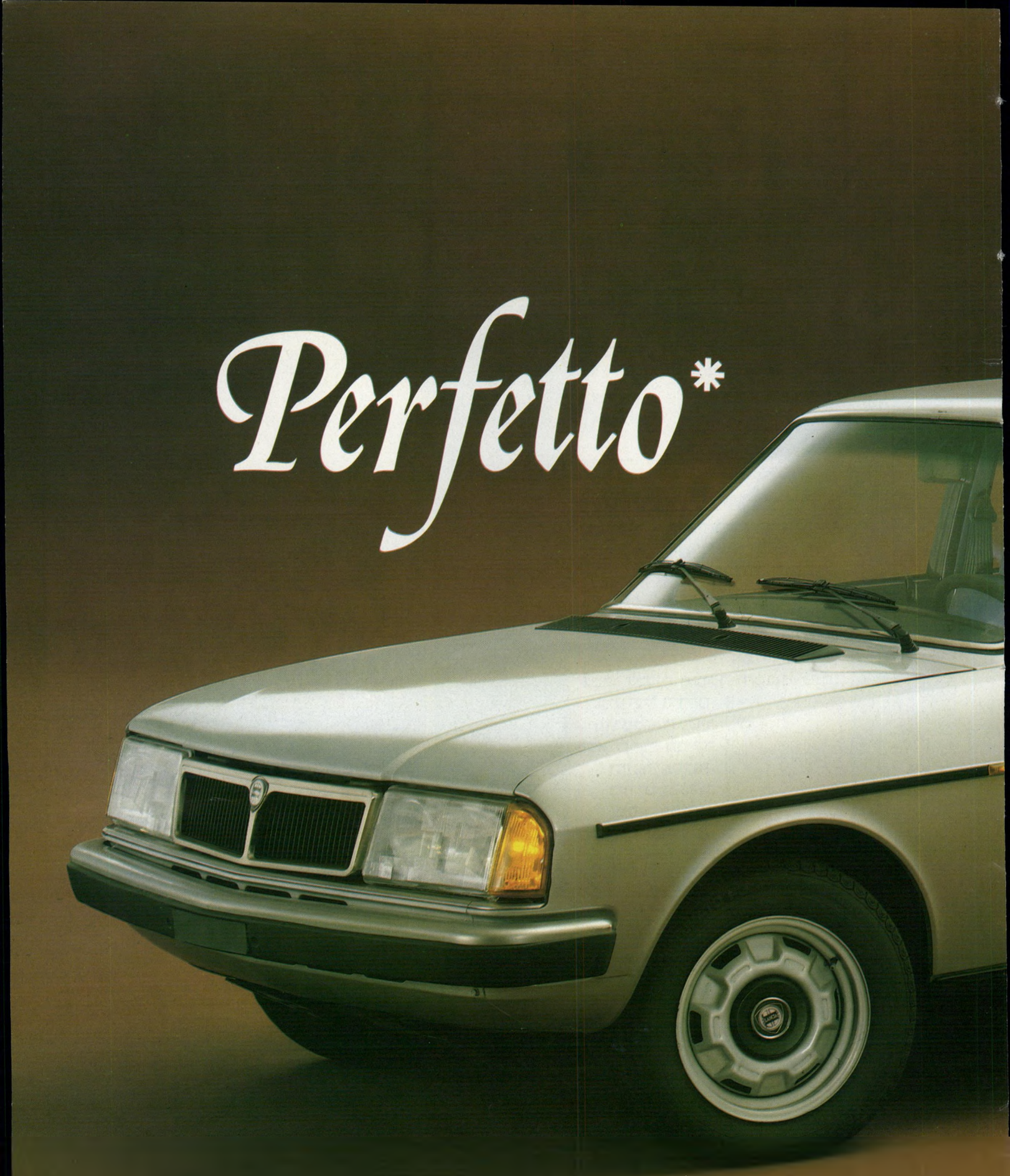

לנציה טֶרְבִי

החל מ-325,000 שקל כולל מע"מ (לפי מחירון 312 מיום 10.2.82).

רחובות הרצל 224, 054-51462 **הרצליה** סוקולוב 84, 052-85776 **חדרה** מוסך אהרונוב אפרים ובניו 063-31218

פנטסטיק- הקסם שבניקיון

קדם KEDEM

מוצרי קדם כשרים לפסח◦קדם כימיקלים בע"מ טל. 055-31532

לי לה לו

מה הולך

* **נמרצת.** למישרדי ברמת־גן, העוסק בתיווך, דרושה צעירה נאה לעבודה בשכר + אחוזים. רווח טוב מובטח לבחורה נמרצת. טלפון 03־782568.

אסיר רוצה ללמוד

אסיר, מעוניין מאוד ללמוד. אם את או אתה אוהבים להקדיש זמן לזולת, אשמח מאוד להיי־עזר. לשם היכרות ותידרוך כיתבו אלי: מרדכי ועקנין, ת"ד 59 באר־שבע, מיקוד 84100.

* **תרגום.** מחפש מתרגם או מתרגמת לתרגום ספר מעברית לאנגלית. ת"ד 30689 תל־אביב, מיקוד 61306.

* **מחירים עממיים.** שמי־ניסט מקרין סרטים לילדים לימי־הולדת במחירים עממיים. טלפון 03־482920.

* **אחד באס.** מבקש שניים נגני גיטרות, אחד באס שניים סולו, להקמת הרכב מוסיקלי + שי־רה בעברית. רפי, טלפון 052־53130 בשעות הערב.

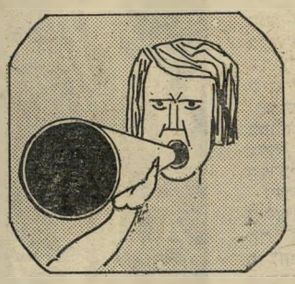

* **חינם.** מלכה, חתולת־בית יפהפיה בת חצי שנה, מחפשת בית חם. למסירה חינם. לפנות לע. קמינסקי, רחוב רש"י 49 א' תל־אביב.

צירופים אפשריים

* **מאלפת.** צייתן ונכנע מחפש מאלפת שתלטנית. ת"ד 1058 רמת־השרון.

לא חשוב הגיל

צעיר באר־שבעי מעוניין ל־הכיר ליחסים אינטימיים אשה. זוג או מבוגר חביב. לא חשוב הגיל. אפילו נערה חמודה עם נכות, מאזור באר־שבע. ת"ד 4562, באר־שבע.

* **מבוגרת.** בחור כבן 25, ספורטיבי, מעוניין ביחסים דיסקר־טיים עם תומכות מבוגרות שיש להן דירה. נא לציין טלפון. ת"ד 4836 חיפה.

* **עזרה כלכלית.** אקדמאי נחמד ובעל אמצעים בן 31 יעניק עזרה כלכלית נדיבה לידידה אינ־טימית מתאימה. ת"ד 14141 תל־אביב.

* **שותפות.** שני סטודנטים נאים בני 28 ו־30 מעוניינים ב־שותפות חמודות לטיול בחו"ל. דני, טלפון 03־447580.

* **להתכתב.** אני מעוניין להתכתב עם נשים על כל נושא שבעולם. מבטיח תשובות מעניינות (וסודיות ככל שתידרש). ת"ד 31471 תל־אביב.

בחוץ ומבפנים

פנוי מבפנים ותפוס מבחוץ 39/185. חצי שבוע נמצא בתל־אביב. מחפש קשר עם דומה. ת"ד 6458 חיפה.

* **צמיתות.** ישראלית תושבת ארצות־הברית, בת 30, מבקשת שותף אקדמאי מבוסס המעוניין ב־נסיעה לצמיתות. זמן להיכרות עד לספטמבר. ת"ד 29019 תל־אביב.

* **מפגשי בוקר.** אקדמאי נאה 185/30 הגון ודיסקרטי, מעוניין ברומנטיות חמודה לפינוק הדדי בחורף הקר. גיל ומצב מישפחתי אינם מעלים או מורידים. ת"ד 468 ראשון־לציון.

בילוי וידידות

זוג נשוי וצעיר 25—27, נאה ופתוח מאוד, מעוניין בגבר דומה, זוג או בחורה לבילוי ולידידות. ת"ד 4233 באר־שבע, מיקוד 84140.

* **משוחררת.** איש־עסקים נאה ומבוסס מעוניין בידידה דיס־קרטית, חטובה ומשוחררת. למת־אימה — תמיכה נדיבה. ת"ד 30161 תל־אביב.

* **שותף.** בן 23 מחפש שותף בגיל זהה לטיול באירופה בסוף מאי. טלפון 03־292874 בערב.

* **השראה.** צייר/צלם צעיר ונאה מעוניין בנשית ונאה לצורכי מודל והשראה. ת"ד 4449 רמת־גן.

מיד־ליד

* **כמעט חדשים.** למכירה מיטת־תינוק ומיזרון כמעט חדשים. 800 שקל. 03־944226.

* **במצב.** למכירה מכונת כביסה אינדסיט 2001 אוטומטית, כמעט חדשה. טלפון 03־700786, בשעות הערב.

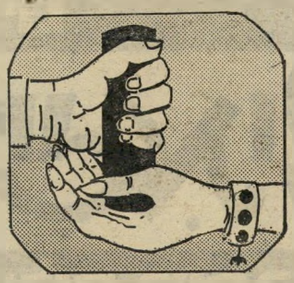

* **בזול.** למכירה מיטה + מיטה זוגית + שולחן־כתיבה + ספ־ריה, בזול. 03־789883 בערב, או 03־782568 בבוקר. מאיר.

* **למכירה.** עגלת־שכיבה גדו־לה לתינוק, תוצרת פג. טלפון 052־25973.

* **גיטרה.** למכירה גיטרה טובה, יפה וכמעט חדשה. טלפון 03־458568 משעה 17.00.

* **כהזדמנות.** מחשב מכפס T.I-30 במחיר 30 דולר. טלפון 03־482920.

החלאפות

* **שח־מט.** מעוניין להחליף מצלמה משומשת תמורת מערכת כלי שח־מט במצב טוב. טלפון 03־593556.

* **ביזאר.** מעוניין למכור/להחליף/לקנות ספרים מסידרת „ביזאר" (ספרי־כיס באנגלית ב־נושא S&M) וכן חוברות מצולמות בנושא. יונתן, טלפון 03־265883 בימי חול בשעות 15.00 עד 18.00.

* **קאסטות.** אנציקלופדיה מכלל ותנ"ך קאסטו תמורת קאס־טות של רשמקול או חפצי אמנות מעניינים. לטלפן 03־471368 בשעות הערב ולבקש את שמאי.

נוגע ללב

* **תצטרי.** לרחלי החמודה מחיל־הים באילת. מבקש מאוד שתצלצלי אלי. חושב עליך מאז הנסיעה המשותפת באוטובוס. עדי.

* **אריה.** בן מזל אריה נאה ומעניין, 22/171, שעדיין מתלבט בין נאות ועניות ובין מכוערות ועשירות. מה אעשה? ת"ד 31155 תל־אביב.

* + **רכב.** נאה מאוד וסימ־פטי 174/23, + רכב, מעוניין ביפה ועדינה. ת"ד 7035 חולון.

* **פקיד דואר.** אשכנזי סימ־פטי בן 35, גובה 172. פקיד דואר

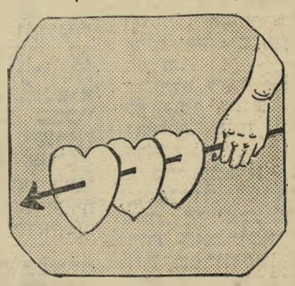

(קורא את הארץ). רוצה להכיר אשה בודדה וסנטימנטלית בגיל 34 עד 45 לידידות אינטימית כנה. יעקב, ת"ד 2834 רמת־גן.

* **קשר.** חייל 23/170 נאה וכן, מעוניין ליצור קשר עימך, האינטליגנטית והנאה. ת"ד 4456 רמת־גן, מיקוד 52143.

(!!!)

רווקה (35) דקת־גיזרה ועדי־נה, עוסקת במחשבים, מעוניינת בפנוי (!!!) תרבותי וסימפטי (אפשרי גרוש או אלמן + יל־דים) למטרה רצינית. ת"ד 36852 תל־אביב, מיקוד 36852.

* **סקסי.** האם אני סקסי? 22/170. יש החושבות כך! אם את נחמדה אשמח לשמוע מה את חושבת עלי. ת"ד 1744 תל־אביב.

יש כמוני רק אחת

להובר מגיטר־סיטי! במבי, כבר עברו חודשיים מאז... מקווה שביום שתחשוב שזו היתה טעות מצידך לצעד ה־סיום — עדיין לא יהיה מאוחר מצידי. הן אתה יודע שיש כמוני רק אחת — כשנולדתי שברו את התבנית. אז לך תתפוס פינה שקטה ותחשוב טוב שלוש פעמים. מזאת שאתה מנחש שמסוגלת לכתוב.

* **נאה מאוד.** סטודנט נאה מאוד עם ראש טוב, בן 28, מעוניין בצעירה נאה וחטובה. טלפון 03־316404, דן.

* **פרטנרית.** הנני מכור ל־מוסיקה קלאסית, לאופרה ולשירה פיוטית, והייתי חפץ בפרטנרית תרבותית שתתחלק עמי בכל ה־חוויות האלה ואולי... לידידות ארו־כת־ימים? אני בן 45, מזל מאזניים, נעים־הליכות (אך לא „נעים") ותר־בותי. והחשוב מכל: אדם רציני. מתי, ת"ד 16374 תל־אביב, מיקוד 61163.

ברכות

* **נשיקות.** למיכל דורון ה־קטנה באילת, בהגיעך לגיל שבו־עיים: נשיקות מדודתך דניאלה.

* **מבחנים.** לסיוון: במלאת שנה לחברותנו — בערך — המ־שיכי לאהוב את יגאל בשן, לרקוד ריקודי־עם ולעזור במיבחנים. זאת שיושבת לידך בכיתה. איריס.

* **אבדות.** לוויקי מבנק דיס־קונט בדיזנגוף: ברכות מלוא ה־חופן על שלא חסכת כל מאמץ והטרחת עצמך להשיב לי את כל אבדותי. גדי.

שיקוצים

* **לגדי.** אם אתה חושב ש־הרסת לי את החיים, אתה טועה. אפילו את הבריאות לא הרסת לי, אבל בכל זאת הלוואי שלא יהיה לך טוב לפחות שנתיים על מה שכן עוללת. מינה.

* **שייכנס לך.** לנהג שנסע ביום ראשון בקו 4 בשש בערב צפונה ועצר באופן פתאומי בכל רמזור כמעט. הלוואי שייכנס לך האקס ב... כמו שנכנס לי העמוד בחזה. דולי.

שונות ומשונות

* **להתבונן בירח.** מי שרו־צה לעבור חוויה מרגשת שיבוא יחד אתי בכל יום שלישי בשבוע, השלישי בחודש העברי, להתבונן בירח. אני עושה את זה בחוף גור־דון בחצות. יוחאי.

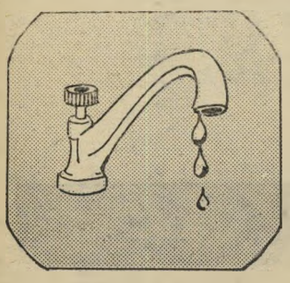

* **כך אחר.** כל אחד מאזרחי מדינת ישראל חייב לתרום משהו ללב"י. רפי אליהו, קריית־אתא.

האם ראית אותו?

אבד באיזור רעננה ב־1 בפברואר 1982 כלב מגזע אלקהוד נורווגי. הכלב נראה לאחרונה ליד ספריית רעננה ועונה לשם ג'ט. המוצא הישר יבוא על שכרו. טלפון 052־91808.

חיים אין כסף!

אז אם יש לך מה להודיע, להציע, לבקש, לברך, לספר בדיחה טובה, ואפילו לקלל — קדימה!

- **כל הודעה יכולה לכלול עד 20 מילים.**
- **מי שרוצה לצרף תמונה — הכלב האבוד, עגלת־הילדים המוצעת, הדירה המוצעת לחילופין, חרווק המציע את עצמו להיכרות — יכול לעשות זאת. במידת היכולת, תפורסם גם התמונה.**
- **ההודעה תיכתב על גבי גלויית־דואר, למערכת „העולם הזה", ת.ד. 136, תל־אביב (אלא אם כן מצו־רפת לה תמונה. במיקרה זה יש להשתמש במעטפה). לא תתקבלנה שום הודעות בעל־פה, בטלפון או בביקור אישי.**
- **הגלוייה תכלול את שמו, כתובתו ומיספר הטל־פון של בעל־ההודעה.**

ושק, נשק חרדוף

(המשך בעמוד 14)

אך ככך אין תפקידה של ישראל מסתיים.

אנשי הפנטגון, והפוליטיקאים האמריקאיים המסיירים בארצות הערביות, מגלים, בסודי סודות, שישראל עומדת לקבל כמה להקות של האף־99, מטוס־התקפה חדש. מובן שהערבים תובעים במסגיע לקבל גם הן כמה להקות תמורת מזומנים. מתחיל משא־ומתן מייגע, נערכים ביקורים מלכתיים, ובסופו של דבר מקבלת סעודיה 100 מטוסים כאלה, והיא מסמנת רכישת 50 נוספים למצריים. גם ירדן מקבלת להק.

הלובי הישראלי זועק חמס. ממשלת־ישראל מתכנסת, הכנסת מחליטה פה אחד, מישלחת־הסברה של הליכוד והמערך יוצאת לאמריקה כדי לתבוע את ביטול העסקות. בבית־הלבן, בסינאט ובבית־הנבחרים נאמר להם שזה מאוחר מדי, ארצות־הברית צריכה לספק את המטוסים כדי לשמור על ידידותם של מישטרים ערביים מתונים. ואם ארצות־הברית לא תספק את האף־99, ישמחו הצרפתים, הבריטים, וגרוע מכל — גם הסובייטים, לספק לערבים מטוסים דומים.

אחרי מערכה ארוכה וקונית מושגת פשרה. כדי לשמור על „האיזון" במרחב, ועל „העליונות הישראלית הטכנולוגית", שהנשיא האמריקאי הבטיח לקיימה, מספקת ארצות־הברית לספק לישראל עוד 50 מטוסים מדגם „אף־עף".

עיקר הכסף יבוא מקופת האוצר האמריקאי, ויזרום אל החברה האמריקאית המייצרת את המטוס. בעיני ישראל זה „יראה כמעגל".

הציבור הישראלי יראה בפשרה זו חישג מדיני גדול של ישראל, והפרשנים המומודים ישבחו את ראש־הממשלה ושר־הביטחון.

כל זה מצלצל כסיפור דמיוני, או כפארודיה. זה יכול היה להצחיק, לולא היה מדובר על מכשירי־מוות.

וכך מתנהלים הדברים במציאות.

מילחמת הלביאות

ל ש, כמובן, האפשרות שישראל תייצר בעצמה את המטוס הדרוש לה. כך, למשל, נדון לא מכבר הרעיון לייצר בישראל מטוס חדש, הלביא.

כתבו על כך הרבה. למראית־עין עמדו זה מול זה מטוס ישראלי ומטוס אמריקאי (הדגם ה„יבשתי" של האף־18, שאינו קיים עדיין, ושיהיו, כמובטח, מטוס לאין־שיעור יותר טוב מאשר הדגם ה„ימי" של האף־18).

למעשה אין הדברים כך. כדי לשחד את ישראל (להבדיל מן הצורך לשחד ישראלים) היתה החברה האמריקאית, האמורה לייצר את האף־18, מוכנה לייצר חלקים ממנו בישראל, ואילו הלביא הישראלי יכלול חלקים נכבדים מאוד — המנוע, הכנפיים, הזנב ועוד — אשר יוזמנו מחברות אמריקאיות.

למעשה היה זה קרב־איתנים בין חברות־ענק אמריקאיות.

בגלל המאבק הזה היה צורך לפתוח מחדש את העניין, אחרי שכבר הוחלט בעבר, בימי עזר וייצמן, לייצר את הלביא, ההחלטה התקבלה עתה מחדש. לפני כן הופעלו לחצים כבירים: מיטב הגנרלים הישראליים (מיל') הופעלו על־ידי החברות האמריקאיות, מיטב הפוליטיקאים הישראליים השמיעו את קולם כאנשי־הלובי של התעשייה האווירית ושל חברות אחרות. כולם דיברו, כמובן, על טובת האומה. השגריר החדש בארצות־הברית, משה ארנס, היה גם הוא פעיל ביותר במישחק זה.

הוחלט לייצר את הלביא. אך בכך לא נגמר העניין. כי לא נמצא מימון להחלטה. מניין יבוא ההון העצום הדרוש?

כדי למצוא פיתרון תישלחנה מישלחות ישראליות לארצות־הברית. הן יפנו, מן הסתם, אל החברות האמריקאיות בהצעה לממן את הפרוייקט, תמורת ייצור חלקים ממטוס־הפלא ה„ישראלי".

יימצא פיתרון אשר יספיק את כל הצדדים.

מישחק בתוך מישחק

כ ך זה אינו חדש. אך נדמה שמעולם לא היו הדברים כה ברורים, כה גסים, כמו בימי הממשלה הנוכחית של ארצות־הברית.

זוהי ממשלה של המיפלגה הרפובליקאית, הקשורה באופן מסורתי בהון הגדול יותר מאשר יריבתה הדמוקרטית (אך ההבדל הוא כמותי, לא איכותי). ידוע כי רונלד רגן, השחקן ההוליוודי בדימוס, הוא נק אל החיים הפוליטיים על־ידי קבוצה של איל־הון, שהחליטו לאמץ אותו כי שהיה עוד עסקן קטן של הימין הקיצוני בקליפורניה. חברי הממשלה הנוכחית הין כמעט כולם ערב התמנותם מנהלים של חברות־ענק שעסקו בנשק או בעניינים הקשורים בנשק, ביניהן חברת־ענק המבצעת פרוייקטים גדולים בסעודיה.

הממשלה האמריקאית הנוכחית קיצצה את כל תקציבי הרווחה והסעד באופן דראסטי, וקבעה לעומת זאת תקציב־ביטחון לחמש שנים שממדיו מהממים. הדבר הוסבר בצורך לגבור על החימוש של בריית־המועצות — שבה משתמשים הגנרלים במעשיו של רגן כדי לתבוע משאבים כבירים נוספים להגברת החימוש.

על רקע זה יש לנתח את המדיניות האמריקאית כמרחב שלנו — מדיניות שאינה אלא חלק מן המאמץ להגברת הייצור הצבאי בארצות־הברית.

למשל: פלישה ישראלית ללבנון — האם היא תועיל לתעשיית־הנשק או לאו? מי שיידע את התשובה לכך, יוכל להיות נבא בביטחה. מצד אחד, כל מילחמה טובה לתעשיית־הנשק. אך מאידך, מילחמה כזאת עלולה להעכיר את היחסים בין ארצות־הברית וסעודיה, בעלת־הברית של אש"ף, ולקלקל עסקים גדולים התלויים ועומדים כעת.

(לא כן המצב בענף הנפט, שגם הוא חשוב למדי. בעולם שורר כיום עודף גדול של נפט, והמחירים יורדים. מילחמה בלבנון תשים קץ למצב זה, ותעלה במהרה את המחירים לשיאים חדשים. מי שרוצה להינבא, מוטב שייקח בחשבון גם שיקול זה.)

מישחק־הנשק שולט כיום בעולם, וגם במרחב הישראלי־ערבי. אין הוא מרכיב צדדי או מישני. זהו מרכיב עיקרי, ואולי המרכיב האחד הגובר על כל האחרים.

ישראל משרתת את תעשיית־הנשק האמריקאית, וממלאה בה תפקיד חשוב ביותר. אך אין זו השתתפות פאסיבית בי־מישחק — כי תעשיית־הנשק (או, בסלאנג הישראלי העדין, „התעשייה הביטחונית") ממלאה כיום תפקיד חשוב, ואולי מכריע, בכלכלה הישראלית, וממילא גם במדיניות הישראלית. כמו בארצות־הברית ובברית־המועצות, מכשירי־המוות הם סם־החיים למייצריהם.

זהו מישחק בתוך מישחק. מישחק־הנשק הישראלי אינו אלא חלק ממישחק־הנשק האמריקאי, כשם שחלקים נכבדים של המדיניות הישראלית אינם אלא חלק מן המדיניות האמריקאית.

לא במיקרה, הידידים הנלהבים ביותר של ישראל בארצות־הברית הם כיום הסוכנים והנציגים של תעשיית־הנשק. די בהזכרת שם אחד: הסנאטור (הדמוקרטי) הנרי ג'קסון ממדינת וושינגטון, שהוא הנציג המובהק ביותר של תעשיית־הנשק בסנאט.

כספי התעשייה הצבאית האמריקאית עוזרים לממן את הימין הקיצוני האמריקאי, הדוגל, כמובן, בחימוש ארצות־הברית, תוך התעלמות מכל שאר הצרכים, תוך הטפה למסע־הצלב נגד ברית־המועצות האתיאיסטית. ושוב לא במיקרה, הימין הקיצוני הוא כיום הציבור הפרו־ישראלי ביותר בארצות־הברית.

אלמלא היתה ישראל? קיומת, היתה „התישלובת הצבאית־תעשייתית" בארצות־הברית צריכה להמציא אותה.

הנשיא רגן ואשתו
הכל רוקדים סביב הנשק

לבני הכותנה המעולים

סרישאנס

לא הגדולים ביותר–אבל הטובים ביותר

וידיאוסרט
הסרטת ארועים בוידיאו!
צילום תתמות, בר מצווה וארועים מיוחדים
רח' רוזנבאום 5, ת"א, טל. 296662
רח' ירושלים 13 חיפה טל. 662757

מרתף "ליריק"
דיזנגוף 190, ת"א
• ספרים
• תקליטים
• ציורים
פתוח יום יום (כולל מוצ"ש)
עד 11.00 בלילה

POMPADOUR
תה פירות וצמחים בשקיקים
לכל המשפחה:
FIXFRUTA
תה תערובת פירות
FIXBUTTE
תה שושנים

תן טרמפ לחייל

ישראלים בחו"ל

אלף נשיקות

זמרים ישראלים שרו לכבוד הדיקטטורית, ויעקב מרידור לא הצליח להחליף סרט

למדינת ישראל שר־אל ושר־על: יעקב מרידור הוא השר־על ממשלת ישראל. תפקידיו של ה־שר החשוב חובקים כמובן עולם ומלואו.

הפיליפינים נמצאים אי־שם ב־עולם ומלואו. השר יעקב מרידור יצא לפיליפינים למילוי שליחות ממשלתית עלומה. הכל החל, לדב־רי העתונות, כשהגברת הראשונה של הפיליפינים, אימלדה מרקוס, באה לניו־יורק ונוכחה לדעת כי־צד מכונת־היצוא וההשקעות ה־ישראלית עובדת ומצליחה. היא חזמינה למנילה את עורך־הדין דוד רוטלוי, אז ציר ישראל ל־ענייני כלכלה בארצות־הברית, כדי לעזור לממשלה המקומית בהקמת מיבנה דומה. כתוצאה מביקור זה, יודעת העתונות הישראלית לספר, הוזמן השר יעקב מרידור לפיליפינים.

שר־עד מרידור
אורח אצל הדיקטטורית

רק אלוהים יודע מה יכול השר־על לעשות בפיליפינים. הרפוב־ליקה, המשתרעת על 1200 איים עם כ־60 מיליון תושבים (שמיל־יון מהם נמצא בסעודיה, באירופה ובישראל) תלויה בחסדיהם (וגיז־בריהם) של עיראק וסעודיה, ה־מספקות כל אחת כ־45% מתצ־רוכת־הנפט של המדינה, הנמצאת בגירעון של מאזן התשלומים שלה. כתוצאה מביקוש מוגבר של נפט. יתכן ששר־העל יצא לפיליפינים כדי למכור לפרדיננד מרקוס ו־אשתו („הגברת הראשונה") את המצאת האדירים שתושבי ישראל מצפים כל־כך לדעת עליה.

ביקור מופלא. כדי להכין את הביקור המופלא, החליטו אנשי מישרדו של שר־העל לגרום לכך שדעת הקהל הפיליפינים תדע כי מרידור הוא שר ישראלי וכי מ־ישראל תצא תורה. בהיעדרה של תורה (תושבי הפיליפינים, ברובם הגדול, הם קאתולים אדוקים ו־אילו המיעוט המורד בממשלה הוא מוסלמי) החליט ראובן שלום, עוז־רו הנאמן של שר־העל, לשגר ל־פסטיבאל הסרטים במנילה, שקדם בשלושה שבועות לביקור השר־הממציא, את סירטה של מירה רק־נאטי אלף נשיקות. לתדהמתו של שלום תודיעה לו הנהלת הפסטי־באל כי סרט ישראלי נכלל כבר בתוכנית הרישמית שלו וכי סרט זה הוא סרטה של מיכל בת־אדם, על חבל דק, בכיכובה של גילה אלמגור.

שר־על אינו גרתע מעובדות ב־שטח. מברק בהול של ראובן שלום לשגריר ישראל במנילה, יע־קב אביעד, הורה לבטל את הצגת הסרט של מיכל בת־אדם ולהכניס תחתיו לתוכנית הרישמית את סר־טה של רקאנטי. אין זו הפעם ה־ראשונה שהסרט של רקנאטי זוכה לתמיכה ממלכתית יתירה: בפס־טיבאל קאן השנה, בא שגריר יש־ראל בפאריס, מאיר רוזן, להצגת הבכורה של הסרט ולמסיבה „פר־טית" שהתקיימה בהיכל הפסטי־באל (אליה לא הוזמנו מפיקי סר־טים ישראליים המתנגדים לממש־לת־בגין), מעשה ששום שגריר ישראל לא עשה לכבודם של ה־בימאים אורי זוהר (לפני שהיה לרב), דן וולמן, משה מזרחי, מיכל בת־אדם או מנחם גולן.

כשהשמש עזה. השגריר הוא פקיד ממושמע, אך לבטל את הצגת סרטה של מיכל בת־אדם לא יכול היה, כי הסרט כבר נכלל בתוכנית הרישמית שפורסמה בכל העולם. שר־העל לא שקט: במקום סירטה של מירה רקנאטי (שהוצג יום אחרי נעילת הפסטיבאל בהצ־גה שאף אחד מהעיתונאים או ה־משתתפים בפסטיבאל לא בא אליה) הוסטו למנילה זמרים (ה־עמרנים וגלי עטרי) כדי לשיר ב־אוזניה של אימלדה מרקוס שי־רים בעברית, אנגלית וטאגאלו (ה־שפה המקומית — עירוב של ספר־דית ואנגלית) שירי־מולדת, ש־אחד מהם הוקדש לדיקטטורית (המרקוסים תפשו את השילטון ב־כוח לפני 12 שנים): „כשהשמש עולה / היא עולה בגללה / היא, רק היא, הסיבה..."

מאז „שמש העמים" בקרמלין לא הושרו שירים כאלה לכבודו של שליט. שר־העל בא ושר־העל הלך. הפיליפינים נשארו קשורים בקשרי־נפט־עבותים לעיראק ול־סעודיה. שר־העל חזר לארצו כדי לדווח לבגין.

בתי משפט

10 שופטים

ואזרח אחד

גיבורו של תיק משופט ישופט נשמע כמו סיפור קפקאי.

בספטמבר 1979 התייצב האזרח פרץ רוזנברג, אז בן 61, בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, וביי־קש את פירוק החברה שלו לפא־טנטים, שהיתה בבעלותו, בשות־פות עם אחותו, רוחמה רובינש־טיין. עד היום המישפט לא הס־תיים.

האזרח רוזנברג הציג את עצמו לפני בית־המישפט באומרו: „הייי־תי בהגנה מגיל 16. נשלחתי כ־מדריך־אלחוטאי לפרטיזנים ביו־גוסלביה. אחרי הקמת המדינה הצ־טרפתי ליחזקאל סחרוב (סהר), ו־הקמתי את מערכות־הקשר במיש־טרה. מאוחר יותר הקמתי מיפעל לייצור־פאסנטים בשותפות עם אחותי. היא השתלטה על העסק, ועכשיו אני רעב ללחם. אני מת־פרנס מפנסית הביטוח הלאומי של אשתי. אני מבקש שבית־המישפט יתן צו לפירוק החברה."

(המשך בעמוד 47)

אם החניכיים שלך מדממות את זקוק ל-ארונל® פורטה

ארונל® פורטה — משחת השיניים היחידה המכילה:

ויטמין A — מחזק את החניכיים
— מגביר את עמידות אפיתל החניכיים
— מפחית את רגישות החניכיים לדלקות

אלנטואין-אלומיניום קומפלקס
— מכווץ את רקמת החיבור הנפוחה, ומזרז את תהליך הרפוי של הרקמות הפגועות.

אזולן — נוגד דלקות

בשמוש יום-יומי סדיר,
מונעת ארונל® פורטה דלקות ודמומים בחניכיים.
התייעץ עם רופא השיניים שלך.

לטפול מונע בחניכיים עדינות — ארונל פורטה

רובד חיידקים חודר לאיזור שבין החניכיים והשן, נוצר מרבץ (PLAQUE) וגורם דלקות ונזק לחניכיים

רובד חיידקים נעלם לאחר שמוש בארונל פורטה, הדלקת נמנעת, החניכיים מבריאות ומתחזקות.

ארונל® פורטה

טעמה נעים – מלבינה את השיניים
מרעננת את הנשימה

מיוצרת ט"י טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ. ירושלים, ברשיון מחברת GABA/SWITZERLAND

במדינה

(המשך מעמוד 45)

שופט מס' 1. פרץ רוזנברג הגיש את בקשתו לפירוק החברה עין־טל מרמת־החייל. הישיבה ה־ראשונה התקיימה ב־25 בספטמבר 1979 לפני השופטת חנה אבנור.

כאשר ביקש רוזנברג שיקדימו את שמיעת טענותיו, נדחתה בקש־תו מחוסר תאריכים פנויים, ונקבע לו התאריך אחד בנובמבר 1979.

שופט מס' 2. התיק הובא לפני השופט שלמה הלמוט לווג־ברג. אחרי הישיבה הראשונה אצל שופט זה, נקבע התאריך הבא להמשך המישפט: החמישה בדצמ־בר 1979.

שופט מס' 3. אך השופט לוונברג לא התייצב באולם בתא־ריך זה, והדיון נדחה. בהמשך ה־הליכים המישפטיים הגיע התיק אל שופט אחר: השופט המחוזי אברהם חלימה. לבקשת אחותו של התובע, החליט שופט זה לדחות את הדיון בתיק לשבוע ימים. אז חזרו התיק והמעורבים בו אל ה־שופט לוונברג (שופט מס' 2). ב־8 בינואר 1980 הופיעו הצדדים ו־עורכי־הדין שלהם לפני שופט זה — שהודיע להם שמחוסר זמן אין ביכולתו לדון בחומר.

הדיון נדחה ועבר לשופט אחר.

שופט מס' 4. השופט החדש בדיוני הבקשה לפירוק היה ה־שופט המחוזי שלמה לווין. הוא ניסה לפשר בין הצדדים, וכשלא הצליח, דחה את המשך המישפט לפניו לתאריך 31 בינואר 1980.

ישיבה נוספת אצל אותו שופט נערכה אחרי הפסקה של יותר מ־חצי התייצב התובע אצל השופט החדש, אליהו וינוגרד.

גם אצל וינוגרד המתינה לפרץ רוזנברג הפתעה: השופט ציין ש־מוסב שלא יתחיל בדיון, שכן הוא עומד לצאת לחו"ל לחודש וחצי. אחר־כך פסל את עצמו מלשבת בדיון, ושוב נדחה התיק.

הישיבה הבאה נקבעה לפני ה־שופטת חנה אבנור, שופט מס' 1, ל־8 ביוני 1980. בישיבה זו קב־עה השופטת רק זאת: יש להע־ביר את התיק לשופט מחוזי חדש.

שופט מס' 7. השופט המחוזי משה טלגם קיים ארבעה דיונים בתיק, במשך חודשיים (26 ביוני, 28 ביוני, 3 ביולי ו־14 ביולי 1980). שני הצדדים הגישו הסי־כומים בכתב, בתוך חודש וחצי בערך.

אך הדיונים התחדשו רק אחרי הפסקה של 4 חודשים. ב־12 בנו־במבר 1980 שוב הוחלט על הפס־קה בדיונים, למשך יותר מחוד־שיים. אחריה עבר התיק לידיו של שופט נוסף.

שופט מס' 8. ב־20 בינואר 1981 הגיע התיק לידיו של השו־פט המחוזי דאז, דב לווין. שוב פסק־זמן בן חודשיים בעבודתו של בית־המישפט המחוזי בתל־אביב אחרי הישיבה השנייה אצל לווין — עוד המתנה של חודשיים.

השופט דב לווין נפרד מהתיק ומבית־המישפט המחוזי ועלה לכ־הן בבית־המישפט העליון. התיק הועבר לשופט אחר.

השופט מס' 9. בשניים ביוני 1981 התייצבו פרץ רוזנברג ופרק־ליטו, עורך־הדין יגאל רענן, לפני השופט יוסף חריש. השופט התשי־עי שטיפל בתיק מאז הוגשה ה־בקשה לפירוק ב־1979.

לפני חריש התקיימו שתי ישי־בות בחודש יוני ואחת ביולי. אחר־כך באה הפגרה.

הדיונים התחדשו באמצע ספ־טמבר 1981. מאמצע דצמבר 1981 ועד ראשית פברואר 1982 — הפ־סקה.

ב־3 בפברואר 1982 החליט ה־שופט יוסף חריש, שמותר למבקש רוזנברג לפרסם מודעה בעיתונים בדבר פירוק החברה, כפי שמחייב החוק. נראה שעלילות התיק מת־קרבות לסיומן.

אך, תוך שבוע ימים, העניינים שוב הסתבכו. רוחמה רובינשטיין, אחותו של רוזנברג עירערה לבית־המישפט העליון.

שופט מס' 1. שופט בית־המישפט העליון, יצחק כהן, ביטל במעמד צד אחד בלבד, את החל־טתו של השופט המחוזי יוסף חריש. הוא הזמין לפניו את ה־מבקש ואת המשיבה לדיון מחודש.

הדיונים בתיק, שנפתח בספטמ־בר 1979, עדיין נמשכים.

נאשם־ברצח שושן
כל העיתונאים חששו מפניו

כתבת „העולם הזה" נפגשה עם חבר־לכיתה - המואשם באחד ממיקרי־הרצח המפורסמים

הנאשם רצה להיות שוטר

ב א בכך יום נעצר — באשמת רצח — בן־כיתה שלי, וידיד מגיל בית־הספר. חיים שושן (30) מואשם ברצח איקא טובול, וקבי־רת גופתו בקבר אשה בבית־הקב־רות בקריית־אתא.

כשהובא לבית־המישפט בחיפה, נחסמו הרחובות סביב הבניין. עש־רות שוטרים כיתרו את הדרך, ה־מובילה לפתח בית־המישפט. הם לא חששו שמא מישהו יפגע ב־חיים שושן, כך אמרו לי השוט־רים. הם העלו את האפשרות ש־מישהו עלול לעזור לשושן לברוח.

אמא ואשה

צ מרי־עיתונות חיפאיים חששו מפני חיים שושן. כדי לצ־לם אותו התמקמו בבניין שממול הכניסה לבית־המישפט, וביקשו לצלם את שושן בעזרת עדשות מיוחדות מרחוק.

ענגים שחורים כבדים כיסו את שמי חיפה. גשם עז הציף את הכביש, וכל מי שעבר בו נרטב עד בירכיו. חיים שושן ירד ממכו־נית־המישטרה לבוש טריינינג אפור אופנתי. אמו, אסתר, חיכ־תה לו באולם־הכניסה של בית־המישפט. אשה בגיל העמידה, בע־לת פנים חתומות. היא לבשה מעיל־עור וקיפלה את המיטריה הציבעונית שאחזה.

חיים הופיע בליווי שוטרים, כש־הוא כבול אליהם. שתי ידיו חוב־רו בשרשרת, וכך גם שתי רגליו. לחיים בלורית מלאה, וכמה שו־רות שיער־שיבה הדגישו את ה־שנים הרבות שהפרידו ביניהם מאז למדנו בכיתה אכת בבית־הספר.

חיים לא היה נבוך ממיפגש זה. הוא קרא לי לבוא ולשבת לידו.

הוא סיפר שלפני שמונה שנים הוא נשא את יונה, ועכשיו הוא ממתין לה שתבוא לפגוש בו ב־בית־המישפט.

כשהיא הגיעה, לא נתנו לה להי־כנס אליו מייד. שתי שוטרות הכ־ניסו אותה לחדר סמוך, כדי לע־רוך בה חיפוש. הם חששו שמא עשויה יונה להעביר משהו לחיים.

חיים כעס. השוטרים ניסו להר־גיע אותו, אבל הוא הניף מהלו־מות בכמה מהם. הקירבה שלי אל חיים הפכה גם אותי חשודה בעיני השוטרים. אחדים מיהרו לשאול מי זאת המשוחחת עם שושן. לפני שהשוטרים התכוונו לעצור גם אותי לשם בדיקה שלפתי את תעו־דת־העיתונאי שלי. השוטר האח־ראי התלבט האם לאפשר לי להי־שאר במקום. מאוחר יותר החליט להניח לי. לחיים היה נוח שאותי הם לא עוצרים ויש לו האפשרות לשוחח איתי. שלפנו שתי סיגריות ועישנו.

„כל התיק הזה הוא הרכבה," טען שושן. התקשיתי לקלוט את סיגנון המילים.

בן טוב ומתחשב

ב ונה, אשתו, ישבה בצד ו־בכתה. אסתר, האם, ישבה דו־ממת. אביו של חיים לא נכח ב־מקום. בעבר היה שוטר. במשך 30 שנה הוא שירת במישטרה. מאז פרש לגימלאות.

לפני 22 שנה נפרדה אסתר, אמו של חיים, מאביו, שנשא אשה אח־רת לבני־זוג בת נוספת מנישו־איהם. היא צעירה מחיים בארבע שנים. גם היא לא באה לבית־המישפט. היחסים בין ההורים היו טובים. הילדים בילו לילי־שבת אחד אצל האם, והבא אצל האב. חיים, מספרת אמו, הוא ילד שידע לכבד את הוריו.

„חיים בחור כל כך טוב," סיפ־רה אסתר, שכל המחזה הזה ב־בית־המישפט שבר את ליבה. „תמיד עזר ודאג לי."

בעבר היא עבדה כאחראית ב־צה"ל. היום היא חולה וסובלת מ־הלב. יש לה גם כאבים בגב וכא־בים מאבנים בכיס־המרה. היא צריכה לעבור ניתוח, אבל אין לה האומץ לגשת להינתח. חיים לא זנח אותה. הוא היה היחידי שהקפיד תמיד לבוא לבקר אותה בבית. כשהיא סבלה מכאבים, עזר לה בכל עבודות הבית. הוא שטף בביתה את הריצפה. כשהוא ראה בגדים בקערת־המים, מיהר לכבס את הכביסה המלוכלכת ולתלות את הבגדים על החבל. „אין היום מי שייכנס אלי הביתה", קוננה אסתר, „רק חיים דאג לי. הוא היה קונה מיצרכים, בא להיות איתי."

פעם, כשהם גרו בדירה על גג בבניין רב־קומות ברחוב קיסריה בחיפה, היא נזכרת, חיים אהב לטפל בציפורים שקיננו שם. ב־אחד הימים הבחין חיים בציפור שנפלה מהגג אל הרחוב. הוא מיהר אליה. גילה שהציפור שברה את הכנף. „חיים טיפל בה כל כך יפה. מתוך רחמנות." הוא השגיח עליה עד שהחלימה ויכלה שוב לעוף.

התקשרתי עם מורה שלימד אר־תנו בגיל בית־הספר העממי. סי־פרתי לו במה מואשם חיים שושן.

המורה התקשה להזכר מי היה חיים שושן. אחרי שנתתי כמה סימנים שאפיינו את חיים, הוא הצליח להיזכר. „כן, אני נזכר," אמר, „אביו היה שוטר, ובאחת השיחות שאלתי את חיים מה הוא רוצה לעשות בעתיד, וחיים השיב: אני רוצה להיות שוטר."

בחור גבוה וחסון

ש רשן לא התגייס למישטרה, הוא למד רק עד הכיתה השישית. הוא היה נער שמנמן, בעל לחיים אדומות. הוא לא היה המנהיג בחבורה, אבל התבלט ב־הצגות, שבהן שיחק בכישרון רב.

אמו סיפרה שחיים התגייס בגיל צעיר לצבא. הוא שירת במישמר־הגבול, ואף פעם אחת לא עורר בעיות.

חלפו 15 שנה מאז שחיים למד בבית־הספר. המורה מבית הספר זכר שחיים לא למד, והוא לא הגן עליו כשההנהלה שקלה לסלק את חיים מבית־הספר.

שאלתי בן כיתה אחר אם הוא זוכר את חיים שושן. השם לא הזכיר לו מאומה. בת כיתה אחרת, שהשתתפה עם חיים בהצגות, זכרה אותו היטב. היא היתה מזוע־זעת לשמוע היכן הוא היום. היא מורה בבית־ספר, ומגדלת שלושה בנים בכפר בצפון.

לפני שנה פגשתי את חיים ב־אקראי בתל־אביב. הוא לא היה הבחור השמנמן שזכרתי מגיל בית־הספר, אלא בחור גבוה וחסון. באותה הפגישה היה נבוך. מאוחר יותר סיפרו לי ידידיו שהוא הסתבך עם החוק.

יונה, אשתו, המשיכה לבכות. אמו של חיים נשברה שוב, כש־בנה הוצא אל מכונית המישטרה, שהובילה אותו למעצר.

„הכל יהיה בסדר," ניסה חיים לנחם את אימו.

„זה המזל שלנו," קוננה אסתר, „הכי קשה זה לאמא להיפרד כך מהילד שלה. אני לא יכולה להא־מין. מה המישטרה רוצה מהילד שלי? מרוב מחשבה אני חולה!"

גילה רזין

עותר רוזנברג
חד־גדיא של שופטים

חודש ימים. פגישה רביעית נקב־עה ל־25 במרס 1980. התובע, פרץ רוזנברג, ועורך־הדין שלו הדגישו בבית־המישפט שכל יום שעובר גורם נזק עצום לחברה ולבעליה, וביקשו לזרז מתן החלטה לפיר־סום בקשה לפירוק. התוצאה ה־מיידית: התיק עבר לידיו של שו־פט חמישי.

שופט מס' 5. בחודש מרס 1980 מונה השופט המחוזי שלמה לווין כשופט בית־המישפט העל־יון. התיק הועבר לידיו של השו־פט המחוזי מרדכי בן־דרור. הישי־בה הראשונה לפני השופט בן־דרור נקבעה ל־25 במרס 1980. אך מפ־את מחלתו של השופט, נדחה ה־דיון למועד אחר. הצדדים הוזמנו למזכירות לקבל תאריך חדש ל־דיון.

שופט מס' 6. אחרי חודש ו־

הבימאי הגרמני ריינר ורנר פאסבינדר בראיון בלעדי שהעניק לעדנה פיינרו:

„אני לא אנטי-שתי!"

הילד הנורא של הקולנוע הגרמני, הלוחם המושבע נגד המימסד, האיש שתקף את כל המוסכמות ואת כל החוקים המקובלים במולדתו, זכה להכרה רשמית. בגיל 36 קיבל הבימאי ריינר ורנר פאסבינדר את הפרס הגדול „דב הזהב", בפסטיבל הסרטים של ברלין.

אותו פסטיבל, שהוא בעצמו הסתער עליו אך לפני שנה בשצף־קצף, העניק לו את עיטור הכבוד. כמה מבעלי הלשונות הרעות, שאינם רוכשים אהדה רבה לפסטיבל ולפאסבינדר (לשניהם ישנם אויבים רבים מאשר אוהבים) טענו שעל מתן הפרס הוחלט זמן רב לפני שהחלה התחרות.

היימר טייט ורזוז צק ב„כיסופיה של ורוניקה ווס"
הרופאה היהודיה למדה דברים נוראים

היהודים נאלצו לנהוג באופן שלילי כדי להתקיים. זה אדיוט לעשות מהעניין סוד

האם בכך בא הסוף לאגדת המורד הנצחי? ריינר ורנר פאסבינדר, שהפך לסמל הקולנוע הגרמני המתחדש, האיש שבגיל 22 עשה את סירטו העלילתי הראשון, ומאז ביים כמעט 40 סרטים; האיש שבחר את גיבוריו מן חקבוצות המקופחות — נשים, הומוסכסואלים, מהגרים זרים, שהחברה דחתה אותם וסירבה להעניק להם זכויות שוות; האיש שהפך את המלודראמה לסיגנון אישי, ושגילה מומחיות גדולה כל־כך בשיחזור עולם הקולנוע של העבר, עד שהאשיומו בחיקוי מבלי לזרות אור חדש על הנושאים שבהם טיפל; האם הפך האיש הזה חלק מן המימסד? האם תחת הצוות הקטן והמסור, שבעזרתו הפיק לא פעם שלושה סרטים בתקציב של סרט אחד, יהפוך חלק מן התעשייה, ושמא אפילו עמוד־התווך שלה, בגרמניה?

על עניינים אלה, על כוונתו המוצהרת לכתוב את תולדות הרפובליקה הפדרלית מחדש, על הערותיו הנוגעות ליהדות וליהודים ועל המשך דרכו בקולנוע שלאחר יום אחרי שנסתיים פסטיבל ברלין.

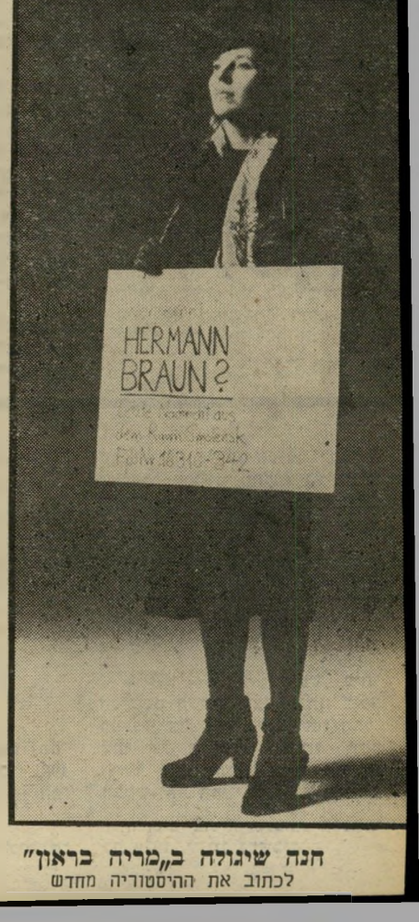

חנה שיגולה ב„מריה בראון"
לכתוב את ההיסטוריה מחדש

אנדריאה פראוז ודירק בוגארד (במרכז) ב„ייאוש"
אנגלית לקולנוע — גרמנית לפילוסופיה

לפגישה עם פאסבינדר הולכים בלב כבד. הוא ידוע במצבי־הרוח שלו וכמי שיחסו למראייניו רחוק מלהיות נימוסי ומתחשב. מסיבות־העיתונאים שהוא מעניק חופפות, בדרך־כלל, לתחרויות חתגושות בינו ובין השואלים. העוינות והאלימות המילולית שולטות בהן.

לכן, גם כשהסכים להיפגש עימי לראיון בלעדי, אי־אפשר היה לדעת מה צפוי בפגישה. מה עוד שחיית כבר בעיצומן של החכנות לסירטו הבא, שעתיד חיה להתחיל לצלמו בתוך ארבעה ימים. קשה לתאר זמן לחוץ מזה לשיחות־נפש ארוכות.

ציפתה לי הפתעה. למרות אופיו, כשפניו חיוורים ועיניו נפוחות מחגיגת־הלילה, נמשכה הפגישה שעה ארוכה. הוא השיב לכל השאלות ללא ההערות העוקצניות והטלגראפיות המפורסמות שלו, ודאג שהתשובות יתורגמו כראוי, כדי למנוע כל ספקות.

● במסיבת־העיתונאים שערכת כאן, אחרי הקרנת „כיסופיה של ורוניקה ווס", הצהרת שאתה מתכוון לכתוב מחדש את ההיסטוריה של הרפובליקה הפדראלית הגרמנית. למה התכוונת?

אני מנסה לשחזר, בדרכי שלי, את תולדות הרפובליקה, כי לדעתי ההיסטוריה שלה זקוקה לבדיקה מחודשת.

חשוב ביותר להבין כי למעשה נוצרה בגרמניה דמוקרטיה כפויה מלמעלה, שאינה דמוקרטיה כלל. אין זו הדמוקרטיה שלמענה נלחמים עמים. אין זו דמוקרטיה מרצון, אלא דמוקרטיה מוכתבת, ולכן היא אינה קיימת, למעשה.

כדי להבין את התהליך שהוביל למצב המזוייף הזה, אני מנסה לחזור לנקודת המוצא שלפני הקמת הרייך השלישי, ולבדוק מחדש, באמצעים אמנותיים, מה קרה מאז ולאן יש ללכת.

אחרי המילחמה היו הגרמנים עסוקים מדי בבנייה מואצת של מה שנהרס, ולא התפנו כלל לעסוק במה שהתחולל בתוך החברה ובנפשה. הם העדיפו לדחוק כל מה שקשור ברייך השלישי לתת־המודע שלהם, וסירבו לשבת ולנתח בצורה הגיונית את מה שקרה.

התוצאה של הדחקה זו היא אותה דמוקרטיה השוררת היום בגרמניה, שאינה אלא אחיזת־עיניים. אמנם, למראה העימונים ולשמע הרדיו והטלוויזיה כאן, נדמה כאילו יכול כל אדם לבטא את רצונו בצורה חופשית. אבל רק מי ששם ליבו לפינות האפלות והקסנות של הרפובליקה יכול להבין שבעצם אין בה חופש כלל.

● האם קיים מודל של דמוקרטיה שהיית רוצה לראות בגרמניה?

כן, אותה דמוקרטיה הקיימת בצרפת, בבריטניה ובארצות־הברית.

● האם משום כך יש לראות את סרטיך כסרטים פוליטיים?

אני מאמין שכל סרט הנעשה בעולם הוא סרט פוליטי. יש סרטים שהם פוליטיים במודע, בכך שהם מנתחים בשיטתיות ובכוונה מוצהרת את המצבים הפוליטיים השונים, ויש סרטים פוליטיים שאינם מנתחים מאומה, ומשום כך הם מסוכנים.

● האם בנסיון לכתוב מחדש את גירסתך להיסטוריה אין משום התנשאות סובייקטיבית, שגם בה יש סכנה לאמת ההיסטורית?

איני מאמין באובייקטיביות. להיפך, אני חושב שרק בסובייקטיביות כנה וביושר־לב אפשר להגיע אל האמת.

● האם המלודראמה, המאפיינת

פאסבינדר מצלם
סיבות כלכליות

את סרטיך, גם היא הדרך היחידה להגיע אל האמת?

אני מנסה לספר היסטוריה דרך אנשים. לדעתי, כל סיפור על אנשים הוא מלודראמה. מטרתי היא לעשות סרטים פוליטיים שיהיו מעניינים ופופולריים, כי אם יהיו פוליטיים בלבד, הם יהיו משעממים, ואם יהיו מבדרים בלבד, יהיו מסוכנים.

● כל גיבוריך אינם יודעים אף רגע אחד של אושר.

בהחלט. אני רוצה לגרום גם לאדם המזדהה עם הגיבורים שלי להרגיש אומלל וחסר־סיפוק, כך שייצא מן הסרט שלי ויבקש אחרי האושר החסר לו. אני רוצה להרעיבו לאושר. לכן כל הסרטים שלי — על מריה בראון, על לילי מארלן ועל ורוניקה ווס — הם לא רק סרטים היסטוריים כי אם גם סרטים פרטיים מאוד.

אלה סרטים על חוסר האפשרות לפתח את הרגשות האמיתיים, או על הפחד מפניהם. גרמניה זו ארץ שאתה פוחד להביע בה רגשות אמיתיים, ולכן אני חושב שהיא מתקרבת במהירות לפאשיזם מחודש.

● האם היית מעדיף לחיות כי מקום אחר?

הייתי מעדיף לחיות בארצי שלי, אם היתה לפי רוחי. אני גרמני, החושב בגרמנית והעובד בגרמנית. פעם החלטתי לעזוב את גרמניה ואף ניסיתי לעשות זאת, אך הגעתי לנקודה שבה הרגשתי שאני חייב להבין את ארצי שלי. אחרת הייתי היום בניו־יורק.

● עשית כבר כמה סרטים כי־

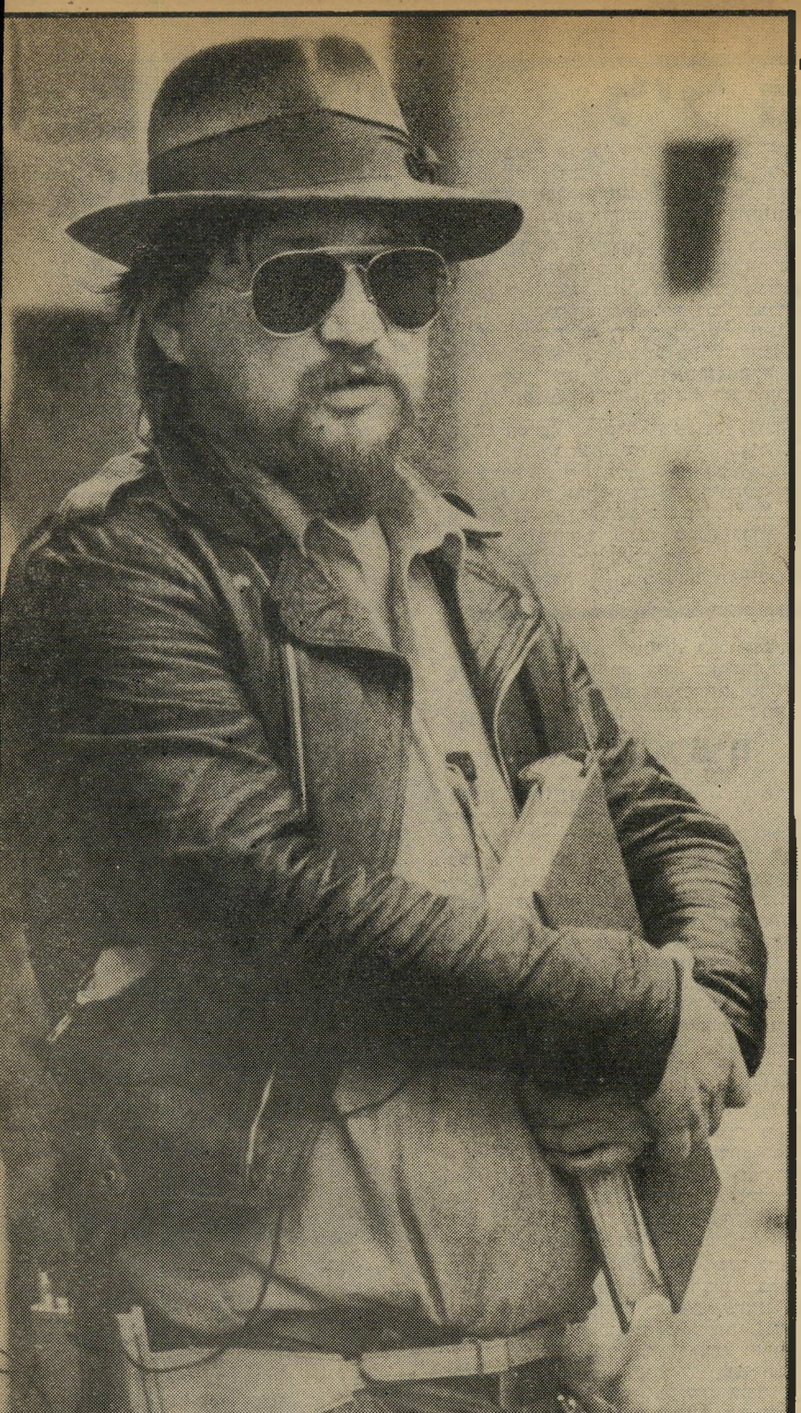

מרואין דיינר ורנר פאסבינדר
ניסיתי לעזוב את גרמניה

אנגלית, כמו „ייאוש" או „לילי מארלן" (שצולם באנגלית ואחר־כך נעשה לו דיבוב גרמנית). האם נוח לך לעבוד באנגלית כמו בגרמנית?

בקולנוע, כמו בשירים, האנגלית טובה יותר. אני חושב על סרטי בגרמנית וערשה אותם באנגלית. האנגלית מתאימה

בגרמניה נוצרה דמוקרטיה כפויה מלמעלה, אך בעצם אין בה חופש כלל

יותר לקולנוע, כמו שהגרמנית מתאימה יותר לפילוסופיה.

● מדוע אתה מצלם לא פעם את סרטיך במו ידיך?

בהתחלה היו לכך סיבות כלכליות. צילמתי לבד, כי רציתי לעשות את הסרטים מהר. היום כבר אין לי צורך לצלם בעצמי. החשוב עבורי הוא שאני יודע לעשות זאת בעצמי, שאני מסוגל לשפוט את התאורה, ושהצלם שלי יכול להבין אותי ואני יכול להסביר לו באופן ישיר מה בדיוק אני רוצה.

● כשהתחלת לעשות סרטים היית מהפכן, שברת כלים. האם החדשנות שלך שייכת לעבר?

לא. אני תמיד מחפש דרכים לחדש בקולנוע. הנה, עתה אני עומד לעשות סרט שונה לגמרי מהסרטים שעשיתי עד היום. זהו סרט המבוסס על רומן של ז'אן ז'נה. אני מנסה לעשות בשפה קולנועית משהו הדומה, מבחינה אסתטית, לציורים של גוייה. בדעתי להשתמש באמצעים שונים, שיזכירו אולי את התקופה המוקדמת ביותר של הסרט האילם — כשהמצלמה לא זזה, כי לא ידעו איך להזיז אותה, והשחור־לבן נראה כמו שנראה רק משום שהחומר היה כזה.

אומנם, אני עושה את הסרט בצבע ובסינמסקופ, אבל אנסה לצייר במצלמה.

● בסירטך האחרון, „ורוניקה וום", כמו בסרטים רבים אחרים שלך, אפשר למצוא הערות שהתפרשו כהתייחסות בלתי־אהודת ליהודים. למשל, רופאה הסוחטת את לקוחותיה, המשעובדים לסמים וחמאצת אותם להוריש לה את כל רכושם, היא ד"ר כ"ץ — שם יהודי טיפוסי.

אני מטפל בחברה הגרמנית. ובחברה הגרמנית יש גם יהודים. לדעתי, היה מסוכן יותר עבורי ומתפשר יותר מצידי, אם רק משום שאני גרמני הייתי אומר שכל היהודים הם טובים. זה לא יהיה נכון. להיפך.

המנסה לשחזר את ההיסטוריה בגרמניה ואת ההיסטוריה של היהודים בה רואה שהיהודים נאלצו לנהוג באופן שלילי כדי להתקיים. זה אידיוטי לעשות מהענייו סוד. ניתוח ביקורתי לא יכול להיות אנטי־שמי. מי שרואה באמת את הסרטים שלי יודע שאני לא יכול להיות אנטישמי.

פאסבינדר (שוכב על הריצפה) כהומוסכסואל ב„צל המלאכים"
להיות קדושים מן האפיפיור

● מדוע היה עליך הרופאה היהודיה לנהוג באופן שלילי כדי להתקיים?

אני חושב שד"ר כ"ץ למדה מנעוריה דברים נוראים. היא רעה לא מפני שהיא יהודיה, אלא מפני שהחברה לימדה אותה שכיהודיה עליה להיות יותר טובה מהאחרים. בדיוק כמו שההומוסכסואלים בארץ זו, חייבים להיות לא רק טובים, כי אם יותר טובים מכל האחרים, מפני שהם הומוסכסואלים. כל מיעוט צריך להיות יותר קדוש מן האפיפיור, כדי להתקיים וכדי להתקבל על ידי החברה.

● פטר בוגדנוביץ' אמר פעם שאפשר ללמוד את כל ההיסטוריה האמריקאית אם רואים את הסרטים של ג'ון פורד. האם גם אתה רוצה שילמדו את ההיסטוריה הגרמנית מסרטיו של פאסבינדר?

אני חושב פחות על ג'ון פורד ויותר על הקומדיה האנושית אבל אני חושב שמתוך סרטי אפשר יהיה להכיר את ההיסטוריה של גרמניה. אני רוצה בזאת מאוד.

שידור

צל"ג

המאפיה הימית

● למחלקת־החדשות של הטלוויזיה על סיגנון הדיווח על פינוי הפולשים מחבל־ימית. כתבי הטלוויזיה העמידו את עצמם לרשות התנועה־לעצירת־הנסיגה ומילאו את המירקע בשמאלץ מגעיל על חיילות בוכות, משברים בלב החיילים, נאומי־ הסתה למרד כלל־ארצי — אם מתוך הזדהות, אם במאמץ־שווא לשוות לפינוי הבאנאלי אופי דרמאתי.

קרחנות

● למחלקת־החדשות של הטלוויזיה על הדיווח המסורבל על ביקורו של נשיא

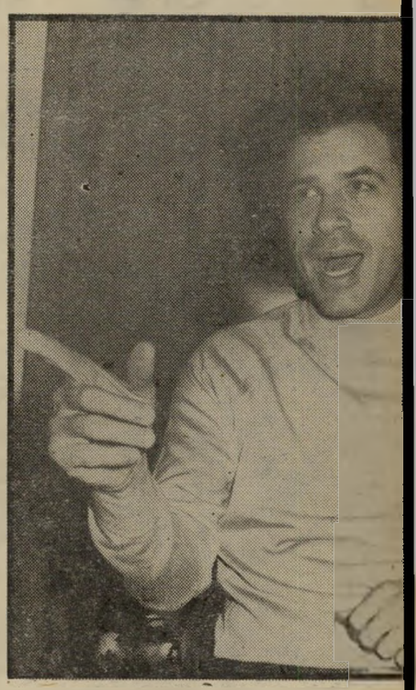

מועמד־לעריפה שפירא
טוב לרפול, רע לאריק

צרפת **פרנסואה מיטראן** בישראל. דיווח שהעיד על האופי הקרתני ולא־ טלוויזיוני של מחלקה זו. מהדורות מבט המתארכות, שלא פסחו על ירי אחד של תותח מתוך 21 המטחים, שבריר של נאום, הצרפתית העילגת של ראש־הממ־ שלה, לחיצות־הידיים הבלתי־מסתיימות — שחסרו ברובם ערך דיווחי כלשהו וש־ היו חינגה של קרתנות. לשיא של שיע־ מום הגיעה השיחה שניהל באולפן הכתב המדיני **אלימלך רם** עם הפרופסור **זאב שטרנהל** על מדיניותו של מיטראן. בכל מדינה מתוקנת זוכה ביקור של ראש־

ליל הפאשלות בכנסת

בעוד שכתבי הרדיו, **רזי ברקאי** ו**אברהם בן־ממך**, הצליחו להביא ברדיו במילואן את שתי הדרמות שהת־ חוללו במליאת הכנסת, בדיון על הצעת אי־האמון בממשלה מטעם תנועת התחיה, נכשלו צוותי־הטלוויזיה כישלון חרוץ.

הדרמה הראשונה התרחשה בשעת נאומו של ח"כ חנן פורת, שנימק מעל דוכן־הכנסת את הצעת האי־אמון. במהלך הדיון התהולל בינו ובין ראש־הממשלה עימות חריף, שהביא את ח"כ גאולה כהן לידי בכי ולסילוק מאולם המליאה, ועוד אירועים שלא זכו בסיקור טלוויזיוני. הדרמה השנייה היתה העימות הקולני והפרוע בין יו"ר־הכנסת, מנחם סבידור, ושר־ האוצר, יורם ארידור וראש־הממשלה, בשעה ששר־האוצר נאם על התקציב המדינה. גם הוא לא סוקר.

הסיבה לפאשלה הראשונה נעוצה בעוני של ציוד־הטל־ וויזיה, הצריכה, לצורך דיון בכנסת, להביא מתל־אביב את ניידת־השידור היחידה המשדרת בצבע (ביום הדיון בכנסת היה צורך להתקין בה מכונת־כתיבה אלקטרונית לועזית, לצו־ רך הדיווח לצרפת על ביקורו של מיטראן). ניידת־השידור הגיעה באיחור ונבצר ממנה לדווח על הדרמה שהתחוללה במהלך הצבעת האי־אמון.

הפאשלה על העימות ארידור—סבידור—בגין, שדוגמתו לא התרחש במליאת־הכנסת מעולם, נעשתה בשל השיבוש הקבוע ביחסי־העבודה בטלוויזיה. בתחקיר, שנעשה למחרת בבוקר במחלקת־החדשות של הטלוויזיה, הוצגו שלוש גירסות על מהדל זה.

● הגירסה של הכתב הכלכלי **אלישע שפיגלמן**: הוא ביקש את הטכנאים להקליט את כל הדיון, ואילו הטכ־ נאים — המסרבים להקליט מהכנסת בשעות־הלילה דיונים במלואם — הודיעו שהם מוכנים להקליט רק קטע אחד מתוך הדיון — ואילצו אותו לבחור בקטע ההצבעה, כך שהדרמה שהתחוללה בין כתלי הכנסת לא זכתה בצילום.

● גירסת הטכנאים: עורך כמעט חצות הורה להם לצלם רק את ההצבעה. כאשר נשאלו מדוע לא צילמו את המהומה שהתחוללה באולם המליאה, הגיבו הטכנאים: „אנח־ נו טכנאים ולא פוליטיקאים. אנחנו לא יודעים מה צריך לצלם, ומה לא צריך לצלם..."

● גירסת הטכנאים: עורך כמעט חצות הורה להם לצלם רק את ההצבעה. כאשר נשאלו מדוע לא צילמו את המהומה שהתחוללה באולם המליאה, הגיבו הטכנאים: „אנח־ נו טכנאים ולא פוליטיקאים. אנחנו לא יודעים מה צריך לצלם, ומה לא צריך לצלם..."

שתי הפאשלות של צוותי הטלוויזיה באולם מליאת־הכנסת מעידות על הבעייה הראשונה שיהיה על מנהל הטלוויזיה החדש, **טוביה סער**, לפתור — ובהקדם.

מעצמה לדיווח קצר ועניני, בפרופורציה לענייני אותו יום. מה עוד, שהדיווח על ראשית פינוי הפולשים מחבל־ימית, שהחל באותו יום, נדחק לשולי הדיווח החדשותי.

מאחרי הקלעים

הרע במיעוטו?

משבר חסר־תקדים עובר בימים אלה על הנהלת רשות־השידור. המיתקפה של מישרד־האוצר, שלא תישבץ את תקציב רשות־השידור בתקציב־המדינה לשנת 1982/3; לחציו של שר־החינוך־והתרבות, המופקד על ענייני רשות־השידור, שלא להעלות את סכום אגרת־הטלוויזיה — זוכים בסיוע מאסיבי מצד אגודת־העיתו־ נאים וועד־עובדי־הספקה־חדשות של הטל־ וויזיה, המשבשים את תיפקודה של הטל־ וויזיה, והמעמידים בספק את המשך הגי־ הול התקין של הרשות.

נציגי עובדי־הטלוויזיה ואגודת־העיתו־ נאים מונעים את פירסום המיכרז למיש־ רת מנהל חטיבת־החדשות, תוך שהם מפעילים על הנהלת רשות־השידור לחץ העשוי לנפץ את האיזון הדק בין תביעות המדיניות־החזקה של ממשלת־הליכוד ו־ בין הנורמות המיקצועיות־דיווחיות אשר להם טוענים עובדי־הטלוויזיה.

מנכ"ל הרשות, **יוסף לפיד**, פנה להנ־ הלת אגודת־העיתונאים הארצית בתל־ אביב בטענה שראשי אגודת־העיתונאים הירושלמית מנהלים „ונדטה אישית" נגדו. כחבר אגודת־העיתונאים, תובע אותם לפיד לדין־חברים. לפיד גם טען נגד הוראת־שעה של חברי האגודה הירושל־ מית, שאסרה על חבריה לפגוש את לפיד במיסגרת עבודתם, למעט מנהל־הטל־ וויזיה, **טוביה סער**.

הנהלת האגודה הירושלמית אסרו על חבריה להיות נוכחים בפורום החדשות השבועי של הרשות, על המנהלת־בפועל של מחלקת־התוכניות, **אסתר סיפר**, נאסר למלא את תפקידה והיו ערוד חרמות.

נציגי אגודת־העיתונאים בירושלים ובי־ חרי ועד־עובדי־חדשות־הספקה טוענים כי צעדיהם נעשים בשל התיסכול המיקצועי העמוק של העובדים — תיסכול שהצטבר מאז שנכנס לפיד לתפקידו.

במיסגרת המיגננה של לפיד הוא הצ־ ליח לשכנע את חברי הוועד־המנהל, ח"כ **מאיר שיטריט** ועורך־הדין **אהרון כאפי**, לתמוך בו בצעדיו השונים.

ההרגשה במיסדרונות הטלוויזיה היא ש־ מעמדו של לפיד כמנכ"ל־הרשות ייקבע במהלך החודשים הקרובים לשבט או לחסד. יחד עם זאת הולך וגובר בין העובדים החשש מפני האלטרנטיבה ל־ לפיד: מינוי של פוליטרוק מטעם הליכוד במקומו של לפיד. יש הטוענים כי במצב הקיים, לפיד הינו הרע במיעוטו.

הראש של שפירא

פשרה חסרת־תקדים עומדת להיות מי־ שגת בימים אלה במאבק שבין הנהלת רשות־השידור ובין ועד אגודת־העיתונאים בירושלים. מחיר הפשרה יהיה ראשו של המנהל הנבחר של מחלקת־התוכניות, **צבי** („צביקה") **שפירא**, מפקד גלי צה"ל.

במיסדרונות בניין־הטלוויזיה מלחשים כי מדובר בעיסקה, שבה יתירו נציגי־הע־ תונאים את פירסום המיכרז למישרד מנ־ הל חטיבת־החדשות כמיכרז־פנימי (כאשר המועמד הוודאי, ביניתיים, הוא ראש ה־ שולחן הצבאי, **רון בן־ישי**) תמורת הקפאת מינויו של צביקה שפירא כמנהל מחלקת־התוכניות, תוך הבטחה מצד הנ־ הלת רשות־השידור, ששום מישרה בכירה ברשות לא תוצא בעתיד במיכרז חיצוני.

לטענת כמה מאנשי גלי צה"ל עשוייה עיסקה זו להציל את תחנתם המעולה מנפילה לידיו של שר־הביטחון אריאל שרון, המעוניין להציב בראשה של התחנה את אחד מאנשיו. הקפאת מינויו של שפי־ רא בטלוויזיה, תחזיר אותו לניהול התח־ נה הצבאית — והדבר פותר לפי שעה את בעייתו של הרמטכ"ל, **רפאל איתן**, שאינו רוצה במסירת המכשיר בידי קומי־ סאר של אריק.

פסקול

טוביה קרמר

בכיר מגישי מבט, **חיים יבין**, יוצא בימים אלה לחופשה בת חודש ימים מהמסך הקטן. את מקומו במסך ית־ פוס עמיתו, **יעקב אחימאיר** (המ־ גיש בימים כתיקונם את מהדורות מבט של מוצאי־שבת ואת דיוני מוקד). את מקומו של יבין בסיקור מהכנסת ימלא עורך השבוע — יומן אירועים, **יורם רונן** ●● בסמיכר לעיתונאות, שנערך בשבוע שעבר באוניברסיטת הארוורד ש־ בארצות־הברית, ושבו משתתף הכתב ל־ ענייני־השטחים־המוחזקים, **רפיק חלבי**, נערך בין המשתתפים „לדירוג של דיווח תחת לחץ", שבו נבדקו תגאי־הלחץ ש־ בהם עומדים עיתונאים. בדירוג זה זכה חלבי במקום השלישי. חלבי הופיע גם בתוכנית־הבוקר הפופולרית, בוקר טוב אמריקה, המשודרת מחוף־אל־חוף, לרגל הופעת התרגום האנגלי של סיפרו ●● מזה כמה שבועות מכנים עובדי הטל־ וויזיה את מנהל־הטלוויזיה החדש, **טוביה סער**, בשם **טוביה קרמר**. הסיבה: הדימיון המדהים שבין סער ובין השחקן המגלם את התפקיד של מפקח־המישטרה קרמר בסידרת המותחנים נרו וולף ●●

לשמועות על הצטרפות **דן שילון** לחב־ רת הספקות־הטלוויזיה רימון, שבהנהלת מנהל־הטלוויזיה הקודם, **ארנון צוקר־ מן**, יש להוסיף כי רימון שייכת למעשה למיליונרית הירושלמית **גיטה שרובר**.

הקרב על ההיפוכונדרים

קרב מרתק נערך בשבוע שעבר בין תוכנית־היוקרה שעה טובה ובין תוכנית־ המולדת ארץ אהבתי, על הצגת נושא ההיפוכונדריה בטלוויזיה. תוכניתו של **מני פאר** ניצחה את זו של **מאיר שלו**. שעה טובה היתה הראשונה שהת־

מנחה פאר
דנקנר סירב

כוונה לעסוק בהיפוכונדרים, ועורכיה פנו אל כתב הארץ **אמנון דנקנר** וביקשוהו להשתתף בתוכניתם. דנקנר סירב והבהיר שהוא יבחר בתוכנית שבה יציג את ההי־ פוכונדריה שלו. כאשר פנו עורכי שעה טובה לעיתונאי **גדעון רייכר**, הודה זה לפניהם שהוא מעוניין להופיע, אלא שח־ בריו תבעו ממנו שלא להופיע בשעה טובה ואיימו עליו במחלות שונות ומשו־ נות. התאגדות זו של היפוכונדרים לא הועילה לתוכנית ארץ אהבתי, ומפיקי שעה טובה הצליחו לגייס למסך שלהם את המשורר **יאיר הורוביץ**, הצייר **יאיר גרבוז** והשחקן **יוסף שילוח** — שלושתם היפוכונדרים נודעים. כך הורד הנושא מסדר־היום של ארץ אהבתי.

מנחה שלו
מחלות שונות ומשונות

הקטעים מימית נקנו בחו"ל!

מחדל נוסף של מחלקת החדשות בטלוויזיה היה למחרת שני המחדלים בכנסת (ראה מיסגרת שנייה) בבוקר היום הרביעי בפיתחת־רפיח. הדיווח מהפינוי־בכוח הראשון שצה"ל ביצע בפיתחה כמעט בוחמץ, ורק בדרך נס הצליח צוות־הטל־ וויזיה לצלם את סופו של הקרב על חצר־אדר.

בכבישי פיתחת־סיני נעו בבוקרו של היום הרביעי שלושה צוותים של הטלוויזיה הישראלית, ועוד כחצי תריסר צוותי־טלוויזיה זרים. כמה מצוותי־ הטלוויזיה הזרים הצליחו, בעזרת חושיהם העיתונאיים ומידע מוקדם שהיה בידיהם, להגיע לחצר־אדר עם התחלת הפינוי, לצלם את הפינוי, ולדווח לצופיהם דיווח מלא עליו. ואילו הצוותים הישראליים כמעט ונבלעו בחולות־המידבר.

צוותו של כתב־השטחים המוחזקים, **יגאל גורן**, עבר לא הרחק מחצר־אדר, מבלי לחוש בתכונה שהתרחשה בשטח. כך הפסיד את הסיפור שהמתין לו יותר משלוש שנים. צוות אחר, בראשותו של **אורי גולדשטיין**, העדיף להיות בעמ־ דת־המתנה בעצמונה — שהרי על הקמתה ועל פירוקה מכין גולדשטיין כתבת מבט שני.

ציוותו של הכתב־הדרומי, **עופר טלר**, הגיע לחצר־אדר רק ברגע האחרון, אחרי שאיתר את מערכות־הדיווח הצה"ליות. הוא דיווח לצופי הטלוויזיה הישראלית את זנבות הדיווח של המאבק שהתרחש בחצר־אדר בין המתנחלים וצה"ל.

שלושת כתבי־הטלוויזיה מסרו כי הם לא נהנו מסיוע של צה"ל, שעשה כל שביכולתו כדי לטשטש בעיני הכתבים הישראליים את יעד־הפינוי.

התוצאה: בכתבה שהופיעה באותו יום וגם בליל־שבת הוכנסו שני קטעים שנקלטו מן הלווייין האירופי — תמונת החיילים הפותחים בית בגרזן ותמונת החייל האוסף את הרובים.

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 10.3

● **בידור: שמיניות באוויר (5.30 — שחור-לבן).** תוכנית מיוחדת לחג-הפורים.

● **סידרה: החץ הי שחור (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק במקבודת, שבו הדוד מגלה את שעת החתונה, מת-פרץ לאכסניה ומכריז שהכלה מכשפה ויש להעמידה לדין. החתונה נדחית עד למישפטה של הכלה.

● **סרט טלוויזיה: קירקס האמריקאי הנודע בארנום ובריילי בהנחיית השחקן והרקדן ג'ין קלי.**

● **בידור: מונטה קרלו (10.45 — שידור בצבע, מדבר ומזמר אנגלית).** תוכנית-בידור בהשתתפות הזמרת דיאן וורוויק, המארחת בין היתר את הזמר הצרפתי שארל אזנאוור.

יום שישי 12.3

● **סרטי הנפשה: מיקי ודונאלד (3.00 — שידור**

ויניריט: ברידג'ר
יום רביעי, שעה 10.05

ברידג'ר (10.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). סרט המבוסס על סיפור קורותיו של איש ההרים, ג'ים ברידג'ר, מחלוצי ההתיישבות במערב ארצות-הברית. הסרט מתמקד בתקופה שבה ידע נשיא ארצות-הברית אנדריו ג'קסון שאנגליה מסכנת את ההתיישבות באיזור צפון המע-רב וחוף האוקיאנוס השקט, והוא רותם להתנגדות לכך את ג'ים ברידג'ר. מככבים: ג'יימס ויניריט, סאלי פילד ובן מרפי.

יום חמישי 11.3

● **בידור לילדים: קירקס עם ג'ין קלי (5.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** מופע בהשתתפות ה-

ורוניק: מונטה קרלו
יום חמישי, שעה 10.45

יום רביעי 10.3

★ **בידור לילדים ולגדולים: חיות מופלאות (6.30 — ערוץ 3 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** מופע לפני קהל, באולפן טלוויזיה אמריקאי. בעלי-חיים מאולפים מבצעים להטוטים מרתקים. כלבים המזהים או-תיות וספרות, תוכים המיטיבים לשיר, נחשים אר-סיים הרוקדים לנעימת חליל הודי ועוד.

★ **סידרת הסדרות: דאלאס (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע — מדבר אנגלית).** מישפחת יואינג עוברת תהפוכות רבות, אחרי רצח קריסטין ובריחתה של סו-אלן לזרו-עות מאהבה דאסטי. ג'יי-אר משתולל מזעם אחרי שנסיונותיו לחטוף את בנו מידי אמו נכשלו. הוא זומם תחבולה חדשה, בשעה שאביו, ג'ק, נעדר מן הבית לצורך עיסקות נפט בדרום-אמריקה, ואילו גיסתו, פאם, מאושפזת בסנטוריום לאחר שניסתה לשלוח יד בנפשה.

יום חמישי 11.3

★ **סידרת אנימציה: הרפתקות סינ-בד (4.50 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סינבד, הנער השובב מבגדאד, מסתובב לו בעו-לם על שטיח מעופף, מתייצב לימין הילדים ה-עניים והחלשים, ומשטה ברשעים ובנוכלים. סיד-רה יפאנית, שידור חוזר.

★ **קומדיה: רגליים קדימה (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה קומית המזכירה לצופים הישראליים את מערכון הגששים חלפון נגד חלפון. שחקן-כדורגל מצטיין באחת מערי השדה באנגליה, נרכש על-ידי מנהל קבוצת-הכדורגל לונדונית, המספקת את כל מחסורו, כולל בית מפואר לו ולאשתו. אך תיאבונו של השחקן אינו יודע שובע. כוכב ה-סידרה: השחקן הבריטי לי מונטגיו.

יום שישי 12.3

דרמה: דרך הפלמינגו (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). לורימאר, החברה שהפיקה את דאלאס, מגישה סידרה חדשה המתרחשת בעיירה דרומית באר-צות-הברית, הנקראת טרורו. זוהי סידרה עלילי-תית השזורה אף היא בדומה לדאלאס אינטרי-גות ומאבקי-כוח. בתפקידים הראשיים: הווארד דאף, קווין מקארתי, ברברה רש ומארק הרמון.

יום שבת 13.3

★ **מדע בדיוני: בק רוג'רס (6.20 — ערוץ 3 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הרפתקות החלל של אסטרונאוט בשם בק רוג'רס (השחקן גיל ג'יררד) הנשלח למסע בחלל בשנת 1984, אך בשל נסיבות מיסתוריות נמשך מסעו בחלל 500 שנה, והוא מגיע אל כוכבי-לכת אח-רים בשנת 2484. הוא מגלה כי תכונותיהם, יצ-ריהם ומאוייהם של שוכני כוכבי-הלכת האחרים אינם שונים בהרבה מאלה של תושבי הארץ.

יום ראשון 14.3

★ **סידרה לנוער: מר מרלין (6.30 — ערוץ 3 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** נער צעיר, תלמיד תיכון (השחקן קלארק בראנ-דין) מתיידד עם אדם מבוגר בשכונת מגוריו ה-עוסק בקסמים כתחביב, ולומד ממנו את סודות המיקצוע, שאותם הוא מנצל — לעתים לצרכיו הפרטיים ולפעמים, למטרות שעשוע תמים. את תפקידו של מר מרלין בסידרה, מגלם השחקן הוותיק ברנרד בוגוס.

★ **סידרה קומית-רומנטית: ספינת האהבה (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע מדבר אנגלית).** פרקים חדשים בסידרת הטלוויזיה הפופולרית עם גווין מקלאוד (קפטן סטובינג) לורן טיגס (ג'ולי) ויתר חברי הצוות.

יום שני 15.3

★ **סידרת אנימציה לילדים: לורך והארדי (5.50 — ערוץ 3 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הרפתקותיהם המצ-חיקות של צמד הקומיקאים הקלאסיים לורל והאר-די (השמן והרזה), בסידרת אנימציה חדשה.

יום שלישי 16.3

★ **סידרה דוקומנטרית: שבע תקו-פות בחיי אדם (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** מבט פילו-סופי על חיי האדם בחברה המודרנית, כפי שמש-תקף בסידרה בריטית חדשה זו.

יום ראשון 14.3

● **מדע-בידיוני: פלאש גורדון (6.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הגסיכה אזורה בקסמיה גורמת לפלאש גורדון להאמין כי הוא ורק הוא אהובה האובד. היא מוציאה אותו למילחמה נגד ידידיו.

● **מוזיקה: ארץ אהבתי (8.03 — שחור-לבן ו/או בצבע).** תוכנית רולטה לאה-בת ארץ ישראל — פעם מרתק, ופעם משעמם, כיד המנחה ה-טובה עליו. מנחה: מאיר שליו.

● **סידרה: דאלאס (9.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** חלק שני של הפרק מי ירה בג'יי-אר?, שבמהלכו עובר ג'יי-אר ניתוח שני, בעוד שבובי נוטל לידיו את ניהול חברת הנפט, בירי-כתו של ג'ק. סו-אלן מנסה להילחם ברגשי האשם הנוב-עים מחשש המקנן בה כי יר-תה בבעלה, בעת שהיתה שי-כורה. המישטרה מחזירה את אלן בים לדאלאס. קליף בארנס נעצר ומרילי סטון מגישה תבי-עה על מיליוני דולר נגד בני יואינג. לוסי הצעירה מכירה סטודנט עני לרפואה הדוחה את נסיונותיה להתקרב אליו. תע-לומת הירייה בג'יי-אר טרם נפתרת.

יום שני 15.3

● **סידרה חדשה לצעי-רים: הפניקס והשטיח (5.50 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה חד-שה בת שמונה פרקים המגו-ללת סיפורי הרפתקות של ל-דים החיים בלונדון. הילדים זכו בשטיח שבתוכו היתה טמו-נה ביצה. מהביצה בוקעת הצי-פור האגדית „הפניקס" הנוטלת את הילדים והשטיח למסעות שונים. בפרק הראשון מגיעים הילדים לצרפת, ומגלים מטמון בסירה עתיקה.

● **קלסיקה בקונצרט: הרולד לויד (6.20 — שחור-לבן).** קטעים קומיים מתוך סרטיו של אמן הסרט ה-אילם, השחקן הרולד לויד.

● **שעשועון: צא מזה (8.03 — שידור בצבע, עברית רדודה).** צ'חצ'חון בהנחיית דודו טופז.

● **סידרה: חמדת ימים (10.10 — שידור בצבע, מדבר אנגלית אוכספורדית).** פרק שמיני בסידרה, כאשר הפגישה הממור-דשת בין צ'ארלס לאשתו אי-ננה עולה יפה. תוך כדי כך פוגש צ'ארלס שוב את ג'וליה.

יום שלישי 16.3

● **לימוד: מאזם ותעלם (8.03 — שחור-לבן, מדבר ערבית ועברית).** שעור מס' 18, העוסק במוסיקה המזרחית. מנחה בכישרון שיי-קה אופיר.

● **מדעון: תצפית (8.25 — שחור-לבן, עברית של קתדרה).** תוכנית יומרנית בהנחייתו של פרופ' יעקוב שחם, המאמין לתומו כי המסך הקטן הוא הקתדרה של האוניברסיטה.

● **סרט מיוחד: בורות המים (9.30 — שידור בצבע, מדבר עברית).** (ראה: מיסגרת).

● **מותחן: בעיקבות הפשע (10.45 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סרט נוסף מסידרת המותחנים הקנאדיים.

לקראת שידור: בורות המים

ביום שלישי (16.3) וביום חמישי (19.3) יוקרנו שני חל-קיו של הסרט שביים יוצר „ניקוי ראש", מרדכי („מו-טי") קירשנבוים, תחת הכו-תרת „בורות המים". הסרטים מציגים מיפגש בין שני יוצ-רים בחברה הישראלית: נע-מי שמר ועמוס קינן. המצלמה מלווה את שניהם במהלך ה-סרט, תוך שהיא מתעכבת ב-נקודות ההסכמה והמחלוקת שביניהם. שני הסרטים מבט-אים גם את יצירתם המקורית של השניים וחושפים את הש-קפות עולמם על רקע נופיה המיוחדים של ארץ-ישראל. לצידם של שמר וקינן משתת-פים הסופר עמוס עוז ואלוף (מיל') אברהם יפה.

יוצאים ל-

THE VILLAGE

גריל

כמו בימים הטובים!

„הוילאג'" · בית הגריל · טל' 475550

תחנת הדלק פז, ליד הכפר הירוק.

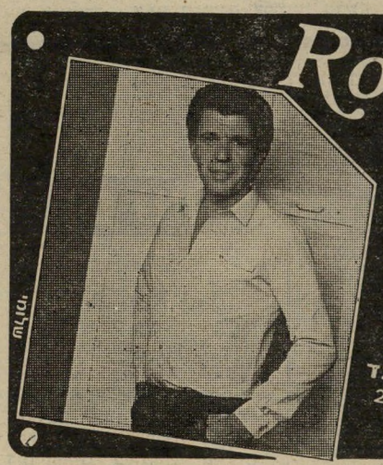

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל-אביב
טל' 297263

יום שלישי, 16.3.82
„אמנות
תחת כיבוש"
ערב בהשתתפות אמנים
מהשטחים
במועדון תוצג תערוכת
תמונות על הנושא
המועדון פתוח בימי שלישי
משעה 8.30 בערב. התוכניות
מתחילות בשעה 9.00.

רובקס
מעודפי יבוא
למוסדות, מסעדות, ועדי
עובדים וקבוצים.
קערות, מגשים וצלחות
במחירים מיוחדים
אפשרות ייצור מגשים
בהזמנות מיוחדות.
קבוץ גלויות 26 ת"א
טל: 822926, 830141

לוחות פלסטיים
לאופסט משי דקורציה גרפיקה
שלוט + חריטה, פרסום,
תערוכות וקשוטים, לתעשיית
משחקים, ואקום, הלחמה
אריזה ומדבקות.
רבי טרידינג
טל. 827315, 822926

במדינה

נתניה

עיתונאי נגד המשטרה

ניסים גבאי, בעל עיתון מקומי בנתניה, החליט לרוץ לראשות העירייה כדי לעצור את המישטרה המקומית.

לכאורה נראה מטרופולין כידי־עון פרסומי מקומי בלתי־רציני. אך למעלעל בו ישנה תחושה ש־עורך העיתון הכריז מילחמה על מישטרת נתניה. כמעט בכל גליון מספר העורך, ניסים גבאי, על מחדלי המישטרה, החל מנהיגה במהירות מופרזת של רכב מיש־טרתי דרך חניית ניידות במקומות אסורים ועד, אפילו, לעידוד הפ־שע בנתניה.

כמות המידע שמפרסם גבאי על המישטרה המקומית, ושהפכה אותו לכתובת בנתניה לכל מי שחש ש־המישטרה פגעה בו, עומדת ביחס ישר להתקלויות שלו עם המיש־טרה.

„מחפשים אותי". סיפר גבאי גבה הקומה: „אני מייצג את עצ־מי בכל התיקים, ומצליח להוכיח לשופטים שהמישטרה מחפשת או־תי בגלל מה שאני כותב עליהם. אנשים באים אלי ומספרים לי, ש־המישטרה לא מגיעה בזמן כאשר פונים אליה לעזרה, אני חושף הת־נהגות חריגה שלהם. הם מחפשים אותי ולא מצליחים, למרות שהם רוצים להכניס אותי לכלא ולהכ־פיש את שמי."

הבחירות המוניציפאליות המת־קרבות עוררו את גבאי לפעילות רצינית יותר. הוא מתכוון לרוץ לבחירות, מתוך הנחה, שרק בדרך זו יוכל להבריא את המישטרה ה־מקומית. „זו אינה פרשה אישית אלא ציבורית. אני מנסה לעקור משורש תופעה של אוזלת־יד ונק־מנות של גורם ממלכתי — במיק־רה זה המישטרה — באזרח שהיה שליו עד שהפך לעיתונאי והתחיל לפרסם את המחדלים של השוטרים ואת עבירותיהם."

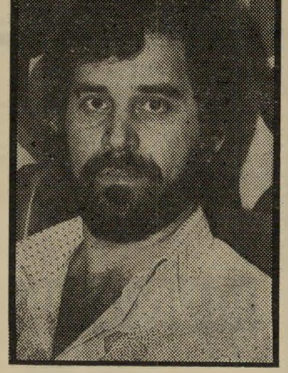

מוחמד גבאי
איך להבריא?

גבאי סבור שסיכויו טובים, משום שאין מישפחה בעיר שאינה מקבלת את העיתון לביתה, במשך שנים.

דרכי אדם

מיצוות פרו ורבו

האסיר ביקש חופשה להתייחד עם אשתו הטריה, אך הסתבר כי היא כבר בהריון מתקדם.

„אני עצור כבר ארבעה וחצי חודשים. במהלך המעצר נשאתי אשה, ואני מבקש חופשה של 48 שעות כדי למלא מיצוות פרו־ורבו," כתב העציר לשופט חיים דבורין, הדן במשפטו. הבקשה נגעה לליבו של השופט הרחמן, והוא ביקש את תגובת הפרקליטות.

אברהם לנדשטיין, הפרקליט ה־ממונה על תיק הסמים שבו נאשם העציר, קרא היטב את ההיסטו־ריה של התיק. התברר לו כי ה־עציר אמנם נשא את חברתו בכלא, ולשם כך כבר ביקש חופשה אחת. אך באותה בקשה הסביר העציר, כי הוא מבקש חופשה למשך 24 שעות כדי לשאת לאשה את חבר־תו כיוון שהיא נמצאת בהריון. הבקשה התקבלה, והעציר נשא את הצעירה לאשה.

גזר־דין ולידה. השופט, ש־שמע על כך, לא המשיך לדון בבק־שת החופשה הנוספת לצורך „פרו־ורבו". וכאשר הודה הנאשם באש־מתו והגיע המועד לקבוע תאריך למתן גזר־הדין, הציץ השופט ב־אשת העציר שישבה באולם, וב־ביטנה שהזדקרה משימלתה ושאל אותה: „למתי לקבוע את הדיון, באיזה חודש את נמצאת?" הת־ברר כי האשה כבר בחודש ה־שביעי להריונה, והשופט קבע את מועד גזר־הדין לתאריך מוקדם ככל האפשר, כדי שלא יתגשם ב־מועד הלידה.

איש במילכוד

יותר מ־20 שנה נע יעקב בן־יקר בין חומות הכלא והמוסדות הסגורים, משום שאין מי שיטפל בו.

האיש שישב ליד בית השימוש הציבורי בכיכר אתרים בתל־אביב נראה אומלל ביותר. עיניו נעו בעצבנות, חושות מעוברים ושבים. הוא היה לבוש סחבות והיה נראה כמי שבמשך שנים לא התרחץ. כל הזמן מילמל: „אמא, אמא," והתכוון לאשה שעסקה ב־אותו זמן בניקיון השירותים.

אחת מבעלי־החנויות במקום, המכירה את האם אך לא את הבן שיכנעה אותו לדבר. למרות מיש־פטיו הקצרים, העצבניים והבלתי־מובנים, התברר שיעקב בן־יקר (57) ישב בבתי־כלא שונים מאז שנת 1960, בין השאר גם באשמת הריגה. בין המאסרים שלו, אוש־פז, לסירוגין, בבתי־חולים פסיכי־אטריים שונים.

רוצה הביתה. סיפר בן־יקר: „לפני חודש השתחררתי מהכלא ורציתי ללכת לאמא שלי, אבל יש לה חבר ודירה קטנה, ואין לה מקום לקבל אותי. אז אני ישן בנס־ציונה, בבית־חולים. ושם לא טוב לי. שם גם מפים אותי.

„בכלא שברו לי את הראש במכות, כי לקחתי מיזרון של מישהו אחר, וכאן, בנס־ציונה, נותנים לי כל הזמן זריקות. אני ישבתי בכלא בטעות, כי רציתי להוציא את אשתי מהתיק.

„אני רוצה הביתה, אבל אין לי לאן ללכת. הסעד נותן את הכסף בנס־ציונה ושם כל הזמן מרביצים לחולים. אתמול תפסו אותי בביצים והרגו אותי במכות, אז ברחתי לפה בלי כסף. שם אין אוכל. הכל מקרונים. בשביל זה נתנו לי מכות. כל היום מקרונים. הפרסונל לוקח את הבשר לעצמו.

„בבית־החולים יש 25 אנשים בחדר. כל היום לא עושים כלום. עבדתי חודש והפסקתי כי לא נותנים שם כסף. אני רוצה להי־שאר עם אמא שלי, אבל אין לה מקום."

לברוח מבית־החולים. אמו הקשישה של בן־יקר נתנה לו אוכל וכסף. הוא נשבע שהוא יברח ולא ישוב לעולם לבית־החולים, והוא מעדיף למות בר־עב, ולא לקבל שום טיפול — רק לא לחזור לשם.

אך בשעות אחר־הצהרים, כש־החל להחשיך, ליוותה אותו אמו לתחנת־האוטובוס בדרכו לנס־ציונה. למחרת סיפרה בבכי שהיא היתה מוכנה ברצון לטפל בבנה החולה, אך אין לה דירה משלה, וחברה כבר הזהיר אותה, שאם היא תביא את בנה לדירה בשכו־נת־התקווה, שבה הם מתגוררים, הוא יזרוק אותה החוצה.

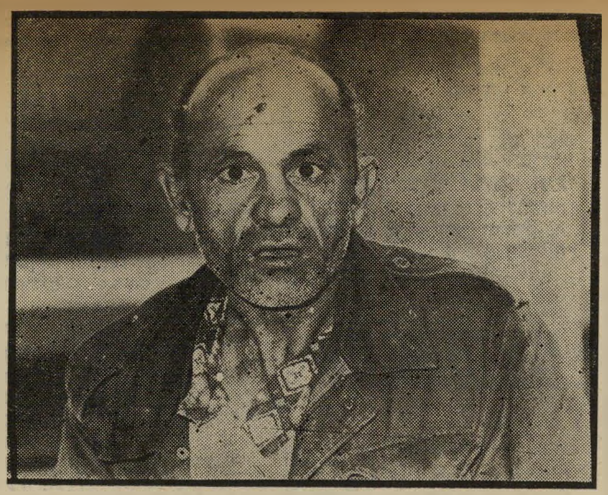

יעקב בן־יקר
הדרך לבית־חולים

בני־ברק

תלמוד־תורה

משלה ריחות

שכניו של מוסד דימודים דתי המוקם במרכז מגורים בבני־ברק, חרשים מרעש ומריחות צחנה.

בכל בוקר יוצא חיים הוכמן ל־חצר ביתו ומביט בחרדה במבנה המוקם ליד גדר ביתו. בקצב מזו־רז בונים שם — על שטח של פחות משני דונם — בניין בן חמש קומות שישמש כתלמוד־תורה, גן־ילדים, מעון־יום וישיבה. האישור לבניה ניתן בצורה תמוהה ביותר.

הוכמן, המתגורר ברחוב סוקו־לוב 27 בבני־ברק, במיבנה חד־קומתי, מאז שנות ה־50. בתצהיר שהגיש לבית־המישפט הוא סיפר, שעל השטח שליד ביתו, ברחוב סוקולוב 25, עמד בית בן שתי קומות, ששימש לסירוגין עד ל־הריסתו, כבית מגורים, ישיבה, תלמוד־תורה וגן־ילדים. בהתער־בותו הפסיק המקום לשמש כישי־בה, אך זה לא מנע מבעלי השטח להפוך את הבית הדו־קומתי לגן־ילדים הומה, שילדיו הובאו למ־קום מאיזורים אחרים של העיר.

(המשך בעמוד 56)

העיתונאי מס' 1 של הצפון הפרוע - יורם המזרחי - מספר על יחסיו עם סעד חדאד, על ההסתבכות עם הדרוזים בגולן והנוצרים בדרום־לבנון וטוען כי הוא משמש כנהג־הטכסי של העיתונים

ריאיינה שרית ישי

לדרוזי מהרמה יש חלומות, אבל בישראל הוא יכול להגיע מכסימום לדרגה של נהג אמבולנס. בסוריה הוא יכול להיות ס"ס

מטולה היא רק תחנה. אני לא יודע איפה אני עומד. אני מבולבל מהמצב. אני שואל את עצמי: אם תפרוץ מלחמת־אחים, באיזה צד של המיתרס אני עומד?

כל יוניפי"ל זה מסחרה אחת גדולה. יוניפי"ל מזכיר לי יפהפיה שופעת סכס, הנכנסת עירומה לכלא של גברים ורוצה לצאת מהעסק בתולה

אני מרוויח 418 שקל ברוטו לכתבה בטלוויזיה, אני משלם את הדלק, את הטלפון, ומזה יורד 40% מס־הכנסה

עמדו לציד הרמטכ"ל ושר־הבטחון, ורשות־השידור אמרה לי: אין תקן עבורך, נודע לי כי מאחורי גבי אמרו: די לנו רפיק חלבי אחד.

שימעון מסלר רץ תחת כדורים בלונדון, דן שילון עשה בכלל טובה שחזר, נתמן שי סובל מהפגזות כעוזרו של ארנס, אבל להם נמצא תקן בטלוויזיה

„אני בן 40, תוהה ומבולבל!"

דמותו הגדולה והכבדה כמעט שאינה מופיעה על המסך, אך קולו העבה הפך זה מכבר לסמל המיסחרי של הצפון הפרוע בארץ.

העיתונאי יורם המזרחי הוא המומחה מס' 1 לכל אירועי הצפון. אילו היה מפחית כמה קילוגרמים ממשקלו, חייתי מדמה אותו לקאובוי אגדי, הצץ בכל חור שבו מתרחשות חדשות.

הדרוזים של רמת־הגולן מכירים אותו היטב. הוא עצמו מכיר אותם לא פחות — יש לו ביקורת קשה על העובדה כי המימסד היהודי טיפח במשך שנים את אגדת הדרוזי אוהב־ישראל. מהצד האחר הוא מבין את הדרוזים, המרגישים כי אזרחים סוג ב' במדינה הטוענת שהיא מעניקה להם שוויון זכויות מוחלט. המדינה מתהדרת בעובדה כי המיעוט הדרוזי זוכה בכבוד העצום לשרת שירות חובה. המזרחי טוען כי אמנם השירות הוא חובה, אך בכך מסתיים השוויון — לפני הדרוזים עדיין נעולות מרבית הדלתות בצה"ל.

שמו של המזרחי קשור קשר בל יפרד ברב־סרן סעד חדאד ובטיפוח אגדת הגדר הטובה. המזרחי, שהיה קצין־הקישור בין צבאו של חדאד ובין צה"ל, היה למעשה מפקדו הישראלי של חדאד, שהפך זה מכבר לכלי־שרת בידיה של ישראל.

הוא האיש שהמציא את אגדת חרב־סרן האלמוני, שהחל להתפרסם עוד בתקופתו של שימעון פרס, כשר־ביטחון. כיום טוען המזרחי: שיגעון הגדלות והתיאטרליות של בגין הם שהרסו את חדאד. הגדר הטובה היא מוצר התחסברה הטוב ביותר שהמציאה ישראל בשבע השנים האחרונות.

העיתונאי עב הבשר, שטיפח את אגדת הגדר, דאג להביא למקום צוותי טלוויזיה זרים ומכר סיפורים לעיתונים הגדולים בעולם. כעת הוא טוען: התיאטרליות הבגינסטית ושיגעון הגדלות של הליכוד סיאבו את הגדר הטובה.

הוא נשוי לביאטה — בת־עמי בעברית — גרמניה שעם נישואיה ליורם התגיירה. השניים הורים לשלושה ילדים, וביתם שבקצה מטולה הוא סוכנות הידיעות חגדולה ביותר בצפון הארץ: שני הטלפונים עובדים שעות נוספות. ביתם הפך למקום מיפגשם של עיתונאים מכל חלקי העולם — ביאטה היא כתבת „רויטרס" בצפון.

(המשך מעמוד 53)

המזרחי טוען כי מטולה היא רק תחנה בדרך. לאן הוא רץ? הוא אינו יודע. כמו רוב תושבי ישראל הוא מבולבל. אינו יודע מה מצבו, היכן הוא עומד ולאן מועדות פניו. הוא אינו תומך בממשלתו של בגין, אך הוא מתנגד למתנחלי גוש־אמונים. „היכן אעמוד אם תפרוץ מיל־חמת־אחים?" הוא שואל את עצמו.

הוא סיפר לי כי נפגע עמוקות כאשר עורך חדשות־החוץ של „העולם הזה", חיים ברעם, הגדיר אותו במדורו כפא־שיסט. יחד עם זאת, עד היום יש שאינם יכולים להשתחרר מהרושם כי המזרחי העריץ את דרום־אפריקה כששימש כתב „הארץ" שם. לי סיפר כי שבוע אחרי שהגיע ליוהנסבורג אמרו לו אשתו וילדיו כי אינם יכולים לסבול את האפרטהייד. המישפחה החליטה, לדבריו לחזור לישראל.

עמיתיו העיתונאים טוענים כי אי־אפשר לסמוך עליו — הוא ימכור כל סיפור. הוא קאריירייסט שידרוך על גוויות כדי להשיג את מטרתו. אחרים טוענים כי האיש הוא עיתונאי מצויין, חבר טוב ואדם עם לב זהב.

העובדה כי היה העיתונאי הראשון בעולם שידע כי צבאו של חדאד משרתים שכירי־חרב, אך לא פירסם את הידיעה, מספקת למתנגדיו את האפשרות לומר שהוא עיתונאי־מטעם, עיתונאי של אינ־טרסים.

יחד עם זאת, קשה להתעלם מהעובדה כי בתקופה שבה הפכה הטלוויזיה לכלי־שרת בידי הממשלה, בתקופה שבה רפיק חלבי מנוטרל כמעט לחלוטין ואיש אינו מכסה את השטחים, מצליח המזרחי לכ־סות בצורה יוצאת מהכלל את המתרחש ברמת־הגולן. ללא כחל ושרק הוא הביע את דעתו על המשך הקטן, כי הצבא יצר רוב מהומה על לא מאומה כאשר סגר את כפרי־הגולן לפני אמצעי התיקשורת. הוא לא היסס לספר כי הצבא יוצר פאניקה, למרות שבכפרי־הגולן שורר שקט.

העובדה כי הוא עיתונאי עצמאי, ש־אינו תלוי במשכורת מהטלוויזיה, שאינו נתון ללחצו של הוועד המנהל או להור־אותיו של ועד־העובדים, הופכת אותו, לדעתי, לעיתונאי טוב ביותר.

● נתחיל בנושא אקטואלי: רמת־הגולן. מהי לדעתך אפקטי־ביות השביתה של הדרוזים?

בפעם הראשונה בדברי־ימי מדינת־ישראל ויחסיה עם מיעוטים, קבוצה שלמה של מיעוט הכריזה מרי אזרחי במובן הקלא־סי — ללא ביטויי אלימות. ההפתעה הגדולה היתה עד כמה המרי הוא אפק־טיבי: 12 אלף איש הוכיחו שהם יכולים לשגע את המדינה. הם חשפו אמיתות שלא נעים לדבר עליהן.

● מהן?

כמו, למשל, שאין יותר עבודה עב־ריה במדינה: שהדרוזים הם פועלי־הבנ־יין ופועלי־הטכסטיל של הצפון; שכאשר הם שובתים משותקים למעשה שני הענ־פים האלה. ציבור קטן בן 12 אלף איש — כמו כפר ערבי גדול בארץ — הביא לידי כך שכל המימסד יצא מדעתו. זה דבר היסטורי. עוד לא היה דבר כזה.

● אחד הגורמים שהביאו להפ־תעה הגדולה הוא הסברה שהד־רוזים נבדלים מהערבים.

זוהי טעות היסטורית. המימסד היהודי פיתח אגדה בעניין „חסי דרוזים־יהודים", אגדה המוצאת את ביטוייה בספרו של ליאון יוריס אכסודוס. זה הכל בלוף, אחי־זת־עיניים. כשהוקמה מדינת־ישראל, רוב הדרוזים ברחו למדינות ערב. זקני ה־דרוזים בגולן גילו לי כי עמאל נאצר אל־דין, חבר־הכנסת מטעם הליכוד, גל־חם ב־'47 בצבא הירדני.

● איך, לדעתך, נוצרה האגדה?

בין אנשי שירות הידיעות של ההגנה היו אנשים שיצרו קשרים עם האוכלוסיה הערבית בארץ, וגם עם הדרוזים. כשקמה המדינה רווחה הדיעה שעם המיעוט ה־דרוזי אפשר להסתדר.

עם קום המדינה היינו מיעוט בארץ־ישראל, למרות שבכך שאני אומר זאת אני כאילו שומט נדבך מהמיפעל הציוני, אך זוהי אמת היסטורית. אז חיפשו דר־כים ליצור קשר עם המיעוט הדרוזי נגד הרוב הערבי. זה לא אומר שהדרוזים נטו לשתף פעולה.

אחרי קום המדינה הוחל חוק שירות חובה, והאזרחים המוסלמים, הדרוזים והצ'רקסים הוצאו ממיסגרת זו. אולם מנהיגי הדרוזים הם אופורטוניסטים, ו־יודעים להסתדר עם כל שילטון. לכן, דרך אגב, הם אינם מתערבים במילחמה בלבנון, שמא יסתבכו עם מישהו חזק יותר. הביטוי הערבי אד־דוולה מענא — המדינה איתנו — מתאים מאוד לדרוזים, ולכן עם הזמן הם טיפחו את קשריהם עם המדינה ולא עשו בעיות. אולם, למ־עשה, הם מקורבים יותר לערבים, קרו־בים לאיסלאם ודוברים ערבית.

● כמה דרוזים לא יאהבו את הקביעה הזו.

תלוי איזה דרוזים. בגולן ובשפרעם יאהבו את זה מאוד, כי זה עניין פוליטי. לדעתי, הדרוזים הם ערבים. הם לא צרי־כים להיות מוסלמים כדי להיות ערבים. ד"ר ג'ורג' חבש הוא נוצרי, ואיש אינו מטיל ספק בערביות שלו.

● על הדרוזים חל חוק שירות חובה. במדינה שבה הצבא הוא היחזום שבכתר, הם נחשבים ל־מיעוט מועדף.

גם על זה יש לי מה לומר. כשהייתי צעיר, הערצתי את הדרוזים. כל שוטר־גבול דרוזי בעל־שפם עורר את דמיוני. את יחידת המיעוטים ראיתי כחבורת סר־פרמנים. הדרוזים של אז לא רצו להיות קצינים, הם רצו להיות חיילים, והם התנדבו להיות חיילים.

כל זמן שה"ה גיוס סלקטיבי, ידעת מי בעדך ומי נגדך. אחר־כך, בלחץ פוליטי של לא אחר אלא ג'עבר מועדי, הוחל על הדרוזים חוק גיוס־חובה. מאז אי־אפשר היה יותר לרמות. החלום התנפץ. פיתאום הסתבר כי חלק גדול של הדרר־זים רואה עצמו כערבי, ואינו רוצה להתגייס. אחדים התאסלמו כדי לא לש־רת בצה"ל. אחזו העריקה בקרב הדרו־זים הוא הגבוה ביותר בארץ. יש כפרים דרוזים, שבהם העריקה היא עשרית אחוזים.

● מדוע זה קרה?

יש לכך הרבה תשובות. אחת מהן היא, כמו שאמרתי, שהדרוזי הוא יותר ערבי מאשר יהודי.

מה יש למדינה יהודית להציע לצעיר דרוזי? להיות נהג טכסי. כמה דלתות נפתחות לפני החייל הדרוזי בצבא? כל־כתי סרן דרוזי, שלא הצליח לקבל רשיון טייס פרטי. אחר־כך אומרים ש־יש שירות שווה בצבא. אם אמנם כך, מדוע חיל־האוויר סגור לפני דרוזים? כדי להגיע לחיל־הים צריך דרוזי לע־בור שיבעת מדורי גיהנום. אם הדרוזי אומר: אני חייל נאמן, בא הצבא ואומר לו: אדוני, אתה נאמן אבל רק עד כאן.

שיבואו ויגידו לי כמה דרוזים משר־תים בחיל־האוויר — לא בתפקידי טיי־סים, אלא בתפקידי טבחים, שין־גימלים, נהגים. חלפו 32 שנים מאז הקמת המדי־נה, וכמידת 32 השנים, כן גודל האכ־זבה והתיסכול.

הרחוב הדרוזי מלא תיסכולים. מספר המשכילים בכפר־יסיף, למשל, גדול מאשר בכל הישובים היהודיים הסובבים את הכפר גם יחד.

את יודעת כמה בעלי השכלה אקדמית יש בדיר־חנא? את יודעת מהו אחוז ה־דוקטורנטים בגוש־חלב? המיעוט הדרו־זי דומה בכך למיעוט היהודי בגולה. הוא רוכש השכלה ודעת, אבל המדינה לא מאפשרת למשכילים להשתלב. אז אם המדינה לא מאפשרת לישראלים להשתלב, היא תאפשר זאת לדרוזים של רמת־הגולן! אני מכיר ברמת־הגולן הנדסאים, טכנאים. איזה עתיד מציעה להם ישראל?

● איזה עתיד הצעה יחם סוריה?

עתיד כמו לכל סורי אחר. הם מביגים היום שלקרוביהם מעבר לגדר טוב יותר.

■ ■ ■

● ככך זאת, מה עם אותם דרו־זים שהיו כח פרו־ישראליים ב־שנת 1967?

אני זוכר שב־'67 הכפרים הדרוזים היו ריקים. רובם ברחו. אלה שנשארו, נהנו מזכויות־יתר, כי לעדה הדרוזית בישראל יש מעמד מיוחד וזו העניקה שירותים טובים לדרוזים של הגולן, ואף התאפשר לאחדים לחזור לבתיהם.

הדרוזים קיבלו יחס מיוחד גם מצה"ל. מעולם לא היו בגולן מחסומים, הם לא קיבלו לוחיות זיהוי מיוחדות למכוניו־תיהם, סיפקו להם חשמל, סללו להם כבי־שים ונוצר מודל של דו־קיום פורה.

● כרגיעבד מסתבר כי הדו־קיום הפורה נכשל. מה סיבות הכישלון?

אחת הסיבות היא כי אנו לוקים בשי־געון גדלות לאומי. אנו מאמינים שאצלנו יש חשמל ובמדינות ערב אין. אנו מאמי־נים שאם טייס ערבי מטיס מטוס נוסעים, המטוס חייב להתרסק.

● האם איכות החיים של ה־דרוזים שופרה תחת שילטון יש־ראל?

איכות־החיים במובן החומרי — כן. אך צעיר דרוזי, שיש לו חלומות־ילדות,

אנחנו לא מאמינים בדרוזים עד הסוף. אז למה שהם יאמינו בנו? למה שיחרפו נפשם למעננו כשהם אזרחים סוג ב'?

יכול להגיע בישראל לכל היותר לרמה של נהג אמבולנס. בסוריה הוא יכול להיות מהנדס, והוא יודע את זה. אבא שלו מבסוס שהוא נוהג בטרקטור, אבל הוא יודע שאין לו סיכוי שווה. אז למה שיהיה מבסוס?

יש התעוררות ברחוב הדרוזי, ומדב־רים שם על זכויות ועל שוויון מלא. הם יודעים שלא אנחנו המצאנו את הגל־גל, ושאנחנו לא נסענו את תפוחי־העץ המפורסמים של הרמה, הסורים נטעו אר־תם. הם יודעים שלא אנחנו הבאנו חשמל לרמה, הסורים הביאו את החשמל לרמה. הדרוזים יודעים שאנחנו לא מאמינים בהם עד הסוף, אז אם זה המצב — למה שהם יאמינו בנו עד הסוף? למה שיחרפו נפשם כשהם אזרחים סוג ב'? הם יודעים שבצבא השוויון מתבטא בכך שלמדים שלהם ולמדים של יתר החיילים יש אותו הצבע.

■ ■ ■

● ברשותך נעבור לשוחח עליך. אני מכינה שאתה הכתב הבלתי־רשמי של הטלוויזיה בצפון.

אני במצב עדין. עבדתי בטלוויזיה על־פי חוזה מיוחד. אחר־כך התגייסתי לצבא.

חדאד הוא שוויצר ושרלטן. אך בהשוואה ללבנונים אחרים, הוא בסדר גמור. הוא אינו איש רע. הוא לא רחמן, אבל שום לבנוני אינו ידוע כרחמן

וכשהשתחררתי לא החזירו לי את התקן. אני עובד כעת כ„פרי לאנס".

זה מצב מאוד משונה. לכתב שמחרף את נפשו ויוצא לכתבות בשטח, תחת סיכון ממשי באיזור הכי חם בישראל, אין תקן. אבל להרבה מאוד כתבים, שידוע שסבלו סבל נורא, כמו למשל רון בן־ישי, שנפצע אנושות במסיבת־קוקטייל בוושינ־גטון או נחמן שי, הסובל מאוד כעוזרו של ארנס, או דן שילון, שבכלל עשה טובה שחזר ארצה, או שמעון טסלר בלונדון, שעובד תחת אש־פגזים ותוך חרוף־נפש עצום — להם נמצא תקן. מאחורי עמדו שר־ביטחון ורמטכ"ל, אך רשות השידור לא מצאה לי תקן. מאחורי גבי שמעתי אומרים: „מספיק לנו רפיק חלבי אחד." כשראיתי שלא מחזירים לי את התקן, התחלתי לכתוב בהארץ. אני נהג הטכסי של העיתונות. כל מי שמשלם לי, אני עובד בשבילו.

הטלוויזיה משמלת מחיר של 418 שקל ברוטו לכתבה — תמורת כתבה בעיתון אני מקבל יותר. כשאני עובד עבור הטלוויזיה אני לא יושב בבית בפי־ג'מה וכותב את מחשבותיי, אני ממש יוצא לשטח, תוך סיכון עצמי ובלי ביטוח. מתוך 418 השקלים האלה אני משלם 40% מס־הכנסה, ביטוח לאומי, קופת־חולים. מה נשאר לי? 200 שקל. שלא לדבר על דלק ועל טלפונים — הכל על חשבוני.

● מכך העיתונים והטלוויזיות גם יחד, כמה אתה מרוויח בי־חודש?

בין 60 ו־100 אלף לירות נטו. מזה תורידי טלפונים, דלק, אוכל וחופש שנתי. אני עובד בעשרה מקומות כדי להגיע לשכר שכל עיתונאי זוטר בעיתון היה מתבייש בו. אבל כשטי־בי־אס נותנים לי מכונית שכורה, כדי לצאת לשטח מכיוון שכך נוהגים בחברה אמריקאית, יש תמיד כאלה שעינם צרה והם אומרים: „תראו את המזרחי, נוסע עם וולוו." את יודעת איזו קנאה קיימת בטלוויזיה? כולם משמיצים: „המזרחי עובד בשביל חי־בי־אס!"

● אם כבר מדברים על כך שמשמיצים אותך, מהי האמת בי־רכיות המועמת כי אתה האיש אשר הדיח ל„ניוזוויק" על הימצ־אותם של שכירי־חרב אמריקאים בצבאו של רב־סרן חדאד?

בא אלי הביתה למטולה בחור מניו־יורק טיימס בשם בוב רוזנברג, ואמר לי: „אצל חדאד יש שכירי־חרב." אמרתי לי שאיני יודע. הלך הבחור, ישב כמה ימים בסבלנות בלובי של מלון ארזים ופגש את אחיו האמריקאים, שסיפרו לו בנוכ־חות איש דובר צה"ל, שהם משרתים בצבאו של חדאד. זה סוד ידוע.

● מדוע, אם כך, לא פירסמת אותו?

מכיוון שאם אגע בעניין יגידו שאיני

מרואיין המזרחי
„לא טוב לי כעיתונאי..."

המזרחי עם רב־סרן חדאד

„בגין שלח לו מיכתב־החלמה. כתוצאה מכך לקה בשיגעון־גדלות!"

אובייקטיבי. שאני אדליף? זה שתי דרגות קטן עלי. בשביל מה לי להדליף? אם הייתי רוצה, הייתי עושה כתבה בסי־בי־אס.

● כעיתונאי, איך ויתרת על סקופ כזה?

קבעתי לעצמי קנה־מידה — כל נושא שעסקתי בו כחייל, איני נוגע בו. אחרת אתן פיתחון־פה, ואנשים יגידו: יש לו דיעות יוניות, תראו מה הוא עושה.

קבעתי לעצמי קו הפרדה ברור בין השירות בצה"ל ובין עבודתי העיתונאית. אילו הייתי פותח את פי, היה מצבי קשה. איני יכול לגלות סודות־מדינה. אם אפר אמון, אביא לידי כך שיותר לא יאמינו לאף אחד עם רקע דומה לשלי, שירצה בעתיד לשרת בצבא. אך אם ביום מן הימים אכתוב את זיכרונותי, זה עניין אחר.

● מי משלם לשכירי־החרב של חדאד?

אין לי מושג, ואני לא מכיר את האנשים. בתקופתי ניסו לערוך לצבאו של חדאד הולנדים מיוניפי"ל. אני לא נתתי להם.

● איך מנעת בעדם?

הרי הם לא יכלו להגיע לחדאד דרך ביירות. פשוט — אצלי הם לא עברו את הגדר הטובה.

■ ■ ■

● מהי מערכת היחסים שיש עם רב־סרן חדאד?

גרועה מאוד.

● למה?

את מכניסה אותי כעת לשדה מוקשים. הוא איש מאוד מסכן, שמעטים מביגים אותו. איכפת לי מה שקורה לו — היום הוא פחות עצמאי ממה שהיה פעם. חדאד נמצא, לדעתי, יותר מדי שנים באותו מקום. בשבע השנים האחרונות ההחלפו הרבה מאוד אנשים בכל המערכות בתוך לבנון, והשתנו עובדות. מה שהיה פעם רומאנטי הפך לשיגרה.

● אתה בעצם המצאת את חדאד.

אני אולי ניסיתי להעמיד את חדאד באור אנושי. אתן לך דוגמה הקשורה בך. כשהייתי קצין־קישור שלו אמרו לי שהעולם הזה רוצה לראיין את חדאד. מיד נדלק בצבא אור אדום בגודל רמזור — העולם הזה זה סכנת נפשות. אמרתי להם: למה עיתון מדנמרק כן, והעולם הזה לא?

ביאטה המזרחי

„ב־1982 אני מחפש דרך"

חדאד עצמו פחד פחד מוות. הוא יודע טוב מאוד מה זה העולם הזה.

● זה מעמיד אותו בדרגה של פקיד עירייה מחיפה.

יכול להיות. עובדה, הוא פחד. אמרתי לו: אני לא מפחד מהעולם הזה יותר מאשר מניוזוויק, וקבעתי עבורך את הראיון.

● אתה מאשר כי אתה הורית לחדאד להתראיין אצלי?

במיסגרת תפקידי כקצין־קישור.

● הייתי אמורה להיפגש עם חדאד במלון „ארזים". הוא העלה אותי ואת הצלם על הג'יפ שלו, והעביר אותי דרך הגדר הטובה מבלי שאיש ישאל למעשיו. החיילים הישראליים בגבול לא ביקשו ממני תעודה, והצדיעו לחדאד. היתה לי הרגשה שאני נוסעת עם קצין ישראלי. הוא עשה כמה עלי רושם?

נדמה לך. החיילים הישראלים קיבלו פקודה ממני לאפשר לך להיכנס עם חדאד לשטח לבנון.

● למעשה, אתה מודה כי חדאד מיקא אחר הזראותיך.

הצעתי לו שיתראיין אצלך.

● לא התרשמתי ממנו במיוחד.

נסעת איתו, ראית את מישפחתו, ראית בן־אדם ולא אחד שמסתובב עם סכין בין השיניים.

● הוא הביך אותי, כאשר הפי־חית בערכי וערך לי תרגיל עם אסירים פוליטיים שסיפרו לי עד כמה הוא אדם נפלא. זו היתה בריחה גרועה מאוד.

יש שם הרבה בדיחות, אך הבעיה העיקרית היא שחדאד אינו מובן. צד אחד מצייר אותו כגיבור, וצד שני כבוגד. האמת היא, כמו בכל דבר, באמצע.

● בעיני הוא הצטייר כיחד המשחק מישחקי מילחמה של גרועים.

אז ראית ילד. ראית שהשד אינו נורא כל־כך, וזה חשוב. בעיני היה חשוב שתכירי את האיש, שלא תכתבי על סטריאוטיפ. זוהי המילחמה שלי עם ההסברה הישראלית.

מה שהם עשו כעת בגולן, למשל, זה מעשה איוולת. קראתי לזה „מחסומים של פאניקה". ברגע שמונעים מעיתונאי להתרשם, הוא לא יודע מה בדיוק קורה שם, ואז הוא מתרשם בכיוון הפוליטי שלו. כך מתחיל סיחרור שאין לו סוף.

אני מאמין בחופש העיתונות כערך עליון. יש גבול עד היכן עיתונאי יכול להשפיע את עצמו. לדעתי, צריך לאפשר לעיתונאי לקבל אינפורמציה. ברגע שסותמים לו את מקור המידע, הוא צריך לנחש.

■ ■ ■

● אתה היית האיש שטיפח את אגדת הגדר הטובה יותר מכל אדם אחר.

הגדר הטובה אינה אגדה, היא מציאות. אני נכנסתי לעניין משני טעמים: ב־75—76 היתה לי סימפטיה באופן בהור ללבנונים, לא לפלסטינים. קשה מאוד לאהוד את הפלסטינים כשגרים בצפון.

התפתחה בתוכי כעס נורא על אש"ף. זה אחרת בתיאוריה, כשאורי אבנרי נפגש עם אנשי אש"ף לארוחות־ערב — ואני בהחלט בעד הידברות — וזה אחרת כשאתה סופר את השעות שאתה במיקלט, וכשהילד שלך מרטיב בלילה בגלל פחד. במצבים כאלה אתה רואה הכל שחור־לבן.

אפילו הקשקשן הגדול יוסי שריד דיבר על אש"ף אחרת כשהוא ישב בצפון. קשה להסביר את זה, עד שלא חיים את זה. לכן הייתי באופן מוחלט וברור נגד אש"ף.

בכלל, אני משנה את דיעותי לפי מה שאני עובר על גופי. אני יודע שאפשר גם להתחמם מאש, אבל אפשר גם להישרף. ואני רוצה להדגיש — לא הייתי נגד העם הפלסטיני, כי אם נגד האנשים המזויינים, שדאגו לאינטרס שלהם ולא היה איכפת להם להרוג בדרך את הילד של יורם המזרחי.

מצד שני, היתה תקופה קשה למדינה. מערכת היחסים בין האנשים היתה עכורה ביותר. היה או מרד המילואימניקים, גולדה תנועת שלום־עכשיו.

נוצרו יחסים קרובים ביני ובין רפול ופואד, וכתוצאה מהחיכרות הזאת הגעתי למסקנה שאני צריך להתגייס לצבא. לבנונים התחילו להגיע לגדר וביקשו עזרה. נוצרו קשרים. ראיינתי אנשים מעבר לגדר, וכך הייתי ליד עריסת הגדר הטובה. כאשר שימעון פרס היה שר־הביטחון ומוטה גור הרמטכ"ל, הם קבעו שלא ייעשה הון פוליטי מהגדר הטובה, ובמיסגרת הזו יכולתי לעבוד.

■ ■ ■

● מתי החל סיפור הגדר הטובה מסתאב?

אחרי שיוניפי"ל הוקיע את חדאד כבוגד, ועם עליית הליכוד לשילטון.

● לא פעם האשמת את הליכוד בהסתאבות הגדר הטובה. למה?

אני עדיין מאשים. הכל נובע מייצור הפירסום החולני של הליכוד, ומהתיאטרליות הבגיניסטית של „מיי פרינד חדאד". זה גיפח את חדאד. בסך־הכל, הוא היה רב־סרן אלמוני בצבא לבנון. פיתאום הוא איש־סודו של ראש מדינה, חברו הטוב ביותר של בגין.

בגין שלח מיכתבי החלמה לרגן, לתא"ץ ולחדאד. לאדם כמו חדאד זה גרם ללקות בשיגעון גדלות: ראש־הממשלה הוא חברו, ממשלת־ישראל מעניקה לו את אות המופת, הרמטכ"ל הוא חברו הטוב ביותר, אלופי פיקוד הם עמיתיו למיקצוע, הוא נוסע ברכב שרק אלופים נוסעים בו — אז איך את רוצה שישאר צנוע.

> **חדאד היה בסך־הכל רב־סרן לבנוני, וביחאום ראש־הממשלה הופך חברו, ממשלת־ישראל מעניקה לו את אות־המופת, הרמטכ"ל ואלופי־הפיקוד הם חבריו הטובים ביותר, והוא נוסע ברכב של אלוף־פיקוד. אז איך אפשר לדרוש ממנו שיישאר צנוע?**

קנה־המידה ההורס את חדאד הוא קנה־המידה הישראלי, וחבל לי עליו. לדעתי, הוא ביסודו איש טוב.

● הוא אינו ידוע כרחמן.

נכון, אבל אף לבנוני אינו ידוע כרחמן. חדאד, כפי שהיכרתי אותו, בהשוואה ללבנונים אחרים, הוא בסדר גמור. תאמרי שוויצר, שרלטן, קשקשן. אז מה? יש לנו בית עם 120 קשקשנים בירושלים — ראינו אותם השבוע בעבודה.

הרסו אותו, פוגעים בו. אילו לפחות היתה לו תדמית של איש עצמאי. קובעים את עתידו, וכשאו"ם רוצה ממנו משהו, הוא לא פונה אליו, אלא לירושלים.

● מה דעתך על העובדה כי חדאד פוגע בחייליו יוניפי"ל.

רוב חיילי יוניפ"ל נפגעים על־ידי אנשי אש"ף והשמאל. בכלל, יוניפי"ל מזכיר לי יפהפיה שופעת סכס, הנכנסת עירומה לכלא של גברים, ורוצה לצאת מהעסק בתולה. זה מגוחך שיוניפי"ל לא מוכן לכך שפה ושם יקיזו ממנו טיפות דם. כל יוניפי"ל זה מסחרה אחת גדולה.

● אמרת שרוב חייליו יונפי"ל נפגעים ע"ידי אש"ף והשמאל. בכך־זאת, רוב חייליו יוניפי"ל הם בעד אש"ף והשמאל ונגד חדאד.

כי את חדאד אפשר לשנוא באופן לגיטימי. היום רק ישראלים יכולים להרשות לעצמם לשנוא את אש"ף. צרפתי יכול לשנוא או לאהוב בניגוד לעמדת ממשלתו?

● הם נמצאים בדרום לבנון. הם קובעים דיעה לכאן או לכאן על־פי העובדות בשטח, לא על־פי החלטת ממשלתם.

יש הרבה חיילי יוניפי"ל שהם בעד חדאד.

● הרוב לא.

מישהו עשה פעם סקר?

● האם מטרתה היא ביתך?

לא, רק תחנה בדרך.

● למה לא בית?

איני יודע איפה אני עומד. אני מבולבל. אני כועס נורא על הממשלה, המאפשרת לאנשי חצר־אדר להקים שם את ביתם. אבל כשאני שומע אותם צווחים „שמע ישראל", אני שואל את עצמי, איך זה משפיע על הילדים שלהם, שאינם מסוגלים להבדיל בין הצגה ואמת.

איפה אעמוד אם תהיה פה מילחמת־אחים? מצד אחד אני מתעב את ממשלת בגין — אז איפה אני עומד? אני לא אוהב את בגין, אבל הוא ראש־ממשלת ישראל. אם אתמוך בממשלה זה יהיה נגד הכרתי, אם אתמוך בגוש־אמונים אתמוך נגד דיעותי ואמונתי. המחנה הניטלרי — אורי אבנרי וחבריו — שותק. המערך מוכיח עצמו כצבוע.

לדעתי, העובדה שהמערך נמנע מהצעת אי־האמון בממשלה זו טרגדיה. למה לא קם אף אחד מהמערך ואמר לבגין: מה אתה מיילל, אתה גרמת לכל זה. אתה המצאת את השיטה, אתה עמדת באלון־מורה וצרחת שיקומו עוד אלף אלוני־מורה! אבל אף אחד מהצבועים האלה לא קם. ישבו עם הידיים מתחת לתחת, אז אני מבולבל, וזה קשה לי נורא.

אני ישראלי מבולבל בן 40, שב־1982 מחפש דרך. בשבילי לא קיימת יותר הזדהות מוחלטת.

אני זקוק לחופשה מהמדינה, לנסוע רחוק לאיזה שנה־שנתיים כדי ליישר את המחשבות ולחכות עד שהדברים יסתדרו. כעת אני מרגיש מבולבל, פשוט מבולבל.

(המשך מעמוד 52)

לדברי הוכמן, דתי ששיכל את בנו יצחק במילחמת יום־הכיפורים בקרב על העיר סואץ, עלה רעש בלתי־נסבל מהגן החל משעות־הבוקר המוקדמות ועד לשעות הערב, מלווה בצחנה כבדה. הוא פנה למנהלי המיתקן והם ענו לו שזהו מיבנה זמני, והם מתכוונים לפנותו.

המקום אכן פונה, אך לשם הקמת מבנה בן חמש קומות, שמיר עד לתלמוד־תורה כתב סופר.

קא פרוטוקול. סיפור הקמת הבניין לקוח כאילו מיצירה קפקאית. באיזור, המוכר כאיזור ג' של תוכנית־המיתאר העירונית, אסורה הקמת בתי־ספר או תלמוד־תורה. הוועדה המקומית לבניין־ערים אישרה לנציגי כתב סופר הקמת גן־ילדים ומעון־יום, אך רק בשתי הקומות הראשונות. את הבקשה לקומה השלישית העבירה להחלטת הוועדה המחוזית לבניין ערים. הוועדה המקומית אישרה את הקמת המיקלט והקומה המפולשת, כל זאת לגן ומעון־יום. האיזור אומנם דתי, אך גרות בו מישפחות מבוגרות ללא ילדים רבים.

למרות שהוועדה המחוזית לא דנה ולא אישרה את החריגה המבוקשת, ניתן היתר בנייה 7306 ב־4 למרץ 1981 על־ידי הוועדה המקומית, ועל פיו מותר להרוס את המיבנה הדו־קומתי ולבנות בניין בן חמש קומות.

מיכתב של מישרד־הבריאות, ששלל הקמת בית־ספר על פני שטח כה קטן, של 490 מטר מרובע, לא מנע את האישור.

הצטרפו לכך דיון מוזר ביותר, שנערך בוועדה המקומית ללא כל רישום בפרוטוקול.

הזמנה לדין־תורה. ביניתיים התארגנו סביב הוכמן, המפעיל של אולמי־העצמאות במצודת זאב שבתל־אביב, שכניו ברחוב סוקולוב 23, וכל דיירי הבית ברחוב מימון 14, הנמצאים מאחרי המבנה המוקם, ואף דיירי הבית שמעבר לכביש. הם החליטו לפנות לבית־המישפט.

תוך כדי הריסת המיבנה הישן סגרו הסרקטורים בגדר ביתו של הוכמן, וכשפנה בתלונה למישטרה, לא נעשה דבר. אם לא די בזאת, אף הופעל עליו לחץ: בית־דין צדק בבני־ברק, בראשות הרב גיסים קרליץ, אף פנה להוכמן והזמינו לדין־תורה משום שפנה לערכאות אזרחיות. אחרי שהתברר לעותרים שלא בית־מישפט יפסיק את הבנייה הבלתי־חוקית כי אם הוועדה המחוזית, הם פנו לוועדה ומפקח מטעמה בדק ומצא שאכן הוועדה המקומית חרגה מסמכויותיה, ויתרה מזאת — ישנה חריגת בנייה חמורה.

כשבאו הדיירים למהנדס העיר, הוא סירב להפסיק את הבנייה, בטענה שהחריגה היא קישוט אריכיטקטוני.

במכתב למבקר־המדינה פירטו העותרים את המבוך הקפקאי שאליו נקלעו, והסבירו שההפרעה לחיים השלווים תהיה קשה ביותר. הקמת המבנה הרב־תכליתי באיזור כה צפוף תהפוך את חצרות בתי־הם למיגרשי־מישחקים. שעות־הלימוד, בעיקר של הישיבה, ימשכו עד שעות־הלילה המאוחרות ויפריעו את מנוחת השכנים.

בעוד מבקר־המדינה בודק את העניין, והוועדה המחוזית ומהנדס העיר אינם מורים להפסיק את הבנייה, צומח לו הבית הגבוה בקצב מהיר ביותר. הוכמן והשכנים האחרים חוששים שבתוך שבועות יאוכלס המיבנה בתלמידי בית־ספר לצד ילדי־גן ובחורי־ישיבה, בעת ובעונה־אחת.

תל־אביב

להט נגד החורכים

בטענת חסכנות סגרה עיריית תל־אביב את מרחצאות ההזעה בתל־אביב.

מקומות הרחצה בתל־אביב לא נועדו רק לאותם שאין להם מים חמים בבית, או לדתיים הרוחצים במיקוואות. מאות מתושבי העיר נהגו לבוא לבתי־המרחץ העירוניים כדי להמריץ את זרם־הדם במרחצאות־ההזעה.

הטבילה במרחץ התורכי היא טקס ארוך. בתחילה נכנס המתרחץ למי־הבריכה ורוחץ בהם. אחר־כך הוא מתיישב בצידה על מדרגות, כשכל מדרגה גבוהה יותר, קרובה יותר למרכז החום. כעבור זמן, אחרי שהתחמם, הוא מטפס למעלה, ושם עורכים לו ארבעה מחבריו עיסויי ממריץ דם על־ידי חבטות מטאטאים גדולים על גופו.

לשוב לתחיה. בתל־אביב היו מרחצאות כאלה ברחוב פינס, בשדרות־החייל ביד־אליהו, ברחוב הכובשים, וליד איצטדיון בלומפילד ביפו. העיריה, שבבעלותה היו חלק מהמרחצאות, סגרה את המיתקנים ברחוב הכובשים וביפו, ואת המרכזי, שברחוב פינס השאירה כמקום רחצה בלבד, על־ידי סגירת התנורים היוצרים את הקיטור למרחץ־ההזעה.

לכאורה, יכלו מאות המשתמשים בשירותי המרחצאות העירוניים לפנות למקומות הפרטיים, אחרי שהמיתקן ביד־אליהו, השייך למועצה הדתית, נסגר אף הוא. אך בעוד שבבתי־המרחץ הציבוריים שילמו המשתמשים בשירותים 15 שקל דמי־כניסה, הם נדרשו לשלם עשרות שקלים בבתי־המלון בעיר, הנותנים שירותים דומים.

אז החלו תל־אביביים לצאת מחוץ לעיר. המקום הפופולארי הוא המיתקן בפתח־תיקוה, המלא כרגע באורחים מהעיר השכנה. מיתקן נוסף נמצא בראשון־לציון.

המשוגעים לרעיון טוענים שלא יתכן שראשי עיריות אחרות יבינו את חשיבות המרחץ לבריאות, ואילו בתל־אביב ישאירו למתרחצים רק את בתי־המלון שגובים סכומי־עתק עבור שירותים רפואיים, המעוררים את המתרחצים, והמשיבים אותם, לדבריהם, לתחיה.

כשנשאל ממלא־מקום דובר עיריית תל־אביב, פנחס להב, מדוע נסגרו מרחצאות־ההזעה, הסביר שהעיריה נמצאת במצוקה כספית: „סגרנו שירותים יקרים, ואנו לא צריכים לספק אותם למי שרוצה לחמם את הטוסיק שלו."

פשעים

אוזם השכנה

המישטרה טוענת: „אונס". הנאשם טוען: „היא הסכימה."

ציון בגימוב, שנעזב על־ידי אשתו, היה בודד ועצוב. בדירתו השוממה נותר רק כלוב־ציפורים. בערב יצא למרפסת לשאוף אוויר והבחין כי במרפסת הקרובה ניצבת אשה נאה ומעשנת סיגריה. הוא ברך אותה לשלום ופתח בשיחה.

הוא המשיך להסתכל בה, ולמרות פער הגילים ביניהם — הוא בן 22 והיא בת 35 — היא עוררה את עניינו. הוא גילה כי היא גרושה המטופלת בבת קטנה, ו־

(המשך בעמוד 58)

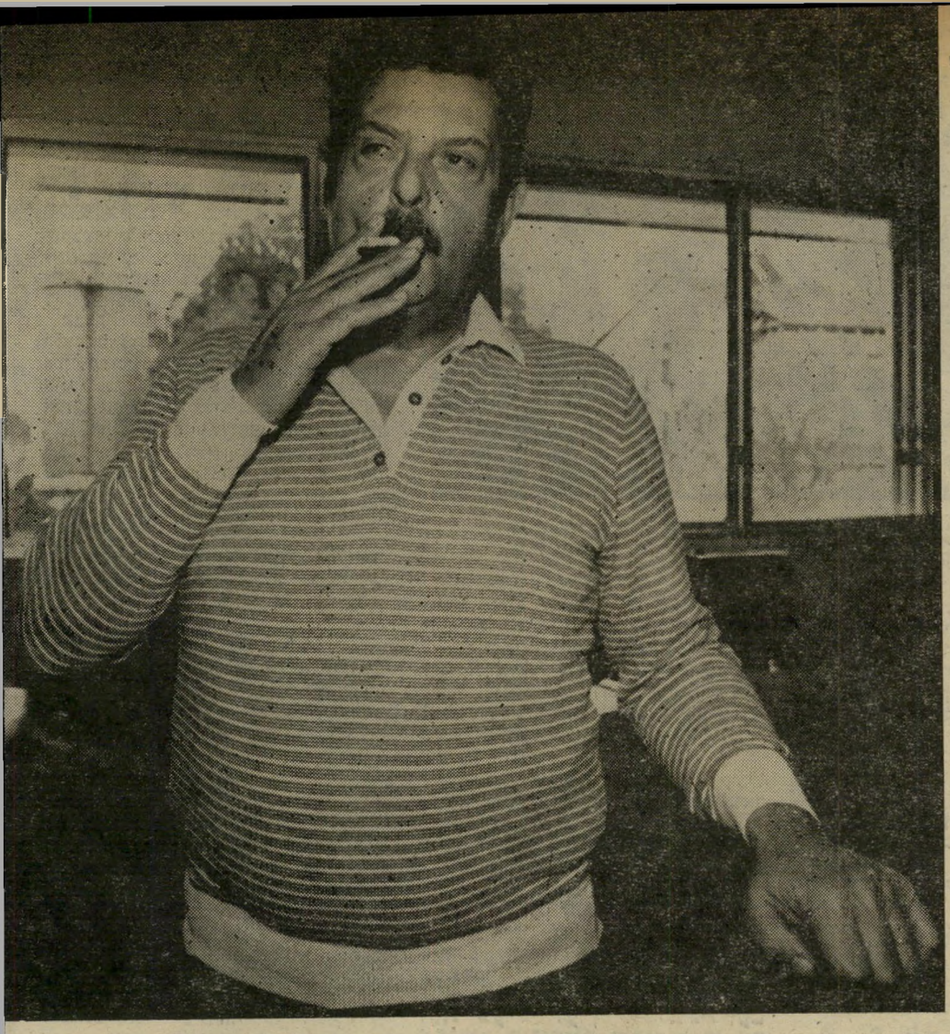

השוטר שאהב נשים

„מ דוע מכה? סעיפי החוק הפלילי בחרו המתנכלים לך להעליל עליך רק עסקי־מין עם שוטרות?" שאלה התובעת עמירה כוכבא־תשבי את דויד פרנקו, מי שהיה מפקד מרחב־הגליל. הנאשם גבה־הקומה ועב־הבשר הניד בראשו ואמר: „כי היתה כבר סיטואציה דומה לפני חמש שנים. אז היה לי קצין בשם דויטש, ששמר לי טינה, והוא בישל עלי נתגלה בית בנהריה, ששימש בית־פגישות לקציני־משטרה, ובאוגוסט של אותה שנה נפתחה חקירה מישטרתית בעניין זה. התלונה הראשונה הוגשה על־ידי לאה דויטש, אשתו של קצין־משטרה מצפת. היא טענה כי קצינים במרחב מנצלים את מעמדם המישטרתי כדי לקבל טובות־הנאה במלונות ומועדוני־לילה, וכי אחדים, ובעיקר דויד פרנקו, מנצלים שוטרות למטרות בלתי מוסריות.

המתלוננת טענה כי פרנקו נוהג להזמין שוטרות מן המרחב שלו לראיון אישי כביכול להצעות מגורות. אחת השוטרות, סמל רחל שושנה, העידה אז לפני ועדת־החקירה שזומנה לשם כך, וסיפרה את סיפורה.

תלונות של שוטרות על הטרדה מינית הוגשו נגד פרנקו במשך שנים

עלילות בנושא מין, ואמר כי אני מתעסק עם שוטרות, והדבר פורסם בעולם הזה. אבל זה נבדק באופן יסודי בזמנו, ויצא שזה לא נכון. אז גם הפעם עלו על אותו טרמפ."

לפני חמש שנים, ב־1977, פתח העולם־הזה (2095) בסידרת־כתבות על שחיתות מינית והילולות של קציני־מישטרה גבוהים במחוז־הגליל, שבראשו עמד פרנקו.

סניגור

נחמן רס, הציג את גרסת פרנקו, כי מעולם לא כפה את אהבתו על שוטרות שבפיקודו במרחב הצפון.

אין סמים, יש מין

ב נובמבר 1974 היתה רחל שוטרת טירונית במישטרת־עכו, תחת פיקודו של פרנקו. היא היתה אז רק ארבעה חדשים במישטרה, והוטל עליה לאייש בלילות מחסום בין נהריה ועכו. בחצות לילה קר וגשום עצר פרנקו את מכונית האסקורט הלבנה שלו ליד מחסומה של רחל, ואורתת לה לגשת אליו. הוא התרעם על שהוצבה במישמר־לילה במקום זה ואמר לה: „לא יתכן שתמשיכי לעבוד בתנאים אלה!" הוא הכניס אותה למכוניתו, ונסע איתה לכיוון כפר־אתא.

התענייניותו של המפקד בשוטרת עברה מהר מפסים אבהיים

פרנקו: עלילות, תככים והתנכלות השוטרות: הוא השתמש בסמכותו כדי להשיג טובות־הנאה מיניות

לפסים רומנטיים, והוא שאל את רחל: „תגידי, איזה סוג של גברים את אוהבת?" כאשר השוטרת הנדהמת חייכה במבוכה, המשיך פרנקו ואמר לה: „גברים כמוני הם גברים אמיתיים. בכלל, אני אוהב מאוד נשים, ביחוד כשהן שוכבות אתי." הרמז הפעם היה ברור לחלוטין. רחל שתקה שתיקה רועמת. פרנקו הפנה את מכוניתו לכיוון עכו, הוריד את השוטרת בתחנת־המישטרה ואמר לה: „תצטרכי לעבור מפה, כדאי לך לעשות את זה."

רחל העידה על כך בוועדת־החקירה שמונתה בשנת 1977, ושבראשה עמד תת־ניצב רחמים חדד. היא הסבירה לחוקרים כי היא חוששת מנקמתו של פרנקו, והם הרגיעוה ואמרו, כי לא יקרה לה דבר.

שבועיים אחרי עדותה בוועדת־החקירה פוטרה רחל מהמישטרה. היא לא קיבלה הסבר לכך, ועברה לעבוד כפקידה בבית־החולים בעפולה.

שוטרת אחרת, רחל לוי, ממישטרת קריית־שמונה, העידה לפני ועדה, וסיפרה כיצד טילפן אליה פרנקו וניסה לשכנעה לזנות־ייחד איתו בדירת־הפגישות בנהריה. היא היתה זקוקה אז להמלצתו כדי לצאת לקורס סמלות, ופרנקו חשב שתהיה מוכנה לעשות הכל כדי להשיג את ההמלצה. אך הוא טעה. היא סירבה לפגישה, ואף סיפרה על כך לחברה הקבוע, שוטר בשם ג'הד טורק. גם טורק העיד לפני ועדת־החקירה, וחיזק את עדותה של חברתו.

מה עולה בגורלה של אותה ועדת־חקירה אין איש יודע בבירור. פרנקו אמר השבוע בבית־הדין המישמעתי שלפניו הוא עומד לדין על האשמות דומות, כי „יצא שזה לא כלום." אך התובעת במישפט, עמירה כוכבא, שנשאלה על כך על־ידי העולם הזה, השיבה כי אינה יודעת מאומה על כך.

„אם הופרכו כל הסיפורים נגדך על עניינים עם שוטרות לפני חמש שנים, מדוע ימציאו עליך שוב את אותם הסיפורים? הרי זה לא הגיוני!" טענה התובעת את פרנקו, והוא ענה: „בעיני זה הגיוני. אינני מעשן סמים, ולכן העלילו עלי עניינים כאלה."

נשיקה בלי סכס

ההאשמות הכבדות בכתב־האישום שהוגש הפעם נגד פרנקו מתייחסות רק לשנים 1979—1981, מכיוון שחוק ההתיישנות מבטל כל מה שקרה לפני יותר משלוש שנים. בשנת 1979 ניסה פרנקו, לדברי כתב־האישום, לחבק ולנשק שוטרת בשם איריס אורון. הוא טילפן אליה למקום־עבודתה, השמיע אנחות, ואמר לה: „ג'ינג'ו, אני אוהב אותך!" והציע לה בילוי לילה במלון. פרנקו הכחיש בעדותו את טענות השוטרת.

בשנת 1981 חיבק פרנקו, לדברי כתב־האישום, את חנה ביתן, שבאה למישרדו לראיון אישי, כדי להתקבל למישטרה: הוא נשק אותה על שפתיה ושאל אותה אם היא מעוניינת. הוא המשיך לטלפן לביתה ולהטרידה. פרנקו העיד כי אומנם ריאיין את חנה ביתן כדי להחזירה לשירות. הוא הכיר כשוטרת לשעבר, ורצה לעזור לה. היא היתה מדוכאת ונזקקה בדחיפות לעבודה כדי לפרנס את שני ילדיה. כדי לעודדה חיבק את כתפיה ונשק על לחיה נשיקת־עידוד. „לא היה כל סכס בנשיקה זו," הצהיר פרנקו.

השוטרת השלישית שהעידה בבית־הדין נגד פרנקו, היתה לילי בנוליאל. לדבריה, הציע לה פרנקו בשנת 1981 „להיות חברים של ממש," קרא לה „חמודה", וניסה לשכנעה לאינטימיות. פרנקו הכחיש גם דברים אלה.

החקיק נסגר,

והשוטרת רחל שושנה, שהעידה ב־1977 נגד פרנקו בוועדה הבודקת, פוטרה מהמישטרה שבועיים אחרי עדותה. לדבריה, אמר לה פרנקו כי הוא אוהב נשים השוכבות איתו. היא סירבה להצעתו ושבועיים לאחר־מכן פוטרה מעבודתה.

החיישנות

חלה על חלק מתלונותיה של בטי עובד נגד פרנקו. לכן, למרות שהיא שפתחה את חיבת־פנדורה של מרחב הגליל, לא היתה עדה במישפטו של פרנקו. לחלק אחר מטענותיה על הטרדותיו של פרנקו לא נמצא סיוע מישפטי, ולכן ויתרה התביעה גם על תלונות אלה.

התובעת

עמירה כוכבא־תישבי, חקרה את פרנקו בתקיפות.

שני פרטי אישום אחרים, בכתב־האישום המקורי, מתייחסים לשוטרת בשם יוג'יני בן־יוסף. אולם מכיוון ששוטרת זו אינה נמצאת כעת בישראל, ולא תוכל להעיד בבית־הדין, בוטלו בינתיים שני סעיפי־אישום אלה.

גם האשה שפתחה את תיבת הפנדורה של מרחב־הצפון לא הרשיעה כלל במישפט. בטי עובד (העולם הזה 2299), שנסיון ההתאבדות שלה העלה את הנושא לכותרות, האשימה בעדותה במישטרה את שני מפקדיה. היא טענה רבות נגד מפקדה האישי, ראש ענף התנועה במרחב הצפון, משה אברמוביץ, ונגד מפקד־המרחב, דויד פרנקו. היא סיפרה כי כאשר באה לראיון אישי עם פרנקו, כדי לבקש שינוי בשעת ההפסקה שלה, ביקש ממנה פרנקו כי תשב על ברכיו: „מכיוון שכך אני שומע יותר טוב." כאשר סירבה ניסה לחבקה בכוח. בפעם אחרת הציע לה את מפתחות דירתו, ואף בא לבקרה בדירתה הפרטית כדי להתקרב אליה.

הגנה מחוכמת

התובעת הסבירה שכיוון שרוב האשמותיה של עובד נגד פרנקו מתייחסות לשנים קודמות, חל עליהן חוק ההתיישנות, ואי־אפשר לתבוע עליהן. לחלקים אחרים מהאשמותיה של בטי לא נמצא סיוע, הדרוש לאישומים בעבירות־מין, ולכן נאלצה התביעה לוותר גם עליהן.

הגנתו של פרנקו, שהועלתה בבית־הדין בעזרת הסניגור הוותיק נחמן רם (שהגן על עמוס ברנס) היתה מחוכמת. הוא הכחיש כל מיקרה שבו יחס לו שימוש בכוח וכל מעשה מגונה. לדבריו מעולם לא נשק לשוטרת נגד רצונה. ואם היו נשיקות לשוטרות, היה זה רק בנסיבות מקובלות במישטרה, כמו בשעת עליה בדרגה, מסיבת־חג, או בחזרה מחופשת־לידה.

המיקרה היחידי בו הודה פרנקו כי נשק לאשה במישרדו, היה המיקרה של חנה ביתן. לדבריו עשה זאת כדי לעודדה ולחזק את רוחה, אולם גם אם יימצא כי עדיין לא היה בכך ניצול מעמדי כקצין, מכיוון שחנה ביתן לא היתה או שוטרת. היא היתה באותה תקופה אזרחית, שביקשה להתגייס לשורות המישטרה.

אם אומנם היו כל סיפורי השוטרות על מעשיו של פרנקו שקר ועלילה שהומצאה על־ידי קצינים מתנגדים, כפי שטוען הנאשם, הרי שמישהו התאמץ מאוד כדי להמציא כל־כך הרבה עדויות, ולשכנע כל־כך הרבה שוטרות להטיל דופי במפקדן לשעבר.

איזנה אלון ■

יעקב שרת / איש ממאדים

לא נע ולא זע

בשבילכם זו אולי לא נחמה גדולה, אבל בשבילי כן, ועוד איך — לפי כל הסימנים בשטח, בפועל ממש, מיספר המטורפים שלנו אינו גדול כפי שנתאיים. העם לא ירד בהמוניו דרומה לעצור את הנסיגה. הוא פשוט נשאר בבית. ולא רק מפני שקובעי המועדים התחכמו בשעתם למקם את תהליך הפינוי לימי החורף בעיצומו, אלא קודם כל מפני שמלכתחילה העם לא נהה אחרי קומץ הקנאים, אבלי השלום, אשר גמרו אומר לשבש את הסיכוי הקלוש של קטיעת המחזור הבלתי־פוסק והבלתי־נמנע, כביכול, של מילחמה והפוגה, מילחמה והפוגה.

לא, העם לא נהר בהמוניו אחרי חמסני־השלום וחסמני־השלום בדמותם של חנן פורת, חיים דרוקמן, גאולה כהן וצחי הנגבי (ויס־לחו לי השפויים הקיצוניים האחרים, ששמם פרח מזכרוני ברגע זה. או, כן, הרב אריאל), ולכן מותר לי להתיימר לדבר בשם העם לאין שיעור יותר מאשר לחבר המטורפים הללו, חזועקים השכם והערב „בשם העם", שעה שמתחוור בשטח, בפועל ממש, כי הם אפס מיספר ואפס כוח.

כמובן, זה כבר קרה לא לנפוליון אחד במקומותינו, אשר בתוך סגור נפשו דימה שהוא קיסר ומצביא, והעם והצבא שם בחוץ ממתינים בקוצר־רוח לפקודתו, לכל מוצא פיו, והנה — שומו שמיים — ברגע שיצא מחדרי־חדרים אל אור השמש והחל לצוות על ימין ועל שמאל לקום ולהילחם תחת דגלו, שהרי נפוליון הוא, לא פחות ולא יותר, הוא ולא אחר, אירע דבר מוזר מאוד־מאוד, ממש מטריף דעתו של מטורף — תחת להיצבא וללכת אחרי נפוליון שלנו קדימה או אחורה באש ובמים, הופיע אי־משם אמבולנס ובו כמה אחים אימתניים, מזויינים במזרק ובמעיל־בלם.

וזה מה שקורה עכשיו בדיוק בימית ובסביבותיה, אך כמובן בקנה־מידה קצת יותר גדול ותוך ביזבוז משאבים לאומיים קצת יותר נרחב. קצת יותר גדול, אמרתי, אבל זה הכל. כי העם שנקרא על ידי חבר הנפולוינים־מטעם־עצמם לא בא. הוא נשאר בבית, ואולי אפילו נהנה הנאה משונה למראה בגין במיטבו, אשר במהלך היסטורי־אירוני החליף תפקיד עם בן־גוריון עד כדי קירבה מסוכנת להפעלת התותח הקדוש של הדמוקרטיה המיסכנה שלנו פעם שנייה. אגב, גם אריאל שרון שלנו לא ניצל מניקמת האירוניה ההיסטורית, שהרי הוא בכבודו ובעצמו הטיף אך לפני שנים לא מועטות, בקדום, אם איני טועה מאוד, לחיילי צה"ל שנשלחו בפקודה כדי לפנות מתנחלים מטעם־עצמם, להפר את המשמעת הצבאית ולא לעשות כמצוות עליהם.

ההתנהגות, כמתחוור, מוכתבת לא אחת מכוח הנסיבות, כפי שכבר גילו זה מכבר מי שהטילו את אחריות השמירה על הגבר (תארו לכם אז פרס מבצע את הפינוי — ואת בגין ושרון מתרוצצים בשטח תחת הפורתים והדרוקמנים), אלא שאמיתה שחוקה זו לשם ביצוע המעשים הללו את המטורפים האמיתיים העומדים תמיד לרשותם (וכן גם את הקטינים הסרים למשמעתם ב„ישיבות", המועדים להיות מטורפים מן הסוג ה„אמיתי", בעיקר).

חוששני, שבחשבון אחרון, ההבדל בין שני מיני המטורפים הללו יימצא דק ורופף עד מאוד, אם יימצא בכלל. אבל כך או כך, העם נשאר בבית, לא נע ולא זע ואם יש בו חרדה טיבעית לבאות, הוא חרד שיבעתיים מהפקדת קנאים דוגמטיים על קידום הבאות הללו, ואם הוא חושב בכלל, כי אז הוא חושב לא רק כמה כל זה עלה לו — בכסף ממש, בדולרים — כי לכל מתנחל יש מחיר ולכל חייל מפנה־מתנחל יש מחיר — אלא גם, ואולי בראש ובראשונה, כמה זה עלה לו בביזיון שאין לו מחיר.

אי־בהירות גרעינית?

פצצת גרעין ערבית אחת, אחת ויחידה על ישראל הקטנה — האם זה לא יהיה „זבנג וגמרנו" לעוד איזה אלפיים שנה, אם בכלל?

לפי דעתי כן, ולכן המסקנה שלי, שכמובן אינה מחייבת איש, ובוודאי לא את הפרופ' לפיסיקה אמנון דר מהטכניון בחיפה, היא שעל ישראל — כמדינה קטנה שדי בפצצת גרעין אחת להעלות באבק את כל תיקוותיה — לחתור בכל כוחה לאי־מירוץ נשק גרעיני באיזור ולפירוזו לאלתר מכל נשק שכזה.

איך עושים את זה? רק בדרך אחת — מתוך הסכם.

אבל ישראל הקטנה, זו שפצצת גרעין אחת יכולה פשוט לשים אותה לאל, לא רוצה הסכם. לא רוצה אי־מירוץ נשק גרעיני. לא רוצה פירוז האיזור מנשק שכזה. לא רוצה.

להיפך.

אם
איני טועה. ישראל היא המדינה היחידה באיזור, המסרבת לחתום על האמנה למניעת תפוצת נשק גרעיני. ישראל היא המדינה היחידה באיזור, שמדיניותה המוצהרת היא למנוע מכל מדינה אחרת באיזור יכולת גרעינית צבאית.

אם מדיניותה זו תעלה בידה, רק העתיד יוכיח. שזהו הימור שבהימורים ברור לגמרי, מפני שמה אם למרות מה שהפרופ' ה־שחצן אמנון דר מהטכניון בחיפה אומר — ש„ישראל צריכה לפעול בהחלטיות למניעת נשק גרעיני לערבים, ויש בידיה לעשות זאת," („דבר", 3.3.82) — ישראל לא תצליח לעשות זאת ולו רק פעם גורלית אחת? האם לא ברור, שההימור הזה על יכולת סופרמנית־נצחית זו של ישראל אינו יכול שלא להימנות עם סוג ה„קונספציות" המפורסמות, המשכילות כל בעל ביטחון־יתר בעצמו? האם לא ברור, שהימור זה אינו בטוח כלל וכלל יותר מאשר ההימור על הסכם, שתכליתו מניעת הכנסת נשק גרעיני לאיזור בכלל?

שלא לדבר על כך, שכבר נענשנו קשות על שחצנותנו המחרי־דה בכך, עד היום אין לישראל שום לוח־זמנים לבניית כור־כוח גרעיניים, שעה שלא מדינה ערבית אחת מקדימה אותנו, ולא במעט? כלום לא ברור שיש קשר בין הדברים? שלא לדבר על כך, שבאין הסכם תמיד תרחף עלינו סכנה מובהקת של פגיעה בדרך זו או זו (העיראקים עשויים לנקום את נקמת „תמוז" לא רק ב„אורורה"), לרבות באיזה כור כוח גרעיני שנקים סוף סוף — דבר שמחייב מראש שיקולי בטיחות מפליגים בבחירת האתר המתאים ובמיגונו (תוך ייקור פנטסטי של הוצאות ההק־מה והתפעול) — ומי צריך את זה?

אבל שיקולים קטנוניים שכאלה אינם מטרידים את הפרופ' אמנון דר ועמיתיו. הוא בשלו: „לא בהכרח צריך להפעיל אמצ־עים דרסטיים (נגד הפיתוח הגרעיני בארצות ערב) כמו הפצצת הכור הגרעיני של עיראק. אפשר בהחלט להפעיל אמצעים כגון האמצעים שבהם השתמשו בשנות ה־60 נגד המדענים הגרמנים, אשר הועסקו בפרוייקט בניית טילים במצריים."

„לפעול בהחלטיות... יש בידיה לעשות זאת... אפשר בהח־לט להפעיל"... איכשהו הבטחון האדיר הזה לא התאשר בפרשת „אורורה", שהיום היא בנמל חיפה ומחר במקום אחר, ואם משהו נשאר לא ברור, מה פלא? הרי הפרופ' אמנון דר הכריז במקום שהכריז — כדיווחו הנאמן של „דבר" — שעל ישראל „לשמור על אי הבהירות בתחום יכולתה הגרעינית."

הצרה היא שמרוב אי־בהירות הכל ברור מאוד.

והיו עיניך

רייסר. פאפו. סבידור. תעסה־גלזר. דרוקמן. הנגבי. שפירא. נאמן. אריאל. לווינגר. פרחן. כהנא. כהן. אבו־חצירה. אריזור. פרחן. גורן. מרידור. רייסר. פאפו. סבי..

ברררר!

כל העם נשאר בבית ולא בגלל הגשם ✶

פצצת גרעין אחת ונגמר לאלפיים שנה

אינה פוטרת את מי שמשוחררים מאחריות, את מי שאינם חייבים להחליט החלטות מדיניות־צבאיות־כלכליות יום־יום ושעה־שעה, ויכולים להיפנות למישחקי „שוטרים וגנבים" מגוחכים בקיצמות סיני, לא ממחשבה ולא מעונש.

ובאמת, כגודל אי־המחשבה כן כובד העונש. שכן היש עונש כבד מזה לנפוליונצ'יקים שלנו, שהתיימרו לדבר בשם העם ולפעול בשם העם — שהעם לא נע ולא זע? היש עונש כבד מזה למטורפים האמיתיים והמדומים, הסבורים, שבכוחם לבטל את הסכם השלום הישראלי־מצרי פשוטו כמשמעו — שההסכם יכובד עד תגו האחרון? היש עונש כבד מזה למי שחתרו להוכיח כי „נסיגה מסיני" היא פשוט דבר לא מעשי, מפני „שהעם לא יתן" — שהעם פשוט נתן? היש עונש כבד מזה למי שקבעו חד־וחלק כנביאים, שהעתיד בכבודו ובעצמו מדבר מתוך גרונם: „לא תהיה נסיגה!" — שהם פשוט נחשפים כמתעתעים? ואחרון־אחרון: היש עונש כבד מזה למי שחפצו להוכיח לעולם ומלואו שהנסיגה תהיה תהליך קשה מאין כמותו, ושאפילו יתבצע, בסופו של דבר, בדם יזע ודמעות, לא ייוותר לאורו שמץ ספק — כי הדבר פשוט לא יוכל להישנות במקומות אחרים כמעבר ל„קו הירוק" — שההשתלטות על מתנגדי הנסיגה מתגלה כעניין של צ'יק־צ'ק?

אמרתי לעיל „מטורפים אמיתיים ומדומים", וראוי להרחיב בעניין זה במקצת ולומר משהו לטובת שני הסוגים, שכל אחד מהם נוהג לפי דרכו. המטורפים האמיתיים הם פשוט אמיתיים. אלה הם טיפוסים שתמיד יימשכו לזירות של אלימות וחורבן, של יצרים עזים, קנאיים וקיצוניים, ושל סיכוי והשתוקקות להפעלתם. אני משער, שאילו נערכה במקביל להצבעת אי־האמון האחרונה בכנסת הצבעת ניסויית דומה בכל בתי־המשוגעים שבארצנו הקטי־טונת, היו התוצאות שונות לגמרי מאלו שהעולם היה עד להן בירושלים.

אבל ישנם גם המטורפים המדומים, אותם אנשים שכביכול הם התגלמות ההגיון הקר, המפוכח, שפשוט יודעים מה ממתין לכולנו בחגווי העתיד, יודעים כמובן טוב יותר מכל אחד ואחד מאתנו ומכולנו גם יחד (כפי שאנו מתגלמים לטוב או לרע במוסדות המחוקקים והמבצעים שלנו), ולכן מצפונם מרשה להם — ואפילו מצווה עליהם — לעשות (איש לא כופר בזכותם להטיף או ליעוץ) מעשים הסותרים את העיקרון הדמוקרטי של קיום מקור אחד ובלעדי של קבלת החלטות מדיניות וביצוען — ולהפעיל

במדינה

(המשך מעמוד 56)

המשיך לחפש הזדמנויות לפגישה.

ערב אחד, כאשר הבחין שהיא לבדה, הזמין עצמו אליה לכוס קפה. „היא לבשה חצאית כל־כך קצרה, שראיתי את התחתונים שלה," סיפר הצעיר. אך הוא התגבר על יצרו, ואחרי הקפה עזב את הדירה והלך לביתו.

רוצה לשכב, ומייד. פעם או פעמיים נוספות התנהלו שי־חות רעים בין השניים, ויום אחד קרא בגימוב לאשה וביקש ממנה כי תבוא לדירתו, כדי להתייעץ איתה בעניין כלשהו. היא עטפה עצמה בבגד־חוף ססגוני, הסגור בעזרת סיכה, ובאה לדירת הגבר. הוא הראה לה את תמונת אשתו וסיפר לה על בעיותיו. לדבריה, אמר לה כי הוא עומד להיכנס לכלא למשך חמש שנים, והציע לה לקחת את כלוב־הציפורים שלו.

בגימוב אמר לשכנה כי זה זמן רב לא היה לו מגע עם אשה, והיה רוצה לשכב איתה. „חשבתי שהוא צוחק, כי אני מבוגרת ממנו בהרבה שנים. בעיני הוא ילד," העידה האשה. אך, לדבריה, הוא נטל סכין קפיצית, העביר אותה לאורך בטנה והבהיר לה כי כוונתו רצינית וכי הוא רוצה בה מייד.

„הוא קמץ את ידו לאגרוף, ועיניו נצצו באופן מפחיד," סיפ־רה השכנה המבוהלת. כאשר הוציא מהארון רובה, הפסיקה להתנגד. בגימוב שפך בושם על המיטה ואמר לה: „עם בושם זה אני אוהב לקיים יחסים." הטיל אותה על המיטה ואנס אותה.

מכיוון שלא שיתפה פעולה, לא הצליח הגבר להגיע לסיפוקו. לפתע נשמע קולה של הילדה, שקראה לאמה מהחצר. המותקפת קמה מהמיטה, התעטפה בחלוק, ואמרה לילדה כי עוד מעט תרד. בינתיים נשמע גם צילצול בד־לת, ובאשר הלך בגימוב להציץ בחריר, ביקשה ממנו שיניח לה לרדת. היא הבטיחה כי תשוב אליו עוד מעט, והוא ירד איתה במדרגות. היא עזבה אותו ועל־תה עם בתה לדירתה. אחרי זמן קצר ירדה משם ונסעה לבית הוריה.

„שמענו שאת מבוהלת". לפני השופטים אליהו וינוגרד, עדנה שצקי ואהרון מישר, הוצגו שתי גירסות. אחת, גירסת האר־נס בעזרת הרובה והסכין, שאותה העלתה בכתב־האישום התובעת, שולמית אמיר. השניה, גירסת ה־פיתוי וההסכמה, שאותה העלה בגימוב במישטרה ובבית־המישפט בעזרת הסניגורית, נוריס פיש. האם רצתה האשה בהרפתקת אהבים קצרה עם השכן הצעיר ויפה־התואר, או שמא ניצל בגימוב את ידידותה של השכנה ואנס אותה באיומים? שתי ה־גירסות נשמעו אמינות.

החלק המוזר ביותר בכל הפר־שה הוא חלקה של המישטרה. האשה לא פנתה להתלונן במיש־טרה על השכן האנס. היא נסעה לבית הוריה ונשארה שם שבוע ימים. רק כאשר עברה יום אחד ברחוב עם ידיד, הצביעה לפתע על בגימוב, שנסע במכוניתו, ו־אמרה: „זה הוא!" ולא פירשה.

הידיד הבין כי היא מבוהלת, וסיפר על כך לחבר שלו, שיש לו קרוב העובד במישטרה. החבר סיפר זאת לשוטר, וכך הגיעו ה־שוטרים, מיוזמתם, לביתה של המתלוננת ושאלו אותה: „האם קרה לך משהו? שמענו שאת מבוהלת." רק אז התגלה סיפור האונס. הסניגורית, נורית פיש, ניסתה לברר אם במישטרת יש־ראל יש נוהג חדש של איתור מתלוננים וגביית תלונתם בביתם.

איילון

"מיליונר אמיתי-
מרגישים מיד"

מנן מיליונר-מרגישים מיד"

TM + © 1981LORIMAR PROD. INC All rights reserved. Licensed by Ziv Intl. Inc.

חדש

אגפא מציגה: הסרט הייגמיש'.
הדור החדש
של סרטים לצילום בצבע.
אגפא 100

מכושי עד שוודית (וכל הצבעים שבדרך)
תוכל לצלם קשת מגוונת מאוד של אנשים מכל הגוונים -
והתוצאה תמיד תהיה זהה למקור: אגפא 100 מדייק בכל צבע־עור!

אור וצל... (וכל מה שביניהם)
תוכל לצלם בבית או בחוץ, באור השמש או
בעזרת מבזק (פלש) - והתמונה תמיד תיקלט היטב:
לאגפא 100 רגישות אידאלית לצילום בתנאי אור משתנים!

זו גמישות!

"תן לי אגפא 100"

עם אגפא זה מצליח.

Agfa

קשר בראל&שותי

מרים בנימיני

מזל החודש: דגים

תאם מיקרה הוא, שחג פורים חל ב־תקופה שבה השמש נמצאת במזל דגים? שום כוכב מלבד נפטון (שליט דגים) לא חיה יכול להתאים יותר לחג זה. נפטון מזייף את האמת באמנות כזו, שהאדם בטוח שהוא דובר אמת.

גם בפורים חכל משתנה — המן מכין עץ למרדכי ונתלה עליו בעצמו. אחשוורוש שואל מי האיש אשר המלך חפץ ביקרו, ושוב הופך המן את הדברים, וחושב שהגיע לעמדה שאליה שאף, כשלמעשה הוא כבר בשאול תחתיות.

כוכב נפטון שולט גם על הלבוש, שכן חבגד מסתיר את מערומינו, ומבטא צורך עמוק ליצור אשליה מסויימת באמצעות החופעה. אם כך, כדאי לברר, כיצד מת־אימים עצמם כל המזלות להשפעותיו של נפטון — דהיינו לחג פורים. כיצד אוהב כל מזל להתחפש?

דגים

הם אכן אוהבים את התחפושת, אך זו חייבת להיות נוחה, וללא עבודת הכנה מסובכת. הם רוצים להופיע בדמות מע־דנת וחלומית. בת־הים, פיה, רקדנית בלט, או נערה תמהונית שאיש אינו מבינה, בגלל התסווואה המוצלחת. דמויות מאג־דות: סינדרלה, כיפה אדומה, מלכת ה־לילה, שילגיה, היפהפיה הנרדמת, וגם דמויות מן המיתולוגיה היוונית, בעיקר אל־הים נפטון, אך גם זאוס, הרה, אתא־נה — כולם יהגישו טוב כשיתחברו למזל. אחת החפצעות שהם מסוגלים להכין, לבוא ללא תחפושת ולומר: „סוף סוף התחפשתי לעצמי." זו לא בדיחה, הם מתכוונים לכך באמת.

טלה

פורים הוא המצאה נפלאה לטלים. בהתלהבות עצומה הם מכינים לעצמם תחפושת מיוחדת הדורשת השקעת מרץ ואת כל היצירתיות המאפיינת אותם. לפתע צץ לו רעיון מעניין ומשעשע, ותוך

כמה שעות, תהיה להם תחפושת שתיראה כאילו השקיעו בה זמן ומחשבה רבים. מה הם אוהבים? ראשית — תחפושות כפולות. שנית משהו שיעורר צחוק רב. למשל ליצן כל כך שמן שבתוך מכנסיו יהלכו שני ילדים. או חצי גבר חצי אשה, או חצי סוס חצי אדם. גם כל הליצנים הקטנים, וכן חביטניקים החיפיס וח־

שקשור במישפחת — תחפושת של תינוק, או של בובה, גם צעצועים אחרים או מיקי־מאוס ודונלד דאק. תילבושת של אמא ואבא או של דוד ודודה. דמיונם המפותח וחפורה יכול להפתיע את מכ־ריחם, כמו מעשי קונדס מוזרים שאינם אופייניים להם, אלא בפורים. דמויות

(המשך בעמוד 74)

נפטון, השולט בדגים הוא כוכב המתחפשים. הוא מזייף את האמת עד שהאדם משוכנע שהוא דובר אמת.

דגים

הוא בן המזל). אריות, נמרים, וכן שודדי־רכבות, מכבי־אש, או כל תחפושת שמז־כירה אומץ־לב והרפתקנות.

שור

השוורים אוהבים את החגים, ופורים משמח אותם יותר משאר החגים. חוש־התומור והמזג הטוב שבו ניחנו, מאפש־רים להם ממש ליהנות. התחפושות ש־ימשכו אותם הן טבח, אופה, או מוכר ממתקים. אגב זו לא תהיה סתם תלבושת שמראה אופה. הוא יתייחס ברצינות ל־עניין, וידאג לשאת על כתפיו מגש עמוס בעוגיות או דברי מתיקה. אין לצפות ממנו שיחלק את מגדנותיו בחינם, ח־מחירים לא יחיו יקרים, אך הוא יעדיף למצוא את עצמו „עשיר" יותר בגמר החג. תחפושות נוספות — איכר הולנדי, בנעלי עץ או אשתו האיכרה. דובון צעצוע ה־מתנהל בכבדות. אם שכנו הטלה מתחפש לטוראדור, הוא לא יתנגד להיות חשור.

תאומים

בני תאומים לא יטרידו את עצמם זמן רב לפני פורים בשאלה, למה להתחפש. יום לפני החג זה יובא לחם, ואז תוך

תלבושת עשויה חיטב ומבדים עדינים ונעימים. רצוי שהתחפושת תהיה מונחת עליהם בדיוק. מה הם אוהבים? כל מה

סרטן

בני סרטן חייבים להכין הכל בזמן, ולתכנן את פרטי התלבושת כדי שלא תהיינה הפתעות בלתי נעימות. הם יעדיפו

מאנקיסטים. מה שיותר זרוק ויותר משוגע — יתאים לתאומים.

חקלה קלה תורגש השבוע, למרות שעדיין אי־אפשר לבשר לטלאיים שהתקופה הקשה הגיעה לסיו־מה. לפחות אפשר לנח־מם שבשבוע זה יוכלו לאסוף כוח, ולחיות חזקים יותר בהמשך. את בני־חזוג תוכלו להעמיד במקומם ח־נכון, ולא להיכנע ל־תובענות המוגזמת. גם אם הם מאיימים בני־תוקים, ומגישים אול־טימטום, קחו בחשבון שהם פועלים מתוך עמדת חולשה. מתבשלת תוכנית לנסיעה.

* * *

בעיות בריאותיות מטרידות אתכם, אך שימו לב שכל בעיה נפתרת במהירות, ואין סיבה להיכנס ל־דאגה. המצב חכספי אי־נו מעודד. כדאי לח־סוך במידת האפשר. הזמנות למסיבות ולפ־גישות חברתיות עשו־יות להגיע השבוע. רצוי לחיענות להן בקרוב צפויה פגישה חדשה שתהיה משמעו־תית לעתיד הקרוב. גם פגישה מחודשת תשחרר אתכם ממועקת, ותוכלו סוף־סוף להשתחרר מהעלבון.

* * *

המצב מתחיל להתבהר. מסיבות, בילויים ופגישות מחודשות עם בני־זוג אהובים, או עם מכרים נ־כחים. אלה יוסיפו ל־מצב־רוח טוב יותר. יחד עם זאת, מבחינה בריאותית עדיין לא חשים לגמרי חזקים, ועלולות לצוץ בעיות הקשורות לדרכי הנשי־מה או ללב. אך אלו אינן נראות מסובכות ומפחידות, והתייחסות נכונה תשחרר אתכם מכל חשש. במקום העבודה מעריכים את עבודתכם חנאמנה.

תוכנית לנסיעה תוסיף עידוד ומצב־רוח משופר. כדאי לתכנן יחד עם בן־הזוג נסי־עה משותפת. מאחר ש־צפויים ביקורים מחו"ל, תוכלו להיעזר גם בידי־דים וקרובים הבאים אפשר להתחיל השבוע משם. במקום המגורים לתכנן שיפוצים ורכי־שות חדשות. סכום כסף נוסף יימצא לכם בקרוב על־מנת להג־שים תוכנית הקשורה לדירתכם. התפרצויות כעס של בן־הזוג או הילדים עלולות להכניס מתח רב.

* * *

ההרגשה שכבר אי־אפשר יותר להמשיך במצב הקיים תחלוף לה בקרוב, אך ברגע זה קשה לומר שאתם מרוצים. מצב הבריאות אינו טוב, והדבר גורם לאי־שקט, מועקת ואפילו דיכאון. גם במקום העבודה אינכם מרוצים, ומתחי־לים לחשוב על שינוי. מבחינה כספית המצב אינו יציב, ואין ברירה אלא להיזעזר בכספו של בן־חזוג, או בכספם של חורים וקרו־בים. בקרוב מאוד ישתנה המצב לגמרי.

* * *

מצבכם אינו רע, מלבד כל מה שקשור בכספים. יש להקפיד להחזיר הלוואות, ולשלם חשבונות. דחייה של אלה עלולה לגרום לאי־נעימות רבה, ול־הסתכסכות עם אנשים קרובים. כבר כעת מדברים מאחורי גבכם על „חסכנותכם" ועל אי־נכונותכם לעמוד ב־התחייבויות. ומי כמו־כם רגיש לביקורת, גם אם זו אינה נאמרת בפניכם. מבחינה רומנטית צפויות השבוע הצלחות לא מעטות. שימו לב, אל תחמיצו.

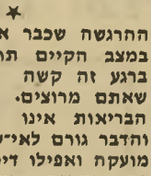

מתח רב מלווה את התקופה. רוצים לבלות, ליהנות ולנוח, אך ההרגשה הכ־ללית אינה טובה. חשים חולשה וכאבים שונים ומשונים, שלא תמיד אפשר להבין מ־היכן הם באים. במקום העבודה לא מתחש־בים בכם, וחדבר גו־רם לרוגז ולעלבון. כדאי לומר את דעת־כם מבלי להתבייש, ולוותר על ה„לא נעים". בן חזוג מתרכך כלפיכם ואפילו עשוי להפתיע בהתנהגותו החורגת מאוד.

* * *

למרות העיכובים המשונים בתוכניות, מת־ברר שגם כך אפשר עדיין ליהנות ולמצות את כל הטוב מהחיים. במקום העבודה אתם זוכים לפופולריות, שב־חים לא מעטים מוש־מעים, וגם מופצים על־ידי אנשים המעריכים את מסירותכם וכישרו־נותיכם. גם אם בתחי־לת השבוע יהיו יומיים מעייפים, תתגברו עלי־הם בקלות. הכינו מלאי של כוח ומרץ, מכיוון שחשבוע תמצאו את עצמכם נהנים ומטיילים ממסיבה למסיבה.

* * *

מתיחת מורגשת בביתכם ובקרב המיש־פחה. שינויים מורגשים באוויר, וכל עניין קטן חופך בן רגע לעניין גדול. החדר־גשה היא שהדברים מתנהלים מעצמם, וסו־חפים עימם גם את־כם. רצוי לברר אי־הבנות ביניכם ובין שכנים או ידידים קרר־בים מהעבר. שיחה גלויה על כל מה שיש לכם נגדם עשויה לחועיל. לתוכנית שנרקמת כעת בחשאי יש סיכוי רב לצאת לפועל בחודש חבא.

התוכניות שנראו בלתי ניתנות לביצוע בכל זאת מתבצעות, אם כי לא בקצב הרצוי. ההאטה לטובת־כם. אך אתם מאבדים את השקט, ומרגישים צורך להימצא בתנועה מתמדת. גם בעבודה חשים מרץ בלתי רגיל. זיכרו שגם הכוחות של מזל גדי — מוגבלים, וכדאי קצת להירגע. מבחינה כספית צפויה הפתעה נעימה השבוע. לא הסכום קובע, אלא ההרגשה הטובה חשובה. תיכרויות חדשות לפניכם.

* * *

מרגישים שעליתם על דרך טובה, למרות שזו תקופה של תוספת אחריות. בפרוייק־טים חדשים שאתם מתכננים, קחו בחש־בון את כל האפשרי־יות. תזחירות תשתלם, ותוכניותיכם יוגשמו. למרות תאופי חמעט תמחוני המאפיין את־כם, תוכלו להשפיע על חסביבה ואף לשכנע אותם בראייתכם ח־בחירה וחנכונה. חישג כספי חיוני צפוי לכם, וזה זמן מצויין לייצב את עסקי חכסף על בסיס איתן.

* * *

חמצב משתפר מיום ליום. ידידים באים לבקרכם, וכדאי אף להתכונן לבילויים ולחגיגות יותר מן ח־רגיל. מתחילה תקופה רומנטית מבורכת מאוד, עם יחסים יציבים יותר מבחינה רגשית. בעתיד תיזכרו בתקופה בנוס־טלגיה. אך אליה וקוץ בה, נדיבותכם השבועית עלולה לההיפך לבז־בזנות. חיבתכם לאוכל ולהתפנקות עלולה לס־כן את בריאותכם. עקרבים בני החין השני מהרחרים בכם. בני דגים — עיסקו בספורט.

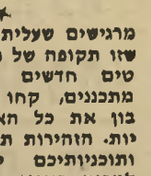

האחת על השני

הדוגמנית שרית דמיר על ה־מעצב שוקי לוי. „שרית היא הדוגמנית הפרטית שלי," אמר, דבר נכון רק לצורך צילום זה.

שוקי עיצב את מה שכינה קולקציית־החלל — אופנה ספורטיבית, המשלבת הרבה פלסטיק היוצר למגע אשליה של עור אמיתי. לדעת שוקי הפלסטיק הוא חומר העתיד בעיצוב בגדים.

חשש מהעתקת דגמים

צוגת אופנה בלי צלם היא, אמנם, דבר נדיר; אך לגמרי לא מיקרי כשהאירוע מתרחש בביתו של מעצב־האופנה שוקי לוי. הוא פשוט חושש מעינא בישא, ורוצה למנוע אפשרות של העתקת הדגמים. צודק? יתכן, כי הקולקציה כל־כך יפה, שכדאי להסתיר אותה מעיניהם של מתחרים.

שוקי כבר הראה את כוחו, כשעיצב בגדים לחברות אחרות. היום, לצד עבודתו עם חברות אלה, הוא עיצב קולקציה מרהיבה ביופיה — כולה שלו וכולה חלל.

זוהי סידרת דגמים ספורטיביים, המשלבת הרבה פלסטיק — מבריק או לא מבריק — שהוא חיקוי לעור אמיתי אך רך יותר ממנו, נעים מאוד למגע, וגם זול יותר.

הפלסטיק הוא חומר העתיד. רואים אותו באירופה על כל צעד, והוא מאיים לכבוש השנה את שוק האופנה. עושים ממנו הכל — מיכנסיים, חולצות, מיקטורנים וסרבלים, בכל ציבעי־הקשת.

שוקי, שידו בכל ויד כל בו, שולח ידו בעיצוב סריגים וגם מעילי־גשם. אך על כך בפעם אחרת.

4 שלבים באיפור: מריחת מייק־אפ, טישטושו על כל הפנים, פיאולה

עדה המאפרת: ממלצרות עד עולם הזוהר

ארי לעצמכן חנות־קוסמטיקה מיוחדת במינה. על שולחן־ענק מונחים 200 שיפתונים בכל ציבעי־הקשת, 120 צלליות בכל הגוונים האפשריים, 50 ציבעי־סומק שונים, מסקרות מכל המינים לארכת ריסים, ועוד ועוד. על הקיר קבועות מראות מקיר־לקיר, וכל אשר עליכן לעשות הוא לעמוד לפני המראה, למרוח ולהתמרח, ולנסות את כל אשר אוותה נפשכן. מדי פעם בפעם תיגש אליכן מאפרת מיקצועית, שתציע לאפר אתכן ללא תשלום.

בחנות כזו בילתה שנתיים מחייה המאפרת הישראלית המקיצועית, עדה לזורגן. עדה, 24, עזבה לפני שבע שנים את ישראל עם הוריה, שהיגרו לניו־יורק.

„הייתי בת 17 כשהגעתי לניו־יורק. כמו הרבה אחרים, התחלתי לעבוד כמלצרית במיסעדה. עבודה זו לא סיפקה אותי. רציתי לעשות משהו מעניין יותר, אבל מיגבלותי היו הגיל הצעיר ואי־שליטתי בשפה האנגלית.

„הרגשתי צורך להיסחף, לעשות משהו שילהיב אותי ושאוהב באמת. החלטתי לנסות את כוחי בשטח־האיפור, שאהבתי מאז היותי ילדה."

עדה נרשמה למכון של כריסטין בלמה — בית־ספר לעור, אסתטיקה ואיפור, השוכן בשדרה החמישית בניו־יורק. שם היא למדה את אמנות האיפור.

„עם סיום לימודי עבדתי בחנות־הקוסמטיקה המיוחדת, ששמה פייס פקטורי, הנמצאת בשדרות לכסינגטון. בחנות זו התאמנתי שנתיים על פניהן ועל עורן של הנשים האמריקאיות הרבות, שמילאו את המקום, ושבדרך־כלל היו חוזרות אחרי כמה ימים לקנות את המוצרים שבהם איפרתי אותן. היתה זו פרקטיקה מיקצועית נהדרת, למדתי מה להתאים לכל אשה, מבחינת סוג העור, הצבע וגיל."

בחנות, השוכנת באיזור הכי־אופנתי של ניו־יורק, נתקלה עדה יום־יום בדוגמניות, שנכנסו לראות מה התחדש בשטח הקוסמטיקה. לאט־לאט היא התיידדה עם

כמה מהן, ואיפרה אותן בקביעות כאשר הזדמנו למקום.

הדוגמניות ראו כי טוב, ואמרו לה כי לאשה כמוה לא כדאי להישאר כל ימיה מוכרת מוצרי קוסמטיקה. הן שיכנעו אותה לעזוב את החנות הציבעונית לטובת עולם־הזוהר של דוגמניות, צלמים ותצוגות־אופנה — עולם שקסם מאוד לה.

„כך קשרתי קשרים עם צלמים ידועי־שם וחתמתי איתם על חוזים בלעדיים," סיפרה עדה בגאווה.

בשנים האחרונות קפצה עדה לבי־קורים קצרים בארץ, וכל ביקור עורר בה יותר ויותר געגועים. „רציתי לחזור לארץ, אך לא היתה לי סיבה טובה — לא עבודה, לא חברים, ממש כלום."

באחד מימי־עבודתה היא פגשה את ספי דבני, הדיילת־הדוגמנית הישראלית. הן התיידדו מאוד, ועדה סיפרה לה על געגו־עיה לארץ. ספי עודדה אותה והבטיחה לה לנסות לקשור למענה קשרים בארץ.

שבועיים אחרי פגישה מיקרית זו צילי־צלה ספי לעדה. היה זה שבוע לפני

שבוע האופנה שהתקיים בארץ, והיא סיפרה לה כי צלמים רבים בישראל זקוקים בדיוק עכשיו לעזרה באיפור. „לא חשבתי פעמיים, ארזתי את חפצי והתייצבתי. יומיים אחרי שהגעתי הת־חלתי לעבוד במרץ רב. מאז ואני אני מותשת, וזה סימן טוב."

את רשמיה המיקצועיים משהייתה ה־קצרה בארץ, מסכמת עדה: „בארץ אני רואה הבדל ניכר דווקא בעבודת הדוג־מניות, ולא בעבודת הצלמים. שהם לדעתי, מיקצועיים מאוד וברמה אירופית, שהיא גבוהה מאוד. בארצות־הברית, כשצלם עובד עם דוגמנית, הוא מצלם אותה כל הזמן כשהיא בתנועה מתמדת. היא מסתובבת ורוקדת, הוא רודף אחריה עם העדשה, והם כמעט שלא מדברים.

„בארץ, לעומת זאת, הדוגמניות קצת בובתיות. הצלם צריך לומר להן ‚תסתכלי שמאלה, ימינה, למעלה, למטה', הן לא מדעות לחשיבות התנועה והריקוד.

„הבדל ניכר נוסף הוא בהופעתן של הדוגמניות. שם מגיעה דוגמנית ליום הצילומים עם רולים בשיער, ציפורניים עשויות ומשוחות לאק, כשפניהן נקיות מאיפור, ורק קרם לחות על עורן. זה יותר נעים ואסתטי לאפר על עור נקי.

„פה, הדוגמניות מופיעות עם איפור, כי הן מתביישות לעבור ברחוב בלתי־מאופרות. הנקבוביות כבר פתוחות והעור כבר מלוכלך ומגביל את עבודת־האיפור, כי המשטח כבר לא חלק ונקי. איפור על פנים נקיות נראה הרבה יותר טוב, יפה וחלק."

מדוע בעצם זקוקה דוגמנית שלמדה איפור, התאמנה ומכירה את פניה, ל־מאפרת מיקצועית לפני הצילומים?

„התשובה פשוטה — המאפרת עושה את עבודתה במיקצועיות, יש לה נסיון של שנים רבות, והתוצאה שונה לחלוטין. אני רואה מה שאשה, המאפרת את עצמה, אינה רואה."

מה, אם כן, מציעה עדה למוכנות לשמוע דיעה מיקצועית?

● איפור לשעות היום — חובה למרוח את הפנים בקרם לחות עדין. אחרי ש־הלחות נספגה בעור, מבליטים את מיבנה הפנים על־ידי סומק. אך צריך לדעת לשים אותו במקום הנכון ובעדינות — על עצמות הלחיים, על החלק העליון של הגבה והחוצה, כלפי מעלה, לכיוון הרכה, מעט בסנטר ובקצה האף. לכל סוגי העין משתמשים במסקרה, המגדילה את העין. מי שנתברכה בעיניים גדולות, יכולה למ־שוח קו־עיפרון כהה בתוך העין.

לעיניים קטנות יתאים עיפרון בגוון אפרפר. יש למושחו בקצה העין, ליד הריסים, כלפי חוץ — מציירים משולש קטן בקצה העין ומטשטשים אותו כלפי מעלה, דבר המשווה לעין קטנה מראה גדול יותר. בחלק הפנימי של העפעף מורחים צללית בהירה בציבעי השמפניה, ורוד או אפרסק — הצבעים האופנתיים.

את השפתיים יש למרוח בשפתון שומני, כשהגוון תואם את גוון־העור.

● לשעות הערב — בשקע העין האי־פור יכול להיות קצת יותר כהה. גם ב־זווית החיצונית אפשר להוסיף צבע כהה, כמו סגול־שזיף או חום בורדו. כללית — כל צבע שהוא יותר כהה בשתי דרגות מזה שבו משתמשים ביום. וכמובן, לא לשכוח, גם השפתון חייב להיות יותר כהה.

עדה מוכנה לגלות לנו גם סוד מיקצועי — אחד בלבד בשלב זה — והוא בעניין הריסים והמסקרה.

„בדרך־כלל, בגלל הלחות בארץ, כש־מורחים מסקרה על הריסים הן לעיתים תכופות נדבקים האחד לשני. מה עושים? לפני משיחת המסקרה שמים טאלק על הריסים, דבר המייבש אותם. אחרי־כן שמים שכבה אחת של מסקרה. אם רוצים שהריסים ייצאו עבים יותר, מוסיפים עוד שיכבה של טאלק, ומורחים עוד שיכבת מסקרה." זה מה שנקרא ריסים בסיגנון לייזה מינלי.

את עצותיה בעניין טיפוח העור, ה־שיער, הגוף, האכילה ועוד, דאגה עדה לכתוב ולפרסם בעיתון הנקרא צמודלס־שאו־קיים — שבועון הנחסף על־ידי דוג־מניות ושחקנים.

נשים, ואין זה חשוב מה מיקצוען, חייבות להקפיד להזין את עורן ולשמור עליו נקי ומטופח.

שלב ראשון בהצלחת איפור ובהשגת תוצאה נכונה וטובה מתחיל בעור מטופח. להלן טיפול־ביתי, על בסיס של חומרים טיבעיים, אשר בדרך־כלל מתאימים לכל סוגי העור, ושכל אשה יכולה לעשות בזמנה הפנוי, פעם בשבוע, ואשר עוזר לניקוי העור.

חומרים:

4 שקיות של תה קמיל, או כל תה מעישבי־מרפא אחרים; 1 שקית חלב דל־שומן; 1 ביצה — להפריד בין החלמון והחלבון.

חומרים להכנת עיסה — 4 כפות סולת, כף דבש, ביצה שלמה, 2 כפות חלב. לערבב יחד לעיסה.

אופן הטיפול:

את הטיפול יש להתחיל כשהפנים נקיות. להרתיח את ארבע שקיות התה בסיר עם מים, לעמוד מעל הסיר כשהאדים עולים אל הפנים עד להזעה, או כמה שאפשר להחזיק מעמד. שלב זה פותח את הנקבוביות ומאפשר לשומן וללכלוך לעלות על פני השטח.

אחרי שהנקבוביות נפתחו (שימו לב שהפנים גם מאוד אדומות), השלב השני הוא לנקות את הליכלוך שעלה למעלה בחלב דל־השומן. לשטוף כמה פעמים בעזרת צמר־גפן.

מירחי את העיסה בסיבובים קלים על הפנים עד שהיא מתייבשת ומתקשה. שיטפי בחלב, וחיזרי על העיסוי שלוש־ארבע פעמים. אחרי פעולה זו רוב הליכ־לוך והשומן שבתוך העור ייצא החוצה, ועכשיו הנקבוביות צריכות להיסגר מחדש.

לסגירת הנקבוביות יש להניח מסיכה מביצה, המכילה חלבונים ומזינה את ה־עור. בעלות עור שמן ישתמשו בחלבון בלבד, ובעלות עור יבש בחלמון בלבד.

אין לשים מסביב לעיניים (מפני ש־השטח מאוד רגיש). אחרי עירבוב הביצה יש לשים 4—5 שכבות על הפנים ו־הצוואר, ולשכב לנוח כ־20 דקות. עור בעייתי רצוי להשהות אפילו 40 דקות.

יש להימנע מהזזת הפנים כדי שתהליך סגירת הנקבוביות לא ייפגע.

החלב דל השומן ישמש לשטיפת ה־מסיכה. לאחר מכן יש לשטוף את הפנים במים פושרים. אם את מרגישה שעורך יבש, השתמשי במעט לחות שהינך מש־תמשת יום־יום.

לאחר טיפול זה תחושי שעורך רך ונעים כמו של תינוק. אם היו פצעונים, הם יתייבשו אך לא ייעלמו כליל בטיפול הראשון. המייק־אפ יימרח על עורך ביתר קלות וברכות. אם תקפידי על טיפול זה, תראי תוך חודש תוצאות מדהימות.

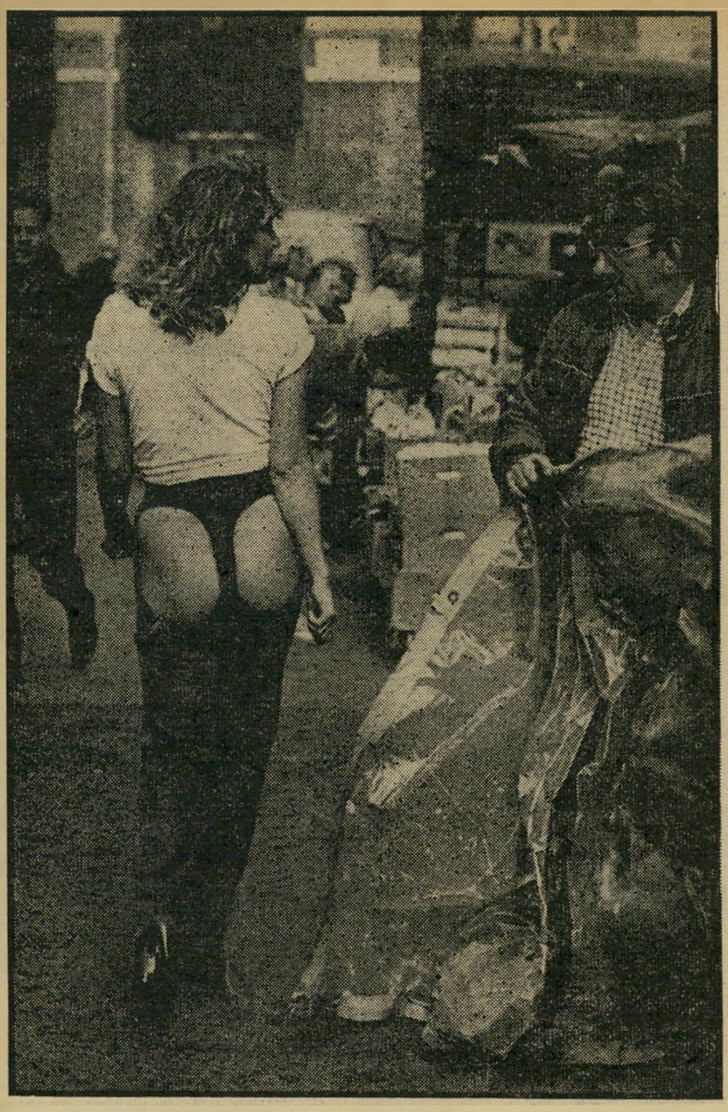

ג'ינס אוריריים

פ יתאום, באמצע ימי־החורף הקיציים, פנתה לנו השמש ועוררה התוצאה: הנועזות תיאלצנה להמתין כמה שבועות, אם ברצונן להיות הסנוניות הראשונות, שתבשרנה את פעמי־האביב במכנסי־הג'ינס האוורירית, החדשות והמקוריות.

לתשומת־לב רציניות והמקוריות שבכן:

נא להזדרז! זה דגם ייחודי! נתפרו ממנו בארצות־הברית 100 זוגות בלבד. המאחרות לא תזכנה במקור, אלא תיאלצנה לעשות זו במו ידיהן — לקחת ג'ינס ישן, ולשרטט עליו, בעזרת מחוגה, עיגול התואם את אחוריהן. שימנה לב שלא להידקר, ועליהם, לחתוך ללא־רחמים! לא, לא בבשר החי, אלא בג'ינס. אין צורך להתחשב בגבול הטעם הטוב, רק בגבול הטוסיק.

יתרונות הג'ינס חושף־השת:

- מונע הזעה הודות לפתחי־האוורור.
- מאפשר שיזוף תוך כדי הליכה.
- רואים בו את הסוף.
- גם טוסיק מרובע יראה בו עגול ושובב.
- אולי סוף־סוף יפסיקו לצבוט לך בלחיים כאילו היית ילדה קטנה.

פרשה דומה זו של תרופת הד"ר רובין אירעה ברומניה: המימסד נגד רופא יוצא־דופן (מימין) והפעיל נגדו את השלטונות - וכעבור 18 שנים של פעולה רפואית במחתרת התגלה שהאיש המציא תרופה מהפכנית

ד"ר רובין ההרפתקני

חדר טיפולים בבית־החולים על־שם וסילי בואיץ', בשדרות ויקטוריה, בעיר טימישוארה, רומניה. בחדר לבן ורחב מרווח שבו מיטת־טיפולים וארון־תרופות עומדים הד"ר בואיץ' ושני עוזריו, הד"ר וסילי דינדליאן והד"ר אורל ניקוארה. השלושה עומדים לטפל בחולה הסובל מלומבגו ואישיאס, שהגיע אליהם מאחד הכפרים שבמרכז רומניה.

החולה, אולטאן אמברוזה, נבר צנום בשנות השישים המאוחרות של חייו, נכנס כשהוא נתמך על־ידי אשתו וכלתו. כל צעד גורם לו כאב ללא נשוא. הוא אינו מסוגל להתיישר מזה ארבע שנים.

זריקות במוקדי־הכאב

עשר ניות ספורות אחר־כך מופיעות שתי אחיות. הן עוזרות לו להתפשט, כשהוא צועק מכאב עם כל נגיעה בו. בעמל רב מעלים אותו על שולחן־הטיפולים, והד"ר דינדליאן מאתר, בעזרת לחיצות במרכז עמוד־השידרה שלו, את מוקדי הכאב.

האחיות מוכנות עם זריקות של בואיצ'יל פורטה. בכל פעם שהרופא מאתר מוקד של כאב, הוא מזריק למקום את הנסיוב. אחרי שבע זריקות נראים הרווחה והחולה תשושים, אבל אולטאן אמרוזה מתיישב ומבקש את בגדיו.

הוא מתחיל להתלבש. תחילה בתנועות מהוססות, אבל לאט־לאט כשהוא משתכנע שאין התנועות מכאיבות לו עוד, הוא מתמלא ביטחון, נועל את נעליו ושורך אותן — בפעם הראשונה מזה ארבע שנים. אולטאן עוזב את המירפאה זקוף.

זאת לא היתה הצגת־ראווה, ואין מדובר ברפואת־אליל. אולטאן הולך עדיין לאט, הכאבים עלולים עוד לחזור, אבל אם וכאשר זה יקרה, הם יהיו קלים יותר והוא יהיה מסוגל לעבוד ולתפקד במשק הכפרי שלו.

הטיפול ערך כ־10 דקות, אך עד שאורשר הניסיוב על־ידי מישרד־הבריאות הרומני, עברו 25 שנים, מהם 18 שנות עבודה חשאית, הרחק מעיני השילטונות, שבסמכותם לאשר או לפסול כל תרופה.

מבחינה זאת לא היה גורלו של בואיצ'יל פורטה שונה מגורלן של המצאות רפואיות בארצות המערב. דרך החתחתים של ד"ר בואיץ' ושל עמיתיו לא היתה שונה מהתמודדויות מסוג זה בכל מקום אחר בעולם. על כך יעיד סיפור חייו של הרופא בן ה־69.

וסילי בואיץ' נולד בכפר בוגדהבונד, ליד העיר טימישוארה. הוא למד מינהל וכימיה שימושית. בפרוץ מלחמת העולם השנייה גוייס לצבא, ושירת בדרגת סגן־משנה באיטליה. החפירות הלחות השאירו לו כמזכרת ריאומטיזם, ובגיל 26 הוא היה אדם חולה ומוגבל בתנועותיו.

הסבתא המרפאה

הוא מזור לא כא לו מן הרופאים, אלא מסבתו, מריה, שהיתה המיילדת של הכפר ושימשה גם כמרפאה של תושבי כל האיזור. את רוב תרופותיה היא הפיקה מצמחים שליקטה בגבעות וביערות הסביבה.

„היא הכירה את רוב צמחי הסביבה," סיפר בואיץ'. „אחדים מהם היא בישלה, מאחדים הוציאה תמצית בעזרת שומן ואלכוהול, ובחלק אחר השתמשה בשורשיהם."

אחרי טיפול של כמה חודשים, הרגיש הנכד הנכה כבר מספיק טוב כדי לקבל על עצמו אתגר חדש. הוא החליט לחקור את ההרכבים הכימיים של הצמחים שהביאו לו מזור. הוא התחיל לערוך ניסיונות, ונרשם בעת ובעונה אחת לבית־ספר לרפואה, כדי ללמוד פיסיולוגיה, פרמקולוגיה ופיסיופתולוגיה. בזמן הלימודים המשיך לערוך ניסויים על חיות ועל עצמו. בתום לימודיו הוא נשלח לעבוד בכפרים ליד גבול יוגוסלביה.

ארבעת הכפרים ששירת, בנוסף לבתי־החרושת הרבים ואנשי הצבא שבאיזור סיפקו לו עבודה רבה. את חוליו הקשים שלח לריפוי בבתי־החולים, וכשחזרו אליו מבלי להירפא ממכאוביהם הוא טיפל בהם ברפואות שהפיק מצמחים.

„רציתי להוכיח שאיפה שנכשלה הרפואה הקלסית אני אצליח," נזכר בואיץ'. החולים שנעזרו בו הביאו אליו את קרוביהם, והדבר עודד את רוחו להמשיך.

הוא עבד ללא ידיעת המועצה הרפואית, שהתנגדה נמרצות לטיפולים מסוג זה, וכך התחילו הבעיות. כשהתחילו להגיע אליו חולים מן הערים, ומעשיו נודעו לרופאים הממונים עליו, העבירו אותו ממקום עבודתו, ואסרו עליו להמשיך בטיפולים.

על אף האיסור הוא המשיך בניסוייו בחיות, ועזר למיקרים נואשים. „השמועה הגיעה אל מחוץ לגבולות רומניה, והתחילו להגיע אלי רופאים מהולנד, אוסטריה, יוגוסלביה ואיטליה, שקנו אצלי תרופות ולמדו את שיטת הטיפול."

הפצת תרופתו ברחבי אירופה הביאה לו, יחד עם חסידים רבים, גם אויבים, מן הארץ ומחוצה לה. והדברים הגיעו לידי כך שאסרו עליו את העיסוק ברפואה בכלל.

פריצת הדרך

בואיץ', מינהלן, נימאי ורופא, הפך למחוסר עבודה. בשנים אלה עמדה לצידו אשתו איליאנה. ביום הפיקו בני־הזוג סבון למכירה, ובלילות, במרתף ביתו, המשיך בואיץ' במחקריו.

רשמי! תמונה רשמית שמפיצים שילטונות רומניה בכל לשון־כוח־התיירות: איש־המדע ותרופתו.

לאחר שעבר טיפול אצל סבתו, אשר ריפאה אותו בעזרת צמחי־מרפא, החלים הצעיר הרומני, להקדיש את חייו למחקר הצמחים, למד רפואה וגילה תרופה מהפכנית

וסילי בואיץ' ותרופותיו היו עלולים להישכח, לולא הצורך הדחוף של הממשלה ברופאים. למרות שרשיון הרפואה נשלל ממנו, הוא חזר לעבוד בבית־חולים איזורי, כרופא כללי. לשם גם הגיע לטיפול המשורר הרומני הידוע, מיכי בניוק.

כפוף האיכר אולטאן אמברוזה, כפי שהגיע למירפאתו של הד"ר בואיץ', כפוף ונשען על מקל, ויצא אחרי טיפול של שבע זריקות זקוף־קומה.

לפני ואחרי לוצ'אנה בינדר, פקידה במישרד־התיירות הרומני בעיר טימישוארה, לא הצליחה לישר את זרועותיה בגלל מחלת השיגרון. בתמונה רואים את הד"ר וסילי דינדליאן מזריק לה נסיוב של **בואיצ'יל פורטה**. מייד אחר־כך הפכו תנועותיה של לוצ'אנה בינדר חופשיות. בתמונה למטה: לוצ'אנה מצליחה ליישר זרועותיה לאחר הטיפול.

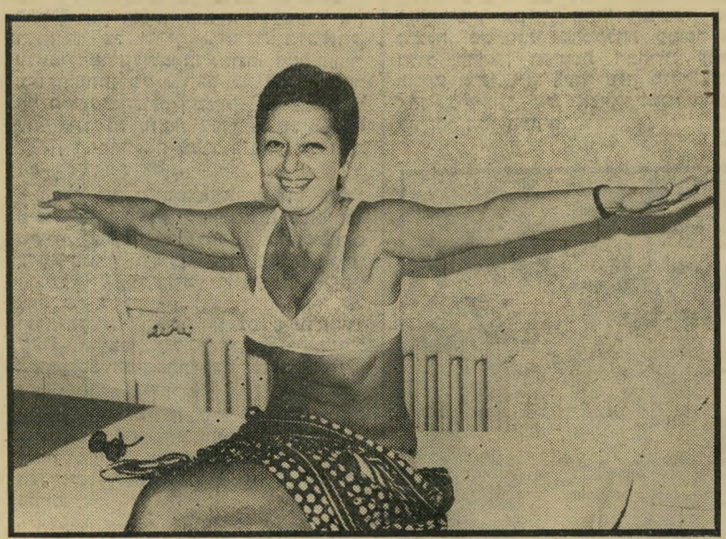

שלקה בדלקת פרקים קשה באצבעותיו.

בניוק לא הגיע במיקרה לאותו בית־חולים. הוא ראה חבר שנירפא מרפואתו של בואיץ' וחיפש את הרופא. „האם אינך חושש לקבל טיפול מרופא כללי שרישיונו נשלל?" שאל אותו בואיץ'.

„לי אין מה להפסיד." ענה לו המשורר. „איני מסוגל לכתוב, ובלי כתיבה אין לי פרסה ואין גם טעם לחיי."

בואיץ' הזריק לו זריקה בכל אצבע. אחר־כך ביקש ממנו לכתוב. בניוק נטל לידיו עט, לראשונה מזה שנה וחצי, והתחיל לכתוב בשטף. הוא ביקש לדעת „אם הריפוי יחזיק מעמד." בואיץ' לא יכול היה לענות לו תשובה מדוייקת. ב־15 השנים הבאות לא חזרו הכאבים.

חולים מכל קצות העולם

אחרי שנה פנה בניוק לאדריאן סאונסקו, המוציא לאור של הביטאון הנפוץ פלקרה, וסיפר לו על ריפויו ועל מצבו העגום של הרופא שריפא אותו.

פאונסקו הסכים לבדוק את העניין, שלח כתבים, ופירסם מאמר על הרופא ועל תרופתו. הוא גם השתדל למענו אצל השילטונות והם הסכימו לערוך בדיקה יסודית. התרופה נבדקה בכמה מעבדות, והמסקנה היתה שהנסיוב אינו רעיל ואינו מסכן את הבריאות.

מזלו של בואיץ' השתנה, רשיון־הרפואה הוחזר לו, וב־1973 הוא רשם פטנט על התרופה. חולים מכל קצוות העולם התחילו לעלות אליו. ביניהם בן־דודו של נשיא סנגל, אשר בואיץ' גאל אותו מכאביו. בתום טיפול של שבועיים הוא בא עם זר פרחים ענק אל ביתו של הרופא, ובמוסרו את הפרחים לאשתו, אמר לה: „אני מודה לך שיש לך בעל כזה, שמביא כבוד לרפואה ועזרה לאנושות."

על כך ענתה לו איליאנה הבלונדית: „ואני מודה לך שיש לך נשיא שהוא מדי־נאי דגול ומשורר בעל השראה. קראתי רבים משיריו, ואני מצטערת שאין להשיג את יתר כתביו."

זמן־מה לאחר מכן קיבלה איליאנה מיכתב מהנשיא ליאופולד סנגור, בצירוף כתביו.

הווילה של בואיץ', המרוהטת בריהוט עתיק, מלאה במכתבי־תודה מכל העולם, אשר מונחים בארון זכוכית סגור ובתוך אין־ספור אוגדנים על מדפי הקירות, בחדר מיוחד בביתו של בואיץ'.

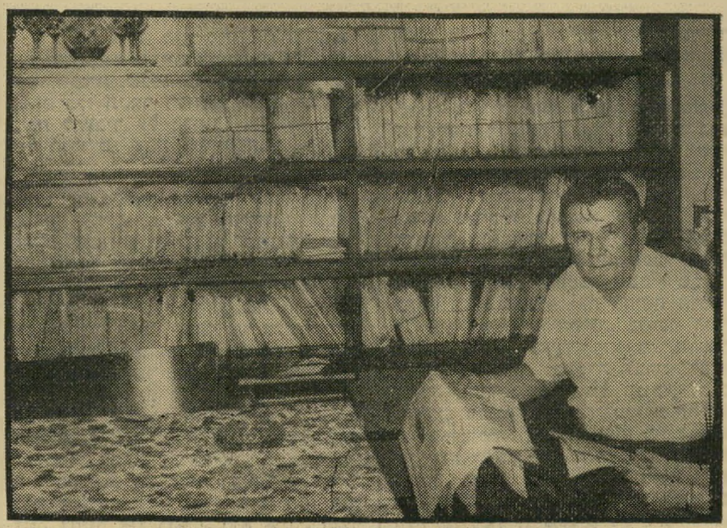

„התהילה אינה חשובה"

מי יבד המיכתבים זכה הד"ר בואיץ' בפרס ראשון להמצאות בטימישוארה, ובבוקרסט, בדיפלומה מיוחדת של מישרד־הבריאות ועשרות פרסים נוספים.

על כוס יין רומני משובח, אחרי ארוחה טעימה שהכינה אשתו, שאלתי את הרופא, שהוא עדיין גבר נאה ביותר, כיצד הוא מרגיש עכשיו, כשזכה בהכרה ובתהילה בינלאומית. פניו לבשו הבעה עצובה, ובלחש ענה: „מרוקן. המילחמות התישו את כוחותי, ולמרות חזותי האיתנה אני אדם שבור, שביטנו תפורה לאורך ולרוחב אחרי ניתוחי אולקוס. לא התהילה ולא הכבוד מדברים אלי כיום. אני רק חי כדי להמשיך בעבודתי. זוהי תמצית חיי. את הכבוד אני משאיר לאחרים."

מכתבי תודה

ד"ר וסילי בואיץ' ליד ארון מלא מכתבי־תודה שנשלחו אליו מכל קצות תבל, מאנשים שנרפאו בעזרת התרופה שהמציא. ביניהם גם מיכתב התודה של נשיא סנגל, ליאופולד סנגור, שדודנו נרפא בעזרתו.

נמר של עיר

ראשומון מילחמת יום־הכיפורים ✷ במערב אין כל חדש נוסח היינריך בל ✷ חשבת ליל הספרים המצונזרים

ביקורת

החד־מימדיים

„והוא הרי את כל קרבות הבלימה עבר עם החטיבה שלו ומשהו עצום קרם בתוכו ועד עתה עדיין חונק, עצמר כגוש בגרון, כשראה אותה נשברת, הוכה ומת־מעמת, מכלה את תחמושתה מול שיירות השיריון הארוכות שזחלו קרימה ללא לאות, בעקשנות בלתי נתפסת, כהתמדה, בניגוד לכל התחזיות המדיעיניות...“ בסיגנון **עמוס עוזי** אופייני זה, פותח איש צבא־הקבע לשעבר, **בני ברבש**, את ספר־בתוליו היקיצה הגדולה שראה אור החודש *.

היקיצה הגדולה אינו מילחמה ושלום של מילחמת 1812 בין צרפת של **נאפו־ליאון** ובין רוסיה, הוא אינו במערב אין כל חדש של **אריך מאריה רימארק** על מילחמת־העולם הראשונה, ולא הערו־מים והמתים של **נורמן מיילר**, המתאר את מילחמת־העולם השנייה. היקיצה הגדו־לה, אינו גם מתחת לפרחים של **עמוס קינן**, המתאר את מצבו הנפשי של הלו־חם במילחמת 1948.

סיפרו של ברבש הוא סיפורו החד־מימדי של **אסף**, קצין אג״ם בחטיבת־שיריון, שלחמה במילחמת יום־הכיפורים ברמת־הגולן, השוכב בלא הכרה בבית־חולים. **אלי**, המח״ט שלו, ממתין ליקי־צתו, כדי למלט את עצמו ממסקנותיה של ועדת־חקירה צבאית. זהו גם סיפורם של **ענת**, אהובתו, של הוריו, קרוביהם וכל הקומפלכס המישפחתי של אסף.

המיבנה הספרותי הבנאלי של היקיצה הגדולה הוא מיבנה של קופסות. מיבנה של סיפור ראשומון היפאני, כאשר כל דמות מביאה את גירסתה שלה למהלך העניינים, ולפרשנות של מחדל יום־הכי־פורים.

המספר הראשון הוא המח״ט אלי, ה־מטיח כבר בפתיחה, בלא הסבר מעמיק די צורכו **„כל אותם נביאים נחרצים שכסכסנותיות וכיכשתן הוכילו את הצבא להתאבדות הזו, לגירדונה, לעיוורון...“** אלי, **„שאת כל המילחמה הנוראה הזו עבר זקוף כצריח המפקד...“** נשלח לוועדת־חקירה, העשוויה מדמויות צבאיות שו־ליות בעיניו **„ואפילו המבתר שבהם, שקי־דם הציג עצמו בראש השיבות כיח״ר הוועדה, גם הוא אינו מכר לנו. איפה צומחים כל־כך הרבה תתי־אלופים בצבא הקטן הזה ?“**

אלי נחקר על אירועי ה־11 באוק־טובר 1973 בחזית רמת־הגולן, תוך שהוא רואה את עצמו הופך לשעיר־לעזאזל, מצב אותו הוא מתאר כך: **„אלוף־מיש־נה אלי הנגבי, קצין ללא דופי, עבר ללא רבב, רצוף מעשי גבורה, עמוד נפיון, למוד קרבות, ארבע פעמים נפ־צע — פעם אחת קשה — קיבל את עיטור המופת ומיספר פעמים צויין לשבח. ועכשיו, פתאום ההשפלה הזו, מחפשים שעירים לעזאזל. פתאום מגיע איזה רמטכ״ל חדש שישב כושינגטון, שאפי־לו מפקד אוגדה לא היה, וממנה ועדות חקירה המאכלסות באנשים שלא תמיד ברור מה הקשר שלהם למיקצוע ה־צבאי...“** ומתוך משך עדותו הולך ומת־בהר המיכלול האנושי של חטיבתו, ה־תככים, הרישעות, המוגבלות של בכירי החטיבה, ירידת איכות האנוש של דור הקצינים החדש בצה״ל, חרדידות והחד־מימדיות המאפיינות אותם, ואת דמותו של **אלי הנגבי**, כפי שגובשה בידיו של המחבר, בני ברבש.

אותו מח״ט רדוד מזלזל גם בהגיגיו בדור הקצינים הזוטרים, מחללי תנו־עות־המחאה: **„עכשיו חלקם נמנה בוודאי עם תנועות המחאה ההיפטריות, המדברות על המחדל הנהדל, מקיעות את אי הסדרים, את הימ״חים המוזנחים, את הקוני־צפציות...“** אלי המח״ט אינו מסוגל להתמודד ברדידות האופפת אותו, עם המניעים הפוליטיים והחברתיים, עם ה־קיפאון שהביאו למילחמת יום־הכיפורים. הוא מודד את המתרחש באוגדות ובימ״חים, ותו לא.

הפרק השני בהיקיצה הגדולה הוא סיפורה של ענת, חברתו של אסף הפצוע („פלא רפואי, הגוף בערנות מלאה והנפש עדיין שקועה בעולמות אחרים...“). ענת משחזרת את קשריה עם אסף כשבמהלך ההמתנה ליקיצתו של אסף היא עוברת חווייה מינית עם אלי המח״ט שלו („אחר־כך, במלון, אחרי המשגל הלא מצלח, כשיצאתי מהמקלחת עטופה כי־חלוק הרחצה והרגשת הבחילה עודנה חונקת אותי...“), בעוד שזה מנסה להי־אחז ביקיצתו של אסף, לשם הוכחת צידקתו המילחמתית.

ענת בת ה־32 היא נסיון קלוש לתאר את השתקפות חוויית המילחמה באמצעות אשה, נסיון שבמהלכו מנצל ברבש את אחת כלי תיאור רדודים, שבעזרתם הוא ניסה להעביר על הכתוב, את חוויותיהם של הגברים, שהיו במילחמה.

הפרק השלישי הוא תיאור המצב, כפי שמשתקף בעיניו של אסף נטול־ההכרה. תיאור ילדותו במשק, שירותו הצבאי, חיולו לצבא־הקבע, קשריו עם נשים, מע־רכת־יחסיו עם הקיבוץ, הוריו וענת. אסף רואה בהגיגיו את יצירת הקשר עם ענת, הלחצים שלה שלא יחדל את חוזהו עם צבא־הקבע, לבטיו, לחצו של אלי המח״ט. הפרק הרביעי מתאר את השעות של טרם המילחמה, כאשר הוא מגוייס בעל־כור־חו בידי המח״ט, ותיפקודו ברמת־הגולן. גם הפרק החמישי הוא המשך המונולוג הרדוד של אסף נטול־ההכרה, כאשר קטע זה מהול במעט ציניות צבאית, כמו תי־אור הפגישה עם אלוף הפיקוד: **„מבדי־עים והאלוף מחייך אלי בחביבות. ,הח־למת לחזור אני רואה', הוא אומר, וכבר חזר ומצמיד את עיניו למשקפת, ואני, בכל כוחי, מנסה לדכא את התרוממות הנפש, הגאווה הממופשת שאוחזת בי, האלוף זוכר אותי...“** אלוף זקן, המתואר אלוף ה„ממאן בכל תוקף להאמין ש־הקאריירה הצבאית שלו תזמן לו מיפגש עם עוד מילחמה...“

בפרק השישי חוזר ברבש למח״ט ה־מחפש את הוכחת צדקתו. בתיאור שהוא בבחינת הגילגול החמישים לחוויותיו של הקצין הבכיר בסיפורו של **יצחק בן־נר** ניקול, מגבב ברבש קביעות כמו: **„הנה אתמול בישיבת המטכ״ל, במקום ללבן כמה נושאים בעלי דחיפות עליו־נה, נגרר הדיון לאמצעים שיש לנקוט נגד אותם האלופים החוזרים ומתראיינים באמצעי התיקשורת... מצד אחד קיומת דחיפות נדולה להחזיר את השיגרה אל כנה ומצד שני, מילחמת היהודים ביהו־דים...“** ומסע בנאלי לזכרונותיו הצבאיים בנוסח של: **„עשרים שנה אני מפקד בצבא הזה. אני נכנס ויוצא את הנבו־לות כמו שכבוד השר נכנס ויוצא את לשכתו. אני ביליתי יותר לילות בתק־ריות אש מאשר עם אשתי במיטה. כ־שכבוד השר היה רמטכ״ל, אני צנחתי במיתלה ומאז אני כל הזמן מוביל אנשים לחדירות, למארבים, לפשיטות, לתקריות ולקרבות, למילחמות עקובות מדם. תמיד מהצלחה כזו או אחרת. מה קורה לכם לכל הרוחות ? המילחמה הזאת העבירה אתכם על דעתכם, גרמה לכם לאבד את הראש. כבר אין מה לעשות במדינה הזו חוץ מאשר להקים ועדות חקירה...“**

המח״ט אלי צריך להמיר את התהילה הצבאית והמילחמתית שלו בעבודה בחב־רת שמירה ושירותי נקיון, תוך שהוא משכנע את עצמו ב„לא פולם צריכים להיות יצרנים של מכשירי אלקטרוניקה או מנהלי חטיבות בקתצרן כור או כלל. העבודה היא רבת עניין ומצוינת ואפשר להתפתח לאין סוף כיוונים. אפשר להקים מחלקה חדשה שתעסוק בבילוש...“ באמת סוחט דמעות. את סחיטת הדמעות על גורל הממ״ט התועה בדרכי החיים מעורר ברבש, כאשר הוא משלח אותו לצומת תל־ברוך, במטרה לברור לעצמו פרוצה מתוך „מיספר של זוגות“, ומוצא „חניכה תורנית“ הדואגת לפריקת תחמוש־תו: **„תשוקתו היגעה. תאוות דוויה. בקו־שי הוא שוטע את הנחיותיה והוא בא לתוכה, שוקע, עולה ויורד, עולה ויורד. אלוף־משנה אלי הנגבי כוולכו צבאי. עם זונה שלועסת לו מסטיק ליד האזון ושו־אלת, נמרת ?' מקנחת בקלינקס ודרך חי־רית מציתה לה סיגריה...“**

• קטע מתוך ציור של יגאל תומרקין.

פרק תשיעי ואחרון, הוא סיפורה של האם, הקורבן האחרון באותו ראשומון מילחמת יום־הכיפורים, נוסח בני ברבש. האם, פולטת, כקודמיה דברים בנאליים, של דור האבות, דור העולים מהגולה ושאר תמלילים על חייה בקיבוץ, עימו־תה עם בעלה, ועם המח״ט־לשעבר של בנה. אשה מבוגרת היושבת ימים ולי־לות ליד מיטת בנה נטול־ההכרה וסו־רגת, כאשר היא מעבירה בהגיגיה את בשורתה לבנה אסף, בשורת המילחמות הבאות: **„אסף. אני רוצה לגלות לפניך אמת כאובה. כל אלה שממתינים ליקי־צתך, לא לך הם ממתינים. רק אני, שכבוקר השכם פותחת את יומך, שכמשך היום אינני משה ממך ועכשיו אחרונה כאן נותרת, רק אני, לך עצמך מחכה. והשורה שיש לי אליך איננה ורודה. דברים לא השתנו, סיכויים חדשים לא הופיעו כאופק. המילחמה שהיתה, מיל־חמה קשה היתה, כך שמעתי, אך אומ־רים שהמילחמה הבאה תהיה קשה ממנה...“**

היקיצה הגדולה היא כותרת, חסרת סי־כוי. היקיצה הגדולה הוא נסיון רדוד, לתאר מילחמה בחוסר כישרון ספרותי. מעלתו האחת והיחידה של הספר, והמעלה המפחידה ביותר, היא החד־מימדיות של העולם הצבאי הגברי של צה״ל, עולם מחריך עבור המילחמות הבאות, אם צודקת אמו של אסף, האומרת שהמילחמה הבאה תהיה קשה ממנה.

היקיצה הגדולה, הוא ספר של קצין־מילואים על גברים, ולא על חיילים. ספר של חיסול חשבונות צבאי וחסר מש־מעות, ספר שאין בו לא בשורה גדולה, וגם לא בשורה זעירה. חבל שמחבר הספר, בני ברבש, לא זכה ליקיצה גדולה, מעורך הסידרה שפירסמה את הספר, **יעקוב שביט**, יקיצה שהיתה חוסכת מהספרות הישראלית את הפעת הספר הזה.

• בני ברבש — **היקיצה הגדולה**, עורך הסידרה: יעקוב שביט; חוצאה כתר; 136 עמודים (כריכה רכה).

אוקטובר 1973 *
אי־הסדרים, הימ״חים המוזנחים והקונספציות

תרגום

ספרותבוסה

חתן פרס נובל לספרות שנת 1972, הסופר **היינריך בל**, נחשב זה למעלה מ־15 שנה לאחד מהבולטים שבין סופרי העולם. בימים אלה ראה־אור בתרגום לעברית קובץ סיפוריו הראשון של בל, סיפורים שהיקנו לו את המוניטין הרא־שוני שלו, שחוברו וראו־אור בסוף שנות ה־40׳ ובראשית ה־50׳.

בקובץ, שכותרתו העברית הרכבת נהגה לדייק *, מצליח בל לצייר בעוצמה תי־אורית חסרת־תקדים את תהליך התבוסה האי־שית, בסופה של המילחמה העולמית, בקרב החיילים הגרמניים.

סיפור הכותרת בקובץ הרכבת נהגה לדייק, שהוא בבחינת נובילה מלאה, מתאר את מסעו ברכבת של חייל צעיר, מביתו אל המוות שבחזית, כאשר במוחו מקננת לה רק מחשבה אחת, והיא: **„אני לא רוצה למות!“** אותו חייל, חולם והוזה, חפץ לדמיין לעצמו את העתיד, חולם על חדר מלא בספרים, סולד מכל הצבאיות האופפת אותו. החייל ושאר נוסעי קרון־הרכבת עוברים עשרות תחנות־רכבת („**שאלוהים יברך את תחנות־הרכבת ללא קולות צלולים...**“).

בהגיע הרכבת לדרזדן, נתקל החייל ב„מכון צעיר, שמן, בעל פרצוף אדמדם.

• היינריך בל — **הרכבת נהגה לדייק**; עיפה: יגאל תומרקין; תרגום: פרופסור (למסאורולוגיה) אברהם הום; הוצאת מסדה; 172 עמודים (כריכה קשה).

החיילים לובשים מדים חדשים, וגם הפנן הוא חדש לגמרי בחליפה־מן־המוכן שלו עבור נידונים לשנות; גם העיטורים על החזה שלו הם חדשים כמו חיילי־שפרת שניצלו זה־עתה, והם נראים מזויפים עד להחריד...״

ההווי המתפתח בינות לחיילים בקרון, מתחנה לתחנה, הוא הווי שיטחי הכיבושים של גרמניה הנאצית באירופה: ״עזב־רים את כל אירופה, פה רופפים צר־פתיה אחת, שם מרימים רומניה, ובקיבוץ רצים אחר הרפיות; וכשנופעים לחופשה ומשתחים נניח בורשה או בקרקוב, או לא יכולים לעמוד נם בפני הפיתוי של הפולניות היפות...״ אלא, שהאבסורד הוא, כמאמר אחד מהחיילים בקרון, כאשר אתה שב לביתך: ״הנה שוכב לו ברגש על הספה שלך, ברגש אחד, רוסי, כן רוסי, שוכב על הספה שלך, והפטיפון מנגן מנגו, ואשתך רוכנת בפיג׳מה אדו־מה ליד השולחן...״

הרכבת נהגה לדייק הוא סיפור קפדני, של מסע רגשות רב־מימדי; אל תוך מצוקות הנפש של חיילים מובסים, שדבר לא נותר עבורם בעולם, שלמדו בשדות־הקרב הקטל, שהרייך השלישי, המולדת, המילים, הדגלים, הסמלים והכל — הינם בבחינת מחזה תעתועים אחד גדול.

גיבור הסיפור, אותו חייל הנוסע אלי מותו, מגיע לאחר פרישת כל מכלול רגשותיו ויצריו הכבויים לתיאור כאב המיל־חמה והתבוסה: ״כבלתי כל שנייה במדים המחרבנים האלה, ביקבלו לי את המח עד צאת הנשמה, את דמי שפכו כשדות־הקרב שלהם, ממש שפכו, שלוש פעמים נפצעתי במערכה למען כבוד האומה, כך־יכול, פעם באמיין, ולמעה ליד טירפפול ואחר־כך בניקופול, וכל מה שראיתי היה רק טינופת דם וחרא, וכל מה שהרחתי היה טינופת...״

בתחנת ורשה, מגיע החייל לבית־זונות פולני ופוגש בפרומה, שמבהירה לו: ״מזור, אתה גרמני, ואינני שונאת אותך...״ והוא במקום לשגול אותה, מתפרק בנגינה

סופר היינריך בל
מסע־רגשות רב־מימדי למילחמה

על הפסנתר, קטע עדין של בטהובן: ״תנועה קלה שבקלות יכולה להרוס את המוסיקה הזאת. והיפה מכל הם פני־החייל המאושרים מאוד מעל לגב־הפסנתר ה־שחור והמבריק...״

החייל נקשר בעבותות של אהבה ב־פרוצה פולנית, המעדיפה אותו על את־נגו של גנרל גרמני, ופודה את עצמה בכסף מחזקתו של הגנרל. תהליך כלייתו של החייל, והצטרפותה של הפרוצה ל־תהליך זה, מגיעים לכדי גיבוש טראגי, כאשר שניהם נוטלים את מכוניתו של אותו גנרל נאצי, והחייל דוהר בה, בין הגיגיו ופחדי־המוות שלו; ״ואז מנסרים את המכונית שני סכינים משתוללים, חור־קים בשינאה פראית, האחד מפתעך מלפנים והשני מאחור, על הגוף המתכתי המת־רומם ומתהפך לקול זעקות־האימה של הירשבים...״ והמוות קרב ובא אל החייל, שנטל הפוגה בדרכו אל המוות בחזית, והוא חש בסופו: ״הוא מכחין עכשיו שידה של אולינה, תלויה מעל לראשו, מתוך שבר של מכונית, ודם נוטף מידיה על פניו, וכבר אין הוא יודע שעכשיו הוא מתחיל באמת לבכות...״

הרכבת נהגה לדייק, או כמאמרו של היינריך בל, המוות נהג לדייק.

סיפור של הפוגה באווירה המילחמתית הוא הסיפור הכבשים השחורות הנפתח ב״מסתבר שנועדתי לדאוג לכך, שקרשת הכבשים השחורות לא תנותק בדורי. מי־שהו הרי חייב להיות כבשה שחורה, ואני נושא בתפקיד הזה...״ המספר שב מייד אל ״הדד אומו היה הכיבשה השחורה של הדור הקודם...״ אותו דור מוזר, שתמיד היה לווה כספים, מגלגל עד שהוא מת בתאונה, ובכיסיו מצאו 24 אלף מאר־קים, כסף שבו זכה כמה דקות קודם לכן מסוכן ההימורים שלו. הכבשים השחו־רות הוא סיפור ציני על גורל. המספר חוזר על מעללי דודו המנוח, מרוויח גם הוא בהימורים, ומקווה שיהיה לו בן שושלת חדש, שניתן להוריש לו את ממונו. בתנאי שיהיה ״הכיבשה השחורה של הדור הבא״.

הסיפור האיש עם הסכינים, הוא מעין שירטוט ראשוני לרומן המוקיון. אחד מחשובי ספריו של בל (ראה אור בעב־רית). סיפור זה מביא את סיפורו של צעיר המחפש עבודה, ומוצא כזאת, ועליה הוא אומר: ״רק כעבור שעה תפסתי שיש לי עכשיו מיקצוע של ממש, מיקצוע הדורש ממני כסף־הכל לעמוד בשקט, וקצת לחלום, שתים־עשרה עד עשרים שניות. אני האיש שממילים כוי סכי־נים...״

סיפור אנטי־מילחמתי נוסף בקובץ הוא עובר־אורח, אם תגיע לספא... סיפור של הזיות, של ספק חיים וספק מוות, כאשר פצוע מובל לתוכו של בית־חולים מאול־תר, השוכן בבניין של בית־ספר נטוש: ״ולאורך המדרגות על הקיר, המשוח כאן בצבע־שמן צהוב, תלויים היו כולם לפי הסדר, החל מהנסיך־הכוחר הגדול וכלה בהיטלר...״ בית־ספר פרידריך הגדול שהפך בימי הרייך השלישי לבית־הספר על־שם אדולף היטלר. המספר מנותח. כשהוא שוקע ונופל אט־אט אל תוך הזיותיו, עד שהוא כבה ואינגו.

סיפור תבוסה אחר, שזמן עלילתו הוא מעט אחרי המילחמה, הוא הסיפור הבשו־רה, שבו מסופר על חייל השב משדות־הקרב ומתאר לאלמנת חבר־לנשק מות בילדה. גם הסיפור בחושך מביא מיקבץ של חוויות מדכאות, כאשר מחלקת־חיילים מצוייה בחשיכה, ויריית צלף שלא נראה פוגעת במספר.

מותו של לוהנגרין הוא סיפור מותו של ילד במילחמה. ילד גרמני שאמו מתה, ועליו מוטלת פרנסת אחיו, שאותה הוא עושה בגניבת פחמים מרכבות משא. תי־אור גסיסתו של ילד לוהנגרין, מוזעז, או כדבריו של לוהנגרין, האומר לרופא המחדיר לו זריקת מורפין: ״,אשר׳ לחש הילד, ׳שים הרבה אשר בזריקה, כל מה שיש לך, גם בשביל הקמנים...״׳

ציורו של **יגאל תומרקין**, המובא בספר, מעיד כי המילחמה העולמית ה־שנייה, היתה מילחמה ככל המילחמות. אימת החידלון של כל המילחמות המצוייה בציור זה, מעידה כי אין כל הבדל בין האדם, הקורבן הלוחם במילחמות, בעו־לם — או בארץ.

לקוראים מומלץ לקרוא ספר זה מייד לאחר קריאת סיפורו של **בני ברכש** הקיצה הגדולה (ראה: מקור) וליהנות מההבדל העצום בין בל, סופר של ממש, המצליח לחדור אל נבכיו של הלוחם, לעומת ברבש, מחבר נטול־כישרון, שגי־בוריו הינם חד־מימדיים ומשוללי ערך ספרותי כלשהו.

ביום שבו יקום סופר ישראלי שיהיה מסוגל לתאר את מועקות הנפש של הלו־חם במילחמות ישראל באופן החושפני שבו עושה זאת היינריך בל, ביום זה, תהא ספרות־מילחמה ישראלית ראוייה לשמה.

סיפורו של היינריך בל, הוא יותר ממומ־לץ. חסרונו של הספר הוא בתרגומו (לעיתים לא קריא) של **אברהם הום**, החסר את הכלים של מתרגם מיקצועי, ואינו מצליח להריק לעברית מישפטים מורכבים מהגרמנית, ובכך פוגם בחדות התיאור של בל.

החוויה הישראלית
מי מפחד מאות־יות?

בגרמניה הנאצית פחדו מאותיות. זו היתה הסיבה שהביאה את **היטלר** להורות על השלכת מאות ספרים לאש. את ספריהם של **היינריך היינה, תומאס מאן, היינריך מאן, זיגמונד פרויד, מנגנוס הירשפלד, פרנץ ורפל, ליאון פויכטוונ־גר, סטיפן צוויג** ועוד רבים אחרים.

מדינת־ישראל בימי שילטונו של **מנחם בגין**, שכחה את מורשת עם־הספר, את השואה, ואת המשמעות האמיתית של פחד מפני אותיות. מדינת ישראל של 1982 התחילה לפחד מאותיות.

הצנזור הצבאי מייצג את פחדה של ישראל מהאות הכתובה. הוא מייצג את הפחד מהאותיות המתפרסמות בשטחים המוחזקים בידי צה״ל. הוא אסר על תושבי השטחים את הסוחר מוונציה מאת **ויליאם שיקספיר**, את הספרות הערבית בת זמננו מאת **סמי אל־קיילי**. הצנזור הצבאי מונע פירסום מספרים ערביים העוסקים בצמחי־בית. ספר נוסף האסור להפצה בשטחים המוחזקים הוא הדיפלומט הערבי. על מדפיו של הצנ־זור הצבאי מצויים למעלה מאלף ספרים ערביים, המהווים לדעתו ״סכנה לביטחון המדינה, לביטחון־הציבור ולסדר הציבורי...״

במיכתב ששיגר פרופסור **שמעון שמיר** אל הצנזור הצבאי בגין אותה רשימה של אלף ספרים אסורים, הוא כתב בין השאר: ״רשימת הספרים האסורים נראית לי אוויולית, והיא אינה מסיפה כבוד לשילטונותינו. היא כוללת ספרי־עיון וספרי־היסטוריה שאין כהם כל פגם. לא הייתי אסיר כרשימה זו יותר משני ספרים שהם אנטי־שמיים בעליל, כמו ׳העם הנבחר׳ וה׳מסונים׳...״

מסתבר שמדינת־ישראל פוחדת מאותיות. הצנזור הצבאי מנצל את תקנות ההגנה לשעת חירום משנת 1945 כדי לאסור פירסום והפצת ספרים.

במאמר מאת **לאה ענכר** שפורסם בירחון המערך מיגוון תחת הכותרת ספרים אסורים בשטחים, מבהירה המחברת, כי האדם הניצב כיום מאחרי מדיניות הצינזור והפחד מאותיות בשטחים המוחזקים, אינו אלא פרופסור **מנחם מילסון**, או כפי שהיא כותבת: ״הגם שהצנזור פורה להזכיר כי הוא פועל לפי שיקול־דעת עקבי ונטול־פניות, אפשר לחדש את טביעת אצבעה של ׳דוקטרינת מילסון׳ בכמכה הכללית של מדיניותו, דוקטרי־

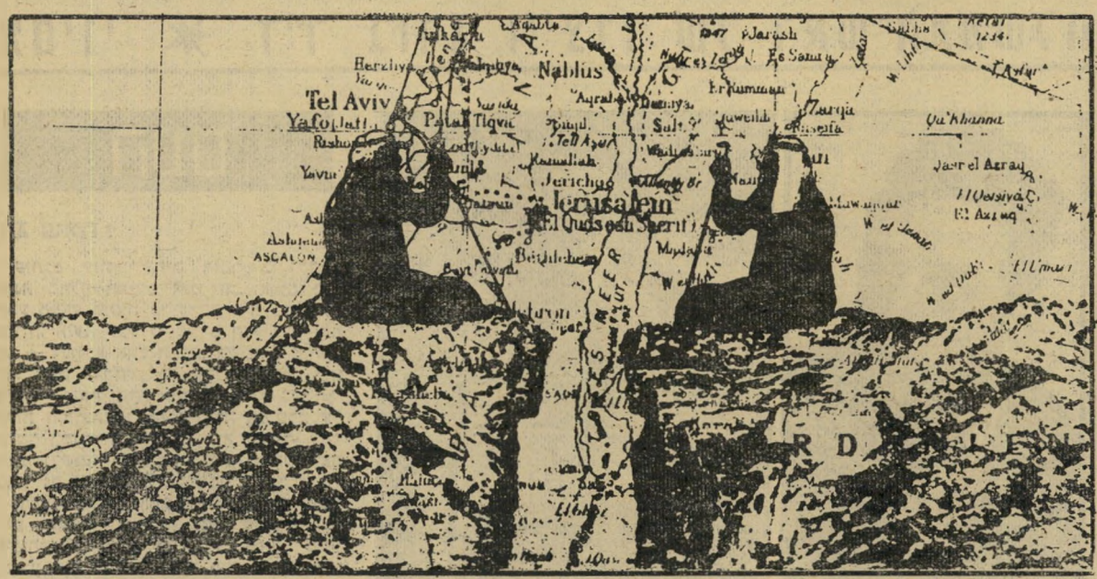

מי מפחד מספרות פלסטינית ומדוע?
פרופסור שמיר: רשימה שאינה מוסיפה כבוד

נה הנותנת הכשר למילחמת־חורמה שבהשפעתה הפוליטית והתר־בותית של אש״ף בשטחים, ובדיכוי גילויים של מה שיכול להת־פרש כביטוי לרוח של לאומיות פלשתינית...״

ההיסטוריה הוכיחה מאות בשנים דבר אחד: שמדינה הפוחדת מפני אותיות — אינה צודקת. שמאות סופרים ומשוררים יש־ראליים יושבים מדי יום בבתי־קפה מפוארים ברחוב דיזנגוף, לוגמים קפה, מעשנים סיגריות, נהנים ומתבשמים מחופש־דיבור וכתיבה, ואינם מודעים לפחד של חברתם מפני אותיות השפה־האחות. זהו דבר מבוזה.

אולי ראויים כל אותם סופרים ומשוררים מדושני־עונג, לצנ־זור הצבאי ולמנחם מילסון. איך אומר המשל — לא בכדי בא הזרזיר אצל העורב.

מאת דן טומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 1013

תאריך: 13.3.1957

גליון „חשלום הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, כתבת־ענק תחת הכותרת „בחזרה מסיראלי", שבה תיאר ראש־המערכת, שלום כהן, את ההכנות לנסיעת כוחות צה"ל משארם אל־שייח'. כתבתו של העורך „לגיון הזרים" סקרה את תפקידה של ישראל במדיניות הפנים של צרפת, ידידתה היחידה של ישראל באותה עת. כתבה נוספת, שעסקה בנסיעת כוחות צה"ל מסיני, נגולה, תחת הכותרת „בגנבים בלילה" את סיפור הנסיגה עצמה.

מדור פוריסי מיוחד, בעריכת אורי פלע, יהודה פרדים ושמעון צבר, ניסה לרכך את פתיחות יחסי הפיגוד במעט פילפל הומוריסטי.

כשער הגליון: תחפושת פורים אפריונית.

פורים 1957 * אנשי בגין מפגינים נגד הנסיגה

מסיני * ד"ר בורג וייצרו של ראש־הממשלה

עצור: „רצח קסטנר"

יעקוב חרותי וזאב אקשטיין: שניים מהחשודים בחברות במחתרת שרצחה את ד"ר ישראל רודולף קסטנר, בפתח ביתו. אקשטיין הורשע לאחר מכן ברצח.

הענם

חג שמח?

פיתגם יהודי עתיק אומר כי קדחת אינה מחלה ופורים אינו חג. אולם מאז קבע המדע סופית כי קדחת היא בכל זאת מחלה, והעם קבע כי פורים הוא בכל זאת חג — ודווקא אחד החגים השמחים והיפים של העם היהודי. כי זהו, למעשה, החג היחידי שאין הדת מטילה עליו כל הגבלות והחובה הדתית היחידה המוטלת על שומר המיצוות ביום זה היא לאכול, לשתות, ולשמח את לבו. לקיום מיצוה זאת מוכן גם האפיקורס המושבע ביותר.

השנה התכונן העם לחגג את חג הפורים, כשהמונים מבקשי נפשו שורצים בכל פינות־תבל. העם לא ידע אפילו מיהו בדיוק המן האמיתי. הדי היריות של אקדחי־הפקקים של ילדי ישראל נבלעו ב־הדים עזים יותר — הדי יריות־רובים והתפוצצויות מוקשי הפידאיין. כל אחד ידע כי הסכנה לחיי ישראל נשארה תלויה מעל לראשה, כחרבו האגדתית של דמוקלס.

אך העם עסק בכל זאת בהכנות־שימ־חה. שהרי אם אי־אפשר לשמוח למאורעות פורים תשי"ז, אפשר היה עדיין לשוב 2400 שנה אחורה, ולשמוח את שימחת אסתר המלכה. מתוך כל הנסיגות האשבוע, היתה נסיגה זאת המחות מזיקה.

זר הנצחון של מערכת סיני נרשם אומנם בחול, אך פושטת יקב צלחה ושמחה מאוד ברחובות ישראל.

הפגנות

הקהל התפזר בשקט

„היום יישפך כאן דם!" פסקו סוחרים מלומדי נסיון ברחוב המלך ג'ורג' בירושלים, כשהם ממהרים להניף את רשתות הברזל של חלונות־הראווה. משני צידי הרחוב עמדו ערוכים שני מחנות עצומים, לקראת המילחמה שעמדה להתחולל. במע־לה הרחוב, עד לבניין הכנסת שבוצר ב־גדרות־תיל, בחמורים ספרדים ובמכוניות מכבי־אש, עמדו לרחב הכביש שורות שו־רות של שוטרים נושאי אלות וחבושי קס־דות־פלדה. כחומה בצורה עמד כל התי־פרצות אפשריים.

ברחובות הצדדיים, בבניינים הציבוריים שבקרבת מקום, התכנסו אותה שעה מאות צעירים וגברתנים שהוסעו הינם ממקומות־העבודה שלהם ברחבי־הארץ כתגבורת ל־חטיבת השוטרים, במקרה של מילחמה.

ואילו האויב התרכז בכיכר שברחוב יפו. הוא היה מצוייד בדגלי לאום גדו־לים, עמודי שחורים, ובעשרות סיסמות קרטון שונות: „המפקיר היום את עזה יפקיר מחר את ירושלים!", „אות סיני ל־חיילינו — אות־קלון לממשלה!" — „לא וושינגטון יצאה הכניעה — אלא מירו־שלים!"

המתיחות ריחפה באוויר. צלמי־העיתו־נות תפסו עמדות נוחות בקירבת שורת השוטרים הראשונה שם היה צריך, לדע־תם, להתחולל הקרב הגדול. מאות סקר־נים ניצבו בטבלונות במשך שעות אשני עברי המידרכה, כדי להתבונן בפחזות. או־לם שום־דבר לא התרחש.

הפגנת־העזם של תנועת החרות נגד הנסיגה עברה בשקט מופתי, כאילו היתה זו הפגנה להורדת מחירי הצנונית בשוק הסיטונאי, לחרות שהנואמים (ח"כ חרות שמשון יוניצמן ויעקב מרידור) זעקו, התלחבו וקוננו, נשאר הקהל אדיש. לא נשמעה אף קריאת בוז אחת. לא היו כל מחיאות־כפיים סוערות. אפילו כשבתום ההפגנה הושר ההימנון, נאלץ הנואם לשיר אותו לבד, כשהקהל עומד דום ושותק.

כשהתפזר הקהל בשקט, ללא כל נסיון הפגנה לפני בניין הכנסת, עשו הצלמים עוד נסיון נואש לביים כמה התפרעויות. לשווא. ההמונים הסתלקו בשקט.

כוחם מרוצים. „חכו עד שבגין יבוא ויגאם — אז תראו מה זאת הפגנה," ניסו אנשי חרות להסביר את חוסר ההתלהבות של ההמונים בהפגנה הירושלמית.

כעבור יומיים נערכה הפגנת מחאת של תנועת החרות בתל־אביב, כשמנחם בגין, אשר חזר בבוקר אותו יום לארץ, נואם אל רבבות מאזינים בכיכר מוגרבי. הפעם לא נערך כל סחנה יריב ממול. ההמונים שטפו בסבלנות את נאומו הרשמי של בגין, חלקם הגיע במחיאות כפיים. חבורת צעירים אירגנה קריאות קצובות: „בגין לישלטון! בגין לישלטון!" ולילותם את מחניג התנועה בהפגנת־מחאה מכיכר מוג־רבי עד לרחבת בית־הכנסת הגדול, לאחר מכן התפזר הקהל בשקט לבתיו. באותו יום הושלמה הנסיגה.

שתי הפגנות טרק אלה סיפקו את כל מצדדיו. מצד אחד היו הממשלה ומיפל־גות הקואליציה מרוצות שהפגנת הזעם של חרות לא הפכו לתגרות־דמים ולא הביאו לכל מרי המוני. ההמונים עצמם היו מרוצים מאחר שראו בהשתתפותם בהפגנות ביטוי להתנגדותם לנסיגה. יותר מכל היו מרוצים מנהיגי תנועת החרות: הם משכו קהל, ולא התחייבו לשום מעשה.

מחתרת

המנהיגים נשארו סמויים

שבוע ימים שרר איפול מוחלט סביב חקירות המישטרה, בפרשת ההתנקשות בד"ר ישראל רודולף קסטנר. צעירים נעצ־רו, נחקרו, שוחררו, נעצרו שוב. כמה מהם אף הובאו לפני שופט להארכת מע־צרם. בסוף השבוע נראו קציני המישטרה החוקרים בפרשה, כשחיוך של שביעות־רצון של שיפותותיהם: „תפשנו את ה־מתנקשים!" לחשו באוזני העיתונאים. „בידינו כל ההוכחות שההתנקשות בוצעה בידי אירגון מחתרת טירוריסטי."

הם לא היססו לגלות גם את זהות ח־מחתרת „מלכות ישראל", אותה מחתרת שנתפסה ונשפטה אחרי פיצוץ הצירות ה־סובייטית בתל־אביב, לפני ארבע שנים.

הזמירות על מחתרת לא היו חדשות ל־תושבי ישראל. הן צפו ועלו כל פעם שהממשלה עמדה לחוקק חוקי חירום חד־שים, המגבילים את חופש האזרח. כי אם אומנם היתה זו מחתרת טירוריסטית ש־ביצעה את ההתנקשות בקסטנר, היתה זו ללא ספק מחתרת מוזהה מאוד. כי היתה זאת אותה מחתרת שאנשיה נעצרו אחרי ההתנקשות ברונן פולקה ברנדוס, אותה מחתרת שאנשיה נתפסו ונכלאו אחדי פי־צוץ השגרירות.

למרות שנשפטו ונכלאו לתקופות מאסר שונות, לא למדו אנשי־המחתרת לקח. זמן קצר אחרי שיחררום, שוב התחילו — אם להאמין לדברי המישטרה — לעסוק בפעולות טירור, כהתנקשות בד"ר קסטנר. היתה זאת מחתרת מוזרה. מוזרים לא פחות היו אנשיה. החשודים העיקריים מביניהם: יעקב חרותי וזאב אקשטיין (ראה: תמו־נות).

שני דברים. את דמותו של יעקב חרותי (30) קבעה ילדות מוסרעת. אביו, עו־רך־הדין מרדכי חרותי, מי שהיה סגן נשיא בית־המישפט הצבאי העליון, התגרש מ־אמו. בהיות יעקוב בן שנתיים, והתגייס מאוחר יותר לצבא הבריטי והשאיר את הילד לגדול פרא. במילחמת־העצמאות היה יעקב, חניך הגימנסיה הרצליה, מפקד כיתת חבלנים של הלח"י בירושלים, והוא נפצע בקרב. את לימודי המישפטים שלו החל באנגליה, סיימם בישראל, בתקופת שהותו בכלא.

אחרי שיחרורו, התגרש חרותי מאשתו הראשונה, שילדה לו בן אחד. יעקוב נשא לו אשה צעירה, אמריקאית, והוסמך לכהן כעורך־דין.

אנשים

● ראש־הממשלה **דויד בן־גוריון** ב־התפלסמו עם ח"כ ציונים כלליים **פרץ ברנשטיין**, על שגילה מתינות מדינית יחסית בשעת השתתפותו בממשלה ואקטי־ביזם קיצוני כיום: „הוא היה תבוסני בקואליציה וגיבור נועז באופוזיציה."

● שר־הדואר ד"ר **יוסף בורג**, על הנסיגה מסיני: „יש להעריך את ראש־הממשלה היודע לכבוש את ייצרו על אף הכיבושים שייצר."

● ח"כ חרות **אסתר רזיאל־נאור**, על ההצעה להטיל עליה ענוש כבד בשל הפרעותיה לנאומו של בן־גוריון בכנסת: „במקום תליית המן, מתכננת מפא"י חשנה את תליית אסתר!"

● ח"כ מפא"י **יונה קסה**, ערב ה־בירור על הפרעותיהם של ח"כי חרות לנאומו של ראש־הממשלה דויד בן־גוריון בוועדת הכנסת: „אתם הרי רוצים שגו־יא אתכם מהכנסת, כדי שתוכלו להסגין בדרך זו את התגברותכם העזה לנסיגה. ואתם בסותים שאנו נבין כי אתם רוצים שנוציא אתכם ולכן לא נוציא אתכם — ובכן, אנחנו מזהירים אתכם שנוציא אתכם למרות שאתם רוצים שנוציא אתכם."

● החלק המעניין ביותר בנאום־הנסיגה של ראש הממשלה **דויד בן־גוריון** ב־כנסת היו קריאות הביניים החירותיות, שבן־גוריון לא התעכב אף פעם להשיב עליהן. לקט דוגמות: ח"כ **חיים לנדאו** צעק מייד עם פתיחת הנאום: „חברי מפא"י! קומו לכבוד המנצח!" אחרי ש־בן־גוריון טען כי מיבצע סיני היה מיבצע ההסברה המוצלח ביותר בקשר לבעיית חופש השייט במיפרץ אילת, צעק ח"כ **יוסף שופמן**: „זה היה כמו חרדל אחרי ארוחת־צהריים!" צעקה אחרת, של ח"כ **אליעזר שוסטק**: מתי יוציאו־לאור בול התפטרות הממשלה!" וכשאמר בן־גוריון כי „אף רגע לא נפל עלי פחד המאנק־ציות" השיבה ח"כ **אסתר־רזיאל נאור**: „כבר אז חשבת לסגת?" ואילו ח"כ **חיים מגורי־כהן** קרא: „ מכרתם את עצמכם תמורת אבקת־חלב!"

לישראל יש מועמד בטוח בהתמודדות על המקום הראשון בדרוג הבינלאומי.

נעלי הספורט של "גלי".

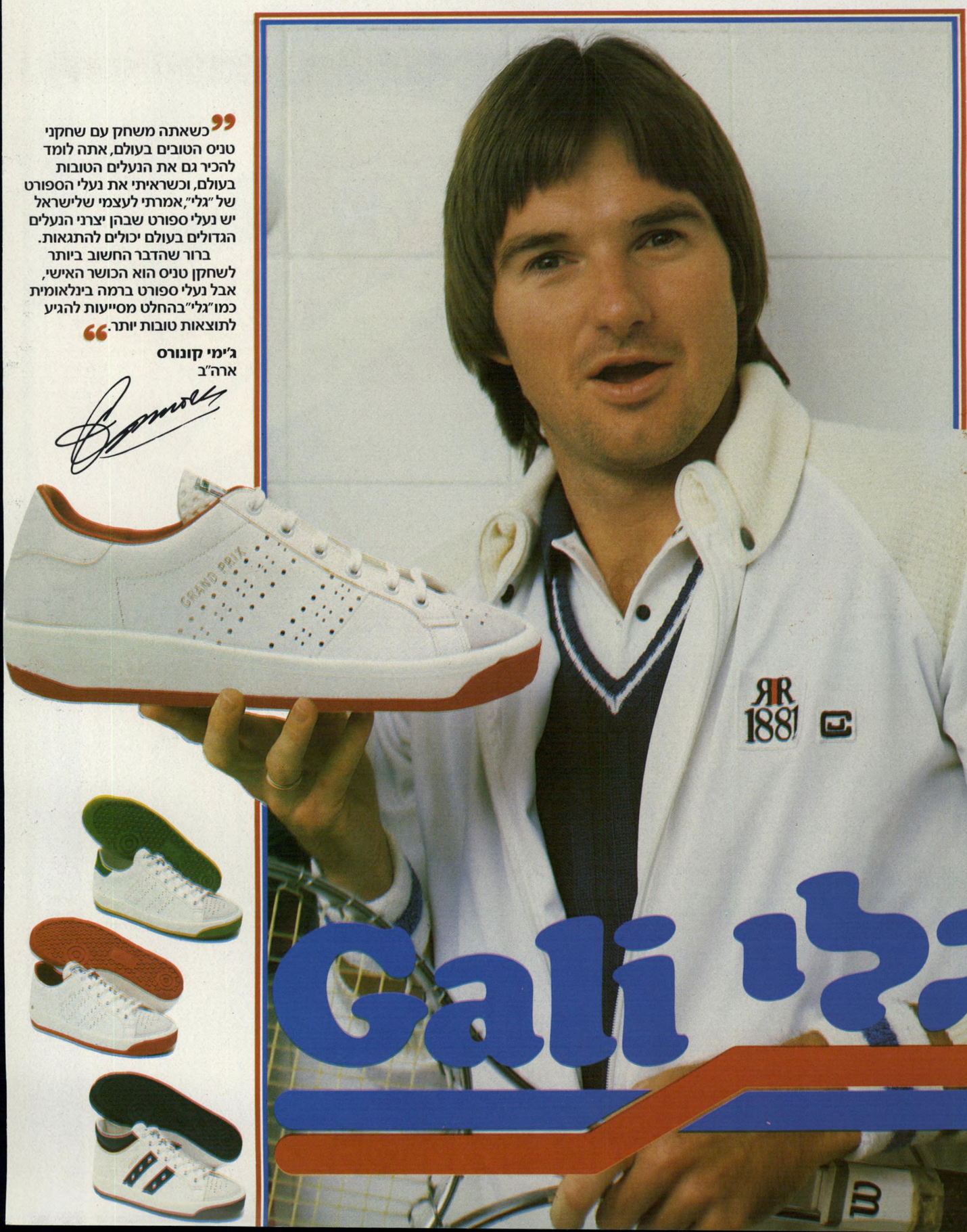

"כשאתה משחק עם שחקני טניס הטובים בעולם, אתה לומד להכיר גם את הנעלים הטובות בעולם, וכשראיתי את נעלי הספורט של "גלי", אמרתי לעצמי שלישראל יש נעלי ספורט שבהן יצרני הנעלים הגדולים בעולם יכולים להתגאות.
ברור שהדבר החשוב ביותר לשחקן טניס הוא הכושר האישי, אבל נעלי ספורט ברמה בינלאומית כמו "גלי" בהחלט מסייעות להגיע לתוצאות טובות יותר."

ג'ימי קונורס
ארה"ב

גלי® Gali

אין כמוני

אני אדום, עסיסי וריחני.
טעמי טעם גן עדן אמיתי
ובכל הארץ אין דומה לי.
כי אני גדל
במרומי רמת הגולן
1,000 מ' מעל פני הים

וזוכה לטיפול אישי ומסור
בבית האריזה המתקדם
ביותר במדינה.
ולראיה זכיתי
באות השלמות.
תוית פירות הגולן.

פירות הגולן

תפוח עם אחריות.

ADMARK

זהו עופר וכסנפלד

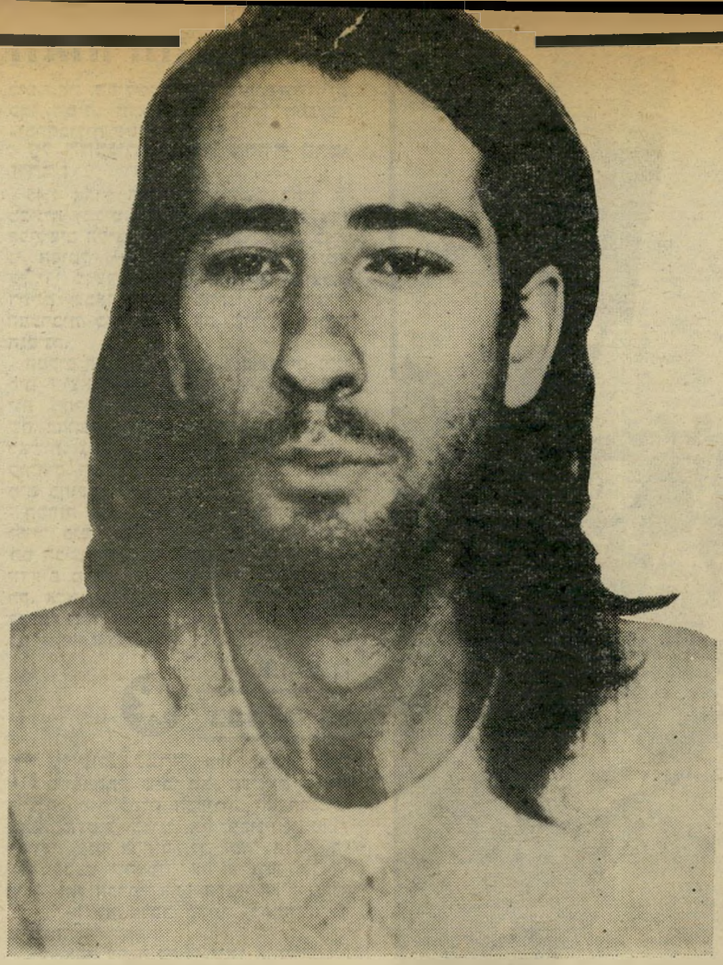

אשר ירה בעיתונאי הבכיר, הבעל של אהובתו הבדרנית

3 כדורים בטרקלין

לוז יריות אקדח החרידו את דממת הלילה בשעת חצות, בשבת לפני שבוע, ברחוב שקט בצפון תל־אביב. אחרי שנדמו היריות, נשמעו צעקות „הצי־לו!" מפי צעירה שזינקה מפתח דירתה, כדי להזעיק את השכנים לעזרה.

באותה עת נראה צעיר, כשהוא נמלט מפתח הבית. זמן קצר לאחר מכן הוא הופיע, נרגש, בתחנת־המישטרה שברחוב דיזנגוף, והודיע ליומנאי הנדהם: „יריתי במישהו, אני מצטער!"

כך הגיעה לקיצה עלילה, הלקוחה כאילו מתוך סרט מלודרמתי.

שמרטף בלילה

הדרנית המופנמת והשברירית עקרה אחרי נישואיה מדירתה במרכז תל־אביב לדירה אחרת בצפון העיר. ה־בדרנית הוחרמה על־ידי מישפחתה, כאשר בחרה במיקצועה. המישפחה סלחה לה רק כאשר החליטה, אחרי נישואיה, לנטוש את מיקצועה ולהתמסר למישפחתה.

סיפורה של האשתי היה כסיפור סינדר־לה. מיום נישואיה לא היה חסר לה דבר. בעלה עיתונאי בכיר בעיתון חשוב, הוא אדם מברוך, בעל מגע־זהב, שחבריו מעי־דים עליו שכל אשר נגע בו הצליח. הוא ניסה כוחו בעסקים והצליח, התעשר והפך בעל־נכסים. בשביל האשה, שבאה ממישפ־חה דלת־אמצעים, העיתונאי המוצלח היה פיסגת החלומות.

הם נפגשו כאשר בא באחד הימים ל־ראיין אותה, ומאז לא עזב את דירתה. הוא החליט לנסות כוחו גם בעסקים, הירבה לנסוע לחוץ־לארץ ופיתח שם עס־קים נרחבים.

לפני שנתיים, בעת אחת משהיותיו ה־רבות בארצות־הברית, פגשה האשה ב־בחור צעיר בשם עופר וכסנפלד, ששירת באותם הימים בצבא. תוך כדי שיחה ש־התפתחה בין השניים ביקשה אותו, לתד־מה, אם יאות לשמש כשמרטף בביתה.

החייל הצעיר הסכים, ובאותו לילה נשאר בדירתה של הבדרנית עד לשעה מאוחרת.

מאותו יום התפתחה מערכת־יחסים בין האשה הבודדה ובין הצעיר הרגיש והמופ־נם. דומה שהשניים מצאו להם שפה משות־פת, שהגיעה עד קיום יחסים אינטימיים.

עופר בן ה־23, שהוא צעיר מהאשה ב־כמה שנים טובות, התאהב בה נואשות. לחבריו סיפר עד כמה שהוא מאוהב בה, ועד כמה טוב להם יחד.

כך נמשכה האידיליה בין השניים במשך חמישה חודשים, עד שיום אחד הודיעה האשה לאהובה הצעיר כי היא נאלצת ל־ארוז את מיזוודותיה כדי להצטרף לבעלה בארצות־הברית. היא השאירה לעופר את כתובתה בחו"ל.

עופר, שלא יכול היה לשאת את הפרידה מאהובתו לזמן רב, נסע אחריה באמתלה של טיול, כביכול, בחוץ־לארץ, והגיע ל־דירתם של בני־הזוג בעיר גדולה בארצות־הברית. הצעיר נכנס לדירת־הזוג וסיפר לבעל הנדהם על מערכת־יחסיו עם אשתו ועל אהבתו הרבה לה.

אחרי כמה ביקורים בדירת־הזוג, דרש הבעל מעופר בתוקף להפסיק את ביקוריו ואת חיזוריו אחרי אשתו. עופר אומנם הפסיק לבקר בדירה, אולם המשיך להיפ־גש עם האשה בחוץ.

בחורף 81' חזר הצעיר לבסוף לארץ, ובקיץ של אותה שנה הגיעה גם האשה לארץ, יחד עם מישפחתה.

הבעל נשאר שבועיים בארץ, וחזר שוב לארצות־הברית, לרגל עסקיו.

הטרדות ושירי־אהבה

האשה החלה נקרעת בין אהבתה לבעלה ובין תביעותיו של מאהבה הצעיר. היא רצתה לנתק את יחסיה עם עופר, באומרה לו כי אינה מסוגלת לחיות עם שני גברים בעת ובעונה אחת ומעדי־פה את בעלה. אך נראה כי הבדידות גברה עליה, בסופו של דבר, ויחסי השניים חודשו. עד תחילת פברואר השנה, כש־הבעל הגיע חזרה לארץ.

עופר המיואש נסע לאילת, כדי להירגע, וכשחזר ביקש לשוחח עם אהובתו בטל־פון. היא סירבה לחדש כל מגע איתו, ומאז ניסה עופר בכל הדרכים האפשריות ל־הציף לבני־הזוג.

הוא היה שולח לאשה פרחים הביתה, עוקב אחריה לכל מקום, רץ אחריה למכו־לת, כותב לה שירי־אהבה, מטלפן אליה בחצות־הלילה.

ההטרדות של עופר הגיעו לשיאן, כאשר ניגש בגן־השעשועים השכונתי אל הבעל, ששהה שם. הבעל צעק על עופר שלא יעז להתקרב אליו, ואף איים עליו ש־יפנה לעורך־דין.

תחת לפנות לפרקליט החליט העיתונאי לפנות לאביו של עופר, משה וכסנפלד, וביקשו לשכנע את בנו להפסיק את הטרדותיו.

ביום השישי, ה־26 בפברואר, ניהל אביו של עופר שיחה עם בנו, ודרש ממנו להפ־סיק להטריד את מישפחת אהובתו. עופר נפגע, כנראה, עד עימקי־נשמתו מן ה־עובדה, שהעיתונאי סיפר את המעשה ל־אביו, ובליבו גמלה ההחלטה ללכת לדבר עם הבעל בדירתו.

כך בא הערב הנורא.

רגעים נוראים

במוצאי־שבת, סמוך לחצות הלילה, כשבני־הזוג היו כבר במיטתם, דפק עופר על דלתם.

הבעל פתח את הדלת ואחרי ויכוח הכניס את עופר לדירה.

העיתונאי דרש מעופר לעזוב את ה־מישפחה במנוחה, אולם עופר סיפר לבעל הנדהם, כי פרשת־האהבים בינו ובין אש־תו לא הסתיימה, כפי שהוא חשב, וכי ב־תקופה האחרונה, שבה לא היה העיתונאי־הבעל בארץ, הוא המשיך להיפגש עם אשתו.

הבעל, שסבלנותו פקעה, דרש מעופר לעזוב את הדירה. עופר סירב.

כאשר המשיך הבעל לדרוש מעופר ל־הסתלק, ופתח לו את דלת־היציאה, שלף לפתע עופר אקדח מכיסו, כיוון אותו אל העיתונאי ודרש ממנו, תוך כדי איום ה־אקדח, לסגור את הדלת ולשבת בטרקלין.

עופר נראה כמי שנטרפה עליו דעתו. „לא איכפת לי להרוג אותך ולהתאבד אחר־כך!" הפליט, כשהוא מנופף באקדח.

הבעל הבין כי אין זה איום סרק. הוא חיפש באופן קדחתני תחבולה כדי להציל את עצמו ואת אשתו.

הרעיון הגואל — כפי שנדמה לו — בא כעבור כמה דקות, כאשר ביקש עופר מהאשה להכין תה.

כשהגישה האשה את התה הרותח ל־בעלה ולעופר, פתח הבעל בפעולת־פתע. הוא זרק את התה הרותח לעבר הצעיר, כדי לסנוור אותו ולחטוף מידיו את ה־אקדח.

אך בניגוד לסרטים, התרחשו הדברים במציאות אחרת.

עופר הבחין במבטים חטופים, שהוחלפו בין הבעל והאשה. אלפית של שניה לפני שפגע בו הנוזל הרותח, הוא ירה.

כדור אחד פגע מייד בבטן הבעל. אך למרות הפגיעה קם הבעל ממקומו והתזיל לנוע לעבר היורה.

עופר, שעצביו היו מרוטים בלאו הכי, ראה את הבעל מתקדם לעברו וירה בו עוד שני כדורים, שפגעו בברכו של הבעל ובכתפו. זה קרס תחתיו.

האשה המבוהלת רצה לעבר חדר־המדר־גות בזעקות קורעות־לב, וביקשה מהשכנים להזעיק אמבולנס, שהעביר את העיתונאי הפצוע־אנושות לבית־חולים.

עופר המבוהל שמט את אקדח הקולט־38 מידו על הריצפה, וברח במרוצה מן הדיר־רה. אחרי שישב כמה דקות בגן הסמוך, עצר מונית ונסע בה לתחנת־המישטרה. שם הודה במעשה שביצע.

אקדח במחבוא

אביו של עופר, משה וכסנפלד, נדמה שחשך עליו עולמו. צרות־איוב החלו פוקדות אותו בשרשרת.

יום אחד אחרי שבנו נעצר, נפטר אחיו, שיצא בשליחות התעשיה האווירית לארי־צות־הברית.

עד התקופה האחרונה, לא ידעו הוריו של עופר על פרשת־האהבה שניהל בנם עם האשה המבוגרת ממנו. ההורים הם מה שמכונה „מישפחה הגונה ביותר". האב, אדם צנוע ונעים־הליכות, הוא הבר הנהלת מישען, חברה הסתדרותית המטפלת בבתי־אבות. במיסגרת עבודתו החזיק ברשותו אקדח ברשיון.

בדרך־כלל נהג האב להחזיק את אקדחו במכוניתו, אולם אחרי שמכוניתו נפרצה לא־מכבר, החליט להחזיק את האקדח ב־ביתו, במקום־מחבוא. האב לא ידע שבנו מצא את מקום מיסתור האקדח. עופר הש־תמש בו למעשהו.

מלבד עופר יש למישפחת וכסנפלד בת נשואה, השוהה בארצות־הברית.

חבריו של עופר, שלמדו איתו בגימנ־סיה הרצליה, מספרים שהיה ילד סגור ומופנם, תלמיד בינוני במגמה ההומאנית. עם הוריו כימעט שלא היה לו קשר נפשי. כשהתגייס לצבא, שירת בחיל־מודיעין ב־פיקוד הדרום. כשנשלח לקורס־קציני, נאלץ לפרוש ממנו בגלל חוסר־יציבות ו־דיכאון נפשי, ואף עבר כתוצאה מכך טי־פול פסיכיאטרי.

נדמה שאישיותו המוסגמת והחיוורת של עופר מצאה מישען בדמותה של האשה, שחיווריו החמיאו לה מאוד.

דמותה של האשה רחוקה מאוד מזו של „פאם פאטאל", שגברים מוכנים להרוג למענה. חברים שהכירו אותה מספרים, כי יש לה „אלף פרצופים", ואף פעם לא ידעו חבריה מה באמת מתחולל בה.

כשעזבה את בית הוריה, בשעה שהחלי־טה להיות בדרנית, לא היה ברשותה כסף למגורים. היא גרה בתנאים דחוקים ו־הסתובבה בבתי־הקפה של הבוהמה. לאט־לאט השתפר מצבה, היא התחילה לקבל עבודה במיקצועה ויכלה לשכור דירה נאה.

כשפגשה את בעלה ונישאה לו, קינאו בה רבות מחברותיה.

על הפרשה הכאובה מסרבת המישפחה לדבר. העיתונאי שוכב עדיין בבית־החולים, כשמצבו מוגדר כקשה, והוא עדיין לא יצא מכלל סכנה. מעיו נפגעו ב־13 מקומות.

עופר וכסנפלד עצור בבית־המעצר ב־אבו־כביר.

נירה גל

• שמות האשה ובעלה נאסרו לפירסום על־פי צו בית־המישפט. — אף שכבר פורסמו בעיתונות היומית.

הצגת הקולנוע האחרונה

(המשך מעמוד 9)

לפי אימרתו המפורסמת של מאו טסה־טונג, לוחמי־גרילה הם כדגים השוחים ב־מים, כשהמוני־העם הם המים. זה נכון במידה רבה גם לתנועת־התקוממות כמו זו של עוצרי־הנסיגה. היא יכולה להיות כבירה, אילו זכתה בתמיכת חלק גדול של הציבור. אותה התנועה הצטמקה לממדים עלובים, כאשר תמיכה זו נעלמה.

הדבר משפיע במישרין על הצבא, ה־מורכב מבני כל שיכבות־הציבור. כאשר אין אהדה למרד בקרב הציבור, אין אהדה כזאת גם בקרב בניו. הסירוב ההמוני למלא פקודה, אשר אנשי התנועה ציפו לה, לא יכול היה להתגבש בנסיבות אלה.

השחצנות של ראשי התנועה, שהיו בטו־חים כי אלוהים, הממשלה, הרמטכ"ל, ה־צבא המוני־העם הם לצידם, התנדפה ב־משך עשרה ימים רצופי־כישלונות. הם זכו בפירסומת־חינם רבה באמצעי־התיקשורת — אך גם ב־1982 פירסומת אינה תחליף להפיכה.

הערמומיות של אריק שרון, שהמצרים התנסו בה פעמים רבות בשדה־הקרב, החניקה את התיקוות האחרונות של ה־מורדים.

אריק טמן להם מלכודת קלאסית. הוא האשים אותם, מעל דוכן הכנסת, בכוונה זדונית להפעיל כוח נגד צה"ל, לגרום ל־פעולה אלימה. אילו נקטו לאחר מכן צע־דים אלימים, היו מבודדים את עצמם כליל, שהרי הם עצמם הפכו את הכלל „אסור להרים יד על חייל יהודי" לחוק מקודש.

בכך חסמו לפני עצמם את הדרך ל־פעולה אלימה. אילו נקטו לאחר מכן צע־דים אלימים, היו מבודדים את עצמם כליל, שהרי הם עצמם הפכו את הכלל „אסור להרים יד על חייל יהודי" לחוק מקודש.

בכך הוציאו את עצמם מכלל פעולה. כי בהעדר יכולת להמריד את הצבא ו/או להביא לחבל־ימית מאות אלפי מפגינים, לא נותרה להם אלא דרך האלימות. בלא אלימות, הפכה תנועתם למישחק של תופ־סת.

זה לא היה סוף־פסוק. ראשי־התנועה עדיין קיוו השבוע להצליח בפעם ה־באה במקום שנכשלו הפעם. התיקוות עדיין לא נגוזו. אך אריאל שרון הוסיף לשחק בהם מישחק של חתול־העכבר — לים, את הפולשים ואת ציבור־האוהדים. כמו תמיד, נהג על פי הכלל התנ"כי: „ובתחבולות עשה מילחמה".

על ההכנות בשטח מדווח מרסל זוהר:

1.45 אחרי חצות. אני יושב בתוך ה־מכונית ומביט אל המטה הכללי של צבא הפולשים הקיצונים שהתבצרו בימית. בני־גי המוטל — לנופש מישפחתי שנגנט על־ידי מישרד־השיכון, התמלאו בקיצונים דתיים שבאו ברובם מהתנחלויות בגדה־המערבית כדי לחזק את שורות מתנגדי הנסיגה.

המקום הומה פעילות. גברים ונשים נכנ־סים ויוצאים ללא הפסקה, עולים למכונ־יות מתרוצצים, צועקים, מופיעים מאי־שם בחושך, מתאספים בפתח הכניסה ה־ראשית, גוררים חבילות, דוחפים מריצות, קוראים האחד לשני בכל רם ושוב נעל־מים בחושך.

המחזה נראה כמו הימים האחרונים של העיר פומפיאה. ההבדל הוא שהפעם אר־תם הבונים כאן בונקרים נגד חיילי צה"ל יודעים מראש שהמקום עומד להיות מפו־רק, אלא שבטירופם הם משוכנעים ורוצים לשכנע את חבריהם, שהאויב לא יעבור. הם יעצרו אותו.

פגישה בפח הזבל

העיפות גברה עלי לכמה דקות. כשפתחתי שוב את העיניים ראיתי פרצוף סמוך לחלון המכונית. לא הרגשתי שהוא העמיד כמוני את מכוניתו, מחוץ לאורות פנסי־הרחוב, ליד פחי הזבל. ה־איש כמעט שהצמיד את פרצופו אל ה־חלון, ואז הכרתי את „הרב" מאיר כהנא — מראה לא מלבב ביותר, בהתחשב ב־נסיבות.

„מה אתה עושה פה?" שאל אותי הסקנ־דליסט המלווה בשני גברתנים.

„באתי לראות איך יפנו אותם מפה," הישבתי.

„זה לא יהיה הלילה, הם יבואו רק בשבוע הבא," פלט הרב כהנא ועזב. הוא מיהר אל הכניסה למוטל, שם עמלו ה־נשים וגברים לסיים את הביצורים במיקלט.

התרגלתי כבר לראות את המזוקן הקי־צוני־קיצוני בכל המקומות שבהם נמצ־אים המטורפים שבין המטורפים ועורכים פעולות ראווה. השאלה היחידה היא, איך הוא מסתגן תמיד למקומות שבהם אינו רצוי, ושהשלטונות היו צריכים למנוע ממנו דריסת רגל בהם?

לקראת הערב מגיעות למקום מכוניות רבות. מניין כל־כך הרבה מכוניות שכו־רות, מי משלם עבורן? מאילו קרנות בא הכסף הנשפך כאן בקלות כזו?

„לכל הרוחות!" זועם אחד מכתבי־החוץ המרותקים לעיר הרפאים הזו. „מדוע כל־כך הרבה אנשים מסתובבים בימית מבלי לעשות דבר? ממה הם חיים? האם אצלכם מחלקים פה כספים לכל הגברים האלה?"

כשאריק עצמו ממלא את תפקידו של ה־חתול.

כימעט מדי יום נפוצו השמועות כי צה"ל עומד לפתוח בפעולה המכרעת ל־סילוק הפולשים לימית, ומדי יום היתה הכוננות לשווא. אריק עייף את המתנח־

אריאל מרקד

רבה של העיר ימית, ישראל אריאל, מחולל לעיני צלמים ועיתונאים. הרב, שרץ בבחירות האחרונות לכנסת ברשימתו של מאיר כהנא, התפרסם בשבוע שעבר, כאשר קרא לחיילי צה"ל, שבאו לפנות, להפר את פקודות מפקדיהם מול אנשי התנועה לעצירת הנסיגה.

טוב למות

היא סימה פשיסטית מובהקת. בעל היד שכתב אותה על קיר בניין בלתי־גמור של קיר עזה — שגם לא יושלם עוד לפני הנסיגה — לא טרח לפרט את מי הוא ישלח למות אם תיעצר, חלילה, הנסיגה והשלום עם מצריים ישתבש. רחובות ימית מלאות בסימות אלימות כאלה. אנשי ימית לא רואים עצמם עדיין כמי שהפסידו במערכה.

הסופרמרקט בימית ריק למחצה. חנו־יות רבות סגורות. לעומת זאת, בית־הקפה המרכזי באירופה הקטנה מלא עד אפס מקום. השולחנות מוצבים על המידרכה, ואין להשיג לידם מקום פנוי. בטלנים רבים — מקומיים ואורחים — משתופים בין קפה־בוץ לגלידה.

השמש של הדרום משגעת. לא רחוק נראית שפת־הים המונחת של ימית. המצ־רים יצטרכו לעבוד קשה כדי לנקות את כל הזוהמה שישאירו אחריהם הישראלים.

ימית מחכה לצה"ל

תושבי חבל־ימית אינם מתעניינים ב־בואם של המצרים. בימית מחכים רק לצה"ל! אחד מנציגי אנשי־העסקים בימית גילה שקיימת תוכנית סודית של פעילי התנועה לעצירת הנסיגה, לסגירת שערי הכניסה לעיר לפני הצבא הישראלי. פשוט יחסמו את השערים. אותם המדמים עצמם לחסידיו של אלעזר בן־יאיר במצדה שכחו שלצה"ל ציוד מתאים לפרוץ לעיר. הצבא לא יבנה כל סוללה, די יהיה לו בחיתוך הגדרות.

„אבל אז," מספר אותו נציג מודאג של בעלי־העסקים, „עלולים הקיצוניים להש־תמש ב־300 המוקשים שהם מחזיקים ב־עיר..."

האם יתכן שמוקשים יופעלו נגד צה"ל?

„אל תישכח," מזהיר האיש שהוא בין הנכנסים בקלות אצל שר־הביטחון, ה־רמטכ"ל והח"כ גאולה כהן, „מי שקובע היום בימית זה לא גוש־אמונים ולא ה־דתיים. ההגה עבר לידי הסטודנטים של צחי הנגבי. אלה הם הקיצונים האמי־תים."

בימית עדיין חולמים את החלומות ה־דמיוניים ביותר ומקווים שבימים האחרו־נים של העיר פומפיאה לא יחזרו במהדו־רה חדשה. המציאות ברחובות העיירה ה־מידברית נראית כאילו נלקחה מסרט קול־נוע גרוע, אך בימית זו עדיין סחורה.

רחל מרחלת על כל העולם

רק אחרי שידור

ממש כולם מתחתנים מסביב. לאט־לאט אנחנו מאבדות בחורים נוספים וכמעט שלא נשאר פנוי אחד לרפואה. אבל ה־סיפור שלי הפעם הוא לא על החתן כי אם על הכלה, על עלמת־חן שנפרדה ב־ימים אלה מחיי־הרווקות שלה.

חנה קליספר
נקודת־חן

חנה קליספר, המנהלת מזה שש שנים את מחלקת־ההגשה בטלוויזיה, נישאה אחרי רומן של שנה וחצי ל**אבי נווה**, גרוש ואב לילד בן 12, עובד מישרד־החינוך.

חנה, שלזכותה רושמים את הרעיון ל־שידור התוכניות נקודת חן (וקראת שי־דור, אינה מתכוונת, חלילה, להיפרד מ־עבודתה. „מה ההבדל בין חיי רווקות ב־מחיצתו של גבר ובין חיים איתו עם תעודות?" שאלה.

בויקו־בוי ליד הדלפק. ואני לא חושבת שזה בגלל שהן אוהבות כל־כך לאכול.

בקיצור, הבן־אדם נראה מבסוט מהחיים. הוא בשום פנים ואופן לא הסכים לספר לי מה היו הנסיבות והמניעים לגירושיו הפתאומיים מעלמת־החן הבלונדית שלה היה נשוי במשך זמן קצר. הוא רק אמר „קורה ששני אנשים מאוד אהבו אחד את השני מגלים פיתאום שהם לא מתאי־מים — או מתגרשים. אשתי־לשעבר ואני ביחסים מאוד טובים. שמעתן? מתגרש באופן דיסקרטי ולא מלכלך על הגרושה — אני לא הייתי מפספסת אחד כזה.

בויקו בוי דוהר שנית

ישראל בוייקו
מציאה

נו... מה אתם חושבים, שרק לשלמה ניצן יש מונופול על מין פתיחה שכזאת? גם לי מותר, ואני רוצה לספר לכם הפעם על עלם־חמודות, שלאט־לאט, בשקט־בשקט, התגרש מאשתו ונכנס לשוק ה־פנויים.

תודו, שלא בכל יום אני מזמנת לידיכן מין מציאה שכזאת —— גם נאה, גם בחור זהב, וגם בעל־מיסעדה. כן, אני מדברת על **ישראל בויקו**, גבירותי, ואל תעשו לי אה... אני יודעת שלא ידעתן שהוא התגרש. אז הוא כן, והוא עשה את זה לפני כמה חודשים, וזה שאני מביאה את הידיעה הרעשנית הזאת לתודעת האומה זה לא אומר שרק אני יודעת. עובדה, ביקרתי במיסעדה שלו בשבוע שעבר, ו־ראיתי תור של יפהפיות ממתינות לי־

הנשואין המהירים ביותר

דפנה וקובי אורן
מן הפאב לחופה

השניים שעליהם אני עומדת לספר לכם אינם שייכים אומנם לחוג הנוצץ, אבל הסטטוץ שלהם שווה בלי כל ספק סיפור. **קובי אורן** אוהב לשתות משקאות חריפים, אבל הוא מעולם לא תיאר לעצמו שבזכות כמויות האלכוהול ימצא עצמו באמצע הלילה נשוי לבחורה שהוא אינו יודע את שמה וזו להם הפעם הראשונה שנפגשו. אחרי חצי שעה של ישיבה בפאב תל־אביבי הומה אנשים הציע קובי נישואין למלצרית ששירתה את שולחנו. המתולתל החייכני הזה לא הסתפק בהצעה. הוא ענד טבעת על אצבעה של **דפנה ארן**, הקיבוצניקית לשעבר, והכריז קבל עם ושאר המבלים במקום „הרי את מקודשת לי" וכל השאר.

אחרי הכרזה זו הלך קובי הביתה, ורק כשנכנס למיטה הבין מה עשה. הוא חזר לפאב, חיכה לדפנה שתסיים את עבודתה, ואחרי שיחה של שעתיים החליטו השניים לעזוב את המקום ביחד וללכת לביתו של קובי. בבוקר הם פנו לעורך־דין שערך הסכם נישואין ביניהם. תודש של מגורים משותפים הוכיח להם שהם נועדו זה לזו, ושאולי נישואין מסוג זה, המזכירים את השידוכים של פעם כשהחתן והכלה נפגשו בפעם הראשונה מתחת לחופה, יעלו יפה.

השבוע התבשרתי שהשניים אכן מצאו עניין זה בזו, וכדי להפוך את נישואיהם לחוקיים בעיני הדת היהודית, הם יערכו חופה, ויהפכו לבעל ואשה לכל דבר. קובי ודפנה אינם מתכוונים לצאת לירח־דבש מייד אחרי החופה, אבל בקיץ הם מתכננים טיול ארוך בארצות־הברית. מה שמלמד שלזוג שהשיג את השיא בנישואין המהירים יש תוכניות לטווח ארוך.

העיקר הצבע

היא היתה בלונדית וחתיכה שעבדה כ־מזכירה במישרד אמרגנים גדול. הוא היה מהנדס, בעלה של אמנית מצליחה, גם היא מתהדרת בצבע שיער בהיר. במשך תקופה ארוכה ניהלו המהנדס הנשוי ו־המזכירה היפה רומן חשאי. לפני כשנה הם הוציאו אותו לאור.

נחום גת, שהיה עד אז בעלה של **אילנית**, נשא את **דורית ירוחם** ל־אשה. אילנית לא נשארה בודדה זמן רב והיא התנחמה בזרועותיו של עורך־הדין התל־אביבי **אלי תמיר**.

דורית הזוהרת, המוכרת היטב בחוגי הבוהמה התל־אביבית, החליטה אז להת־מסר לאהבה הפורחת בינה ובין בעלה הטרי. היא הפסיקה לעבוד והפכה אשת־בית לכל דבר.

בימים אלה פגשתי אותה זוהרת ויפה מתמיד, בחודש החמישי להריונה.

מן הסיפור הזה אף אחד לא יצא מפ־סיד. לאילנית טוב עם עורך־הדין הפרטי שלה ולדורית נהדר עם המהנדס והילד שבדרך.

נחום גת
הזמרת ומזכירת האמרגן

כסאות מוסיקאליים

היום אני מלאת איחולי מזל־טוב וברכות מאברוך. כולם מסביבי שמחים ועליזים, כנראה לכבוד פורים. לא מזמן סיפרתי לכם על רומן חדש שגיבוריו הם **אדי אבן**, בנו של **אבא אבן** ו**חלי גובר**. אלי הוא נגן בתיזמורת הפילהרמונית, אבל לעיסוקה של חלי אין כל קשר למוסיקה. חלי היתה הפיסיוטרפיסטית של ההתאחדות לכדורגל ובתקופה זו אף ניהלה רומן עם **יהודה פלקוביץ'**, החתיך של מיפעל האופנה פפקו. אחר־כך נפרדה חלי הן מיהודה, הן מההתאחדות, וכמו במישחק כיסאות מוסיקליים, תפסו מייד את המקום שהתפנה שני דברים אחרים: חלי פנתה לקאריירה עצמאית כפיסיוטרפיסטית בסטודיו למחול, ואת מקומו של יהודה בליבה, תפס אלי.

הנגן המצליח והפיסיוטרפיסטית הנאה עברו להתגורר יחד, ובימים אלה נתבשרתי כי השניים נישאו כדת משה וישראל. לא לפני שסיימו לרהט את דירתם המשותפת ולהכין את כל הדרוש לחיים.

לבושה בשימלה לבנה מרהיבה והינומה צחורה, נישאה חלי לבחיר ליבה בקרב חוג ידידים ובני־משפחה בלבד. אם החתן, **סוזי אבן**, ביקשה שלא יביאו לחתונה ולארוחת הערב שהתקיימה בבית מישפחת אבן בהרצליה־פיתוח ילדים קטנים. אף אחד לא סירב כמובן לבקשתה, ויש לי הרגשה שזו הפעם הראשונה שהתזונה יהודית נערכת בניחותא, ללא ילדים מרעישים מסביב.

הורוסקופ

(המשך מעמוד 61)

מהתיסטוריה אהובות עליהם: מרדכי היהודי, אברהם אבינו או בת פרעה. המאפיין את כולם — תחפושת יפה ו־מבוצעת כהלכה.

אריה

אוי ואבוי, ממה להתחיל? מי מבין כל המזלות מוכן להוציא את כל כספו על ביגוד לפורים? ובכלל עבור מי המציאו את החג? התשובה ברורה. האריות מאו־שרים להתחפש, אולי בגלל משיכתם ל־דרמה. קודם כל חשוב שיהיו חומרים יקרים: הרבה זהב, משי, קטיפה, חרוזים מיוחדים, צבעים רועשים ועליזים וכל מיני דברים נוצצים. אם כל השנה האריה לא מוצא את מקומו בקבוצה שבה הוא חי, הרי שבפורים יש לו הזדמנות לחר־אות לכולם מי הוא באמת. חשוב לו עד־מאוד להרשים ולהדהים את כל רואיו. המלך אחשוורוש, מלכת אסתר, נפוליאון, לואי ה־14, הנרי השמיני, או מלכת ה־אביב. כל תחפושת שמציגה את בעליה כמלך או שליט תתאים למטרה. גם תילבושות אחרות שמושכות את העין ביפי־הביצוע ובצבעים הססגוניים. כרמן הצוענית, מלכת שבא, רקדנית ספרדיה ושאר תחפושות מקוריות הן נחלתם של האריות בלבד.

בתולה

בני בתולה נוטים לעסוק במיקצועות השרות. גם בפורים קשה להם להימלט מיעוד זה שחטיל עליהם הגורל. הם נמ־שכים למיקצועות רפואיים ולכן חלקם יהפכו לרופאים ולאחיות רחמניות. ב־מיקצועות השרות הם יופיעו כמלצרים, מצחצחי־נעלים, מנקי־רחובות אך אסור לשכוח שהם ניחנו בידי־זהב, ולכן תח־פושתם תמיד תהיה מושכת תשומת־לב בגלל טיב הביצוע. גם הדמות הפשוטה ביותר תזכה בפרס, כאשר בן בתולה מכין

את התחפושת. יש להם גישה מיוחדת לבגדים ולאופנה. בנות המזל אוהבות להתקשט ולהתגנדר, ואיש לא יוכל לעמוד בקיסמן. חתולים קשורים למזל זה לכן בתולות הופכות לחתולים בפורים.

מאזניים

גבר מאזניים יאהב להתחפש לאשה, ואילו אשה תאהב להופיע כגבר. הם יע־דיפו תחפושות קבוצתיות. חתן וכלה, ארבע עונות השנה או זר פרחים כשכל פרח מייצג פרח שונה. הם נמשכים לחן וליופי, לכן חלקם יופיע כמוכרת פרחים, יפנית, סינית וכל מה שייראה יפה ועדין. אך למען האמת כדאי להזכיר שבני מאז־ניים לא אוהבים במיוחד להתחפש. לא נוח להם להתהלך בתחפושות חיצוניות. אינם רוצים להתחייב לייצג דמות מסו־יימת אחת. הרי במשך יום אחד, הם רגילים לעבור מדמות לדמות רק לשם השעשוע שבדבר.

עקרב

את הדמויות המפחידות בפורים לוק־חים על עצמם העקרבים. רציתם שהם יתחפשו? הם כבר יראו לכם. הם די אוהבים להסתתר, וכלל אינם מעוניינים שיזהו אותם. זה שלא מזדהה עד סוף החג, שמתאפק ולא מגלה — זהו לבטח העקרב. אם כן, איך אפשר לזהותו?

שודד־ים, שוטר, בלש, מגדת עתידות, מכשפה, מפלצת, רוח־רפאים, מלאך־המוות, שטן או שד מפחיד שמגיע ישר מהשאול. גם חיות גדולות ומסוכנות — דינוזאורוס, נחש וקרוקודיל. את יחסם

למין אין לשכוח, וכמובן נמצא ביניהם את רקדניות הבטן, נערות גוגו, שפנפנות או ג'יגולות, או תחפושת שמראה מלפנים נזירה ומאחור פרוצה.

קשת

נמשכים לספורט, נסיעות והרפתקות שונות ומשונות. תחפושת חייבת להיות נוחה ומשוחררת. כל מה שכובל לא אהוב עליהם. בן קשת ילבש תילבושת־ספורט ויוסיף עוד קישוט קטן — והרי הוא מחופש. שחקן־כדורגל או רץ אולימ־פי. אלה שאוהבים את המסובך יותר, יהיו מלומדים, שופטים, טייסים, נהגי־מירוץ, חוקרי־טבע, לוחמי־חירות. גם תח־פושות הקשורות לסוסים ולרוכביהם, אך העבודה שיש להשקיע בהצלחת התלבושת מרתיעה אותם מראש.

גדי

סטורן (שליט גדי) מסמל קור וזיקנה, וגדיים לא תמיד מרשים לעצמם לשמוח ולהתפרק, אך פורים משפיע על כולם ולכן תחפושות בהשפעת סטורן ייראו כך: אסקימואים או משתתפים במישלחת ל־קוטב, דב־קרח, סבא וסבתא, מדינאים ואנשים מכובדים ורציניים. סטורן מסמל קצב. חלק מהם ירשו לעצמם להפוך לזמרים ולרקדנים מפורסמים או לאנשי להקות־קצב. בין השאר הם עשויים להת־חפש לדמות מכובדת שבעתיד הרחוק יוכלו להגשימה מבלי להזדקק לתחפושת.

דלי

התחפושת המקורית שייכת למזל דלי — הוא חייב להיות הבולט מכולם. פורים הוא שעשוע רציני עבורו, חשוב לו שכולם יראו אותו ויידברו עליו. בתח־פושתו הוא שואף להעביר לקהל רעיון מסויים. בדרך־כלל, תלבושת שמצריכה

התעמקות שייכת לדליים. הוא מתחפש, למשל, לשנת צוערת, כשחברו לשנת־ברכה. או לאדם המהלך על ידיו — כשבעצם הוא ניצב על זוג רגליים איתנות, בעוד שכל רואיו „שוברים" את ראשם ולא מבינים מה קורה כאן? מכשיר טלוויזיה מהלך? או שניים שהתחפשו לטלפון? — בטוח המצאה של בני מזל דלי.

הקרב על התמלוגים

(המשך מעמוד 10)

הבעלות על התרופה: „לפי תקנון האו־ניברסיטה מתחלקים התמלוגים מהמצאה שנעשתה בין כותלי האוניברסיטה לשלו־שה: שליש לאוניברסיטה, שליש לקרן מחקר עבור המימצאים ושליש למימצאים לשימושם הפרטי.

„במובן הכימי, הממציא זה אני. כי ב־מובן המדעי אין קשר בין התיאוריה ה־ביולוגית ובין ההכנה הכימית. אבל אני הצהרתי לפני האוניברסיטה העברית, ו־הצהרה זאת התקבלה בהבנה ובהסכמה, שאני רוצה שכממציאים, לצורך כל אחד משני השלישים, ייחשבו שלושה אנשים בחלקים שווים — דויד רובין, אלי רובין ואני. כל זה תקף, כמובן, בתנאי שהאו־ניברסיטה תהיה הבעלים החוקיים על ה־תהליך הכימי של ייצור החומר, שאני המצאתי אותו במעבדות האוניברסיטה, ו־שהחלוקה תתייחס רק לתמלוגים, ולא ל־בעלות."

כדי להדגיש את חלקו, טוען הפרופסור שחק: „האחים רובין טוענים שהם הפיקו את הדי־אם־בי־ג'י משתן עזים. לדעתי זו שטות, ואין לטענה הזאת כל אחיזה במצי־אות. לדעתי האבקה הזאת, שהופקה משתן עיזים, היא חומר לא מוגדר וחסר כל ערך."

לדעתו של שחק באו אליו האחים רובין רק אחרי שראו שהחומר שלהם חסר ערך, והוא מוסיף: „החומר שאני סינתזתי הוא חומר מוגדר מבחינה מדעית וכימית, ורק

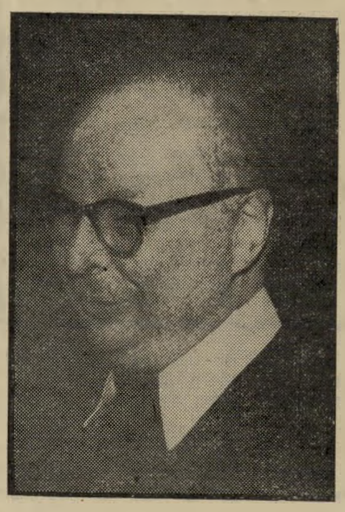

שחק
„אני הממציא!"

אליו מוכנים להתייחס אנשי־מדע כמו רפאל משולם. שום איש־מדע לא יתייחס לאבקה לא מוגדרת המופקת משתן עזים, מבלי שהיא תעבור תהליך מדעי של איפיון על־ידי הפרדה לחלקים, וקביעה מדעית על הרכבו של כל חלק וחלק. את התהליך הזה לא היה הד"ר רובין מסוגל לבצע, ועל כן לא הגיע בכלל לבדיקה מדעית."

פרופסור שחק מדגיש ואומר: „שום תיאוריה מדעית בלי ביצוע מדעי, אינה מקנה שום זכויות. ואם הצהרתי מה ש־הצהרתי בנוגע להסכם, הרי שאני נותן להם את זה כחבר ולא מפני שמגיע להם."

בינתיים עומד ייצור החומר בשלביו ה־אחרונים, ועל כך אומר שחק: „אם האחים רובין ואל שוימר רוצים להקדיש את זמנם לניסויים, הרי שלדעתי התרופה תהיה מוכנה לניסוי קליני בבני־אדם, במחלקתו של פרופסור זוהר, בתוך שישה שבועות עד חודשיים. זאת בתנאי שפניהם יהיו אל העתיד ולא אל אי־ההבנות ומריבות העבר."

עד כאן דבריו של הפרופסור שחק. אך המציאות עלולה להיות הרבה פחות אופטי־מית. מילחמת־היוקרה והמילחמה על ה־רווחים, שהתעוררה בשלבים המכריעים של פיתוח התרופה, עלולה להרוס את הסי־כויים הטובים שכל המעורבים בפרשה רו־אים אותם באופק. אם אומנם יקרה כך, לא תהיה זאת פגיעה אישית באחים רובין, בפרופסור שחק או באוניברסיטה העברית. תהיה זאת פגיעה חמורה בחולי סרטן, ה־מצפים לתרופה ששיויה להציל את חיי־הם.

ציפורה כפריו ■

במדינה

קריית מלאכי

המותקפת הפכה לתוקפת

תושבת קריית מלאכי, שהוכתה על־ידי ידידי השכנים, מואשמת בתיגרה בשטח ציבורי.

דינה חזות (33), מורה למחול, שעקרה עם בעלה ושלושת ילדיה לעיירת־הפיתוח קריית־מלאכי, לא האמינה למראה עיניה. דרך החלון ראתה את ילדי־השכנים מרק־דים על גגות המכוניות — אחת מהן שלה — שחנו בכניסה לבניין. היא יצאה החוצה וביקשה מהם שיפסיקו את מעשיהם. בתגובה היכו אותה הילדים ואמם במחבט־טניס שהחזיקו בידם, ולא הירפו עד ששכנים התערבו והפרידו בין הניצים.

דינה הממומה והחבולה טילפנה מייד למישטרה, אך השוטר שהוזעק למקום, נכנס קודם לדירת השכנים, המוכרים היטב בעיירה. כשבא אליה, האשים אותה בתקיפה.

סיפרה דינה חזות: שכבתי במיטה, כולי חבולה וכואבת. שוטר בשם דויד יחיא דרש ממני לבוא איתו לתחנה, כדי למסור עדות. ביקשתי ממנו בתחינה, שאיני מרגישה טוב בגלל המכות שקיבלתי, אך הוא עמד על־כך שאגש איתו לתחנה, ושם רופא חייב לבדוק אותי.

שום רופא לא בדק אותי, ואבי המיש־פחה התוקפת, מישפחת נחמני והשוטר עמדו על־כך שתיערך סולחה, ושלא תוגש תביעה נגד התוקפים. מכיוון שהייתי למסור עדות. ביקשתי ממנו בתחינה, שאיני מרגישה טוב בגלל המכות שקיבלתי, אך הוא עמד על־כך שאגש איתו לתחנה, ושם רופא חייב לבדוק אותי.

שום רופא לא בדק אותי, ואבי המיש־פחה התוקפת, מישפחת נחמני והשוטר עמדו על־כך שתיערך סולחה, ושלא תוגש תביעה נגד התוקפים. מכיוון שהייתי חלשה מאוד וחסרת־אונים, הלכתי הביתה מבלי להגיש תלונה.

„לא נורמאלית". כעבור שלושה ימים, כשבכל־זאת באתי להגיש תלונה, התייחסו אלי שני השוטרים בעוינות רבה. כהן טען שבמקום הקטטה היתה נוכחת שוטרת בשם מרגי, שהעידה שראתה אותי מכה את ילדם של השכנים.

אז רשם השוטר יחיא את התלונה על טופס המאשים אותי בתיגרה במקום צי־בורי, ואני חתמתי על ההודאה מבלי לשים לב לכך. יעקב כהן, שיצא לחצר וראה שם את אחותי, שהמתינה לי, אמר שאני לא נורמאלית ושהוא לא מבין מדוע אני עושה זאת.

עד כאן דבריה של חזות.

לפני שבועות אחדים קיבלה דינה לביתה כתב־אישום, שבו החברר לה שהיא ושכנתה מואשמות בהשתתפות בתיגרה שלא כדין, במקום ציבורי, על רקע סיכסוך שכנים. בכתב־האישום נאמר שאחת היכתה את רעותה במכות אגרוף, ושהשתיים שרטו זו את זו.

דרכי חיים

חומצה דלילה

גבר מזדקן, נערה צעירה ומאהב

גם פועלים מזדקנים סובלים לפעמים משיברון־לב ומבעיות רומנטיות. יצחק הרשקוביץ הוא פועל בלתי־מיקצועי בבית־החרושת טית־בית לשמנים. הגבר הגרוש, בן ה־50, התאהב מעל לראשו בצעירה בת 28, יפה חסיד, והיא נעתרה לו ועברה לגור בביתו.

אולם הרומן לא החזיק מעמד זמן רב. אחרי שיפה גרה זמן מה בביתו של הרש־קוביץ וקיבלה לידיה חלק גדול מחסכונו־תיו, החלה מתרועעת עם גברים צעירים ממנו, ולועגת לו. היא הביאה אותם לבי־תו של הרשקוביץ, והכריזה כי תיקח גם את רהיטיו ויתר מסלטלין.

„פרישייה רומנטית". ב־19 בינואר 1981, בשעות הערב, עקב הרשקוביץ אחרי נערתו וידידה הצעיר, דוד חשדי. בידו אחז בקבוק חומצת־מלח, וכאשר התקרב אליהם, שפך הרשקוביץ את הנוזל בפניו של מתחרהו הצעיר.

הרשקוביץ הועמד לדין באשמת תקי־פה בבית־המישפט השלום בתל־אביב.

„סוף־סוף פרשיה רומנטית," כתב ה־שופט, עמירם פיאלקוב, בגזר־דינו: „איש מבוגר התאהב בצעירה, אשר לבסוף לעגה לו ומצאה לה צעיר לתנות עימו אהבים. הנאשם זעם, ושפך על פני הצעיר חומצה — למרבה המזל דלילה ובריכוז נמוך... איני סבור כי מיקרה זה מצדיק מאסר בפועל."

האסיר התחתן עם צעירה יפהפיה וכאשר הגניב לה מיכתב אהבה נכלא בצינוק, הועבר לכלא אחר ומנהל־הכלא חבע הארכת מאסרו

עונש ביגלל מיכתב אהבה

ה תפאורה היתה מדכאת, אך זוג האוהבים לא שם לב לכך. הם ישבו בחדר המיועד ל־ביקורים בכלא נפחא, ושוחחו ככל זוג בירח־הדבש. בתום הפגישה נתן ארנון דגני, השפוט לחמש שנות מאסר, מיכתב לאשתו היפה־פיה מירי. הדבר היה שבוע אחרי נישואיהם. „הרגשתי קושי עצום ביגלל המצב המוזר הזה, ונתתי לה מיכתב־אהבה טהור שמביע רגשות. המיכתב ניתן לה בצורה הגלויה ביותר, והיא שמה אותו בכיסה," מספר ארנון דגני.

מיכתב־האהבה התמים — איש לא טען שאינו כזה — גרר אחריו שלשלת אירועים, שבסופה עלול ארנון דגני למצוא את עצמו בכלא במשך 18 חודשים נוספים, ולא להשתחרר בימים הקרובים, כפי שציפה, „כדי להתחיל הכל מחדש," כדבריו.

דגני (30) נולד בכפר־סבא. הוריו הם תושבי רמת־גן, ועד לשיחרותו הצבאי התגורר עימם ועם שלושת אחיו. בצבא שירת בתות־חנים. אחרי השירות הצבאי למד הנהלת־חשבונות ועבר קורס לתיכ־נות מחשבים. ב־1972 עבד במיפע־בנות. הוא מקפיד לשהות בחברתן בכל אחת מהחופשות שהוא מקבל מהכלא. בשנת 1977, שנה אחרי גירושיו, התחיל ארנון דגני לע־בוד בחברת שחם מקורות, חברת־בת של מקורות.

חיים טובים

כ אן התחיל סיפור ההסתב־כות שלו. דגני, צעיר יפה־תואר, הדור בלבושו, אהב את ה־חיים הטובים — ולשם כך היה זקוק לכסף רב. הוא התחיל למ־עול, ומשך כספים מן החברה. דג־ני היה הגיזבר ומנהל־החשבונות הראשי של החברה, והגישה אל הקופה היתה קלה. אחרי שהצליח למשוך כסף בפעם הראשונה ולא נתפס, נראה לו העניין פשוט וקל, והוא המשיך במעשיו.

הוא התארח בסוויטות המפוא־רות של בתי־המלון היקרים, אכל במיסעדות־פאר, והפך לדמות ידו־עה בחברה. תמיד נראו בחברתו נערות־זוהר שהתחלפו במהירות זו בזו.

החיים הטובים הסתיימו כאשר נתפס. הוא הורשע, וב־1978 נשלח לחמש שנות מאסר.

ההתחלה היתה בכלא רמלה. דגני היה תקופה קצרה בבית־לי־הפלדה של האחים פקר. אחר־כך היה מנהל פינגסי במשכית.

בשנת 1972 התחתן בפעם הראשונה, ומנישואין אלה יש לו שתי בנות. הוא מקפיד לשהות בחברתן בכל אחת מהחופשות שהוא מקבל מהכלא. בשנת 1977, שנה אחרי גירושיו, התחיל ארנון דגני לע־בוד בחברת שחם מקורות, חברת־בת של מקורות.

חיים טובים

כ אן התחיל סיפור ההסתב־כות שלו. דגני, צעיר יפה־תואר, הדור בלבושו, אהב את ה־חיים הטובים — ולשם כך היה זקוק לכסף רב. הוא התחיל למ־עול, ומשך כספים מן החברה. דג־ני היה הגיזבר ומנהל־החשבונות הראשי של החברה, והגישה אל הקופה היתה קלה. אחרי שהצליח למשוך כסף בפעם הראשונה ולא נתפס, נראה לו העניין פשוט וקל, והוא המשיך במעשיו.

הוא התארח בסוויטות המפוא־רות של בתי־המלון היקרים, אכל במיסעדות־פאר, והפך לדמות ידו־עה בחברה. תמיד נראו בחברתו נערות־זוהר שהתחלפו במהירות זו בזו.

החיים הטובים הסתיימו כאשר המעצר של הכלא, תחת פיקודו של הכלאי רוני ניצן, מפקד־הכלא שנרצח. דגני אומר שניצן היה סאדיסט שנהג להרעיב את העצי־רים. הוא שלח תלונה, ובה מחה על־כך שבמזון שמקבלים העצי־רים בבית־המעצר אין די קלריות. אחר־כך נשלח לכלא מעשיהו, שם נכלא עד לאמצע 1981. במעשיהו היה דגני כלוא במחנה ג', המיועד לאסירים שהשתקמו. הוא עבד ב־מיטבח, ובתקופה מסויימת עבד ב־„מיקרופון" — תפקידו היה להו־דיע על ביקורים.

ביולי 81' הועבר דגני לכלא בארי־שבע.

כאן היתה התמונה שונה לחלו־טין. בכלא בארי־שבע כלואים 800 אסירים, חציים אסירים „ביטחו־ניים" וחציים פליליים. בכלא זה יושבים אסירים מסוכנים במיוחד, עבריינים מועדים שרק מעטים סבורים כי יצליחו להימנע מבי־קור חוזר בכלא אחרי שיחרורם.

בכלא בארי־שבע התחיל דגני להבין מהו פירושו של גיהינום, כדבריו. הוא ביצע עבירה של „צווארון לבן". הוא לא היה מ־ימיו בחברת עבריינים. חבריו לכ־לא בבארי־שבע ראו באסיר יפה־התואר טרף קל. הוא לא נהג ככו־לם, לא עישן סמים והתרחק מ־כנופיות האסירים. הם התחילו להתגבל לו, והוא, להפתעתו, לא מצא הגנה בסוהרים ובמפקדי ה־כלא.

דעתו של דגני על המתרחש בין כתלי כלא בארי־שבע אינה דעת יחיד. השבוע קיצר שופט ירושל־מי, דוב איתן, את תקופת מאסרו של עבריין בגלל התנאים השו־ררים בכלא זה. בפסק־דינו אמר השופט במילים ברורות ביותר: „באגפים מסויימים של בית הסו־הר בבארי־שבע די להיות דקות אחדות, כדי שאדם יאבד צלם אנוש."

דגני היה כלוא בכלא בארי־שבע הרבה יותר מכמה דקות. חלפו יו־תר מחודשיים עד שהוא הועבר לכלא נפחא, בספטמבר 1981. הע־ברתו לשם באה בעיקבות פניית עורך־דינו, יעקב גסר, לנציבות שירות בתי־הסוהר.

בכלא נפחא, ליד מיצפה־רמון, היה המצב טוב יותר. כלא זה מיועד כולו לאסירים „ביטחוניים", ערבים כולם. אך מוחזקים שם גם כמה אסירים רגילים, המבצעים את עבודות האחזקה בכלא.

בתקופה זו החליטו ארנון דגני ומירי לוי להתחתן.

מיכתב אהבה ותקדים

א ת מירי הכיר ארנון דגני „בתקופת הזוהר" שלו, כאשר נהג „להחליף נערות כמו גרביים". מירי לוי, דיילת־מכירות, היתה אחת מאותן נערות. „אבל היא נד־לקה עלי, ולא עזבה אותי גם אחרי שנשפטתי והורשעתי," מס־פר ארנון, ומירי מאשרת במנוד

(המשך בעמוד 76)

(המשך מעמוד 75)

ראש. אחרי שכבר נכלא, התקשר אליה בטלפון באחת החופשות — ומאז פרח סיפור־האהבה בין ה־שניים. מירי נסעה לבקר אותו בכל הזדמנות. „ארבע שעות הלוך וארבע שעות חזור בשביל חצי שעה עם ארנון," היא מספרת.

השניים נישאו באוקטובר 1981. ארנון קיבל לצורך זה חופשה של ארבעה ימים מן הכלא, ואת ירח־הדבש בילה הזוג הצעיר עם זוג ידידים. העתיד נראה להם ורוד. לא היה לארנון ספק כי הוא עתיד להשתחרר בתוך כמה חודשים, אח־רי שינוכה שליש מתקופת מאסרו. התנהגותו בכלא היתה טובה, ולא היה לאיש ספק בשיקומו המהיר אחרי השיחרור.

זאז התרחשה פרשת המיכתב.

מירי נתפסה ובכיסה שני מיכ־תבים. אחד שנכתב אליה והאחר שהיה מיועד לחבר שעימו בילה הזוג את ירח־הדבש. כאשר שאלה הסוהרת שערכה חיפוש על גופה של מירי אם אינה נושאת שום מיכתב מוברח, אמר לה דגני, לד־בריו: „איך את מדברת? את לא מתביישת?" גירסת הסוהרת היתה שונה. לדבריה אמר לה דגני: „את לא שפוייה, כמו כולם כאן."

תפיסת המיכתב ועדותה של ה־סוהרת הובילו את דגני למישפט מהיר לפני מפקד הכלא, רב־כלאי עמרם ועקנין. הוא נידון להעברה לכלא באר־שבע — עונש בפני עצמו — ולשבועה ימי צינוק.

ארנון ומירי דגני
„היא נדלקה עלי..."

דגני, שעדיין לא שכח מה התר־חש בין כותלי כלא באר־שבע, מיהר להגיש עתירה נגד ההחלטה לכלאו שם. הבג"ץ התברר לפני השופט המחוזי גלעד גלעדי. ב־פסק־דינו קבע השופט כי האסיר אומנם עבר עבירה משמעתית כ־אשר נתן לאשתו את המיכתבים, אך המיכתבים היו תמימים לחלו־טין, ולכן די בעונש של שיבעה ימי צינוק.

השופט ציטט בפסק־דינו את עדותו של דגני על המתרחש בין כותלי כלא באר־שבע: „העותר מרר בבכי לפני על חיין הקשים בכלא באר־שבע, ואמר לי שהוא פוחד לישון בלילה, פוחד שמא יעשו בו מעשים ויפגעו בו בשנתו. התרשמותי היתה שהעותר עומד לפני התמוטטות נפשית מוחלטת. יתכן שיש אמת בדברים אלה ואם כך, יש לאפשר לעותר לרצות את מאסרו מבלי שייפגע בגופו."

השופט הורה לשילטונות בתי־הסוהר „להעביר את העותר לכלא־נפחא בהקדם האפשרי."

אך שילטונות כלא באר־שבע לא מיהרו. הוראת השופט לא נראתה להם מחייבת במיוחד — ודגני הושהה בכלא. מדוע? פרקליטו של דגני סבור ששילטונות בתי־הסוהר חששו מפני התקדים, שבו נקבע כי אסיר יכול לקבוע, לכ־אורה, באיזה כלא יימצא. הם רצו לנקום בדגני. נציבות שירות בתי־הסוהר חששה שתוצף בעתירות של אסירים שיבקשו העברה לכלא זה או אחר.

דגני עוכב במשך שבוע בכלא באר־שבע למרות מחאותיו, ורק בתחילת ינואר הועבר שוב לכלא נפחא, כפי שהורה השופט.

חודש לאחר מכן התייצב דגני לפני ועדת־השיחרורים. „היה לי ביטחון מוחלט שיגכו לי שליש. אני לא עבריין מועד. זאת היתה העבירה הראשונה והיחידה שלי. לא היו לי שום בעיות משמעת, תמיד עבדתי, תמיד יצאתי לכל החופשות, ולא מנעו ממני ביקו־רים. למה שלא יגכו לי שליש?"

הצעות מגונות מסוהרים

אך לא כך היה. מאוחר יותר התברר לדגני שלא היה מצו־ייד במפתח־הקסמים לוועדת ה־שיחרורים — מיכתב־המלצה מאת מפקד־הכלא שלו, רב־כלאי עמרם ועקנין כתב ש„התנהגותו שלילית".

דגני ופרקליטו לא הצליחו ל־השיג פרוטוקול של הדיון בוועדת־השיחרורים. הם לא הצליחו להבין מהיכן נובעת המסקנה על „התנה־גותו השלילית". הם לא הצליחו להבין מדוע לא רוצים לשחרר את דגני, שעדיין לא שכח מה התר־חש בין כותלי כלא באר־שבע, מיהר להגיש עתירה נגד ההחלטה לכלאו שם. הבג"ץ התברר לפני השופט המחוזי גלעד גלעדי. ב־פסק־דינו קבע השופט כי האסיר אומנם עבר עבירה משמעתית כ־אשר נתן לאשתו את המיכתבים, אך המיכתבים היו תמימים לחלו־טין, ולכן די בעונש של שיבעה ימי צינוק.

השופט ציטט בפסק־דינו את עדותו של דגני על המתרחש בין כותלי כלא באר־שבע: „העותר מרר בבכי לפני על חיין הקשים בכלא באר־שבע, ואמר לי שהוא פוחד לישון בלילה, פוחד שמא יעשו בו מעשים ויפגעו בו בשנתו. התרשמותי היתה שהעותר עומד לפני התמוטטות נפשית מוחלטת. יתכן שיש אמת בדברים אלה ואם כך, יש לאפשר לעותר לרצות את מאסרו מבלי שייפגע בגופו."

השופט הורה לשילטונות בתי־הסוהר „להעביר את העותר לכלא־נפחא בהקדם האפשרי."

אך שילטונות כלא באר־שבע לא מיהרו. הוראת השופט לא נראתה להם מחייבת במיוחד — ודגני הושהה בכלא. מדוע? פרקליטו של דגני סבור ששילטונות בתי־הסוהר חששו מפני התקדים, שבו נקבע כי אסיר יכול לקבוע, לכ־אורה, באיזה כלא יימצא. הם רצו לנקום בדגני. נציבות שירות בתי־הסוהר חששה שתוצף בעתירות של אסירים שיבקשו העברה לכלא זה או אחר.

דגני עוכב במשך שבוע בכלא באר־שבע למרות מחאותיו, ורק בתחילת ינואר הועבר שוב לכלא נפחא, כפי שהורה השופט.

חודש לאחר מכן התייצב דגני לפני ועדת־השיחרורים. „היה לי ביטחון מוחלט שיגכו לי שליש. אני לא עבריין מועד. זאת היתה העבירה הראשונה והיחידה שלי. לא היו לי שום בעיות משמעת, תמיד עבדתי, תמיד יצאתי לכל החופשות, ולא מנעו ממני ביקו־רים. למה שלא יגכו לי שליש?"

הצעות מגונות מסוהרים

אך לא כך היה. מאוחר יותר התברר לדגני שלא היה מצו־ייד במפתח־הקסמים לוועדת ה־שיחרורים — מיכתב־המלצה מאת מפקד־הכלא שלו, רב־כלאי עמרם ועקנין כתב ש„התנהגותו שלילית".

דגני ופרקליטו לא הצליחו ל־השיג פרוטוקול של הדיון בוועדת־השיחרורים. הם לא הצליחו להבין מהיכן נובעת המסקנה על „התנה־גותו השלילית". הם לא הצליחו להבין מדוע לא רוצים לשחרר את דגני. אין להם שום הסבר סביר לכך — מלבד פרשת מיכתב־האהבה והתקדים שנקבע בעיק־בותיה, אחרי פסיקת השופט גלעדי.

כאשר חזר דגני לכלא, הוא מיהר להגיש עתירה נוספת, נגד ההחלטה שלא לנכות לו שליש. כמקובל ביקש להעביר את העתירה באמצעות שילטונות־הכלא. כאשר יצא לחופשה, התברר לו להפתעתו שהעתירה לא הועברה, ולא הגיעה למזכירות בית המישפט בבאר־שבע. מי החליט לעכב את ה־עתירה?

בינתיים מרגישים ארנון דגני ואשתו מירי כי גוללים מהם חלק מחייהם. מתנכלים לארנון דגני, וכאשר מגיעה מירי לביקור אצלו, היא זוכה לקבל הצעות מגונות מפי הסוהרים. דגני חושש מהת־מוטטות. פרקליטו מודאג, וטחנות הצדק טוחנות לאט.

מנציבות בתי־הסוהר אי־אפשר היה לקבל תשובה על הטענות שהעלו ארנון דגני ואשתו. לנצי־בות בתי־הסוהר אין עכשיו דובר. כל פניה צריכה לבוא בכתב, וזמן רב חולף עד שמגיעה תשובה, אם לא מדובר בעניינים „דחופים". המיקרה של ארנון דגני לא נראה דחוף לשילטונות בתי־הסוהר.

מישרד־התיירות רצה לפתוח במערכת־פירסומת

תחת הסיסמה „סע בעיקבות מישפחת יואינג"

אך הסיסמה האמיתית צריכה להיות:

„סע בעקבות הבלוף!"

לפני, הבת הבלונדית של גארי, האח הנעדר מסידרת הטלוויזיה דאלאס, תתחתן. בע־לה יהיה מיץ' קופר, שאותו מג־לם לי מקלוסקי. הוא בא לישׂ־ראל במיסגרת מיבצע־הפירסום של מישרד־התיירות הישראלי, ש־ביקש להשתמש בכוכבי דאלאס כדי להאדיר את שמו של שר־התיירות, אברהם שריר. לוסי — שרלין טילטון — לא באה. הריו־נה האמיתי, כך טוענים, מנע זאת ממנה.

השחקנית אודרי לנדרס תש־תתף בטקס הנישואין העליון, שה־צופים הנאמנים של הסידרה יחזו בו בעוד זמן־מה. היא תגלם את אחותו של הבעל המאושר. גם אודרי באה לישראל. צמרת מיש־רד־התיירות סבורה שהיא תצליח לקדם את התיירות האמריקאית בישראל.

איתם באה סוזן האוורד. גם לה צופן העתיד טקס נישואין טלוויזיוני. בעלה יהיה השחקן סטיב קנאלי, המגלם את החוואי־החייכני ריי קרבס. לקרבס, מת־ברר, יש קירבה למישפחת יואינג בכבודה ובעצמה: הוא עתיד ל־התגלות כבנו של אבי היואינגים, ג'וק הזקן.

שחקני־המישנה של סידרת ה־טלוויזיה הפופולרית באו לישׂ־ראל בשני גלים שקטים. כאשר סבבו כוכבי הגל הראשון ברחו־בות תל־אביב, לא הכיר אותם איש. עכשיו כבר חלפה סכנת האלמוניות, שכן ארבעת שחקני־המישנה של דאלאס מוקפים בח־בורת גברתנים גדולה, השומרת עליהם, וגורמת לכך שיצליחו ל־עודד בכל זאת תשומת־לב מסו־יימת בכל מקום שבו הם מופי־עים במיסגרת הסיור שנועד להם.

אילו ביקשה הטלוויזיה הישׂ־ראלית לצלם פארודיה היתולית לכבוד חג־הפורים, היא לא היתה מצליחה להפיק מחזה מוצלח יותר מזה שהצליח להפיק מישרד־התיי־רות הישראלי. אף לא אחד מ־כוכבי הסידרה בא לישראל. לא בא אף שחקן המגלם בסידרה את אחד מבני־מישפחת יואינג. אפילו קליף בארנס, אחיה של פאם, אינו משתתף בטיול החינם.

מישרד־התיירות הישׂראלי מת־מחה בהפרחת בלונים — אך ה־בלון הזה התפוצץ מהר יותר מכל האחרים.

יד רפי פרבר

אחד המעשים הנבונים ביו־תר שעשה השר המשופם אברהם („אברשה") שריר, מייד עם כניסתו לתפקיד, היה לגייס את העיתונאי צבי רימון כדוברו. רימון הוא עיתונאי מוכשר, שהיה כתב־צהרון ואחר־כך ערך בהצ־לחה את הטלפון האדום של גלי צה"ל. יש לו רעיונות טובים. הוא יודע להגות מיבצעי־פירסום, היא מכיר עיתונאים ויודע מה הם אוהבים.

אך במיקרה של מישרד־התיי־רות, עצותיו של רימון התגלו כ־עצות־אחיתופל. כדי לבצע את רעיונותיו, צריך גם כושר איד־גוני־מסויים, וזה אינו מצוי ב־מישרד־התיירות. מנכ"ל המישרד, רפי פרבר, מונה על־ידי שריר למרות התנגדותה של הוועדה ל־מינוי מנכ"לים.

פרבר, כמו שריר, הוא עסקן המיפלגה הליברלית. לפני שמונה מנכ"ל מישרד־התיירות, היה פר־בר „המנהל האדמיניסטרטיבי" של ירחון ישׂראלי. במערכת אותו ירי־חון הוא התקין מזגן בסמוך ל־דלת הכניסה. אותו מזגן כו:ה „יד פרבר", משום שלטענת אנ־שי־המערכת, היה זה הדבר היחיד שעשה רפי פרבר בשנה יזבה מילא את תפקידו.

כשבא תורו של פרבר לבצע את רעיונותיו של רימון, מתחי־לות הצרות. כך היה במיקרה של הביקור שערך שר־התיירות במצ־ריים לפני כמה חודשים. השר שריר נסע כשמאחוריו שובל ארוך של פקידים ועיתונאים. אך לבי־קור לא היו שום תוצאות של ממש. לא הושג בו דבר שלא

פילגש לעתיד

היא אפטון קופר, אהובתו לעתיד של ג'יי־אר ואחותו של מיטש, שישא את לוסי לאשה. אפטון היא השחקנית אודרי לאנדרס, שסיפרה כי היא יהודיה ולכן היא נהנית במיוחד מן הביקור. אודרי היא זמרת הן בסידרה, הן מחוצה לה, ובסידרה היא אף מחברת שירי אהבה לג'יי־אר.

נחתם כבר קודם לכן בין ממשלות ישראל ומצריים.

כך היה גם במיקרה של ועידת־התיירות, שנועדה להציל את התיירות הפוחתת־והולכת לישראל. הרעיון היה מצויין, והביצוע היה כושל לחלוטין. המוזמנים החשובים לא באו, ולוועידה לא היו כל תוצאות של ממש — להוציא הישגים מסויימים של המלונאי־חיים שיק, איש הליכוד וידו־דו של שריר.

עד לתקרית האומללה של ביקור כוכבני דאלאס, יכולים היו שריר ועוזריו להתברך בכך שאחת המטרות הושגה: הם קיבלו פירסום רב בעיתונות, וגם זה משהו. בכך לא היה שום פלא: לרימון חברים רבים בעיתונות הישראלית, ומישרד־התיירות הוא מישרד שכדאי לעיתונאים להתאמר כבר השבוע פרבר. המנכ"ל והפקידים הבכירים האחרים במישרד־התיירות אינם רואים במיבצע, שלווה בכותרות מרעישות בכל העיתונים, כישלון. אותם לא מעניינת העובדה ששניים מן השחקנים שבאו בתחילת השבוע לישראל אינם מוכרים לצופי הטלויזיה בישראל, ואילו השניים האחרים הינם שחקני־מישנה בלבד.

מיבצע הבאת שחקני דאלאס לביקור בארץ הוא שערוריה שאין דומה לה. בציבור נוצר הרושם שלארץ יבואו כוכבי־הסידרה. מישרד־התיירות, שידע מי יהיה בין הבאים, לא טרח להפריך רושם זה. מלבד הונאת הציבור, הושקעו במיבצע כספים רבים, במאמץ להפוך אותו למרשים במיוחד. המלון המארח את השחקנים לא חשובה דעתו של הציבור הישראלי? מדברי פרבר ורימון נוצר הרושם כי מישרד־התיירות אינו שייך למדינת־ישראל, אלא למערכות ששלחו את הכתבים הזרים.

„יכולנו לא לעשות כלום," אמר רימון, „אנחנו יכולים לשבת ב־10 במישרד, לשתות כוס תה ב־10 בבוקר וללכת הביתה. אנחנו לפחות מנסים, ולפי דעתי, הרביעיה הם מובילי תנועה שיובילו תיירים לארץ."

בעיקבות הבן

לטענת רימון לא מעניינת את מישרד־התיירות העובדה ש־

לא השחקנים הפחות־חשובים הם אלה שיביאו בעיקבותיהם תיירים לישראל. מי שכן יכול לזכות ב־יחסי־ציבור טובים הם השחקנים עצמם, או כפי שאמר פרבר: „העובדה שהם באו בטיסה ישירה מלוס־אנג'לס היא הישג גדול, המבטא את הכרתם בארץ ובחשיבות התיירות כאן."

קשה להאמין כי ריי, דונה, מיטש, ואפטון חשבו על עידוד־התיירות בארץ, כשנענו בחיוב ל־בקשה לסייר כאן. הארבעה ייהנו מטיולים ברחבי הארץ, מאירוח על רמה גבוה בבתי־מלון מפוארים ומתשושת־לב מתמדת של העיתונאים. תמורת טיול מפואר זה יהיה עליהם רק לחייך בנימוס למצלמות. אפילו הצהרה מדינית אוהדת לישראל — ששחקנים מטרים ספורים ברחוב דיזנגוף. בתצלום: דונה, חברתו של ריי ואשתו לעתיד, מוקפת בחגורת שומרים. מימין: אמנון גילעד, איש מישרד־התיירות. מאחוריה: אודרי לאנדרס, שהביאה לביקור את אמה.

מי מכיר? מי יודע?

אנשי האבטחה נותרו חסרי־עבודה. לא אירעה כל התנפלות המונים, מלבד מיקרה אחד, שבו ניסו השחקנים להלך כישלון במיבצע דאלאס. **ביקורו** של נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, „הוא הדבר הטוב ביותר שקרה לנו בצרפת," אמר רימון. „היום יהיה לנו קל יותר לעודד תיירים מצרפת לבקר בארץ." הניסיון להשוות את חשיבותו של ביקור מיטראן לחשיבות ביקור השחקנים לא נראה לרימון מגוחך.

„כמובן שהייתי רוצה לראות את כל כוכבי־הסידרה בארץ, אבל הדבר לא התאפשר, משום שאלה שלא באו מתוכננים לסירטי־פירסומת ולסרטים אחרים למשך השנתיים הבאות."

איש מן הידועים ככבני מישפחת יואינג לא בא. העסקנים רביי־הפעלים במישרד התיירות נאחזים בכך שריי קרבס, מנהל־העבודה בחווה, עתיד להתגלות ככבנו של

בעל הכישלון

הוא מנכ"ל מישרד־התיירות רפי פרבר, העומד בצילו של ריי קרבס, מנהל החווה, השחקן סטיב קנאלי. מעליהם הוצב השלט המקדם בברכה את מישפחת יואינג, למרות שאף נציג שלה אינו משתתף בביקור.

פטיש פורים

קיבל סטיב קנאלי מאחד מבעלי־הדוכנים שהציעו למכירה אביזרי פורים. השחקנים לא נאלצו לשלם עבור מאומה. בעל מיזנון לגלידה חילק להם גלידה חינם, ובעל בר נתן להם בירה. השחקנים הביאו עימם את נשותיהם ובעליהם. אשתו של קנאלי ביטלה השתתפותה בסיור שנערך בתל־אביב, משום שחשה ברע אחרי היום המפרך הקודם.

ייחס אליו בכפפות של משי. תקציבי המישרד אינם גדולים, אך הוא יכול לחלק לעיתונאים בדרך ישירה ובדרכי עקיפין „סוכריות" מהסוג שישראלים רבים אוהבים — נסיעות לחו"ל.

אך הפעם זה, כנראה, לא יעיל. הבלון של דאלאס היה נפוח מדי, והאוויר יצא ממנו מהר.

מיליוני הצופים, המרותקים למסך הקטן מדי יום ראשון, התמלאו ציפייה. הם קיוו לראות את ג'יי־אר הרשע, את סו־אלן השתיינית ואת בובי ופאמלה האוהבים המתוקים. אך הציפיות נתבדו כולן.

מיבצע שערורייתי

"מי דרך שאינה עולה בכסף ועוזרת לקידום ועידוד התיירות היא דרך טובה."

רבים מליגה ב' היו מוכנים לתת תמורת ביקור כזה — הם לא ייאלצו להשמיע.

„זה שלוסי הקטנה לא באה זה לא פאשלה, זה ברוך," טען צבי רימון, דובר של שר־התיירות. „זה לא היה בידנו. זה היה בידי אלוהים. אבל גם ככה אני חושב שהמיבצע יצלית. באו הרבה כתבים זרים לכסות את הביקור, וכבר הזמינו כתבות — וזה מה שחשוב."

השחקנים אינם מוכרים בארץ. „לא הבאנו את כוכבי דאלאס בשביל הקהל בארץ," טען רימון. „מצידנו, כל מה שאנחנו צריכים זה הסרט והמדיה הזרים. השחקנים שבאו הם היום המפורסמים בסידרה בארצות־הברית, ואנחנו, שהבאנו אותם אך ורק לצורכי־תיירות, מאמינים שהם יכולים לעזור לנו לקדם את העניין."

אנשי מישרד־התיירות מרגישים טוב. הם לא רואים אבי־המישפחה, ג'וק. די בכך, לדעתם, כדי להצדיק את הסיסמה: „בואו לישראל בעיקבות מישפחת יואינג!"

ליצני ישראל גם הם שמחים על ייחוסו המישפחתי של ריי, לא ניטל עוקצה של הפראפרזה שהם חיברו על סיסמה אחרת של מישרד התיירות:

Follow the son of a bitch to Israel!

טיבי זכרוני ■

מאמן מרימוביץ
מיקצוענות מושלמת

כדורגל

"כדורגל פתוח והתקפי"

לא היה ברור השבוע, אחרי בחירתו של המאמן הלאומי החדש, יוסל'ה מרימוביץ, מדוע התעקשה הנהלת ההתאחדות־לכדורגל להציג לראווה את שלושת המאמנים הזרים, מסוג ז', שהיו מועמדים לתפקיד.

היחידי שנהנה מכל העסק היה מרימוביץ.

בואם של המאמנים הזרים עורר בקרב הציבור רצון עז להעדיף מאמן ישראלי. נראה שכבר לא היה חשוב כל־כך מי הוא יהיה בדיוק. כשנבחר בסופו של דבר מרימוביץ, קיבלהו בזרועות פתוחות כמעט כל חוגי הספורט בארץ, לרבות עמיתיו־יריביו לתפקיד, דבר שאינו אופייני בענף רב־תהפוכות זה.

תרגיל מחוכם. המאמנים הזרים זירזו, ללא ספק, את ההכרעה לטובת המאמן הישראלי. יושב־ראש הנהלת ההתאחדות־לכדורגל, חיים הברפלד, אמר השבוע בגלוי: "למה עשינו את כל זה? רצינו שהציבור יידע שהבחירה לא נפלה סתם משמיים, אלא נערכה בכובדי־ראש וברצינות גמורה."

היה זה תרגיל מחוכם — אשר יצר אווירה חיובית בעולם הכדורגל. אווירה זו תעניק למרימוביץ — לפחות בהתחלה — הזדמנות לארגן את הנבחרת הלאומית בשקט יחסי, מבלי שיהיה נתון לביקורת צולבת וללחצים כבדים.

מרימוביץ, בן ה־58, מאמן בהפסקות מזה 20 שנה. הוא ידוע בעיסוקיו הפיננסיים הרבים, וביחסי־הציבור המצויינים שהצליח לבנות סביב עצמו במשך השנים. הוא מקיים קשרים הדוקים עם קברניטי הכדורגל הבריטי, ומנהל עימם עיסקות־ספורט שונות, כמו הבאת קבוצות־צמרת אנגליות לארץ והפגשתם עם "קבוצת־כוכבים" ישראלית, שהוא מרכיב.

זוהי אחת הסיבות לכך שהכדורגלנים מעדיפים לשמור על יחסים טובים איתו, כי הם יודעים שהוא יכול "לסדר" להם לשחק באנגליה או להכניסם להרכב קבוצת־הכוכבים, דבר הכרוך בהרבה יוקרה, מוניטין, וכסף. לפני שנה הוא כמעט סידר לרפעת טורק, שחקנה של הפועל תל־אביב, לשחק בקבוצת וסט־ברומיץ' האנגלית, אולם הנהלת־הקבוצה התל־אביבית טירפדה את העיסקה.

שאיפות והבטחות. מרימוביץ זכה מאז ומתמיד לגיבוי ולאהדה מצד עסקני־כדורגל וכתבי־ספורט, שהפליגו בשיבחי יכולתו המיקצועית וכושר האירגון שלו.

מרימוביץ לא התמהמה, ומייד עם היבחרו החל מכריז:

"הכל אפשרי בכדורגל הישראלי. גם להגיע להישגים בינלאומיים, ואת זה אני רוצה להחדיר לשחקני... נשחק כדורגל חופשי, פתוח, התקפי ויפה, שגם הצופים ייהנו ממנו, אפילו אם לא יהיו תוצאות מפוארות... אני אתן כיוון ישראלי עם מנטליות יותר מיקצוענית. מה שהיו רגילים אליו עד היום, לחצי־מיקצוענות, יהפוך נחלת העבר. אחנך את שחקני לרמה מיקצוענית מושלמת... רק לשחקן שיתן את הנשמה שלו על המיגרש יהיה מקום בקבוצה שלי."

מרימוביץ מאמין בעצמו ובכדורגל הישראלי. לא חשוב לו מה יאמרו וכמה ילחצו עליו, "מה שנעשה בשטח הוא הקובע, ואני אעבוד לפי האמונה שלי," הוא מבטיח.

לאוהדי הכדורגל לא נותר אלא להאמין למרימוביץ, ולקוות שנוסף לכוונות הטובות ולמרץ הרב שהוא מביא עימו, יבואו גם מעשים ותוצאות מכובדות.

"השיטה הבזויה"

יומיים אחרי זכייתו של יוסל'ה מרימוביץ בתפקיד המאמן הלאומי של נבחרת־ישראל בכדורגל, הודה יושב־ראש הנהלת־ההתאחדות, חיים הברפלד, שאילולא פרש דויד שווייצר מן המירוץ, הוא היה זוכה בתפקיד, ולא מרימוביץ.

דויד שווייצר, מאמנה הוותיק של הפועל תל־אביב, נפגע עד עומק נישמתו מ־הדרך שבה בחרה הנהלת־ההתאחדות ב־מאמן.

למרות שנרמז לו בבירור, שהוא בעל סיכויים טובים להיבחר לתפקיד, פרש שווייצר בעיצומו של תהליך ההכרעה. הוא סירב להיות מעורב בשיטה, שרבים כי־נוה כבזויה.

טעם רע בפה. הנהלת־ההתאחדות מכירה את היסטוריית ההישגים והנסיון האישי של כל מאמן. היא יודעת מי זכה בהישגים בליגה, מי גילה כוכבים ומי ראוי לתואר הרם של מאמן לאומי.

אולם ההנהלה התעלמה מהידע שברשותה, והעדיפה שיטה אחרת: כל מועמד בא והכריז על כישוריו האישיים ודרישותיו הכספיות. לכך נוספו סיפורים, ביקורות ולעיתים השמצות של עיתונאים ועסקני־ספורט למיניהם, אשר השאירו טעם רע בפה.

מאמן שווייצר
פרש מהמירוץ

אומר על כך שווייצר: "אם זה היה מתנהל בדרך אחרת לא הייתי פורש. לא אומר שלא הייתי רוצה להיות המאמן הלאומי, עד היום ההישגים שלי מדברים בעד עצמם, ולא חשוב כמה אוסיף או אגרע מהם. אני מצטער שאני לא בתפקיד, אבל אני לא מצטער שהלכתי לפי הקול שלי ושלא סטיתי ממנו. עד היום זה הוריח את עצמו."

שווייצר טען בחודשים האחרונים שצריכות להיות אמות־מידה ברורות ומוגדרות לבחירת מאמן ולקביעת משכורתו. "לא תמיד ההצעה הזולה היא הטובה," טען שווייצר.

גם חבר־הכנסת יוסי שריד, שהוא חבר בוועדת־החינוך של הכנסת, שעניינה כולל גם את ענף־הספורט, לא הבין את "הקריטריון האידיוטי" שבו השתמשה הנהלת־ההתאחדות בבחירתה. הוא אמר: "לפי הקריטריונים שלהם גם אני הייתי יכול להיבחר, כי אני מרואיין מצויין."

יש אומרים שהסיבה שהכריעה במינויו של יוסל'ה מרימוביץ היתה הסכום הזעום שדרש עבור עבודתו עם הנבחרת. זהו סכום שמקבל מאמן־מתחיל בליגה הלאומית. למרימוביץ אין דאגות של כסף, הונו העצום מאפשר לו לבקש יוקרה בלבד. דבר זה תאם היטב את האינטרסים של ההתאחדות.

האבסורד הגדול ביותר הוא, שההתאחדות בוחרת מאמן זמן רב לפני משימה בינלאומית עתידה. רק ב־1984 יתקיימו המשחקים הקדם־אולימפיים בלוס־אנג'לס. בינתיים לא ברור באיזה זירה תשחק ישראל — אם באירופית או אולי באמריקאית, ולכן לא ברור לקראת מה צריך להתכונן.

יודעי־דבר טוענים, שההתאחדות־לכדורגל היתה זקוקה למיבצע בחירת המאמן כדי להצדיק את סכומי הכסף הרבים המגיעים אליה.

אף־על־פי־כן מסכם דויד שווייצר: "היה מקום לבחור מאמן ישראלי, ניתן לו צ'אנס, שיצליח."

תחזית המאמן

מאמן קבוצת הפועל ירושלים, דמיה לבקוביץ, חוזה השבוע את תוצאות מישחקי הליגה שייערכו בשבת הקרובה. דרור קשתן, מאמנה של הפועל כפר־סבא, חוזה את תוצאת מישחקה של הפועל ירושלים.

אמציה לבקוביץ

1. **הפועל רשל"צ — שימשון ת"א:** תיקו. מישחק חשוב. הפועל רשל"צ תרצה שתי נקודות. הזדמנות אחרונה להימלט מהתחתית.

2. **בית"ר ת"א — מכבי פתח־תקווה:** בית"ר ת"א תנצח. לפתח־תיקווה נגרמה המוטיבציה, כי אין לה סיכוי לאליפות. יש לה עוד שמונה מישחקים וזה לא משנה אם תהיה במקום החמישי או השמיני.

3. **הפועל ירושלים — הפועל יהוד:** ניצחון לירושלים — זה נותן לה סיכויים להישאר בליגה הלאומית, וזה ידרבן אותה לנצח. (תחזיתו של דרור קשתן).

4. **מכבי חיפה — מכבי תל־אביב:** יהיה תיקו. מכבי לא יכולה להרשות לעצמה להפסיד שלוש פעמים ברציפות, והיא תרצה להחזיר לעצמה את הכבוד. היא לא רגילה להפסיד כל־כך הרבה. חיפה תנסה לברוח מהתחתית.

5. **הפועל כ"ס — הפועל באר־שבע:** כפר־סבא יותר חזקה. באר־שבע איבדה עניין באליפות וסיימה למעשה את הליגה. כפר־סבא תנצח.

6. **הפועל ת"א — בית"ר ירושלים:** בבלומפילד הפועל ת"א תנצח. היא תרצה להחזיר לעצמה את הכבוד ש־אבד לה. היא תייצב את ההרכב שלה.

7. **בני־יהודה — מכבי יפו:** בני־יהודה ינצחו, כי הם ראו שהם קרובים לצמרת ולא יחמיצו הזדמנות לנצח בביתם. מכבי יפו היא קבוצה לאירועים מיוחדים. רק כשעומד אתגר רציני היא יכולה להתגבר, כמו שהיה מול מכבי נתניה.

8. **הפועל פ"ת — מכבי נתניה:** מכבי נתניה תנצח. היא מועמדת לאליפות, והיא יותר טובה.

9. **בית"ר נתניה — מכבי יבנה:** יבנה תנצח. היא צריכה את הנקודות כדי להישאר בצמרת הארצית.

10. **הפועל ק. שמונה — הפ. בית־שאן:** קריית־שמונה תנצח, כי אצלה בבית היא יותר טובה.

11. **הפועל טבריה — הפועל חיפה:** חיפה תנצח בחוץ. זה הימור פרטי שלי.

12. **מכבי קריית־גת — הכוח מכבי רע':** קריית־גת תנצח. זהו אחד המישחקים שצריך להבריחה מהתחתית. להכוח אין סיכוי לעלות לאליפות.

13. **הפועל עכו — הפ. נצרת־עלית:** עכו תנצח, כי אצלה בבית קשה לנצח. מבחינת החוזק, שתי הקבוצות שוות.

דויד שווייצר הצליח לנחש בשבוע שעבר שבעה ניחושים נכונים מתוך ח־13.

שוער תוצרת־בית

קשה לנצח את הפועל כפר־סבא בעונה זו. הכפר־סבאים התעצמו, התחזקו והתיישבו בראש טבלת־הליגה הלאומית, וכבר הרבה שבועות אי־אפשר להורידם משם.

על המיגרש הם מגלים מישחק היתקפי־דינמי, מלא עניין ומתח, וזה בדיוק מה שאוהבים אוהדי הכדורגל, המגיעים למיגרשים בשבתות והמשלמים עבור כרטיס־כניסה.

מה קרה לכפר־סבא? על־כך מספר מאמן הקבוצה, דרור קשתן בן ה־37: "בפעם הראשונה בהיסטוריה של הכדורגל שלנו אנחנו במיקום כל־כך מכובד בטבלת־האליפות. כפר־סבא השיגה את גביע המדינה כבר פעמיים. אך את אליפות הליגה מעולם לא!"

שינויים בתיפקוד השחקנים, שנערכו בקבוצה, היכולת שנרכשה וכמה שחקני־רכש חדשים — כל זה יצר מוטיבציה חזקה לבלימת הניסיונות של קבוצות אחרות לנצחם.

בשבועיים האחרונים עוזר לקבוצה הישגית שוער עול־ימים וחסר־נסיון, עופר נוסובסקי, חייל בן 19, שנאלץ להחליף את השוער הקבוע, שנפצע ויצא ממעגל־המישחקים.

השוער הצעיר אינו סתם שוער מן השורה. הוא שוער בן־שוער. האב, יאיר נוסובסקי, כפר־סבאי, בעל ותק רב בלימת כדורים עוד מימי יעקב חודורוב הבלתי־נשכחים, והיה בעבר שוערה הקבוע של הפועל כפר־סבא.

עופר הוא שוער־תוצרת־עצמית של הקבוצה המובילה. הוא עוזר לה בימים אלה לעמוד מול התקפותיהם המתוסכלות של הקבוצות היריבות.

קמיל בְּלוּ עושה לך
כל מה שהטבע עושה לתינוק.

קמיל בלו אל סבון בתחליב מן הטבע – מכיל אזולן שמקורו בפרחי הקמומילה הידועים מזה שנים רבות בתכונותיהם המועילות לעור.

אל סבון **קמיל בלו** – מותאם במיוחד לחומציותו הטבעית של העור, הוא אינו מסיים פעילותו בגמר הרחצה ושומר על העור בפני יובש וגירויים, יוצר שכבה מגינה על העור ומקנה לו רכות ורעננות.

קמיל בלו – הינו ממשפחת מוצרי הקמיל אשר פותחו ויוצרו במעבדות דר' פישר המתמחות במיוחד בייצור תכשירים קוסמטיים טבעיים בידע רפואי.

קמיל בלו טבעי...כל מה שעורך מבקש.

אל סבון בתחליב – יש לו טבע לפנק.

Kamil blue

פרסום מלניק/בן לם/דיזיין-לוין

העולמזה

ש"ק אדר תשמ"ב 10.3.82 מיספר 2323 שנה 46 המחיר: 25 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

חשוד
עופר
וכסנפלר

העיתונאי
הבכיר
ניסה
לשפוך
תה
רותח
בפני
המאהב
של אשתו
הבדרנית,
ואז -

המאהב
ירה בבעל